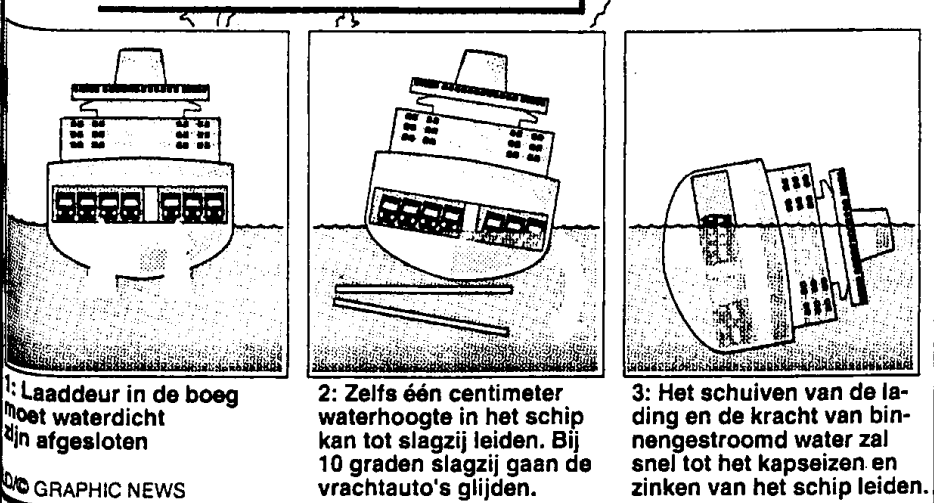
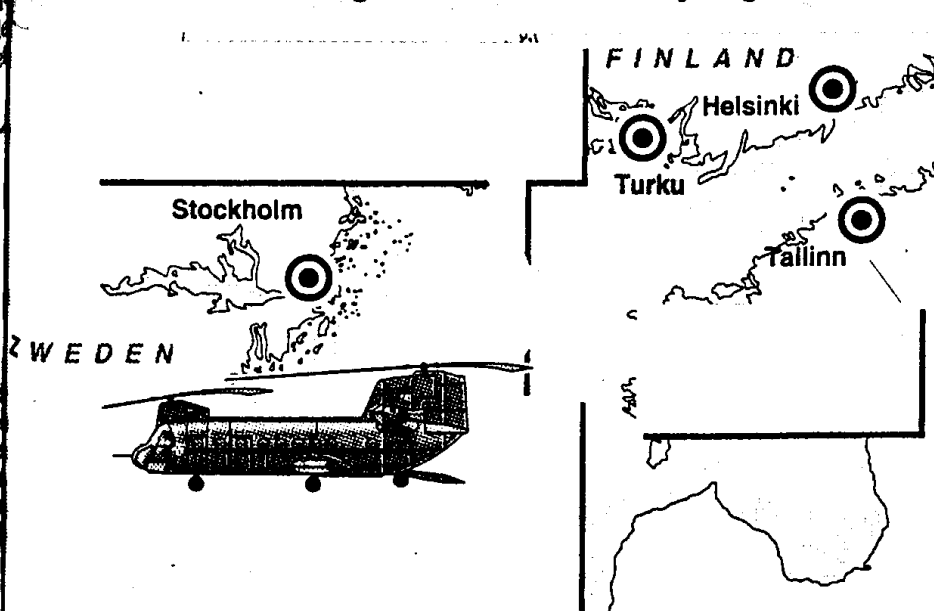

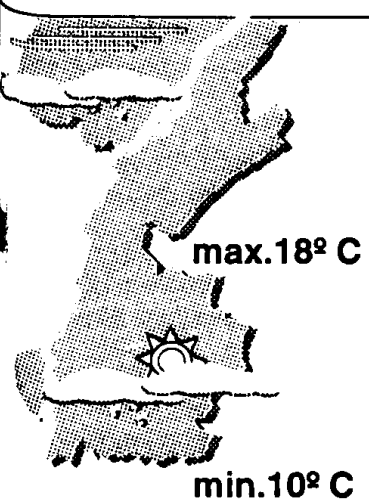
Volgens de laatste berichten hebben 141 personen de ramp overleefd. Het precieze aantal slachtoffers is nog niet vastgesteld. Het ligt tussen 50 en 900 mensen. Een veertigtal stoffelijke overschotten is nu geborgen.

Estonia
Lengte: 155,4 m
Capaciteit: 2000 passagiers
370 personenauto's
45 trucks met opleggers
Het autodek loopt over de lengte van het schip

Stabilisatoren
Laaddeur in de boeg zou niet waterdicht zijn afgesloten

(ADVERTENTIE)
Wisselselectiedagen van BMW
Zie pag 28

ENIG VERANDERING
een westelijke stroming
vochtige lucht aange-
erd. Plaatselijk zijn er van-
mistbanken ontstaan
snel verdwijnen. 's Och-
is er nog veel bewolking
kan er af en toe wat lichte
vallen. Geleidelijk
er drogere lucht aange-
en krijgen we weer pe-
den met zon. De middag-
peratuur kan oplopen tot
graden. Er staat een matige
uit westelijke richting.
daakt het kwik tot
graden.

verdere informatie be-
het weer in Limburg
u bellen 06-9775.
DAAG: 06.36 onder: 18.20
an op: 23.37 onder: 15.16
RGEN: 06.38 onder: 18.18
an op: 00.42 onder: 15.46

bebit Nederlander
betere conditie

DOOR PETER BRUIJNS

BEEK - Financieel directeur Hans Messelink vertrekt bij Maastricht Airport. Op het ogenblik onderhandelt de raad van commissarissen met hem over de ontbinding van zijn contract en over een afvloeiingspremie. Een groeiende controverse tussen de jonge, ambitieuze Messelink en de oudere algemeen directeur Wim Jense geldt als een van de belangrijkste redenen voor zijn vertrek.

De financieel directeur is al

Financieel directeur weg bij vliegveld

sinds mei niet meer op de burelen van Maastricht Airport gesig- naleerd. Officieel heet het dat Messelink ziek is. In werkelijkheid blijken fundamentele ver- schillen van inzicht met Jense een belangrijke rol te spelen: de karakters botsen. Messelink

geldt als een ietwat droge, maar financieel kundige man, goed in rapporten. Jense als een recht- door-zee ondernemer, een 'doe- ner'. Volgens personeelsleden op de luchthaven leefden Messelink en Jense al langere tijd op ge- spannen voet met elkaar. Daarop heeft de raad van commissaris- sen uiteindelijk - in overleg met Messelink - besloten dat hij beter kon vertrekken.

Zie verder pagina 13
● **Luchthaven nog op zoek naar nieuwe directeur**

EC akkoord met staatssteun NedCar
PAGINA 7

Gouverneur in bres voor Oost-westbaan
PAGINA 11

Hulp bij operatie AZM vanuit Hawai
PAGINA 13

Overtuigende zege Ajax in Athene
PAGINA 21

Anderlecht en Barcelona falen
PAGINA 21

Volleyballers staan op scherp
PAGINA 23

Meer dan 800 mensen omgekomen na kapseizen van veerboot

Rampschip was niet veilig

Van onze redactie buitenland

HEERLEN - De scheeps- ramp met de Estonia, die gis- terochtend aan zeker 824 mensen het leven heeft ge- kost, is naar alle waarschijn- lijkheid veroorzaakt door een combinatie van motorstoring en slecht uitgevoerde veilig- heidsmaatregelen. Ooggetui- gen hebben verklaard dat de lading is gaan schuiven omdat ze niet was vastgezet. Hier- door was het mogelijk dat het schip omsloeg. Het schip zou verder al water hebben ge- maakt voordat het kantelde, omdat één van de boegdeuren niet goed was gesloten.

De Estonia was in de nacht van dinsdag op woensdag op weg van de Estlandse hoofdstad Tallinn naar het Zweedse Stockholm. Scheeps- bouwdeskundigen wijzen erop dat de Estonia, die zich op het moment van de ramp in slecht weer bevond, kwetsbaar werd nadat er motorstor- ring was. Het schip verloor daar- door stabiliteit, hetgeen kan hebben geleid tot een schuivende lading. De Nederlandse vrachtwagenchauf- feur Stefan Duyndam, die de ramp overleefde, heeft verklaard, dat de bemanning had verzuimd de lading vast te zetten zoals voorgeschreven.

Zweedse veiligheidsinspecteurs hadden voor de afvaart van de veer- boot uit Tallinn al geconstateerd dat het schip enkele gebreken vertoon- de. Dat betrof ondermeer de afdic- ting van de boegdeuren die ge- plaatst zijn voor het vrachtruim. De Zweden stelden vast dat de afdic- ting, die speciaal is bedoeld om water tegen te houden bij een ruige zee, onvoldoende functioneerde. De twee Zweden verklaarden gis- teravond dat ze geen poging hebben gedaan de boot te stoppen. „De ge- breken waren niet van dien aard dat daardoor een dergelijke ramp zou kunnen ontstaan,” aldus de twee. Maar één van de bemanningsleden ontdekte niet lang voordat het schip begon te kapseizen, dat de achterste laadklep niet goed gesloten was. Pogingen de klep alsnog te sluiten, liepen op niets uit. In het rampgebied gingen reddings-

● Een reddingswerker vindt in een reddingsvlot van de Estonia slechts lijken.

Foto: REUTER

Milde eis voor ambtsmisbruik Piet Neus

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De Maastrichtse ex-VVD-wethouder Piet Neus (59) weigerde gisteren strijdvaardig het stempel van gewezen corrupte over- heidsdienaar dat fraude-officier van justitie mr. E. van der Bijl hem wil- de opdrukken. Zij had aan de recht- bank gevraagd voor het aannemen van giften van Maastrichtse onder- nemers en het vervalsen van een declaratie Neus te veroordelen tot drie maanden gevangenisstraf voor- waardelijk en een boete van 10 mil- le.

Overduidelijk is dat de uitspraak van de rechtbank maatgevend zal zijn voor de verdere aanpak van de tijd en personeel vretende onder- zoeken naar ambtsmisbruik in Lim- burg. Zeker is al dat de strafzaak tegen de andere van misbruik ver- dachte ex-wethouder van Maas- tricht In de Braekt niet eerder dan april 1995 zal dienen. Officieel om- dat er geen zittingsruimte meer is.

Zie verder pagina 14

● **'Piet Neus kon niet eens aannemers handje helpen'**

Problemen met airbag van Volvo

BORN - Volvo gaat de 2-liter- versies van de Volvo 440 en 460 aan een extra inspectie onder- werpen wegens problemen met de airbag. Een vijftal automobi- listen in Scandinavië heeft ge- klaagd dat het stootkussen zich op verkeersdrempels of bij zeer lichte botsingen al opblaast. Dat is te wijten aan een te gevoelige sensor. Daarop heeft Volvo be- sloten zijn dealers in Europa en Australië te informeren over de klachten. Volgens een woordvoerder van

Volvo Nederland zijn de proble- men niet ernstig genoeg om de auto's met spoed terug te roepen naar de garage. De te gevoelige sensor zal gewoon bij de eerste grote beurt van de auto worden vervangen. In Nederland gaat het volgens de woordvoerder om tweehonderd auto's. De woord- voerder spreekt verhalen uit Zweden tegen dat de airbag al werkt bij het rijden over hobbeli- ge wegen. Bij NedCar in Born wordt echter bevestigd dat de airbag al werkt als de bodem-

plaat van de auto over bijvoor- beeld een verkeersdrempel schuurt.

In de 400-serie, die bij NedCar in Born wordt gemaakt, zijn alleen de auto's met een tweelitermotor standaard met airbag uitgerust.

De problemen betreffen alleen de in 1994 geproduceerde model- len. Volvo is van plan de leveran- cier van de gewraakte sensoren aansprakelijk te stellen voor de vervangingskosten.

(ADVERTENTIE)

mecc job
WERK EN OPLEIDING IN DE EUREGIO

**VANAF VANDAAG
T/M ZONDAG
2 OKTOBER**

vandaag en morgen
00 - 22.00 uur.

g en zondag
00 - 18.00 uur.

mecc Maastricht

(ADVERTENTIE)

InWear **Matinique**
PART Two **DIESEL**
men and women
ESPRIT **Biba**
soap studio underwear
Cottonfield

Sarolestraat 3, Heerlen

PRINZENSLAG
70%
VOORDEEL
SLA NU UW SLAG!
HERENJACK
normaal 149,50
Hendriksprijs 99,-
NU 3 DAGEN
79,50
Alle maten, ook kwartmaten!
HENDRIKS TEXTIEL
HEERLEN SCHELSBERG 88, TEL. 045-721124 (S MAANDAGS GEOPEND VANAF 10.30 UUR)
SITTARD BRUGSTRAAT 1, TEL. 046-51 56 56 VAALS KERKSTRAAT 4, TEL. 0454-6 36 36
TEXTIEL, SCHOENEN EN SPORTARTIKELN... NERGENS BETER, NERGENS GOEDKOPER!

(ADVERTENTIE)

slechts 3 dagen geldig

Herenjacks

In lange en blouson modellen. Met warme voering.
Kleuren: grijs, beige en groen. Maten 46 t/m 60.
Normaal f 198,-, f 298,- en f 339,-.

Voordeelprijs **159,-**

Schunck
promenade heerlen

daar winkel je voor je plezier!

Gebruik de Schunck klantenkaart - de kaart met de vele voordelen

Onze fromage is zo foetsjie.

Als u voor minstens 10- van de Franse kazen koopt die deze week bij ons in de aanbieding zijn, hebben we een leuke verrassing voor u: een gratis Fuji fotorolletje (t.w.v. 6.95!).

En wilt u meedoen aan onze fotowedstrijd, stuurt u ons dan een foto waarop Franse kaas voorkomt. De leukste inzendingen worden beloond met één van de 350 Fuji fotocamera's (t.w.v. 189,-).

Brie Président 60+, 100 gram 2.39
Chamois d'Or 62+, 100 gram 3.19
Port Salut 50+, 100 gram 1.99
*Of de helft in contanten.
Aanbiedingen gelden t/m zaterdag 1 oktober a.s.

's Lands grootste kruidenier blijft op de kleintjes letten. **ch**

limburgs agblad
DE KRANT VAN LIMBURG

Bel gratis voor 'n abonnement! 06-022 99 11.

uit de kunst

Willy Claes

DOOR JOS FRUSCH

Dat vind ik nu nog eens goed nieuws: Willy Claes nieuwe Secretaris Generaal van de Navo.

Sinds die heerlijke avond in Volterra, waarop de plaatselijke schola vanuit de met fresco's versierde feestzaal van het Palazzo het marktplein overspoelde met hartverwarmende renaissance-musiek – een van de hoogtepunten van de zomervakantie van dit jaar – heb ik me niet meer zo goed gevoeld.

Dat was trouwens muziek van Ockeghem en Willaert, Belgische componisten die net als Claes nu, zo'n vijf eeuwen geleden furor maakten in Europa.

Willy Claes. Wat lijkt me dat een gezellige vent. Hij doet me met zijn flaporen en onschuldige blik, zijn 'coupe kort' met overmatige brillantane en scheiding links en zijn 'geen-gezicht-1994'-bril denken aan de neef van de schoonvader van mijn opa van vaderskant, die ergens in de vorige eeuw – te oordelen naar de geelbruine foto uit de fotoalbums – bij ons thuis – aardig wat succes bij de vrouwen had.

Maar met Willy Claes is natuurlijk veel meer aan de hand, nog afgezien van het feit dat hij nu een belangrijke politieke functie bekleeft op internationaal niveau: hij houdt van muziek.

Sterker nog: hij is een bijzonder muzikaal talent, speelt niet alleen voortreffelijk piano maar verstaat ook de kunst van het dirigeren. Wie hem in de afgelopen jaren op de Belgische televisie aan het werk heeft gezien, weet dat Claes het (muzikale) hart op de juiste plek heeft zitten. Iemand die zo open staat voor de Muzen bezit ook het karakter en het vermogen de meedogenloze en harteloze wereldpolitiek soepel naar zijn hand te zetten. Of in elk geval te voorzien van een brok menselijkheid en genot.

Willy Claes, de permanente Limburger, die bij de Navo nu de eerste viool speelt, de partner van de wereldpolitiek bestuurder en intendant en met zeker het hoor der bondgenoten degeert. Een geruststellende gedachte.

Met zo veel sympathie als voor Willy Claes heb ik voor Daniel Mortier – ook een Belg – de in de tentoonstelling van de Salzburger Festspiele, waaraan Claes deze dagen als mediant bij de discussie staat. Hij is te beschouwen bezig, want het onderwerp is Oostenrijkse muziek, dat Beethoven en Mozart wil, grote sterven op overtuigende werken. Maar niet het Concert voor strijkorkest en klavier van Beethoven. Sindsdien is er een heel milieueffectrapportage aan vliegen.

Maar Mortier en Stockhausen zinnen op vruak. De Duitser heeft een compositie voor Strijktrio en onderzocht in voorbereiding van de groep tijdens het Salzburger festival naar volgend jaar in prestatie laten horen.

Mortier heeft daar wel even naar maar zal ongetwijfeld onder Oostenrijkse spervuur komen te liggen.

Wellicht dat de nieuwe Secretaris Generaal zijn landgenoot te hulp kan komen.

Immers: is die Kunst muss man den Frieden stören. Toch?

UITGEVERSAARDE/APPJ

Limburgs Dagblad

Directie

Mr. P.A.M. van Hellemond

E.J. Venn

Redactie

In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon

Abonnementen

Advertenties

Afdeling

Publiciteitsadviseur

Fax

Advertenties

Afdeling

Redactie

Streek

Verkoop

Abonnementen

Bij voorbetaling in volheid

Bij automatische betaling:

per maand

per kwartaal

per halfjaar

per jaar

Leeswijzer

Alle andere prijzen zijn opgenomen in de prijslijst van het Limburgs Dagblad.

MAASTRICHT – De serie gesprekken met kopstukken uit de wereld van kunst en cultuur van Studium Generale Maastricht begint komende woensdag om 20 uur met een gesprek met Peter Schat. De componist, muziektheoreticus en publicist wordt in de Toneelacademie, Lenculenstraat 31-33, geïnterviewd door John Slangen.

Barokensemble Les Gouts Réu-

nies concerteert komend week-einde twee keer: zaterdag in de Celdebouderskapel van Maastricht (20 uur) en zondag in het Salviuskerkje naast Kasteel Limbricht (14.30 uur). Het programma omvat muziek van Haydn, Mozart en drie zonen van Johann Sebastian Bach.

De Argentijnse zangeres en actrice Mabel Gonzalez treedt zaterdag op in het Los Theater, Ach-

ter de Barakken 31 a. Begeleid door de groep Tango Tupambae brengt zij vanaf 22 uur in een theatrale omlijsting authentieke klassieke en moderne tango's.

HEERLEN – In het kader van haar 75-jarig bestaansfeest geeft fanfare St. Cornelius Schin op Geul o.l.v. Ben Essers een concert in het Wijngrachttheater van Kerkrade. Gastvereniging is harmonie St. Josef Kaalheide die na de pauze o.l.v. Alex Schillings zal concanderen. Aanvang 20.00 uur.

Spektakelstuk 'The Journey' staat in teken van de hoop

Sikulu toont het nieuwe Zuid-Afrika

DOOR JAAP LODEWIJS

HEERLEN – „Vroeger speelden we theaterstukken waarin de ellende in ons land centraal stond. We lieten de mensen in Europa zien waarom ze ons moesten helpen de apartheid te verdrijven. Die invalshoek hebben we laten vallen, want hij past niet meer bij deze tijd. De problemen die we hebben, kunnen we nu zelf gaan aanpakken. Wel met hulp van jullie, want op veel gebieden hebben we een grote achterstand. Maar het voelt totaal anders dan vroeger”, aldus Samuel Mhangwani, manager en componist van de Zuid-Afrikaanse theatergroep Sikulu. De groep, al drie seizoenen in Nederland te gast, heeft een nieuw programma samengesteld, dat zaterdag 8 oktober in de Heerlense Stadsschouwburg en vrijdag 16 december in De Maaspoort Venlo te zien is.

Artisten spelen een rol van betekenis in het Zuid-Afrikaanse verandingsproces, zegt Mhangwani. „Vroeger had een toeschouwer met alleen een licht status; het was ook gevaarlijk voor hem. Nu krijgen kunstenaars een rol van betekenis. Ze worden gezien als een soort gemeenschappelijke cultuur. De manier waarop nu theater wordt gemaakt is niet langer defensief, er spreekt veel meer hoop uit. De vrijheid is niet langer een utopie”.

Sikulu speelt het nieuwe stuk 'The Journey' voorlopig in Europa en

AMSTERDAM – Kunst en cultuur uit Nederland staan de komende maanden centraal tijdens het 11de Festival de Otono in Madrid. Het Spaanse herenifestival bestaat elk jaar aandacht aan een Europees en Zuid-Amerikaans land. Vorig jaar waren dat Frankrijk en Venezuela. Nu gaat het om Nederland en Cuba.

Vanaf eind september tot november zijn er Nederlandse dans, toneel, theater- en muziekvoorstellingen. Half oktober start een Nederlandse filmweek met onder meer 'De Aanslag op De Illustreerd'. De films krijgen Spaanse ondertiteling.

Gelijktijdig met het festival is in het Museo Thyssen-Bornemisza een tentoonstelling van de twintigste eeuwse Nederlandse landschapschilderingen te zien. Koningin Beatrix en prins Claus en de Spaanse koning Juan Carlos I en koningin Sophia zullen op 10 oktober de opening van de tentoonstelling bijwonen. Tevens gaan Claus en Beatrix

• Scene uit 'The Journey', de nieuwe produktie van Sikulu.

zingen in 'Athena'. Maar Mhangwani is er zeker van dat er ook in eigen land een tournee zal komen. Daarop bestaat de groep uit een mix van mensen, van jong tot oud, van verschillende etnische groepen. Ze moeten daar op allerlei verschillende manieren mee te overleven.

Tot zover is het lot van de zwarte bewoners ook bij ons uit te reure bekend. Maar de nieuwe wendingen in het verhaal zijn de verkiezingen en het besluit van de regering het land weer in handen van de oor-

spronkelijke bewoners te geven. Muzikaal is er ook sprake van vernieuwing. Draaide er vroeger een band mee met de voorstelling, nu is er een live-act dat moderne 'Soweto-beat' speelt.

Mhangwani zegt dat de veranderingen in Zuid-Afrika ook een artistiek voordeel hebben. „Vroeger werden we vaak welwillend tegemoet getreden omdat iedereen sympathie had voor onze strijd. Nu zullen we louter beoordeeld gaan worden op grond van onze theaterprestaties. Dat is een fantastisch vooruitzicht”.

Cocktail, Mirad (...) en Total Loss van Karst Woudstra.

Optredens zijn er verder van Theater Carver, die samen met het Onafhankelijk Toneel een Engelstalige versie van Ware Liefde brengt, en Suver Nuvet. Dat mimegezelschap speelt in het off-festival – La Alternativa – zijn laatste voorstelling Negerangst.

Muziek komt van de Nieuwe Slagwerkgroep Amsterdam, Amsterdam Forte Piano Trio, Musica Ad Rheum en het Amsterdams Loeki Stardust Quartet. Ook is er een Nieuwe Muziekmarathon, waar dertig Nederlandse musici aan meewerken.

(ADVERTENTIE)

SCHLÜSSEL-SPEZIALIST-RENNERT
beveiligingssystemen
Adalbertsfeinweg 21 - Aken - Tel. 0049.241946850

Inbraakpreventie • Vrijheidsdang en sluitwerk • Toegangscontrolesystemen • Codeersystemen • Kfz-telefoon • ook volgens rijbewijs

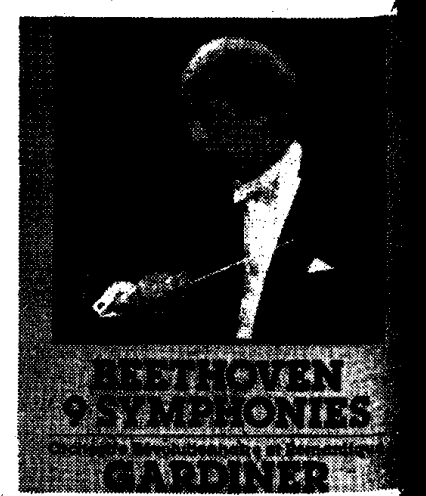
-De negen symfonieën van Beethoven: Orchestre Révolutionnaire et Romantique o.l.v. John Elliot Gardiner; DG 439 900-2.

DOOR JOS FRUSCH

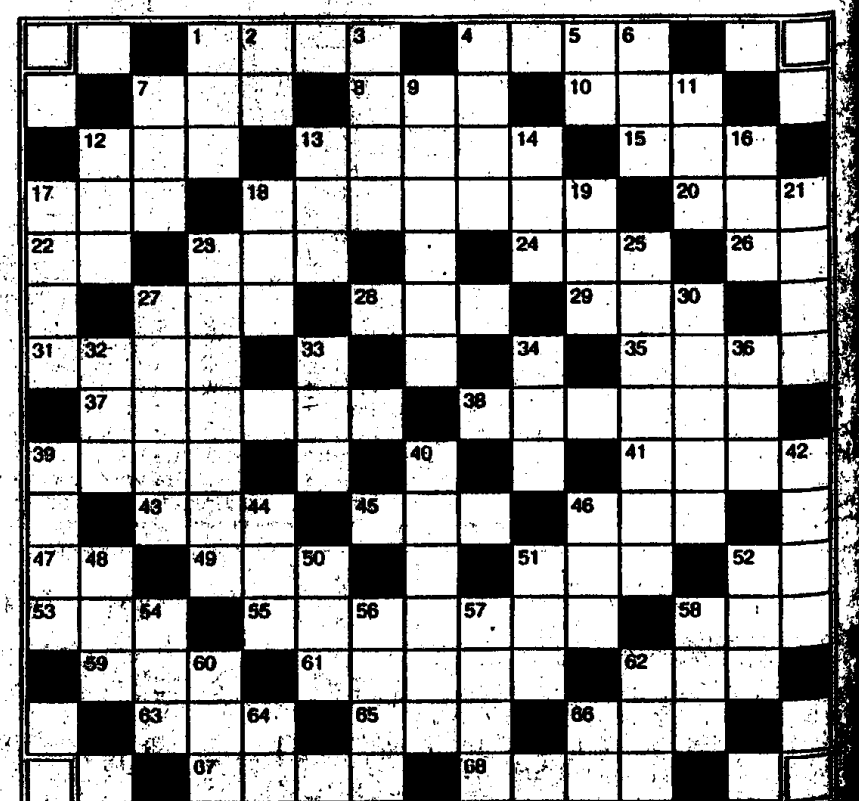
Een werkelijk sensationele beleving en een onvergetelijke muzikale ontdekkingstocht is het beluisteren van deze op authentieke instrumenten gespeelde Beethoven-symfonieën. Muziek die je kent – of denkt te kennen – als je broekzak blijkt opeens zoveel verrassingen te bevatten dat je van de ene verbazing in de andere valt. Een opmerkelijke productie die nieuwe maatstaven zet.

De authentieke instrumenten waarvan de musici van het ORR zich bedienen, mengen minder sterk, de individuele klankkleur blijft beter hoorbaar en de diverse registers schuiven als lagen over elkaar. De orkestratie is daardoor helderder en slinker en door de kernachtige klank van het instrumentarium worden bovendien details hoorbaar, die ik nooit eerder gehoord heb. Beethovens gecoel met motieven en thema's komt glashelder naar voren en geeft extra impulsen aan de dramatische kracht van de uitvoering.

De pittige tempi die Gardiner hanteert – zijn verhandelbaar over zijn aanpak op de extra-gevoegde zesde cd is heel verderend – de heldere articulatie de ongekende exactheid van het spel, de fijnzinnige dynamische schakeringen en de enorme ritmische energie zorgen voor een haast ondraaglijke spanning die door de geraffineerde afwerking alleen maar wordt versterkt. Hier wordt gemist op het puntje van de stoel en het scherpst van de snede. Welk fascinerend. Een ervaring die wordt ondersteund door een voelbare spanning van het element; de directheid van klank wordt mede bepaald door zorgvuldig uitgekozen opnamen.

puzzel van de dag

WELK WINWOORD KOMT ER IN HET BAKJE?

HORIZONTAAL: 1 maatstaf; 4 bek; 7 metaal; 8 vogel; 10 vervoermiddel; 12 paard; 13 maand; 15 kledingstuk; 17 vrijgevig; 18 voorbijgaan; 20 bout; 22 godsdienst; 23 zoogdier; 24 evenzo; 26 vader; 27 kot; 28 afsluiting; 29 wiel; 31 insect; 35 vervoermiddel; 37 vogel; 38 clown; 39 rookdier; 41 slotwoord; 43 labium; 45 boerderij; 46 vrg. koningin; 47 reeds; 49 deel v.d. hals; 51 griezelig; 52 pers. vnn.; 53 voorz.; 55 landelijk; 58 voo; 59 gelofte; 61 stevig; 62 huid; 63 fout; 65 bid; 66 latuw; 67 koraaliland; 68 wreed heerser.

VERTIKAAL: 1 muurholte; 2 niet even; 3 Ned. rivier; 4 knaagdier; 5 let wel; 6 wanneer; 7 doortochtigeld; 9 latwerk; 11 zeepwater; 12 trek; 13 ldn. titel; 14 onderzoeksinstituut; 16 hoen; 17 gewichtje; 18 puist; 19 insect; 21 roep; 23 koningin; 25 peulvrucht; 27 viasmak; 30 trage; 32 Europeaan; 33 schel; 34 stelling; 36 Noorse god; 39 woontoren; 40 vulkaanmond; 42 draakolk; 44 via; 46 landbouwgrond; 48 waling; 50 zoen; 51 elkeschors; 52 schapevacht; 54 belemmering; 56 broodsoort; 57 Az. land; 58 bijb. vrouw; 60 projectieplaatje; 62 insect; 64 heilige; 66 de oudere.

oplossing gisteren

HORIZONTAAL: 1 achteuloos; 8 graag; 12 amanda; 13 felt; 14 me; 15 ieme; 17 Kant; 18 ge; 19 Ede; 21 la; 22 blau; 23 pen; 24 edikt; 26 tra; 27 ake; 29 Ane; 30 stomp; 32 leed; 34 deel; 36 o.a.; 38 ref; 39 t.k.; 41 roof; 42 weis; 44 NN; 45 tap; 47 SD; 49 tent; 51 jidel; 53 thuis; 56 ore; 58 duren; 60 air; 61 krant; 63 lus; 64 arak; 66 ha; 67 mir; 68 ik; 69 Amos; 70 indar; 72 ge; 73 trek; 74 ménte; 76 oelen; 77 Dultland.

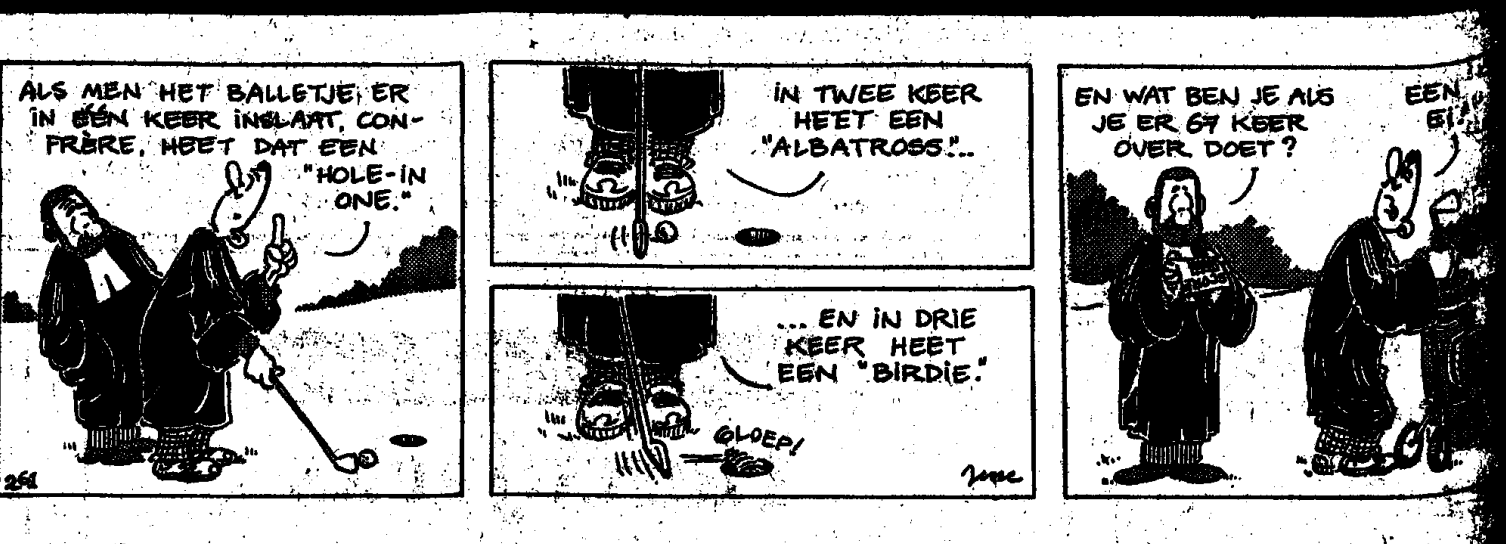
VERTIKAAL: 1 amee; 2 ha; 3 emelt; 5 lama; 6 ode; 7 o.a.; 8 Ede; 9 rit; 10 A.T.; 11 grenadine; 13 Edda; 17 kiam; 18 Geleen; 20 22 brok; 23 peer; 25 keur; 26 k; 30 sloot; 31 poets; 33 strijdle; Eos; 37 Ane; 40 kaduik; 43 ers; pers; 48 fuik; 50 tram; 52 le; 54 55 ir; 57 enig; 59 Namen; 61 62 trend; 65 rok; 66 hart; 69 mel; 71 rit; 73 TL; 74 mu; 75 e.

Winwoord: HONIGRAATMO

tokapua toraja

de rechter

recept

Baba au sirop

De baba wordt gebakken in een zogenaamde savarino of rijst-ring.
175 gram bloem, 1 eetlepel (met kop) suiker, mespunt zout, 2 eieren, 1 dl lauwe melk, 15 gram verse gist, 75 gram boter (kamertemperatuur).

Zeef de bloem en strooi het zout langs de rand van de kom. Verbrokkel de gist boven de helft van de melk en roer tot de gist is opgelost. Laat staan tot zich belletjes vormen. Maak kuiltje in bloem, schenk hierin de gistoplossing en meng bloem, gistoplossing eieren en rest melk dooreen tot samen-

hangend geheel. Verdeel de boter in stukjes, kneed door het deeg, leg theedoek over kom. Laat op een warme plek 2 uur rijzen. Kneed door en vul een ingevette vorm met het deeg (mag voor maximaal 3/4 gevuld zijn). Dek opnieuw af met theedoek en laat half uur rijzen. Verwarm oven voor op 200°C en bak in ca. 30 minuten gaar. Stort op rooster en laat afkoelen. Maak suikersiroop door suiker in water al roerend op te lossen en 3-5 minuten te koken. Prik met een stopnaal meerdere gaatjes in de baba. Leg op een grote schaal (met rand) en lepel er de siroop over. Ga door tot alle siroop opgenomen. Serveer met slagroom of verse vruchten.

Van onze redactie binnenland

LMOND - De 26-jarige man in Bortel die dinsdag in Helmond een dodelijke aanrijding veroorzaakte terwijl hij op de weg was voor de politie, is een uur later gewond geraakt door een politiekogel. Dat gebeurde in het Elkerlied ziekenhuis waar de man was opgenomen in verband met zijn verwondingen.

sdagmiddag was de man, een 26-jarige in Bortel wonende Albin, na een kleine aanrijding zijn auto doorgereden. Toen

Veroorzaker aanrijding gewond door politiekogel

de politie hem korte tijd later staande hield, bleek dat er in zijn auto een tv en een stereo-installatie lag. Omdat de man over de herkomst daarvan geen verklaring kon geven, vroeg de politie hem mee te gaan naar het bureau voor een verder onderzoek. Vlak bij het politiebureau reed

hij echter met hoge snelheid weg. Tijdens de daarop volgende achtervolging reed de man frontaal tegen de auto van de 34-jarige M. van de Laar uit Mierlo. De vrouw overleed ter plaatse. De verdachte raakte zwaar gewond en werd opgenomen in het ziekenhuis. Daar werd hij permanent bewaakt door een politie-

man. Een tweede inzittende van de vluchtauto raakte licht gewond. Hij werd ingesloten. Dinsdagavond stapte de gewonde man onverwacht uit zijn bed en spoot de politieman met traangas in het gezicht. Tijdens de daarop volgende worsteling loste de agent een schot waardoor de verdachte niet levensgevaarlijk werd verwond. Hij is inmiddels overgebracht naar het penitentiair ziekenhuis in Schiedamschen dijk.

Het is niet duidelijk waar de man de bus met traangas vandaan heeft gehaald. De rijksrecherche heeft de zaak in onderzoek.

Vrouwen met deeltijdsarbeid hebben recht op pensioen

Uitspraak Europees Hof kost meer dan miljard

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG - Het Europees Hof van Justitie kent vrouwen die in het verleden in deeltijd hebben gewerkt en daardoor waren uitgesloten van deelname aan een bedrijfs- of bedrijfstakpensioenfonds, met terugwerkende kracht tot 8 april 1976 recht op pensioen toe. Het hof heeft dit gisteren besloten. Als de Nederlandse pensioenfondsen de vrouwen die ten onrechte waren uitgesloten van deelname aan pensioenvoorzieningen alsnog volledig pensioenrechten moeten toekennen tot 1976, kost hen dat naar schatting 1,2 miljard gulden. Nederland stelde oorspronkelijk voor dat tegenover die rechten ook premiebetaling van de vrouwen moest staan, om onrechtvaardige bevoordeling te voorkomen. Het Europees Hof doet daar tot verrassing van de Ombudsvrouw Pensioen van het Instituut Vrouw en Arbeid, mevrouw Portegies, geen enkele uitspraak over. Wel stelt het Hof een verjaaringstermijn aan pensioenaanspraken.

In een protocol bij het Verdrag van Maastricht kregen van pensioenvoorzieningen uitgesloten vrouwen recht op deelname met terugwerkende kracht tot 17 mei 1990. De Europese rechter bepaalde echter al eerder, dat het recht op gelijke beloning voor mannen en vrouwen zich uitstrekt tot pensioenen. Dit recht gaat boven de afspraken in Maastricht.

In de loop van de dag maakte het Hof ook de uitspraken bekend over drie andere vormen van discriminatie van vrouwen in pensioenregelingen. Behalve de zaak-Vroege (deeltijdwerk) speelt nog de zaak-Fischer (uitsluiting gehuwde vrouw), een ABP-zaak (uitsluiting wegens inkomensgrens) en de Britse zaak-Coloroll (discriminatie van vrouwen wegens andere statistische sterfteverwachtingen).

Het D66-kamerlid Groenman heeft gisteren onmiddellijk schriftelijke vragen gesteld aan de ministers Melkert (Sociale Zaken) en Dijkstal (Binnenlandse Zaken) over de uitspraken van het Europees Hof. Ze wil weten of een wetsvoorstel over de gelijke behandeling van mannen en vrouwen nu aangepast dient te worden. Ook wil ze de gevolgen weten voor de overheid als werkgever en het ABP.

punt uit

• Haiti

Het Haitiaanse parlement heeft zijn buitengewone zitting tot gisteren verdaagd. De senatoren en afgevaardigden waren gisteren voor het eerst in anderhalf jaar tijd bijeengekomen. De parlementariërs moesten zich buigen over een amnestieregeling voor de militairen die eind 1991 de democratisch gekozen president Jean Bertrand Aristide verdreven en een dictatuur vestigden.

• Eén op de vijf

Eén op de vijf uitkeringsgerechtigden in Rotterdam fraudeert. Het gaat om een voorzichtige schatting van de sociale dienst in die stad, omdat kennis over de omvang van 'zwarte' fraude als gevolg van zwart werken nog ontbreekt. De feiten over 'witte' fraude en 'woonfraude' zijn inmiddels wel boven water.

• Akkoord

De Verenigde Staten en Rusland zullen veel sneller dan eerder overeenkomsten, beginnen met het ontmantelen van hun kernwapens voor de lange afstand. De presidenten Bill Clinton en Boris Jeltsin spraken gisteren af er direct mee te beginnen zodra het START-2-verdrag door het Russische parlement is goedgekeurd, en er niet tot 2003 over te doen, zoals in dat verdrag is vastgelegd.

• Roebel

De roebel maakte gisteren in Moskou een vrije val ten opzichte van de dollar en andere westerse valuta. Russen die dinsdag één dollar wisselden, kregen er 2,471 roebels voor terug. Gisteren konden ze diezelfde dollar terugkopen voor 2,631 roebel. Zo'n klap komt hard aan en voorspelt erger. Het einde van een betrekkelijk stabiele periode in Rusland lijkt in zicht.

• Triest

De regio politie Gelderland-midden heeft gisteren bij een grote controle op het vervoer van (gevaarlijke) afvalstoffen 45 vrachtwagens gecontroleerd. Er zijn 20 processen-verbaal opgemaakt en elf chauffeurs kregen een waarschuwing. De politie spreekt van een triest resultaat. In één geval betrapte de politie een 25-jarige Tsjechische chauffeur, die een wagen van een Nederlandse afvalverwerker bestuurd. In de vrachtauto vond de politie een vat met afval in een ongekeurde verpakking. De wagen had geen waarschuwingsborden voor afvalvervoer. De chauffeur miste de benodigde vrachtbrieven en had bovendien geen chauffeursdiploma.

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio 2000

Heerden, Spoorweglaan 1
tel. 0445 128130
van 10.00 tot 18.00 uur
maandag

(ADVERTENTIE)

Sparen voor geschenken uit VILLA Belvédère

Kom snel naar de winkel. Daar ligt een uitgebreide spaarcatalogus voor u klaar met een uitstekende selectie unieke kado's uit Villa Belvédère.

FRIESCHE VLAG HALVAMEL pak of fles à 500 ml 1,95	Met 3 gratis zegels	1.79
HONIG MOMENTSOEPEN o.a. champignons, groente tomaat of Chinese tomaat 1,95	Met 3 gratis zegels	1.95
KATJA kokindjes, dropharingen, dropvoetjes of dropmelken, zakje 1,79	Met 3 gratis zegels	1.59
ORANJEBLOOM PILS 1,25 à 12 flesjes à 20 cl 9,49	Met 3 gratis zegels	8.69
HEERLIJK VERS STOKBROOD per stuk 1,95	Met 3 gratis zegels	1.69

Geldig t/m
zaterdag 1 okt. '94

Hitler ingezet tegen Vlaams Blok

De vorige kuisploeg

● In Antwerpen zijn kamerbrede affiches van Hitler en zijn plaatsvervanger Rudolf Hess opgeplakt in een poging de opmars van het Vlaams Blok in de Belgische havenstad te stuiten. Op de maxi-posters wordt een parallel getrokken tussen de opkomst van Hitler en die van de ultra-rechtse partij van lijsttrekker Filip Dewinter. De beelden van Hitler en Hess

gaan vergezeld van teksten als 'De vorige kuisploeg had ook van die mooie beloften'. De laatste slogan vormt een verwijzing naar de spreuk van het Vlaams Blok in zijn campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober: 'Grote kuis' (schoonmaak), waarmee de partij wil aangeven dat alle buitenlanders het land moeten worden uitgeveegd. Foto: ANP

Van onze parlementaire redactie

DA maakte gisteren bekend een commissie onder leiding van staatssecretaris Korte-Van der Wal kandidaten voor de nieuwe Tweede-Kamerfractie gaat selecteren.

Alarm over pest in Berlijn

LN - Duitse gezondheidsautoriteiten hebben uitgesloten dat de pest in Berlijn is opgelopen. De man die gisteren in het ziekenhuis is opgenomen aan de pest lijdt. De man was kort te laat India teruggekomen, waar de pest al tientallen levens heeft

a, een reisleder die twee dagen was teruggekeerd uit Nepal, had last van hoge koorts, hoofdpijn, symptomen van longpest kunnen wijzen. Hij werd spoedig overgebracht naar het ziekenhuis voor tropische ziekten van de universiteit van Berlijn. Hij overleed aan de pest.

Dele onderzoeken bleek dat de hoogstwaarschijnlijk bron van de pest opgelopen. De man was in een week tijd enkele malen gevallen van longpest geleden. Zeker 49 mensen zijn overleden. Op de grootste luchthaven Frankfurt worden komende reizigers uit India in quarantaine gehouden.

Van onze redactie binnenland

ERLEN - „Nadat ik beroofd ben van mijn tas over straat.” Meteen H. van Son (73) is voorzitter van de Unie Katholieke Bond Ouderen. Ze weet wat het is om op straat onveilig te voelen. Tegenwoordig neemt ze voorzorgsmaatregelen als ze 's avonds nog de deur uit moet. Het geld steekt ze in haar zak. Ze houdt de handtas vast. Ze houdt de handtas vast. Ze houdt de handtas vast.

DEN HAAG - De regeringspartijen PvdA, VVD en D66 zijn verdeeld over de aanpak van de veel op house-parties gebruikte harddrug xtc. PvdA en D66 vinden dat het gebruik onder voorwaarden moet worden gedoogd. De VVD wil een minder tolerant beleid, vanwege de gevaren van xtc-gebruik.

Tijdens een kort debat over xtc gisteren bleek dat de Tweede Kamer wel handelen en produceren hard wil aanpakken, maar niet denkt dat daardoor het gebruik kan worden beïnvloed. D66 en PvdA pleitten daarom voor het 'op een gezonde manier toestaan van xtc-gebruik'. Gemeenten zouden van de organisatoren van house-parties

VVD ziet niets in gedoogvoorstel PvdA en D66

Coalitie verdeeld over aanpak xtc

moeten eisen dat er voldoende ventilatie is, EHBO-voorzieningen aanwezig zijn, en veel water, en dat een goede voorlichting over de schadelijke effecten van xtc-gebruik wordt gegeven. Ook zouden de gemeentelijke gezondheidsdiensten van tevoren op de hoogte moeten worden gesteld van grootschalige house-parties. Beide partijen vinden dat eind dit jaar in een door minister Sorgdrager (Justitie) aangekondigd groot drugsdebat moet worden gediscussieerd over het gedogen van xtc. VVD en oppositiepartij CDA houden vast aan een scherp vervolgingsbeleid.

Als eigen partij blijft dwarsliggen

Rabin dreigt overleg met Syrië af te breken

non en de Palestijnen. Moties die zijn bedoeld om de bewegingsruimte van de regering in het overleg met Syrië te beperken, omschreef hij als 'wielklem-wetten'.

De situatie voor de links-liberale regering wordt extra precar als er niet op korte termijn succes wordt geboekt bij pogingen de religieuze

week in stemming komen. Volgens Rabin is een debat over de Golan volstrekt voorbarig zolang er geen overeenstemming is bereikt met de Syriërs, en overeenstemming lijkt nog ver weg. Er gaat nog altijd een wijde kloof tussen de Israëlische en Syrische standpunten over de grenslinies, het tijdschema van de terugtrekking, de aard van de vrede en de veiligheidsvoorzieningen.

Rabin ontkende dat hij de Amerikanen heeft beloofd dat het Israëlische leger de totale Golan zal ontruimen, zoals de rechtse oppositie beweert. Hij waarschuwde dat het mislukken van het overleg de situatie in Libanon zal doen verslechteren, doordat Syrië de wapenstroom naar dat land zal opvoeren.

niets meer aan. Tegen de tijd dat je een belager wilt schoppen is die er al met je portemonnee vandoor,” lacht Van Son. „Maar misschien zullen we in de toekomst voor mensen van rond de zestig toch zo'n cursus beginnen.”

De voorlichtingscursus voor het selecte groepje KBO'ers wordt gesubsidieerd door het ministerie van Justitie. De bond heeft met opzet voor een opleiding van eigen leden gekozen omdat ouderen het liefst met leeftijdsgenoten over hun angsten en problemen praten.

Ouderen gaan misdaad te lijf

begint komende zaterdag de campagne Ouderen en Criminaliteitspreventie. Een cursus karate zit daar echter niet bij.

„Ouderen zijn erg bang voor criminaliteit. Velen lopen uit angst om overvallen te worden niet meer 's avonds over straat en voelen zich zelfs bang in hun eigen huis,” vertelt mevrouw Van Son. Volgens de KBO-voorzitter,

die in het verleden wethouder van Welzijn in Haarlem was, hoorde de bond de laatste tijd zo vaak dergelijke verhalen van haar leden, dat besloten werd er iets aan te doen. Vijfendertig senioren van de regionale KBO-afdelingen worden nu met een tweedaagse cursus opgeleid tot voorlichter. Vanaf zaterdag trekken zij het land door om voorlichting te geven onder het mot-

to 'een gewaarschuwd mens telt voor twee'. Tijdens de informatie-avonden geven ze onder meer tips over het aanbrengen van goede sloten op ramen en deuren zodat een woning minder 'inbraakvriendelijk' wordt. Geen harde aanpak dus. „We hebben binnen het KBO-bestuur wel gesproken over een cursus zelfverdediging voor ouderen, maar de echt oude mensen hebben daar

Ongeloof bij Duitse bouwers van rampschip 'Estonia kon op ijsberg lopen zonder te zinken'

Van onze redactie buitenland

PAPENBURG – „De Estonia was een modern schip. Het bestond uit zes compartimenten die in geval van lekkage met waterdichte schotten afgesloten konden worden. Al liep het op een ijsberg, dan zou het met een gat van vijf bij vijf meter nog de halve wereld kunnen rondvaren. De Estonia kon niet zinken. Maar inderdaad, dat zeiden ze ook van de Titanic.”

De 55-jarige Wolfgang Hesser was veertien jaar geleden één van de werknemers van de scheepswerf Meyer in het Duitse Papenburg, vlak over de grens bij Nieuweschans, die de Estonia bouwde. De Viking Sally heette het ongeluksschip toen nog, dat gisteren in de vroege ochtend in de Oostzee kapseisde en zonk. De boot (ruim 155 meter lang en 24 meter breed) werd indertijd in een recordtijd van negen maanden gebouwd.

Het drama is op de werven van Jos. L. Meyer, één van de grootste Duitse scheepsbouwers, hard aangekomen. Zozeer zelfs dat de directie de achttienhonderd werknemers zelf de onheilstijding bracht. De Viking Sally was in 1980, het jaar van aflevering, de trots van het bedrijf. Het was toen het grootste schip dat er ooit was gebouwd en bleek een trendsetter voor een nieuwe serie nog grotere en luxueuzere schepen. Sindsdien heeft Meyer zich ontwikkeld als

specialist in de bouw van auto- en passagiersschepen. De Viking Sally/Estonia kon tweeduizend passagiers en ruim 450 auto's vervoeren. De nieuwe Europa-serie van de Meyer-werf, die overigens ook de Oostzee bevaart, heeft een capaciteit van meer dan drieduizend passagiers.

Ongeloof

Ongeloof en vooral verbijstering waren gisteren op de gezichten te lezen van de werknemers van de ploegdienst die om drie uur de poort uitkwam. Veel arbeiders waren in 1980 al in dienst en hebben de Estonia vanaf de eerste klinknagel tot en met de tegen de boeg spattende fles champagne meege-maakt.

„Daarom ga je je verbonden voelen met zo'n boot,” zegt één van hen. „Er is de hele dag veel over gepraat en vooral gespeculeerd. Was het de boegklep die lekte of de lading die is gaan schuiven? Of waren het de motoren die het begaven? Niemand weet wat er precies is gebeurd. Het blijft gissen. Maar boven alles: Es ist grausam. Wir sind allen tief betroffen.”

Bij de Empfang van het enorme wervencomplex rijden bussen af en aan. Oudere dames die nieuwsgierig vanachter half beslagen vensters naar de kranen kijken. Elke dag is er wel een excursie op de werf en het bootje-bouwen bekijken ging gisteren dan ook gewoon door. De werf heeft op het

gebied van de scheepvaart een aantal bijzonderheden; het dok van 233.000 vierkante meter geldt als het grootste overdekte dok ter wereld.

Replica

Bij de receptie is de glazen koepel van een modelboot weggehaald ten behoeve van tv-ploegen die uit heel Duitsland naar de werf zijn opgerukt. Het is een replica op schaal van de Viking Sally/Estonia. Het model werd daar kort na de tewaterlating tentoongesteld.

Wat er in de toekomst mee gebeurt – blijft-ie er staan of wordt-ie weggehaald – is volgens woordvoerder Claudia Pielager nog niet bekend.

Zoals er eigenlijk niets bekend is. Pielager: „Voor ons is het ook gissen naar de oorzaak van de ramp. We volgden het schip, zoals alle schepen die van de Meyer-werf komen, met meer dan gewone belangstelling. Dan vaart het hier, dan daar – dat soort zaken houden we wel bij. Maar over de staat van onderhoud, de bemanning enzovoort weten we niets. De Viking Sally/Estonia is enkele keren van eigenaar verwisseld en een keer verbouwd. We weten niet wat anderen eraan gedaan hebben.”

De Meyer-werf werd in 1795 gesticht, volgend jaar precies tweehonderd jaar geleden. Het wordt een viering met een rouwrandje.

● Archiefphoto van de Estonia.

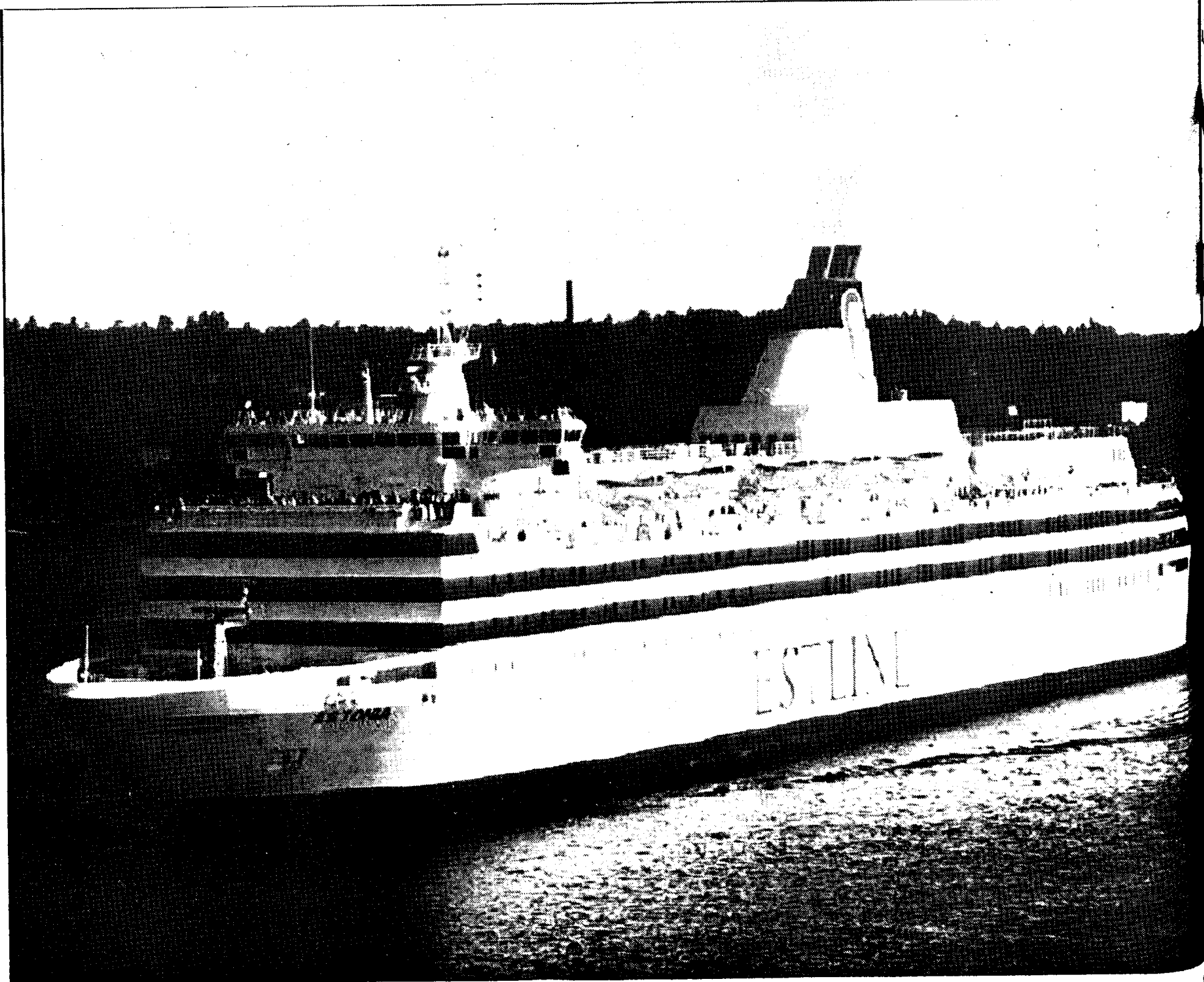

Foto: AP

Scheepsbouwingenieur kraakt stabiliteit veerbotten

'Ik heb op deze ramp gewacht'

DOOR ONNO BUIER

ROTTERDAM – „Ik heb op deze ramp zitten wachten. Het moest er opnieuw eens van komen,” zegt de gepensioneerde maar nog zeer actieve scheepsbouwingenieur ir. Ernst Vossnack, die al langer dan tien jaar hamert op verbetering van de stabiliteit van veerbotten.

Veebotten zijn volgens hem grote instabiele 'schoenendozen'. Ze liggen ondiep in het water en hebben door de open rijdekkens nauwelijks een kans als het schip een speelbal van de zee wordt. Door het aanbrengen van dubbele huiden kan het draagvermogen volgens hem sterk worden verbeterd. Door daar bovendien piepschuimen balletjes in te persen, kunnen die bovendien niet vollopen. Zelfs als er een vrachtdeur deur openstaat en er een golf water naar binnen komt, blijft het schip stabiel. „Een veerboot blijft dan vrijwel altijd drijven. En als het toch zinkt, gebeurt dat in dat geval rechtstondig. De passagiers hebben dan de tijd om het schip te verlaten.”

Een verklaring voor de ramp met de Estonia had hij al als een 'rampscenario' klaarliggen. „Als de motoren uitvallen of langzamer draaien, worden de anti-slinger-vinnen – de stabilisatoren – van het schip minder effectief. Bij een snelheid van vijf knopen, negen kilometer per uur, gaat het schip op een ruwe zee daardoor sterk slingeren. Het kan zich dwars op de golven komen. Vastgesjorde vrachtwagens in trailers kunnen daardoor losschieten en in hun val andere wagens meenemen. Als ze niet staan vastgesjord, zoals bij de Estonia het geval schijnt te zijn, dan is het helemaal vragen om moeilijkheden.”

Slagzij

„Als de vrachtwagens naar één kant gaan hellen, veroorzaakt dat slagzij. Afsluitbare spuijpijpen zorgen er bij zulke schepen voor dat schoonmaakwater van het rijdek naar buiten kan lopen. Een schip als de Estonia heeft er twaalf tot veertien. Maar vaak zijn die afsluiters verstopt met stukken zeildoek, splinters en dergelijke, zodat de terugslagklep niet werkt. Het is nu eenmaal een heidens karwei om die schoon te maken. Bij tien graden slagzij kan daardoor water het schip binnenlopen. Uit getuigenverlagen van de Estonia begrijp ik dat er mogelijk zelfs ook nog een deur heeft opengegaan. En als er eenmaal vrij bewegend water binnenloopt, versterkt dat de slagzij. Het gevolg is dat er nog meer water binnenloopt. Het schip slaat dan binnen enkele minuten om.”

Of het zo is gegaan is de vraag. Verklaringen van bemanningsleden die zeggen dat er water door de achterdeuren kwam, lijken dat tegen te spreken. Maar het zou kunnen zijn dat de deuren door losgeslagen vrachtwagens zodanig

● Uit het water geredde opvarenden van de Estonia worden, nog half versuft, naar het ziekenhuis gebracht.

Foto: AP

zijn ontzet, dat ze het begaven.

Volgens Vossnack staat in ieder geval vast dat de slechte stabiliteit het schip de doodsteek heeft gegeven. Vossnack heeft samen met studenten van de Technische Universiteit Delft een rekenmodel ontworpen, waarbij het vollopen

van een veerboot kan worden gesimuleerd. Daaruit blijkt dat bij een aanvaring of bij het varen met een open deur zo'n schip in enkele minuten kan omslaan en zinken. Als het water door zijdeuren of spuijpijpen komt, duurt het tien minuten tot een kwartier. Het is op dit moment niet duidelijk

of de gezonken veerboot de Estonia aan de veiligheids-eisen van de Internationale Maritime Organization (IMO) voldeed. De IMO vaardigde in 1990 een aantal richtlijnen uit, waaraan nieuwbouwschepen dienen te voldoen. Dat naar aanleiding van de ramp met de Herald of Free Enterprise in

Zeebrugge in 1987. Het gaat daarbij voornamelijk om de stabiliteit en de brandveiligheid. In 1992 volgde een richtlijn voor schepen van voor dat jaartal.

Reders kregen echter de gelegenheid hun schepen stapsgewijs te verbouwen. Schepen die voor minder dan 70 procent aan de eisen voldeden, kregen tot 1 oktober van dit jaar de tijd om de zaak in orde te brengen. De slechtste schepen moesten eerst. Voor iedere vijf procent die ze meer aan de eisen voldoen krijgen ze steeds twee jaar langer de tijd. Zo moet de wereldvloot in het jaar 2005 geheel in orde zijn.

Volgens de Scheepvaartinspectie in Rotterdam voldoen alle Nederlandse en Britse veerscheepen inmiddels aan de nieuwe IMO-eisen.

De Scheepvaartinspectie controleert de veerbotten regelmatig op de veiligheid. Sancties zijn een verbod op uitvaren. Maar dat is met schepen die op de Noordzee opereren nog nooit gebeurd, zegt Doornink. „De reders hier gedragen zich allemaal heel keurig. Er mankeert zelden of nooit wat. Het gaat hooguit om details, die snel worden verholpen.”

In 1986 schreef de Belgische kapitein Eugène Colson een rapport aan de Internationale Kapiteinsorganisatie IFSMA. 'Ongelukkig maar waar' heette zijn rapport dat vernietigend uithaalde naar het gebrek aan veiligheid op veerbotten. 'Als er niet heel dringend wat verandert, mogen wij een ramp verwachten,' waarschuwde hij toen. Een jaar later kreeg hij gelijk toen voor de kust van Zeebrugge de Herald of Free Enterprise kapseisde.

Nu, zeven jaar na het uitbrengen van zijn rapport, blijft Colson bij zijn gelijk. „Mijn kritiek gold en geldt het ontbreken van waterdichte tussenschotten en een dubbele scheepshuid. Alle voorstellen tot meer veiligheid worden bij het IMO weggedrukt in commissies en werkgroepen die eindeloos vergaderen. En uiteindelijk is er na al die jaren niet zo gek veel veranderd.”

„Ik heb mij ook altijd druk gemaakt om de nonchalance aan boord van ferry's. Meestal is de laatste auto het dek op of de boegdeuren gaan al dicht en het schip vertrekt. Er wordt geen tijd genomen om de lading vast te maken. Het duurt meer dan twee uur om alle wagens vast te klinken en die tijd heeft men niet. Time is money.”

„Er worden veel fouten gemaakt op de kade en op zee omdat de overzetboten volgens een strikt schema moeten varen en de bemanning dikwijls rust te kort komt. Er werd destijds het voorstel gelanceerd om in elke ferryhaven een veiligheidsploeg te laten opereren die zo'n schip niet eerder laat vertrekken voordat alle regels zijn nageleefd. Die ploeg kan de luiken sluiten, de boegdeuren sluiten, de lading vastsjorren, enzovoorts. Want als de lading bij ruwe zee losschiet, gaat driehonderd tot vierhonderd ton naar één kant schuiven en dat moet dan wel in een catastrofe eindigen.”

● De Titanic. De ondergang van dit schip is nog altijd een van de meest tot de verbeelding sprekende scheepsrampen.

Archiefphoto: GPD

Grote scheepsrampen door kleine fouten

DOOR JOLANDE VAN DER GRAAF

ROTTERDAM – Schuivende lading, dronken kapiteins, navigatiefouten. De meeste veerbotten en passagiersschepen zijn vergaan door menselijke fouten en niet door technische mankementen. Een overzicht van de ergste scheepsrampen van deze eeuw, waar een toevallige samenloop van kleine omstandigheden tot immense drama's heeft geleid.

Vers in het geheugen ligt het drama met de Britse kanaalveerboot Herald of Free Enterprise van de rederij Townsend Thoresen die in de avond van 6 maart 1987 voor de kust van het Belgische Zeebrugge verging. Een grootscheepse reddingsactie kon niet voorkomen dat 194 mannen, vrouwen en kinderen bij de ramp om het leven kwamen. De oorzaak: de laadklep van de veerboot was bij het uitvaren niet gesloten, om tijd te winnen. Het majestueuze zeekasteel nam een laagje water in, raakte direct uit balans en kapseisde.

Ruim een half jaar later kon een van de grootste veerbootrampen van deze eeuw worden opgetekend. De twijfelachtige eer van koploper is toebedeeld aan het Filipijnse schip Dona Paz. De veerboot kwam in de nacht van 20 op 21 december 1987 in de Straat van Tablas, ruim 150 kilometer ten zuiden van de hoofdstad Manila in aanvaring kwam met een tanker. De Dona Paz stond in lichterlaaie, in de vlammen kwamen volgens de eerste schattingen ruim 1.500 mensen om het leven. Nabestaanden rekenden enkele maanden later echter uit dat het ware dodental tegen de 4.000 slachtoffers liep. De veerboot had het dubbele aantal passagiers aan boord, waardoor velen niet eens de kans kregen het brandende schip te verlaten.

De lijst met recente ongelukken van veerbotten en passagiersschepen is lang. De belangrijkste:

2 september 1986. Het passagiersschip Admiraal Nachimon zinkt na een aanvaring op de Zwarte Zee bij Rusland. Aantal doden: 79.

24 oktober 1988. Het passagiers-

schip Doina Mariyn zinkt tijdens een tyfoon bij de Filipijnen. Aantal doden: 500.

2 januari 1989. Door paniek komt de veerboot Justo Barrios II bij Guatemala tot zinken. Aantal doden: 61.

30 april 1989. Een veerboot zinkt bij Zamboanga, Filipijnen. Aantal doden: 100.

7 april 1990. De autoveerboot Scandinavian Star kapseist tussen Oslo en Frederikshaven. Aantal doden: 158.

11 april 1991. Na een aanvaring op de Middellandse Zee zinkt de veerboot Moby Prince voor de kust van Italië na een aanvaring met een tanker. Aantal doden: 143.

1 maart 1991. Voor de Keniaanse kust zinkt een vrachtschip met vluchtelingen uit Somalië. Aantal doden: 150, aantal vermisten: 100.

15 december 1991. Een veerboot – naam onbekend – zinkt na een aanvaring voor de kust van de Filipijnen. Aantal doden: 700.

18 april 1992. Een veerboot – naam onbekend – zinkt bij Nigeria. Aantal doden: 300.

13 januari 1993. De veerboot Jan Heweliusz kapseist in de Oostzee bij Polen. Aantal doden: 52.

14 februari 1993. Door slecht weer komt de veerboot Neptune bij Haiti tot zinken. Aantal doden: 1.000.

Tot de verbeelding spreekt nog steeds de ramp met de Titanic, het grootste passagiersschip dat in (45.000 ton) aller tijden dat in 1912 met een snelheid van vijftien meter per seconde tegen een ijsberg voer. Ruim 800 kilometer voor de kust van New Foundland veranderde de Titanic in een graftombe voor 1.500 passagiers. Het wrak ligt nog altijd op een diepte van meer dan 4.000 meter.

De grootste scheepsramp aller tijden blijft het ongeluk met het stoomschip Junyo Maru op 18 september 1944. De Junyo Maru werd door twee torpedo's getroffen en zonk voor de kust van Moko Mokko (West-Sumatra). Bij de ramp kwamen naar schatting 6.500 Nederlanders, Australiërs, Javanen en Britten om het leven.

Groots Openings-Spektakel!

IN ALLE HORN KEUKENWINKELS!

Verspreid in opening van onze 85e winkel in Breda, trakteren wij u deze week op speciale lage Foestprijzen!

ZEER EXCLUSIEVE
DESIGN KEUKEN
KOMPLEET MET ALLE
INBOUWAPPARATUUR

GRATIS
SOLARIUM
8602.-

5998

GRATIS
ZONNE-
HEMEL

FUNKTIONEEL EN
EIGENTJDS KEUKEN DESIGN
KOMPLEET MET ALLE INBOUWAPPARATUUR

DE TOP IN
KEUKEN DESIGN
KOMPLEET MET ALLE INBOUWAPPARATUUR

ALLE NIEUWE MERKEN INBOUWAPPARATUUR

ETNA BOSCH ARISTON
ZANUSSI ITHO

ARISTON INBOUW
AFZUGKAP
Vrijwel nieuw
in gebruik
Uitgevoerd met
nieuwe en
aangepaste
onderdelen
415.- **228**

ZANUSSI
160 LITER
KOELKAST
Vrijwel nieuw
in gebruik
Uitgevoerd met
nieuwe en
aangepaste
onderdelen
1200.- **648**

Peijgrim INBOUW GAS/
ELEKTRO
KOMBI-NATIE
Vrijwel nieuw
in gebruik
Uitgevoerd met
nieuwe en
aangepaste
onderdelen
1420.- **898**

INBOUW VAATWASSER
Vrijwel nieuw
in gebruik
Uitgevoerd met
nieuwe en
aangepaste
onderdelen
1839.- **1298**

- ✓ Indien u wenst plaatst Horn uw keukeninstallatie volgens de landelijke gas-water en elektriciteitsnormen.
- ✓ Horn plaatst uw keuken geheel volgens uw wensen en afspraken.
- ✓ Horn levert keukens en inbouwapparatuur uit voorraad.
- ✓ Horn biedt u een gratis verzekeringscertificaat in samenwerking met de ING-Bank. (vraag naar de Horn-Plus-Garantie).
- ✓ Horn biedt u de mogelijkheid tot het leasen van uw keuken.

HORN Keukens

ZO ZIET U MAAR WEER. HORN BIEDT U MEER!

Horn Keukens heeft vestigingen in Maastricht, Schiedamschenweg 66-70, Roermond, Kruisstraat 201, Heerlen, Oudestraat 233, Sittard, Bergeijkweg 51-53, Venlo, Roermondsestraat 71, Tilburg, Oudestraat 21-23, Breda, Oudestraat 21-23.

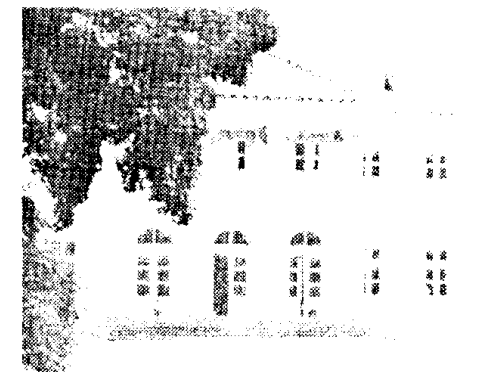
BLAAS INBOUW OPEN: Venlo, Peijgrim, Tulpweg 175, Breda, van 13.00 tot 18.00 uur, Breda, van 13.00 tot 18.00 uur, Breda, van 13.00 tot 18.00 uur, Breda, van 13.00 tot 18.00 uur.

Koekenwinkels in: ANTWERPEN, ARNHEM, BREDA, DEN BOSCH, DORDRECHT, DROEGENBOSCH, ECHT, EINDHOVEN, GENK, GENT, HEERLEN, LEUVEN, MAASTRICHT, MECHTEL, NIMEGEN, PEER, ROERMOND, ROOSENDAAL, ROTTERDAM, SCHIEDAM, SITTARD, TILBURG, TURNHOUT, VENLO, UTRECHT.

Das Mode- und Textilhaus im Herzen der historischen Altstadt Aachens

FÜR DEN MODISCHEN HERREN
MIT HOHEN ANSPRUCHEN:
MANTEL UND ANZUG IN TOP-QUALITÄT
UND MIT INTERESSANTEN DETAILS.

**Herren
City-Hemden**
in pflegeleichter
Baumwollmischung,
uni und gestreift

**Herren
Uni-Hemden**
in aufgerauter Optik
in 5 aktuellen Farben

**Herren
Unterziehhollis**
aus reiner Baumwolle,
in diversen Farben

**Herren
Sweat-Shirts**
in Baumwollmischung in
großer Farbauswahl

**Herren Shetland-
Pullover**
in vielen modischen
Farben
Attraktive
Herren-Zipper-Pullis
mit Kontrastfarben
Wollmischung

Herren-Pullis
im Material-Mix,
in verschiedenen Farben

gardeur

Herren-Hosen
aus reiner Baumwolle mit
Uhrentasche und Umschlag

Washbare
Herren-Wollhose
mit Gürtel, in den
Größen 48-56, 24-28

Herren-Blazer
aus reiner Schurwolle, in
zweireihiger Form, in den
Farben marine, grün, rot

**Herren
Sympatex-Jacken**
in verschiedenen Farben
und Qualitäten, z.B. in
Wolle,
Popeline
oder Microfaser

**Herren
Ziegenvelours-Blousons**
geknöpft oder mit
Reißverschluss in
modischen Herbstfarben

Herren-Mäntel
sportiv und modisch, kurz
mit warmem
Woll-Innenfutter

gardeur

Herren-Saccos
in rustikalem Tweed oder
im aktuellen Karo

Modisch Top
Korrekt aber sportiv sind
die neuen „Anzüge“ in
verschiedenen Qualitäten

Herren-Fashion-Point

Herren-Jeans
in den Farben
blue und black
Inch-Größe 29 - 38

Sportive
Herren-Jacken
in verschiedenen Qualitäten
in 3 Farbstellungen
Gr. M - XL

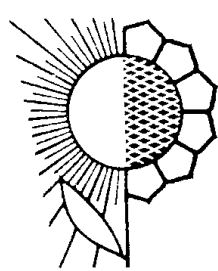
**Herren
Wachscotton-Jacken**
mit Cordkragen, in
aktuellen Herbstfarben
Gr. M - XXL

**BLOED
MOET
VLOEIEN**

STEUN HET ONDERZOEK
NAAR TROMBOSE
GIRO 30 20 30

De Zonnebloem
bestaat 45 jaar

Geef f 25,-
Giro 145

de zonnebloem
Postbus 2100
4800 CC Breda
Telefoon (076) 602060

**Speciaalzaak
voor Jassen
met Meer
Allure**

Kom en overtuig uzelf
RADEMAKERS FUR & FASHION
ENGELSKAMPSTRAAT 55, 6131 JE SITTARD, TEL. 046 - 517025

HEEFT U ER WEL EENS AAN GEDACHT DAT IN DIE VERAFFGELEGEN VILLA'S
HELE RIJKE MENSEN KUNNEN WONEN...?

Bel Spiral als 't overal verspreid moet worden!

SPIRAL

P 1000 Parkplaatsen rond om Sinn.

Auch an Samstagen durchgehend zu erreichen.
Heute, Donnerstag bis 20.30 Uhr geöffnet.
Samstag 1.10.94 bis 18.00 Uhr geöffnet.

WIE KAN HET ZES KEER PER WEEK?

GEZOCHT: DAGBLADBEZORGERS M/V

ZONDER NIEUWE HELDEN IS DE KRANT NERGENS.

lange rokken, slanke broeken, vanaf 49.-

ZUIVER ZIJDE

Zuiver zijden blouse,
in diverse kleuren.

38-48 **45.-**

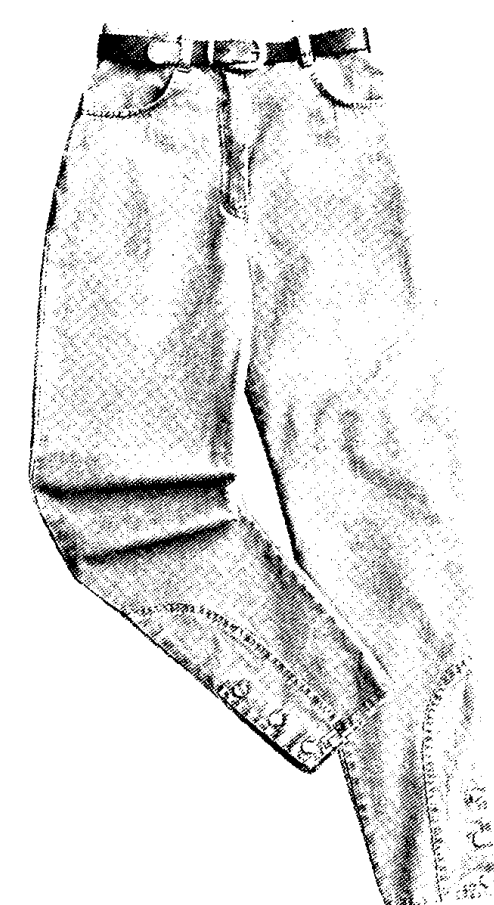
New Fast. Corduroy
pantalon.

38-46 **69.-**

Canda. Katoenen pantalon in beige en
zwart. 38-46

59.-

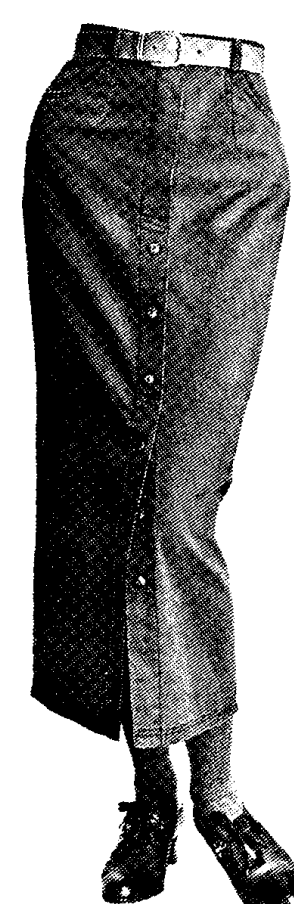
New Fast. Paardrijbroek in blauw en
bruin. Katoen. 38-46

49.-

Yessica. Suède-look rok met 'kroko'-
centuur, in zwart en bruin. 38-46

69.-

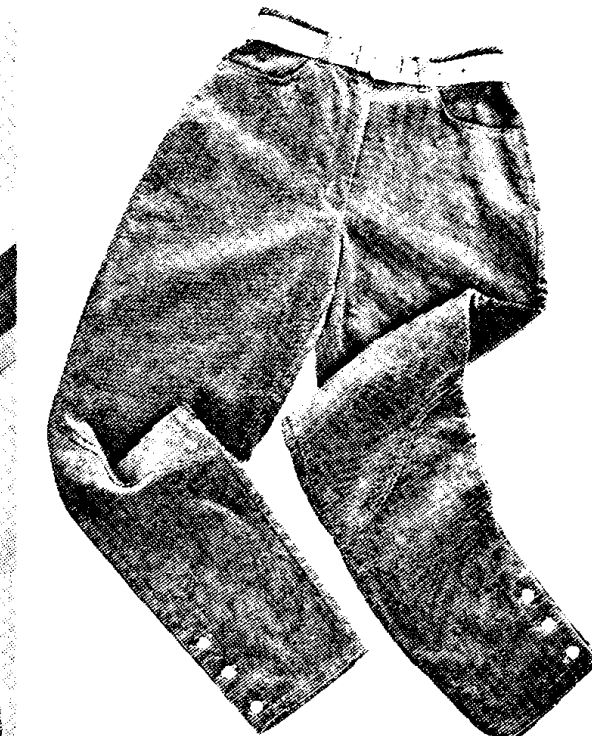
New Fast. Lange strakke rok in diverse
kleuren. Katoen. 38-46

59.-

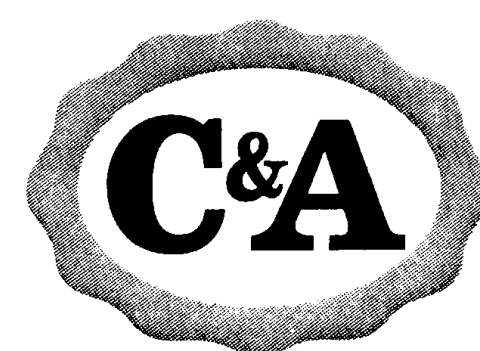
New Fast. Gewassen katoenen
doorknooprok. 38-46

79.-

New Fast. Corduroy paardrijbroek,
in diverse kleuren. 38-46

69.-

C&A is toch voordeliger!

Wat zie je er goed uit, C&A zeker.

AFVALVERWERKING OZL

Aanlevering asbesthoudend materiaal door particulieren

Asbesthoudend bouw- en sloopafval.
In veel, vooral oudere huizen komt asbesthoudend materiaal voor. Het betreft voornamelijk asbesthoudende (golf)platen, vloerbedekking e.d.
Indien u voornemens bent om asbesthoudend materiaal te verwijderen, dient u enkele regels in acht te nemen.
U dient een dergelijke activiteit b.v. te melden aan de gemeente waar u woont. Voor inlichtingen hierover kunt u contact op nemen met uw gemeente. De betreffende ambtenaren zullen u hierover informatie kunnen geven.
Indien u asbesthoudend bouw- en sloopafval wilt afvoeren naar de afvalberging 'Lubach over Worms', dient u eveneens enkele regels in acht te nemen. Deze worden namelijk met ingang van 1 oktober 1994 enigszins gewijzigd.

Wetgeving.
Woensdag 8 juni 1994 zijn in Staatscourant 106 de zgn. „Standaardvoorschriften verwijdering asbestbevattende materialen door particulieren“ op basis van het Asbestverwijderingsbesluit gepubliceerd. Deze standaardvoorschriften geven aan dat alle asbesthoudend afval verpakt dient te worden.

Nieuwe regeling betreffende de aanlevering op de afvalberging 'Lubach over Worms'.
Asbesthoudend materiaal kan door particulieren gedurende de normale openstellingstijden van 8.00 uur tot 17.00 uur aangeleverd worden.
Met ingang van 1 oktober 1994 zal asbesthoudend bouw- en sloopafval onder de volgende voorwaarden geaccepteerd worden:
— elke plaat/voorwerp afzonderlijk dient dubbel verpakt te zijn in 0,2 mm folie;
— stukken plaat dienen in kleine, voor 1 persoon eenvoudig handelbare pakketten dubbel verpakt te worden;
— het materiaal dient door de aanbieder zelf voorzichtig in de daarvoor bestemde container op het ontvangstemplacment van de afvalberging te worden geplaatst. Hierbij mag de verpakking niet scheuren.
Asbesthoudend afval dat niet aan bovenomschreven eisen voldoet, zal niet geaccepteerd worden op de regionale afvalberging.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer Ploum, telefonisch bereikbaar onder nummer 045-604830.

Mr. L.A. van de Walle,
directeur N.V. Afvalverwerking Oostelijk Zuid-Limburg.

Aktions-Zeit bei Crumbach!

Wir gratulieren der Mobau, unserem neuen Nachbarn, zur Eröffnung!

Crumbach Spezial

Weihnachtsmarkt-Eröffnung

Samstag, 1.10.94, 10.00 bis 16.00 Uhr

Vorführung Magic-Textilfarben: Buntmalerei und Buntdruck.

WACO Magic EFFECT

Kartoffelkiste für ca. 2 Zentner 59,95

Cyclamen in leuchtenden Farben, 1a-Qualität 3,95

Graberde »Floragard« 11,50

Große Rhododendren 60-70 cm, lila 29,95

80-90 cm, weiß 34,95

SUPER PREIS

Elektrorasenmäher 800 Watt, 33 cm Schnittbreite DM 139,-

Lernen Sie die Vorteile der Crumbach-Kundenkarte kennen!

Große Wein- und Süßwarenschau ab dem 26. September 94. Weinausschank und Weinprobe vom 29. September bis 1. Oktober 94.

Kundenkarte für Karla Musterfrau 200.000

CRUMBACH

Garten-Center · Futterkiste

Die Garten-Erlebniswelt mit der phantastischen Auswahl!

52134 Herzogenrath-Kohlscheid Roermonder Straße Tel. (02407) 9553-0 Fax (02407) 9553-40

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor méér resultaat!

Als u ons voor 12 uur 's ochtends belt, staat uw **PICCOLO** de volgende dag al in het Limburgs Dagblad.

Bel 045-719966

Vandaag, 29 september, opening van **SALTY DOG** **IN BRUNSSUM!**

Salty Dog
met de
bekende
service van
van Ravenstein

*Verrassend
Voordelig*

OPENINGSSTUNT

Bij aankoop van f. 49,- of meer krijgt u een origineel

GRATIS

(zolang de voorraad strekt)

CASUAL WEAR
JEANS & JACKETS
VRIJETIJD SKLEDING

SALTY DOG
HEEFT EEN
SPECIALE
AFDELING
VOOR "KIDS"
CLOTHING

Voor iedere bezoeker
is er een Hot Dog
bij restaurant
de Eetzolder in
Brunssum

Salty Dog, daar staan wij voor.
Altijd de laagste prijs voor
merkkleding. Met de perfecte
van Ravenstein service en
NIET TE KLOPPEN PRIJZEN.

Wrangler

Alle denim en ribbroeken.
Onze vaste lage prijs

MAVERICK

In denim en color
Onze prijs

In denim en color

In denim

2 stuks voor

Ook voor alle jacks, sweaters en
blouses ben je bij ons tientjes
goedkoper uit.

De bekende damesstrechbroek
overal 119,-

Onze prijs

Salty Dog®

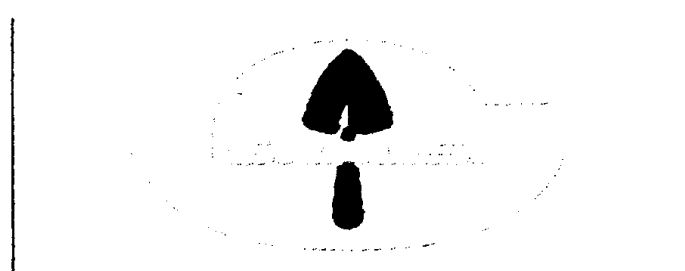
BRUNSSUM

Kerkstraat 45 (naast van Ravenstein)

De nieuwbouw van Salty Dog - van Ravenstein,
werd gerealiseerd door onderstaande bedrijven.

Proficiat !!

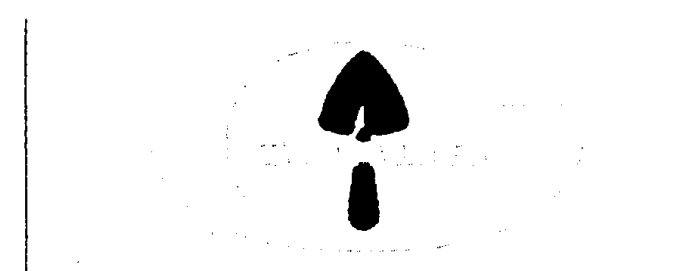
Wij wensen van Ravenstein Mode veel succes toe met deze aanwinst in hartje Brunssum

AANNEMERSBEDRIJF B.V.

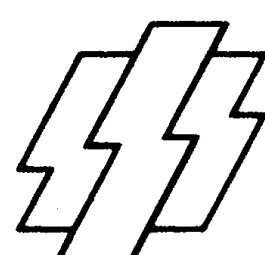
VERTROUWEN IN BOUWEN

Rimburgerweg 38 B, Brunssum. Tel. 045 - 252623

AANNEMERSBEDRIJF B.V.

elektrotechniek

. licht- en krachtinstallaties
. meet- en regeltechniek
. paneel- en kastbouw

guus van den akker

Kruisbergstraat 6, Brunssum
tel.: 045 - 254438 Fax: 045 - 257767

Rolluik, luifel en aluminium
pui is geplaatst door

Rycol Pui BV
Nijverheidsweg N 126 - 128
Amersfoort
tel.: 033 - 651900

Nesysco Gouda b.v.

bouw adviesbureau

Telefoon 045 - 255662
Fax 045 - 271440

. Bestekken
. Begrotingen
. Projectcoördinator
. Bouwkundig adviseur

Wij wensen u veel succes
in het nieuwe pand

Ook voor uw
decoratieve schilderwerk

schildersbedrijf

045 - 222950 brunssum

De koperen
gevelbeplating is
natuurlijk van

Rijksweg 48, Wittem
Tel.: 04451 - 1790
Fax: 04451 - 2150

HEERLEN - De kans bestaat dat er op het NS-station in Heerlen permanente camerabewaking komt. De gemeente Heerlen en de NS (Nederlandse Spoorwegen) onderzoeken of dit haalbaar is.

Verder gaan regio- en spoorwegpolitie nauwer met elkaar samenwerken om de overlast van drugsgebruikers op het station tegen te gaan. De gemeente en NS hebben ook een intentieverklaring ondertekend waarin zij afspreken hun uiterste

Nauwere samenwerking spoorweg- en regiopolitie Studie camerabewaking op NS-station Heerlen

best te doen om de sociale veiligheid op en rond het station te verbeteren. Dat heeft Marjo Gruisen, businessmanager NS-stations Zuid-Limburg gisteren bekendgemaakt. Gruisen: „Door beter toe-

zicht op het station, betere verlichting bij de spoortunnel en camerabewaking moet de burger weer een gevoel van veiligheid krijgen. Een en ander is de uitkomst van overleg tussen

gemeente Heerlen, politie en NS. Die partijen vinden dat in de toekomst ook busmaatschappij Hermes zich actief met de problematiek moet gaan bemoeien.

Volgens Gruisen werken spoorwegpolitie en regiopolitie Heerlen al samen. Dat moet echter een structureel karakter krijgen. Gedacht wordt aan regelmatig samen patrouilleren. Verder blijven de zogenaamde presentatieteam van de NS een oogje in het zeil houden. Dat zijn schoonmakers van de NS die tevens nauwlettend andere zaken in de gaten houden. Het opruimen van zwervuul zal verder geïntensiveerd worden.

Gehandicaptenbeleid per gemeente wisselt sterk

Van onze verslaggever

HEERLEN - De invoering van de WVG (Wet Voorzieningen Gehandicapten) heeft geleid tot bizarre verschillen in de voorzieningen voor gehandicapten in de diverse gemeenten. Dit is de conclusie van een onderzoek van het Wetenschappelijk Bureau van de Socialistische Partij. In het onderzoek wordt het lokale gehandicaptenbeleid van 39 gemeenten vergeleken. De onderlinge verschillen zijn zo groot, dat de SP de WVG in haar huidige vorm het liefst wil afschaffen.

Op 1 april 1994 werd de Wet Voorzieningen Gehandicapten ingevoerd. Hierdoor worden diverse regelingen voor gehandicapten niet meer door het rijk geregeld, maar door de gemeente. De verschillen tussen de diverse gemeenten zijn groot. Zo moest bijvoorbeeld een gezin met een zwaar gehandicapt kind vóór 1 april voor een noodzakelijke aanpassing van de woning van 20.000 gulden zelf 500 gulden betalen. De rest werd vergoed. Als de familie in Zoetermeer woont, is daar geen verandering in gekomen. Maar wanneer de familie in Tilburg woont, komt er 2.000 gulden voor hun rekening. In Nijmegen moet de familie zelf 5.000 bekostigen en in Roosendaal niet minder dan 10.000 gulden.

Het onderzoek van de Socialisti-

sche Partij spitste zich toe op vijf punten. Naast de vervoersvoorziening werden de gemeenten onderzocht op verstrekking in natura (rolstoelen etc.), de huiskostenvergoeding, de kosten van woningaanpassing en de draagkrachtpercentages die gelden bij de uitvoering van de Algemene Bijstandswet (ABW).

In het onderzoek krijgen de gemeenten punten voor deze onderdelen. Maximaal waren er 55 punten te behalen. Met respectievelijk 51 en 47 punten lijken Utrecht en Leidschendam de best mogelijke regelingen voor gehandicapten tot stand te hebben gebracht. Amsterdam, Etten-Leur en Schijndel (allen 15 punten) en Roosendaal en Nispen (12 punten) waren hekkesluiters.

In Limburg scoren de gemeenten vrij laag. In het SP-onderzoek behaalt de gemeente Geleen totaal 39 punten. Met name de vervoersvoorziening en de draagkracht berekening scoorden goed. Alleen het punt van de verhuiskostenvergoeding (3.000 gulden) mag verbeterd worden. Er zijn namelijk ook gemeenten die 7.500 gulden voor verhuiskostenvergoeding uitbetalen. Roermond heeft een eindtotaal van 29 punten en Weert kreeg 27 punten. Gehandicapten in Roermond krijgen bijvoorbeeld bij aanpassing van hun woning een bijna volledige vergoeding.

Brunssum scoort in het SP-onderzoek veel lager met slechts 21 punten. Tot nu toe was Brunssum een van de gemeenten die aan de gehandicapten een vast bedrag uitbetaalde voor vervoer. De mensen konden dan zelf bepalen hoe ze dat wilden besteden, bijvoorbeeld aan een taxi of om met de eigen auto te rijden. De SP ontdekte echter dat Brunssum binnenkort over wil stappen naar het Collectief Aanvullend Vervoersysteem (CAV). Dit betekent dat vervoer wordt geregeld via belbussen. De gehandicapten krijgen dan jaarlijks een magneetstrippenkaart met een maximaal aantal ritten. De vervoersvrijheid van gehandicapten zou hierdoor ernstig worden aangetast. In veel gemeenten in de omgeving is dit systeem al ingevoerd.

Ambtenaar Heerlen geschorst

HEERLEN - De gemeente Heerlen heeft gisteren een ambtenaar van de afdeling Welzijn, Werkgelegenheid en Sociale Zaken geschorst. De medewerker van de gemeente is geschorst wegens een onderzoek dat tegen hem loopt. Het onderzoek richt zich op het uitoefenen van zijn functie. De gemeente wil echter zolang het onderzoek niet is afgerond geen nadere mededelingen verstrekken.

Zover bekend is de politie in Heerlen niet betrokken bij het onderzoek. Ook heeft de gemeente tot dusverre geen aangifte gedaan van een mogelijk strafbaar feit door een ambtenaar.

Vrouw aangerand op Via Regia

MAASTRICHT - Een 18-jarige inwoner van Veldwezelt (B.) is dinsdagavond omstreeks kwart over tien aangerand op het fietspad langs de Via Regia in Maastricht. De vrouw fietste naar huis toen opeens een onbekende man, eveneens op de fiets, naast haar kwam rijden en vervolgens verder fietsen verhinderde. De vrouw kwam ten val, waarbij de man haar vastgreep. Hij dreigde levens met een mes. De vrouw verweerde zich en schreeuwde om hulp. Op een gegeven ogenblik kon zij ontsnappen. De dader verdween spoorloos.

Vrouw weer belaagd door dezelfde man

VENLO - Een onbekende man heeft gistermiddag rond half twee in Venlo een 35-jarige vrouw met een stiletto proberen te steken. De dader raakte slechts de jas. Dezelfde onbekende man heeft de vrouw al eens belaagd op 18 juli jongstleden. Hij stak haar toen geheel onverwacht met een spuit. Gisteren zagen de twee elkaar weer in Venlo. De dader steevende meteen op de vrouw af en trok daarbij het stiletto. Hevig geschrokken en volledig overstuur is de vrouw naar het politiebureau in Venlo-centrum gered.

Verdachte moord op vrouw opgepakt

VENLO - De politie van Essen (D.) heeft gisteren een 42-jarige man aangehouden die wordt verdacht van de moord op de 44-jarige Isabelle Lutz. De vrouw werd vrijdag 16 september dood aangetroffen in de Schillerstraat in Venlo. De verdachte, die in Essen woont, blijkt de moord op doodslag al in Duitsland te hebben gepleegd. Hij is met het stoffelijk overschot (gewikkeld in een tapijt) in zijn auto naar Venlo gereden en heeft daar de wagen geparkeerd aan de Schillerstraat. Vervolgens heeft hij enkele spullen van de vrouw in een korf in het Wasmumpark in Blerick weggegooid. In het Wilhelminapark ontdeed hij zich van zijn eigen, bebloede kleren. De politie zoekt nog naar mensen die iets van deze laatste activiteiten hebben gezien.

Kapitale kraak in tuincentrum

BEEK - Uit een tuincentrum aan de Polygemstraat in Beek zijn in de nacht van dinsdag op woensdag materialen met een gezamenlijke waarde van 50.000 gulden gestolen. Volgens de politie betreft het hier een eerste schatting die nog hoger kan uitvallen. De daders braken een zijdeur open en namen vijf pompom, hogedrukreinigers en tuinkabouders mee.

Politie sluit hasjazaak af

SITTARD - De politie weet nog niet waar de 1.400 kilo hasji vandaan is gekomen, die deze maand in een woning in Sittard werd aangetroffen. De twee verdachten, die inmiddels zijn vrijgelaten, zullen zich waarschijnlijk over enige tijd voor de rechter moeten verantwoorden. De politie heeft het onderzoek in deze zaak vrijwel afgesloten. Naast de hoeveelheid hasji die bij de huiszoeking in Sittard aan het licht kwam, trof de politie motorframes en -onderdelen aan, die gedeeltelijk uit België blijken te komen. Ze werden in juni in Genk gestolen.

Dewaide inspecteur milieuhygiëne

ROERMOND - Dr. J. Dewaide volgt ir. P. Schreurs op als regionaal inspecteur van de volksgezondheid voor milieuhygiëne in Limburg. Zijn benoeming gaat op 1 oktober in. Schreurs is met ingang van 1 oktober benoemd tot programma-directeur en adviseur internationaal milieubeleid van het directoraat-generaal voor de milieuhygiëne van het ministerie van Vrom. Dewaide studeerde biologie aan de universiteit van Nijmegen. Hij is sinds 1971 werkzaam bij het ministerie. Gedurende vijf jaar was Dewaide hoofd van de sector Water. In 1978 werd hij directeur Bodem, Water, Stoffen.

Werkstraf voor tennisleraar

MAASTRICHT - De rechtbank in Maastricht heeft een bijna 50-jarige tennisleraar wegens seksuele omgang en ontucht met twee 15-jarige leerlingen van een Maastrichtse tennisvereniging veroordeeld tot een werkstraf van 240 uur alsmede een half jaar voorwaardelijke gevangenisstraf. De rechtbank oordeelde conform de eis van de officier van justitie, die in aanmerking nam dat de feiten al meer dan zeven jaar geleden hadden plaatsgevonden en dat de tennisleraar zich liet behandelen en deelnam aan een speciaal project.

Topoverleg met ministers Jorritsma en De Boer Gouverneur in de bres voor Oost-westbaan

DOOR MAURICE UBAGS

MEERSSEN - Aan de vooravond van een voor de toekomst van de Oost-westbaan belangrijke vergadering van de uitgebreide Kamercommissie Verkeer en Ruimtelijke ordening, blijkt gouverneur B. van Voorst nog gelobbyd te hebben.

Voor zijn werkbezoek aan de gemeente Meerssen, dat gisteren plaatsvond, sprak Van Voorst nog met de ministers Jorritsma (VVD) en M. de Boer (PvdA) van respectievelijk Verkeer en Vrom.

Van Voorst voerde het gesprek er zeker van te zijn dat beide ministers weten wat de opstelling van de provincie Limburg is. „De gouverneur, die heilig overtuigd is van de komst van de baan, had de ministers een wat hij noemt 'welwillend oor' gevonden. Dat is wat ik zo waardeer in beleiders.”

Bierset
De gouverneur hekelde de trage besluitvorming in ons land met betrekking tot de uitbreiding van de luchthaven. „Wat mij erg geïnteresseert heeft is dat we het ons met procedures en wetgeving ontzettend moeilijk maken, terwijl er dringend behoefte hebben aan de Oost-westbaan. We moeten straks onze eigen boterham niet smeren.” Van Voorst verwees naar de situatie rond de ontzaking van vliegveld Bierset bij Luik. Bierset, nu nog aan het kleinere concurrentieplan, doet verwoede pogingen Zuidlimburgse vliegveld te overnemen.

De gouverneur heeft in zijn gesprek met beide bewindslieden erom nog eens benadrukt dat de Oost-westbaan er niet alleen om is, een unieke (economische) impuls voor Limburg en de omgeving van Aken en Luik te geven.

De provincie en de gemeente Meerssen hebben vorige week nog in de laatste bewoendingen de pas over 'Beek' in de Miljoenennota bekritiseerd. Jorritsma liet welbekend weten dat niet vóór 1996 genomen kan worden met de besteding van de Oost-westbaan. De baan gaat naar schatting voor miljoenen gulden kosten.

De provincie en de gemeente Meerssen hebben vorige week nog in de laatste bewoendingen de pas over 'Beek' in de Miljoenennota bekritiseerd. Jorritsma liet welbekend weten dat niet vóór 1996 genomen kan worden met de besteding van de Oost-westbaan. De baan gaat naar schatting voor miljoenen gulden kosten.

De provincie en de gemeente Meerssen hebben vorige week nog in de laatste bewoendingen de pas over 'Beek' in de Miljoenennota bekritiseerd. Jorritsma liet welbekend weten dat niet vóór 1996 genomen kan worden met de besteding van de Oost-westbaan. De baan gaat naar schatting voor miljoenen gulden kosten.

● Een spandoek aan een brug bij Nuth over de A76 attendeert op de actie van de wegwerkers.

Foto: FRANS RADE

Actie wegwerkers voor veiligheid

Van onze verslaggever

NUTH - Middels spandoeken aan de viaducten en borden in de berm eisen de wegwerkers op de A76 tussen Geleen en Heerlen maatregelen voor hun veiligheid. De actie werd gisterochtend om vijf uur ingezet door de Bouw- en Houtbond FNV. „De situatie is echt ten hemel schreiend. Je moet er maar werken, je houdt je hart vast. De automobilisten scheuren gewoon met hoge snelheid rakelings langs de afzetting en dus ook langs de wegwerkers,” aldus woordvoerder Okkersen van de bond.

Bij de actie en het plaatsen van spandoeken en borden kreeg de

Bouw- en Houtbond FNV de steun van Rijkswaterstaat. Ook de werkgevers staan sympathiek tegenover de actie. „We proberen op deze manier de overheid ervan te overtuigen dat er scherpe maatregelen moeten worden getroffen. Het belangrijkste is dat er adequaat op de snelheid wordt gecontroleerd,” zegt Okkersen. De actie begon al om vijf uur in de ochtend, omdat dan

het hardst gereden worden. Tijdens de spits valt het door de drukte nog enigszins mee.

De bond heeft tevens een brandbrief gestuurd naar minister Jorritsma van Verkeer en Waterstaat, waarin wordt aangedrongen op spoedoverleg. De FNV eist van de bewindsvrouw dat de maatregelen al op korte termijn genomen worden. Behalve

44 van de 56 Limburgse gemeenten projecten uitvoert.

Hoofdsponsor van het project 'Natuur op weg', dat in Schinnen binnenkort aan zijn vierde editie begint, is in de afgelopen jaren het chemiebedrijf DSM geweest dat 100.000 gulden beschikbaar stelde aan het IKL. Op de totale begroting van DSM is een ton natuurlijk een schijntje, maar voor het IKL is deze financiële injectie de grootste pijler van het sponsorproject, dat 176.000 gulden kost.

In ruil voor hun royale donaties vinden bedrijven straks hun namen en het bedrag dat ze gesponsord hebben terug op borden in natuurgebieden. Ook worden ze bedankt op gratis verkrijgbare landschapsbeschrijvingen, kunnen hun personeelsleden gratis excursies tegenmoeten zien en verzorgt het IKL lezingen. In Schinnen en Nuth gaat het anderhalf jaar durende sponsorproject op zondag 16 oktober officieel van start met een manifestatie op en rond kasteel Terborg. Hierbij zullen ook bekende politici aanwezig zijn en - uiteraard - tegenwoordigers van de sponsors.

strijdig, want het bedrijfsleven zelf is immers gedeeltelijk debet aan de achteruitgang van het milieu. Maar de stichting IKL ziet het toch anders. „De ervaring die we in de afgelopen drie jaar hebben opgedaan leert inderdaad dat het bedrijfsleven zich, ook landelijk, stort op het milieu. Rapporten en onderzoeken wijzen uit dat je met het milieu kunt kunn halen, zowel intern als extern. Zo van: kijk eens hoe goed wij met de natuurwaarden omspringen.

En voor een instantie als het IKL geldt dat elke gulden er één is. Geld stinkt niet, als het om milieubehoud gaat,” zegt woordvoerder Gert van Elk van het IKL, dat momenteel in

IKL profiteert van nieuwe commerciële trend

Steeds meer bedrijven 'ontdekken' de natuur

Van onze verslaggever

NUTH - De stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) gaat dit jaar en in 1995 haar vizier richten op de verbetering van de infrastructuur voor flora en fauna in het Geleenbeekdal in Schinnen en Nuth. Omdat zij de kosten van dit ingrijpende project niet zelf kan betalen, zijn net als in vorige jaren relaties gelegd met het Limburgse bedrijfsleven dat gretig toehapt, want: met de natuur kun je 'scoren', ook in commercieel opzicht.

Het lijkt in eerste instantie tegen-

limburgs agblad

8 710404 400017

29-09

o/z

...die vane ploemen per-
ke niken van medeleven
overlijden en de begraf-
pap en opa

eunissen

...ik iedereen persoonlijk
belangstelling is voor
het verwerken van het
van de laatste die hij
nik.

Hendriks
oren en kleinkinderen
dienst zal plaatshebben
van 19.15 uur in de paro-
Petrus en Paulus te

TENTATIE

Grote zantoring
showroompodium met zeer
beachding

f. 29
Reeds vanaf
Tekeningskosten vanaf / 000

Van Boeren Kantoormeubel
Kook niet voordat u bij
Van Boer bent geweest!
Direct voorstel op maat
Hendrikstraat 164-168

Koop niet voordat u bij Van Duijn bent geweest!
Smits Jansz. 044-514000

Van onze verslaggever

Videoverbinding tussen Honolulu en Maastricht

Hulp bij operatie AZM vanuit Hawaï

tie vanaf een dergelijke afstand.

De nieuwe techniek biedt de mogelijkheid dat operaties waarbij specifieke deskundigheid is vereist, worden uitgevoerd zonder dat de expert lijfelijk bij de operatie aanwezig is. Volgens het

ziekenhuis een nieuwe stap op weg naar 'telechirurgie' waarbij de chirurg, al dan niet vanaf grote afstand een operatie verricht met behulp van een door hem aangestuurd robot.

In Maastricht is overigens niet

gekozen voor een moeilijke operatie, maar voor een routinematige galblaasgreep die een uurtje in beslag zal nemen. Het gaat vooral om het opdoen van ervaring met deze vorm van chirurgie en minder om de inhoudelijke adviezen die Payne aan Go kan geven.

De videoconferentie vindt plaats via het digitale netwerk van PTT Telecom. Dergelijke videoconferenties, eventueel via de personal computer van de deelnemers, worden steeds vaker toegepast, maar het is de eerste keer dat de mogelijkheid aangegrepen wordt om te assisteren bij een operatie.

Statenfractie: ook bij huur openbaar aanbesteden CDA eist extern onderzoek naar bouw Symbiose-complex

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Gedeputeerde Staten moeten onmiddellijk opdracht geven tot een onafhankelijk extern onderzoek naar de schemerige gang van zaken rond de nieuwbouw van het kantoorcomplex van Symbiose, de provinciale koepelorganisatie voor welzijn, cultuur en sport. Het onderzoek dient nadrukkelijk te worden toegespitst op de vraag of de betrokken partijen in strijd hebben gehandeld met het provinciale aanbestedingsbeleid.

Die eis heeft voorzitter Martin Eurlings van de CDA-Statenfractie gisteren op tafel gelegd in een gisteren verstuurd (tweede) brandbrief aan Gedeputeerde Staten. Eergisteravond nog deed Eurlings' PvdA-collega Odile Wolfs een brief met

een soortgelijke strekking op de bus.

De CDA-fractieleider geeft het college opnieuw en uitdrukkelijk te verstaan dat het (vorig jaar drastisch aangescherpte) openbaar-aanbestedingsbeleid van de provincie 'integraal en ten principale' van toepassing is op de miljoenenbouw van het Symbiose-complex. Dat moet volgend jaar verrijzen op het nieuwe kantorenpark in Sittard.

Net als alle andere Statenfracties is het CDA uiterst argwanend geworden over de tot nog toe gevolgde procedures rond de bouwvoorbereiding. Directe aanleiding voor dat wantrouwen is de recente 'voorlopige' verklaring van CDA-gedeputeerde Riet Greweldinger dat projectontwikkelaar MBO/Ruyters van het Symbiose-bestuur verder mag gaan met de uitwerking van zijn al eerder ontwikkelde nieuwbouwplannen voor het complex. Dankzij die vervolgopdracht is een juridische claim van Ruyters van tafel, zo liet

de deputé Provinciale Staten afgelopen week weten.

In de ogen van zowel de Staten als de tien fusie-instellingen is er op zijn minst sprake van een bijzonder merkwaardige gang van zaken. Te meer daar een door de instellingen zelf naar voren geschoven alternatief - een ontwerp van de Roermondse architect Will de Bruyn - door het Symbiosebestuur van tafel is gehaald, hoewel het aanmerkelijk goedkoper is.

GS van hun kant hebben juist van meet af aan beklemtoond dat de opgelegde welzijnsfusie - de meest omvangrijke in de geschiedenis van Limburg - is ingegeven door forse kostenbesparingen en 'efficiency-winst'.

Overigens laat Eurlings niet na te benadrukken dat het (nieuwe) feit dat het Symbiose-bestuur zijn toekomstige onderkomen in Sittard niet langer wil kopen maar huren, volstrekt niets mag afdoen aan de geldigheid van de openbare aanbestedingsregels.

Duitse deelstaat verstrekt Limburgse politie informatie

Bestrijding criminaliteit grensgebied effectiever

Van onze verslaggever

EN/HEERLEN - De overschrijdende criminaliteitsbestrijding in de Eurendal volgens de politie-autoriteiten in de toekomst flink verbeteren. Minister Schnoor (Binnenlandse Zaken) van Noordrijn-Westfalen kondigde gisteren in Aken namelijk aan zijn regering het voortaan mogelijk maakt om informatie te verstrekken aan de Nederlandse en Belgische collega's. „In de Eurendal betekent dat een voorbeeld in de aanpak van criminaliteit,” luidde de vroege reactie van Henk Mart, korpschef van de politie regio Limburg-Zuid.

Welk was het de politiefuncties van de deelstaat Noord-Rijn-Westfalen, dat aan Limburg niet toegestaan om welke wens dan ook aan buitenlandse bekeerd door te geven. Nederland, België en Luxemburg, kennen het kader van het Benelux-verdrag wel zo'n uitwisselingsverdrag. De deelstaatregering in Düsseldorf heeft nu de politievet op dit punt aangepast.

Later dr. Herbert Schnoor meldde doorbraak tijdens de officiële opening van het 25-jarig bestaan van de Arbeitsgemeinschaft der Polizei, samenwerkingsverband van de politie in het Duitse, Nederlandse en Belgische grensgebied. „In een waarin de binnengrenzen van de Europese Unie door het Verdrag van Maastricht en het Akkoord van Schengen wegvallen, moet het mogelijk zijn om politie-informatie niet te wisselen tussen Aken, Eindhoven en Bonn,” aldus Schnoor. Zuidlimburgse politiebaas Henk Mart zei aangenaam verrast te zijn door de mededeling van de minister. „Daarmee wordt een stukje van het nog niet geheel operationele Akkoord van Schengen praktisch uitvoerbaar. Het is een enorme stap voorwaarts in de bestrijding van zowel de kleine als de grote criminaliteit,” aldus Mart, die tevens portefeuillehouder van Open Grenzen van de landelijke Raad van Hoofddistricten is. De minister-generaal Borghouts van de ministerie van Binnenlandse Zaken zei desgevraagd dat er in de Eurendal verdrag, waarin een onderling uitwisseling van gegevens tussen België, Nederland en geheel Nederland tot in alle details geregeld is.

luchthaven nog op zoek naar nieuwe directeur

Vervolg van pagina 1

Ik - Vorig jaar kreeg Messelink de opdracht om te werken, toen werd van commissarissen hem de opdracht als potentiële opvolger van de 59-jarige Jense. In september 1993 werd bekend dat de luchthaven naar een nieuwe algemeen directeur ging zoeken, nadat een zoektocht door organisatiebureau Bunt in Jense's nadeel was geëindigd.

De luchthaven werd gegeven aan een algemeen directeur van buitengewoon die de luchthavenbranche en een deskundig onderzocht is. Zo iemand zou met de luchthaven le kunnen beginnen. Jense als Messelink hadden de laatste jaren nogal wat problemen met actiegroepen en met het personeel. Met name het ontbreken van 65 mensen in twee jaar tijd was tot een kloof tussen het management en de werkvloer. Jense bleef Wim Jense voorlopig algemeen directeur. Het is de bedoeling dat hij zich in de toekomst nadrukkelijk gaat concentreren op de aanleg van de Oost-Eurendal. Zowel Messelink als Jense wilden gisteren geen commentaar geven. De voorzitter van de Raad van commissarissen, Godfried van der Meulen, was niet bereikbaar.

Terug naar de VS

● Voorzitter van de Estafette-stichting Carry van Gestel (links) overhandigt het geschenk aan Frank Towers.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Van onze verslaggever

Fakkelhouder voor oorlogsveteraan

MAASTRICHT - Vlak voor zijn terugtocht naar de Verenigde Staten heeft de president van de vereniging van Amerikaanse oorlogsveteranen-club, Frank Towers, van de Stichting Bevrijdings Estafette Maastricht een opmerkelijk cadeau gekregen. Het was een replica van de fakkelhouder waarmee atleten van AV'34 sinds 1951 de brandende toorts van Omaha Beach in Nor-

mandië naar Maastricht hebben gebracht.

De oude veteraan meldde blij verrast dat het geschenk een ereplaats zal krijgen in het museum

van de oud-strijders in Jacksonville in noord-oost Florida. De fakkel is voor hem het symbool van de vrijheidstocht die de Amerikaanse troepen maakten tussen D-day en de dag waarop

Maastricht op 14 september 1944 werd bevrijd.

Tot zijn grote vreugde kreeg de voorman van de veteranen nog te horen dat ook de originele fakkelhouder door AV'34 zal worden afgestaan. De tussen 9 en 14 september gelopen estafette is namelijk de laatste geweest.

Vrijwel alle 150 Amerikaanse oud-strijders die de 50ste herdenking van de bevrijding in Zuid-Limburg hebben meegeemaakt, zijn inmiddels naar de Verenigde Staten teruggekeerd.

Rijk legt teveel toe op luchtbeveiliging Beek

Van onze verslaggever

BEEK - De kosten van de luchtverkeersbeveiliging van de regionale luchthavens als Beek zijn nog lang niet dekkend. De luchtvaartmaatschappijen betalen slechts tien procent van de kosten en het rijk draait voor de rest. Dat is het geval in Beek, Rotterdam (Zestienhoven) en Eelde, terwijl op Schiphol wel de

kosten van de beveiliging geheel door de luchtvaartmaatschappijen worden gedragen.

In een rapport over de verzelfstandiging van de luchtverkeersbeveiliging uit de Algemene Rekenkamer scherpe kritiek op de gang van zaken. De financiële afwikkeling van de privatisering verloopt te traag, is haar oordeel. „Anderhalf jaar na de verzelfstandiging had de minister-

raad nog niet besloten of de exploitatiekosten van de luchtverkeersbeveiligingsorganisatie op de regionale vliegvelden uit de algemene middelen betaald moeten blijven.”

Verder plaatst de Rekenkamer kanttekeningen bij de hoge salarissen van de luchtverkeersleiders. Hun lonen zijn sneller gestegen dan die van andere ambtenaren en dat was ook al voor de privatisering zo.

Volgens de Rekenkamer dwongen de verkeersleiders de gunstige omstandigheden af. In het verleden was er een tekort aan verkeersleiders en om 'verstoringen' in het luchtverkeer te voorkomen, sprong het ministerie behoeftig met hen om. De Rekenkamer vindt dat de minister alsnog een vinger in de pap moet krijgen over de bepaling van het aantal op te leiden verkeersleiders.

Van onze verslaggever

Officier liet metingen politie natrekken

Justitie schuift verbaal dodelijk ongeluk opzij

ROERMOND - Officier van justitie mr. H. Dreesen had gisteren voor de rechtbank in Roermond geen boodschap aan het proces-verbaal dat de politie had opgemaakt over een dodelijk aanrijding. Een brigadier en zijn collega waren tot de conclusie gekomen dat veehandelaar Michel V. (21) uit Linne eigenlijk geen schuld trof aan een ongeluk in Posterholt waarbij een motorrijder het leven liet. Maar de officier van justitie dacht daar anders over. Hij eiste tegen de verbouwerde jongeman een boete van vierduizend gulden, een voorwaardelijke gevangenisstraf van drie maanden en een eveneens voorwaardelijke ontzegging van de rijbewijsgehele voor negen maanden wegens dood door schuld.

Het ongeluk gebeurde in september vorig jaar, toen V. met zijn jeep en aanhangwagen op de Vloderweg in Posterholt een zijweg in wilde slaan. „Ik hoorde ineens een klap en zag een motor voorbij schui-

ven,” vertelde de veehandelaar de rechtbank. Even tevoren had hij de motorrijder nog in de buitenspiegel gezien, zei hij. „Maar toen zat hij nog zeker vijfhonderd meter achter me.”

Voor Dreesen was die ontboezeming het bewijs dat V. 'onoplettend, onvoorzichtig en onachtzaam' was geweest. „Hij wist dat er een motor

aankwam, maar met die wetenschap deed hij niks. Hij zette het kniplicht naar links aan en is die motorrijder gewoon vergeten,” aldus de officier van justitie.

Dat technisch onderzoek van de politie had uitgezonden dat de motorrijder behoort te zijn geknald met hebben, deed er volgens Dreesen niet zo veel toe. Tot stijgende

verontwaardiging van de als getuige opgeroepen brigadier trok de officier van justitie zelfs de meetresultaten in twijfel. Dreesen zei dat hij de berekeningen van de politie nog eens had laten controleren door experts en die hadden vastgesteld dat het met de snelheid van de motor wel mee moet hebben gevalen.

V's advocaat, mr. Gerards, vond de eis van Dreesen buiten alle proporties. Voor de raadsman stond het vast dat de motorrijder veel te hard had gereden. Gerards vroeg daarom om vrijspraak.

Uitspraak op dinsdag 11 oktober.

(ADVERTENTIE)

BINGO

20
52
23
98
17
56
1
4
27
38
12
14
43
55
66
24
59

Spelronde 4

DONDERDAG 29 SEPTEMBER

Hiernaast ziet u de getrokken bingonummers van vandaag. Kruis ze aan op uw Limburgs Dagblad bingokaart(en).

Wanneer u ALLE nummers op één van de 6 bingostrips kunt aankruisen, heeft u BINGO! Als dat zo is dient u dit vandaag tussen 9.00 en 12.00 uur telefonisch te melden. Bel 045-739888.

De kaarten voor de volgende spelronde zijn nu te koop bij de winkeliers met het Bingo-vignet. U heeft 6 kansen voor f 4,00.

Super Limburgs Dagblad Bingo

De Limburgs Dagblad Bingo is verboden door de Staatssecretaris van Justitie onder no. L.O. 940-0061-0096-94.

Officier: 'Uitstel van betaling niet voor niets'

'Piet Neus kon niet eens aannemers handje helpen'

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT – Oud-wethouder Piet Neus kwam verleden jaar bij toeval bij justitie in beeld. In het kader van een onderzoek naar de reislust van zijn collega Jo In de Braekt met zijn vriend Sjaak Baars, liepen rijksrecherche en FIOD tegen de innige vriendschapsbanden van Neus met aannemer Servé Tillie en Pie Hoogenboom op. Hun gezamenlijke uitstapjes naar Parijs en Eguisheim in de Elzas en het feit dat Neus uitstel van betaling van bijna 42 mille had gekregen voor verbouwingen in zijn woning, zorgde voor een nieuw 'grootscheeps onderzoek' zoals raadsman mr. A. Pfeil het gisteren sarcastisch noemde.

Pfeil had geen goed woord over voor dat onderzoek dat na zeventien maanden zo weinig had opgeleverd en nu 'alleen opgeblazen werd uit het oogpunt van prestige'.

Volgens Pfeil en Neus zelf had hij Neus zijn kaart- en MVV-vrienden Tillie en Hoogenboom slechts gevraagd op hun geld voor de verbouwingen te wachten omdat hij, Neus eerst de belasting een ton moest betalen. „Een vriendendienst. Als je in Limburg niet meer met je vrienden mag reizen, hen niet meer mag tracteren of hun uitstel van betaling mag geven, omdat daar iets achter gezocht wordt, zijn de verhoudingen zoek. Je kunt toch

niet als je wethouder wordt je vriendschapsbanden bevriezen. Bovendien is ook achteraf wel aangetoond dat Neus ook al had hij dat gewild, geen aannemer had kunnen bevoordelen,” teemde Pfeil.

Officier Van der Bijl denkt daar anders over omdat naar haar mening de vriendschapsbanden met de wethouder door de ondernemers zijn aangehaald op het moment dat Neus in 1987 het wethoudersambt aanvaardde. „Dat had hij ook kunnen vermoeden,” aldus Van der Bijl die bewezen achtte dat Neus door de giften en beloften aan te nemen zich heeft schuldig gemaakt aan ambtsmisbruik.

Volgens haar is het naïef te veronderstellen dat de uitstel van betaling van rond 42 mille voor de verbouwingen aan zijn woning zomaar vanwege de mooie blauwe ogen van een wethouder wordt gegeven. Ter ondersteuning van die stelling verwees de officier naar enige uitspraken van de ondernemers zoals: „Commercieel is het niet verstandig een wethouder een aanmaning te sturen.”

Neus zelf vindt dat hij ongewild wat rentevoordeel door het uitstel van betaling heeft genoten.

Jumelage

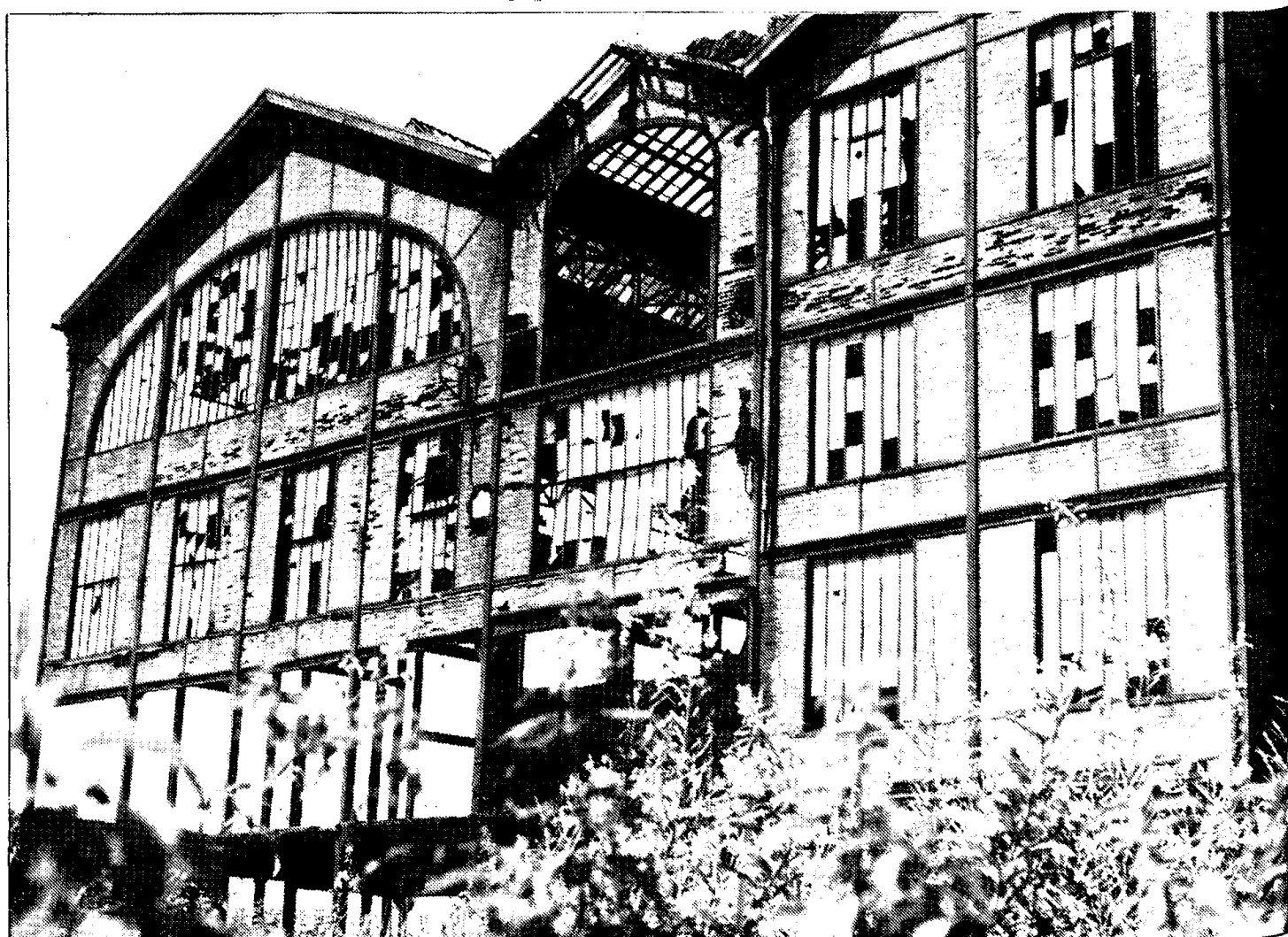
Volgens Neus is hij al jaren samen met de harmonie van Wolder de gemeentelijke afgevaardigde naar de wijnfeesten in de Elzas. In 1990 nam hij zijn vrienden Tillie en Hoogenboom mee. Zij waren eveneens de gast van de Fransen en als dank voor het gratis verblijf besloten zij Neus en zijn vrouw mee te nemen op een gezellig tripje naar Parijs. De aannemers betaalden het leeuwendeel van de kosten. „Niets aan de hand,” vond Neus. Van der Bijl vergeleek de zaak Neus met de zaak van wethouder Craenen uit Echt. Die werd ook door het hof veroordeeld omdat hij een lening door aanne-

mer Baars liet aflossen en volgens het hof had moeten weten dat hij die gift kreeg vanwege zijn functie en de eventuele mogelijkheid Baars aan werk te helpen. „Daaruit blijkt dat er volgens het hof geen causaal verband hoeft te zijn tussen een gift en de eventuele ambtshandeling.

Ook indirecte beïnvloeding of bevoordeling is al genoeg,” aldus de officier die zeker wist dat Neus in de watten werd gelegd omdat hij wel degelijk invloed op de collegebesluiten aangaande aanbestedingen en dergelijke had. Neus ontkent overigens dat hij enige invloed heeft uitgeoefend op de gunning van de restauratie van de Hoge Fronten in Maastricht aan Tillie en Creemers. Volgens Pfeil is het veronderstellen van samenhang totale onzin omdat gewoon achteraf bleek dat de combinatie bijna de helft goedkoper kon werken dan de rest van de inschrijvers.

Pfeil besloot met de conclusie dat Neus niets te verwijten is. Ook niet op het punt van het indienen van een declaratie voor niet gereden kilometers. Volgens Pfeil had Neus wel kosten gemaakt maar die ten onrechte als kilometers opgegeven.

Uitspraak over veertien dagen.

● De Belgische overheid heeft inmiddels veertig voormalige mijngebouwen op de monumentenlijst gezet. Archiefoto: LD

België voorzichtig bij saneren voormalig mijngebied

'Behoud mijnmonumenten is méér dan behoud baksteen'

Van onze redactie economie

BERINGEN – „In Nederlands-Limburg hebben wij te veel en te snel de voormalige mijngebouwen en -terreinen opgeruimd.” Dat zei Jo Finger, directeur van het mijnmuseum te Rolduc en lid van een commissie die zich inspant voor het oprichten en instandhouden van industrieusea in de Euregio Maas/Rijn. Hij deed die uitspraak tijdens een congres in het Belgisch-Limburgse Beringen waar gesproken werd over het belang van het instandhouden en hergebruiken van mijnmonumenten.

Ook Frieda Brepoels, de Belgisch-Limburgse gedeputeerde voor cultuur waarschuwde er gisteren voor dat 'een economische omschakeling ook een culturele renaissance nodig heeft'.

„Het behoud van de mijnmonumenten is meer dan het behoud van alleen baksteen en ijzer,” vatte de dagvoorzitter haar pleidooi samen. Ze noemde het belangrijk niet alleen te denken aan gebouwen. „Maar ook dat de Limburgse bevolking als rechtstreekse erfgenaam van de mijn-industrieën zoveel mogelijk betrokken wordt bij de sanering ervan. Ook moet hij betrokken worden bij het opzetten van projecten, zeker als het gaat om herbestemmingen voor bijvoorbeeld sociale of culturele activiteiten.”

Volgens Brepoels is het van het grootste belang dat er op korte termijn een goede oplossing gevonden wordt voor het bewaren van het omvangrijke mijnarchief in één van de mijngebouwen. Zo'n centrum zou de ontmoetingsplaats moeten worden tussen professionele onderzoekers vanuit de universiteiten enerzijds en anderzijds een brede beweging van vrijwilligers en verenigingen.

Jan Finger wees erop dat er de laatste twee jaar veel positief

gebeurd is op het gebied van het behoud van dit industrieel erfgoed. Tot twee jaar geleden bleven de activiteiten beperkt tot de openstelling voor het publiek van het toeristische complex Blegny-Trembleur en het mijnmuseum in Kerkrade. „Dat is nu wel anders,” concludeerde Finger tevreden. „In Alsdorf kan elk moment de toewijzing binnenkomen van de gronden en de gebouwen voor het daar te stichten mijnmuseum, in Stolberg wordt de inrichting van de Zinkhüttenhof voorbereid en in Nederland Limburg begint volgend jaar de bouw van het Industriemuseum, aldus een tevreden Finger die later die dag, net als alle andere deelnemers aan het congres, een bezoek bracht aan enkele van de veertig tot mijnmonumenten uitgeroepen gebouwen in Belgisch-Limburg. Hij waarschuwde de Belgen ervoor deze gebouwen en monumenten ook daadwerkelijk te bewonen of goed te bestemen om te voorkomen dat ze verloeren of zelfs – ondanks officiële bescherming als monument – tegen de grond gaan.

Neuropsychologisch diagnose belangrijk voor rechtsuitspraak

Schade door oplosmiddelen steeds beter aan te tonen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – „Wanneer je langdurig wordt blootgesteld aan oplosmiddelen, loop je het risico ziek te worden. Er kan dan een opbouw zijn van kleine schade aan de hersenen. De symptomen lijken op overspannenheid. De huisarts adviseert vaak een paar weken thuis te blijven. Rusten helpt wel een beetje. Stress gaat weer over maar de gevolgen van langdurige blootstelling aan oplosmiddelen niet.”

Aan het woord is dr. P. Ganzevles (52), neuropsycholoog in psychomedisch centrum Vijverdal in Maastricht. Hij doet onderzoek naar schadelijke effecten op mensen bij langdurige blootstelling aan oplosmiddelen. Dit onderzoeksproject maakt deel uit van het onderzoek van de Rijksuniversiteit Limburg naar de aspecten van veroudering.

Dat het werken met oplosmiddelen schadelijk is werd duidelijk in de jaren tachtig. De eerste geluiden kwamen uit Scandinavië waar wetenschappelijk onderzoek op dit gebied al verder gevorderd was dan in Nederland. Tegelijk kwamen de eerste klachten in ons land binnen van schilders, vooral in de auto-industrie. In 1988 kwam Ganzevles voor het eerst in aanraking met een patiënt die klachten had.

Sjaak van Toledo, toen 29 jaar, had als dakdekker vijf jaar gewerkt met betuim waarin verschillende oplosmiddelen verwerkt zijn. Van Toledo was stapte naar de arbeidsinspectie en de krant. Zijn zaak is inmiddels beroemd geworden. Zijn uitspraak „Het is net of je hersenen op het nachtkastje liggen,” is bij velen bekend.

Door onderzoek van Ganzevles

● P. Ganzevles.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

werd aangetoond dat het werken met betuim de boosdoener was van zijn klachten. Van Toledo kreeg daardoor een uitkering. Daarna is de interesse voor deze klachten gegroeid en heeft de Maastrichtse neuropsycholoog zich het gebied eigen gemaakt.

„Het probleem is vaak dat bij oplosmiddelintoxicatie de neuroloog geen afwijking kan vaststellen,” legt Ganzevles geduldig uit. Niet zelden hebben mensen een lange weg afgelegd langs de medische zorg. Als er niets aangetoond kan worden krijgen ze meestal te horen dat er niets aan de hand is en dat ze maar weer aan het werk moeten. „Niemand wil graag ziek zijn,” stelt Ganze-

vles, „ze hebben wel iets beters te doen.” Dus gaat de schilder weer aan het werk. De grote problemen komen dan als de schilder dingen gaat vergeten. „Dan wordt de baas boos en heb je naast de verschijnselen die er al waren, ook nog spanningen erbij,” typeert de neuropsycholoog de sociale omstandigheden van de patiënt. „Niemand begrijpt ze, zelfs voor de partner is het een probleem. Pas als je weet hoe het werkt, kun je het begrijpen.”

Door langdurig gebruik van oplosmiddelen, maar ook door stress, narcose of hersenschudding kunnen hersencellen beschadigd worden. Andere hersencellen kunnen dit tot op

zekere hoogte opvangen. Als de schadelijke invloeden toenemen wordt het gevolg merkbaar. Mensen gaan trager reageren. Intussen maakt de wetenschap vorderingen en kennis wijnt aan terrein. „Dat is belangrijk voor rechtsbijstand,” vult Ganzevles aan. „Op grond van onderzoek dat ik gedaan heb, heeft laatst iemand een schadeloosstelling gekregen van zijn werkgever.” Nederland loopt ver achter op dit gebied. In Zweden en Noorwegen bijvoorbeeld is schadevergoeding eerder regel dan uitzondering. „De neuropsychologische diagnostiek wordt steeds verfijnder,” zegt Ganzevles. „Onze uitspraak wordt steeds betrouwbaarder.”

Midden- en kleinbedrijf wil snel geld overheid innen

Van onze redactie economie

MAASTRICHT – Het bedrag van vijfhonderd miljoen gulden, dat de regering wil uitrekken voor de versterking van het midden- en kleinbedrijf in Nederland (MKB) moet al volgend jaar beschikbaar komen en niet in 1996, zoals het kabinet voorstelt. Dat schrijft de Limburgse Werkgevers Vereniging (LWV) als reactie op de miljoenennota in

een gisteren verstuurd brief aan de Tweede Kamer. Volgens de LWV profiteert het meer op de binnenlandse markt georiënteerde midden- en kleinbedrijf veel minder van de aantrekkende conjunctuur dan de exportgeoriënteerde bedrijven. „De regering zou het MKB de helpende hand kunnen toesturen door al in 1995 met structuurversterkende maatregelen voor het MKB te komen,” aldus de LWV in de brief.

Daarin wordt tevens – en wederom – aandacht gevraagd voor een versnelde aanleg van een overspannde A73 op de oosttoever van de Maas. De aanleg van de door het kabinet voorgestelde tweebaans A73-autoweg tussen Venlo en Maasbracht vindt de LWV onaanvaardbaar. „Een extra motief voor het kabinet kan zijn dat de aanleg van het noordelijk tracé 37 miljoen gulden goedkoper uitpakt dan aanvankelijk geraamd.

VNG voorziet probleem in tariefdifferentiatie

'Betalen per kilo afval niet te vroeg invoeren'

Van onze verslaggever

ROERMOND – Het invoeren van het systeem om burgers per kilo afval te laten betalen moet pas worden ingevoerd op het moment dat de totale kosten van afvalverwijdering aan hun plafond zitten.

Dat zei mr. Paul van den Berg, fiscaal-juridisch medewerker van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), gisteren in Roermond tijdens een bijeenkomst over het invoeren van tariefdifferentiatie bij afvalinzameling. Dit begint per 1 januari aanstaande als proef in de Middenlimburgse gemeenten Roerdalen en Swalmen.

Uit experimenten in het Noordlimburgse Beesel en het Noordhollandse Oostzaan blijkt dat betalen per kilo afval of per dure huisvuilzak een sterke invloed heeft op de hoeveelheid afval. Door dit systeem wordt nog

maar dertig tot veertig procent van de gebruikelijke hoeveelheid afval aan de straat gezet.

Zolang de kosten van inzameling en verwerking van afval blijven stijgen kan invoeren van het gedifferentieerd tarief volgens Van den Berg evenwel een probleem vormen.

„Stel dat een burger ontzettend zijn best doet om milieubewust met zijn afval om te gaan. Hij scheidt zijn afval, zijn aankoopgedrag is milieubewust en glas, blik en papier gaan in de daarvoor bestemde containers. De burger verwacht daarvoor beloofd te worden. In het eerste jaar gebeurt dat ook. Maar in het daarop volgende jaar zal hij bij dezelfde inspanningen toch weer fors meer moeten gaan betalen

omdat de totale door de gemeente te verhalen kosten zijn toegenomen.

Het zal voor de gemeente niet eenvoudig zijn dit uit te leggen. Je kunt wel tegen de burger zeggen dat dankzij zijn milieuvriendelijke gedrag de tarieven minder zijn gestegen dan normaal. Het geval zou zijn geweest, maar of de burger dit accepteert? Is dat de VNG-medewerker.

Het nieuwe tariefsysteem zou volgens hem pas moeten worden ingevoerd op het moment dat de kosten voor afvalinzameling en verwerking niet meer stijgen. Alleen dan is het zeker dat de milieubewust handelende burger beloofd blijft worden voor zijn gedrag.

(ADVERTENTIE)

f 5.000,-, je zult ze maar winnen!

Iedere week f 10.000,- aan prijzen plus in de extra gratis ronde de superhoofdprijs

de Peugeot

306 XN t.w. f 27.500,-

Koop nu uw kaarten!

Gratis kans op de auto bij aankoop van uw Bingo kaarten.

Limburgs Dagblad

De Limburgs Dagblad Bingokaarten koopt u bij de bekende verkooppunten. Voor informatie bel! 045-739888. Vergoeding voor Limburgs Dagblad Bingo is verleend door de Staatssecretaris van Justitie onder no. L.O. 940-4081-4090-94

ÜBER-GRÖSSEN

bis 66 - 122 - 36 - 75

Wir ziehen Männer modisch an

Aachen • Hartmannstraße 26-28
Am Elisenbrunnen • Tel. 0241/34571

Een voorbeeld van vernieuwend en Europees denken'

Rector Diepenbeek blijft hopen op fusie met RL

Van onze verslaggever

DIEPENBEEK - Het Limburgs Universitair Centrum in België. Rector Diepenbeek zou de overheid de mogelijkheden moeten krijgen om opgewijs tot verdere samenwerking en uiteindelijk met de Rijksuniversiteit Limburg te komen. De plan zijn een voorbeeld van vernieuwend en Europees denken. De overheid mag zich ook niet laten leiden door afwijzende reacties van de rechte concurrenten van de beide universiteiten.

stelde prof. dr. H. Martens, rector van het Limburgs Universitair Centrum, gisteren tijdens de opening van het academisch jaar in Diepenbeek. Martens noemde het Belgisch-Limburg politieke tijden, werknemers- en werkorganisaties positief gerealiseerd hebben. Hij memoreerde nog de sociaal-economische kwetsbaarheid van de beide Limburgse universiteiten zijn een krachtige motor voor de economische ontwikkeling van de regio. Enerzijds breken zij de vicieuze cirkel van lagere scholing en achterblijvende economisch ontwikkeling en anderzijds zorgen zij voor een hoogwaardige en stabiele tewerkstelling.

Rijksuniversiteit Limburg en Limburgs Universitair Centrum zijn binnen tien jaar samengaan tot één transnationale universiteit met 15.000 studenten. Het fusieplan achter slecht gevallen bij met name de Belgische collega-universiteit die de concurrentie vrezen en wijzen naar eerder gemaakte afwijzende reacties van de rechte concurrenten van de beide universiteiten.

Kinderpostzegels

● Vol enthousiasme gingen gisteren in heel Nederland 250.000 kinderen op pad om ook dit jaar weer kinderpostzegels aan de man te brengen. Zo ook in de Brunssumse wijk Treebeek waar zestig leerlingen van groep zeven en acht van de Openbare basisschool Treebeek even voor het

middaguur de speelplaats oprenden met bestelformulieren van de Stichting Kinderpostzegels in de hand. Velen gingen eerst bij oma en opa, tantes en familie en bekenden langs om daar de eerste zegels te verkopen.

Foto: CHRISTA HALBESMA

Van onze verslaggever

HAAG/HEERLEN - Gemeenten mogen het parkeren van caravans en vrachtwagens in bepaalde gebieden blijven verbieden. Het heeft minister Jorritsma (verkeer) in de Tweede Kamer gezegd. Het rijk wilde aanvankelijk allerlei plaatselijke regels laten vervallen, maar op 1 januari volgend jaar de Wet Wegverkeerwet van kracht wordt. Al in 1991 werd daarvoor een overgangsperiode afgesproken, waarin de lokale verkeersbepalingen gaandeweg zouden plaatsmaken voor de nieuwe, uitputtende bepalingen van de Wegverkeerwet.

gemeenten, hun samenwerkingsverband de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en

Gemeenten mogen parkeren caravans blijven verbieden

naar deze week bleek ook de Tweede Kamer vonden echter, dat de Wegverkeerwet niet alles kan regelen. Zijn bepleitten daarom met succes bij minister Jorritsma de terugkeer naar de situatie van voor november 1991. De minister verzekerde de Kamer deze week dat gemeenten, op basis van de Gemeentewet, aanvullende regels kunnen stellen.

Een kleine rondgang langs een aantal Limburgse gemeenten leert dat de regels overal anders zijn. Zo heeft de gemeente Maastricht in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) bepaald dat caravans en vrachtwagens maximaal drie dagen (72 uur) achter elkaar in een woonwijk geparkeerd mogen staan. Volgens een gemeentelijke woordvoerder wordt deze regel echter soepel

gehanteerd. „Er kan na drie dagen worden opgetreden, maar als er een duidelijke reden is om langer geparkeerd te staan, volgt er niet onmiddellijk een bekeuring.” Kerkrade heeft voor toercaravans geen specifieke regels. Alles dat langer dan zes meter is, of hoger dan 2,40 meter, mag echter alleen in daarvoor aangewezen straten worden geparkeerd. Onder die regel

vallen grotere caravans, campers en vrachtwagens. Sittard heeft voor vrachtwagens een vergelijkbare regeling als Kerkrade, met de toevoeging 'waar dit naar hun (B en W, red.) oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.' Caravans mogen in Sittard drie dagen lang de weg staan. Heerlen heeft het weer anders geregeld. Voor vrachtwagens is er een algemeen parkeerverbod. Ze mogen alleen daar worden neergezet, waar B en W er speciale toestemming voor hebben gegeven. Caravans mogen in Heerlen maximaal vijf dagen lang de openbare weg staan.

Opvallend is overigens dat bij veel gemeenten niet bekend blijkt, dat het rijk een einde had willen maken aan de lokale regels.

Cornel: 'Drankproblemen worden te weinig herkend'

Huisarts op het spoor van stiekeme drinkers

DOOR HANS GOOSSEN

NEDERWEERT - Na zes jaar onderzoek naar probleemdrinkers geniet Michiel Cornel nog altijd van een glaasje bier. „Dat is geen probleem hoor. Ik heb mijn onderzoek ook niet gedaan vanuit een gedrevenheid om het nuttigen van alcohol te bestrijden,” lacht de Nederweertse huisarts die vandaag aan de Rijksuniversiteit Limburg promoveert op de karakteristieken van de stiekeme drinker.

Volgens gegevens uit bevolkingsonderzoeken is een op de tien Nederlanders een probleemdrinker. Dat betekent dat zo iemand per week meer dan dertig glazen met alcoholisch vocht door zijn of haar keelgat giet en door zijn drankconsumptie psychische, sociale en lichamelijke problemen ondervindt.

Wie daarentegen afgaat op het aantal probleemdrinkers dat bestaat geregistreerd bij de huisarts komt op een veel lager percentage uit. Dan zou maar een of twee op de honderd landgenoten het etiket 'probleemdrinker' opgeplakt krijgen. „Dat betekent dus dat het merendeel van de probleemdrinkers niet herkend wordt door huisartsen en dus ook niet adequaat behandeld wordt,” constateert Cornel nuchter.

an het zijn collega's wat te vermakelijken ging Cornel in opdracht van de vakgroep huisartsgeneeskunde en medische sociologie van de RL op zoek naar karakteristieken van de stiekeme drinker. „Ik probeer

wat handvatten te leveren om die groep eerder op te sporen.”

Die handvatten vond Cornel na een uitgebreid onderzoek waarvan zestien Limburgse huisartsen en ruim 1400 van hun patiënten meewerkten. Onder die groep bevonden zich 122 al bij de huisarts bekende probleemdrinkers. De rest stond niet als zodanig geregistreerd. De patiënten kregen allemaal een vragenlijst mee waarin niet alleen gevraagd werd naar hun alcoholgebruik maar ook naar sociale achtergrond en lichamelijke en geestelijke gesteldheid.

Cornel spoorde zo nog tachtig stiekeme drinkers op. „Het gaat hier om een steekproef. Om de meewerkende huisartsen niet te zeer te belasten zijn gedurende een jaar een op de tien patiënten die het spreekuur bezochten gevraagd aan het onderzoek mee te doen. Als ik de door mij opgespoorde probleemdrinkers doorberekend kom ik uit op zo'n zeven, acht procent. Daarmee zitten we dus al een stuk dicht bij de buurt van de tien procent pro-

bleemdrinkers uit de bevolkingsonderzoeken.

Een globale karakterschets van de gemiddelde probleemdrinker leert dat vooral rokende mannen met sociale problemen, die onlangs een ingrijpende gebeurtenis in hun leven hebben meegemaakt een grotere kans hebben een probleemdrinker te zijn. Op dertigjarige leeftijd is 42 procent van mannen met dergelijke kenmerken een probleemdrinker, zo blijkt uit de grafieken in Cornels onderzoek.

De karakteristieken van de probleemdrinker zijn niet verrassend te noemen, erkent ook Cornel. Waarom weten hij en zijn collega's de drankproblemen dan niet eerder te herkennen? „Het lijkt voor de hand liggend, maar in de praktijk blijkt het vaak heel moeilijk om eraan te denken. Zelf denk ik er ook niet altijd aan.”

Stiekeme drinkers zijn bovendien niet voor niets stiekeme drinkers. Het probleem is niet gemakkelijk bespreekbaar. Voeg daarbij het gegeven dat de gemiddelde huisarts niet vies is van een glaasje drank. Huisartsen behoren, net als journalisten overigens, volgens het Nederlands Huisartsen Genootschap tot de risicoberoepen wat betreft alcoholgebruik.

In de opleiding tot huisarts ligt vooral de nadruk op lichamelijke aspecten, weet Cornel uit eigen

● Het merendeel van de probleemdrinkers wordt niet als zodanig herkend door de huisarts. CHRISTA HALBESMA

ervaring. „Als iemand binnenkomt met een kloppende hoofdpijn weet de huisarts alles van een zeldzaam voorkomende aandoening die het zou kunnen zijn. Maar de stap om ook te denken aan een mogelijk alcoholprobleem wordt niet automatisch gezet. En dat is jammer, want het kan van belang zijn dat pro-

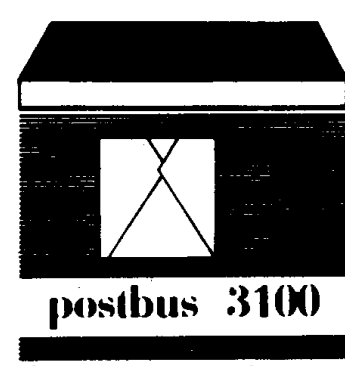
bleem zo vroeg mogelijk te herkennen. Niet alleen omdat het dan nog beter behandeld kan worden, maar ook om meer inzicht te krijgen in de gezinssituatie. Want een huisarts heeft met de hele familie te maken en een alcoholprobleem treft niet alleen de patiënt maar ook zijn omgeving.”

Industriële beurs in Mecc-Maastricht

MAASTRICHT - Strategisch Plan Limburg organiseert op 16, 17 en 18 februari 1995, in MECC-Maastricht, voor de vijfde maal 'Euregio-contact' met als leuze: 'Doe Zaken met uw Buurman'.

Deze internationale vakbeurs is de ontmoetingsplaats bij uitstek voor industriële toeleveringsbedrijven en uitbesteders in de Euregio Maas-Rijn. Op de beurs worden 250 exposanten en ruim 6000 bezoekers verwacht.

lezers schrijven

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie heeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwettig gebruik van taal en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Gelooft

J. Bal meent, in zijn brief van 24-9, dat mensen die niet in God geloven zelf willen uitmaken wat hun rechten en plichten zijn. Dat is een misverstand: verstandige mensen weten heus wel dat de natuur onze grenzen trekt. En daarbij horen ook alle niet-materialistische zaken, zoals de door evolutie ontstane noodzaak tot solidariteit en naastenliefde. Gelovige mensen menen een objectief beeld van goed en kwaad te kunnen ontleenen aan de paus, die zich beroept op de bijbel. Maar hoe graag we 't ook willen geloven, we weten dat de bijbelteksten die mensen destijds schreven, niet meer objectiviteitswaarden kunnen hebben dan de teksten die mensen nu schrijven. Wat niet wil zeggen dat er geen objectieve normen bestaan. Maar de ervaring wijst uit waarin we ons vergissen en waarin niet. Het gebod 'Gij zult niet doden' heeft de gelovige Duitse natie niet van de holocaust weerhouden en van verzetsmensen vinden we 't terecht dat ze vijanden om het leven brengen. Daaruit blijkt dat de essentie van moraal niet in het gebod zelf zit, maar in de juiste toetsing van het gebod aan de omstandigheden. Hoe groot het risico ook is dat we ons bij het afweging vergissen, het is toch de enige manier om tot een volwassen moraal te komen. Het is zeer gevaarlijk te menen dat men dit aan één man in Rome kan overlaten. Als je optelt wat in de naam van de kerk allemaal fout ging en hoe kerkelijke leiders via de achterdeur de dictators in het zadel hielden, terwijl de missionarissen de kwalijke gevolgen mocht bestrijden, dan weet ik nog niet of de balans zo gunstig doorslaat voor de Rooms Katholieke kerk. Dat geldt misschien ook voor andere levensbeschouwingen, maar die hebben tenminste niet de pretentie objectief te zijn.

HEERLEN

B. Hermans

● Doodstraf

De doodstraf is wreed en het is het absolute einde van een mens. Het gezag, dat zo'n maatstaf hanteert, moet wel hele zware motieven hebben, om de doodstraf te kunnen verantwoorden, als zij zelf bij de schepper van het leven komen. Terecht mag men trachten het leven van een landgenoot nog te redden van de strop. Maar de intellectuele ontwikkeling in Nederland moet wel zeer tragisch beneden peil zijn, dat men het doden van honderden ongeboren kinderen, per dag, een verworvenheid noemt. Dat politici wetten maken, waardoor de aborteurs ongestoord hun daden kunnen plegen. Bovendien verplichten ze het gehele volk mee te betalen aan het doden van de bloem van ons volk, dat is niet te verantwoorden. Het bestuur van de Koninklijke Maatschappij van Geneeskunde is door de bocht gegaan en pleit te voor abortus.

Zij bewerkten de politici zelfs zo, dat al in maart 1973 een aborteur in de Haagse Post kon zeggen, dat hij toen al 2.000 abortussen had gepleegd, en dat een officier van justitie hem had gezegd, dat er tegen hem 72 aanklachten waren geseponeerd (niet vervolgd werden). Het Nederlandse volk is verraden. De moeder heeft recht op hulp, met behoud van het leven van haar kind. De Stichting 'recht zonder onderscheid' eist onmiddellijke buiten werking stellen van de goddeloze abortuswet.

NIJMEGEN

Pater Koopmans s.s.s.

● Brunssum

Brunssum is het laatste jaar in opspraak vanwege m.n. corruptie-affaires van burgemeester Riem. De gemeente Brunssum zoekt nu een burgemeester die geen relaties heeft met het bedrijfsleven, een manager en tevens een vredesstichter. Men wil eindelijk rust in de tent. Mijn advies is om een bekwaame burgemeester te benoemen die aan deze eisen voldoet, iemand die de streek en de problemen in Brunssum kent. Graag wil ik hierbij burgemeester Strous van Voerendaal, de man die gepasseerd werd bij de benoeming van Riem, als goede kandidaat voordragen (ten minste als hij nog wil).

KLIMMEN

H. van Aken

● Heroïne

Verschillende clubs willen gratis heroïne verstrekken aan verslaafden. Zo helpt men de verslaafden om ziek te blijven. Het gaat de gezondheidszorg miljoenen meer kosten als er duizenden mogen rondlopen als zombies. De drugscriminaliteit gaat er niet mee omhoog, het gedrag van de verslaafden verandert er toch niet mee. Het is zelfs uitermate crimineel om verslaving in stand te houden. Geeft men soms de strijd op? Het wordt tijd dat de regering het drugsprobleem krachtig aanpakt.

HEERLEN

Ben Tarici

● Vliegveld

Rondom de utopische plannen van een groot vliegveld in Beek zijn al heel wat merkwaardige argumenten gehoord. De brief die Gedeputeerde Staten vorige week naar Den Haag stuurden spant echter absoluut de kroon. Kort samengevat schreef onze baron aan de Tweede Kamer: stop met de zonering van de Noord-zuidbaan en maak haast met de aanwijzing van een Oost-westbaan zonder nachtvluchten. Velen zullen wellicht gedacht hebben dat GS tot inkeer gekomen zijn en afzien van die verderfelijke nachtvluchten. Niets is echter minder waar. De provincie, onze vertegenwoordigers en belangenbehartigers, roept de Tweede Kamer op haast te maken met het bedriegen en misleiden van burgers en het op slimme wijze aan de laars lappen van rechterlijke uitspraken.

De rechter heeft immers bevolen dat nu eindelijk de sedert 1979 (!) geldende verplichting tot zonering van de Noord-zuidbaan moet plaatsvinden. Daarmee zou een soort bestemmingsplan voor het vliegveld zijn vastgelegd, als er vervolgens grotere wijzigingen zouden worden gepland (bijvoorbeeld aanleg Oost-westbaan), had een wijzigingsprocedure moeten worden doorlopen. Daarbij zouden strikte eisen ten aanzien van nieuwe overlast in acht genomen moeten worden. Niet doen dus, zeggen GS.

Wat dan wel: snel een besluit nemen over een Oost-westbaan zonder nachtvluchten! Dit lijkt wel een uiterste test: hoe ver kunnen we gaan met bedriegen en misleiden.

Altijd is geroepen dat een Oost-westbaan zonder nachtvluchten economisch gezien niet haalbaar is, en dat nachtvluchten absoluut noodzakelijk zijn. Zelfs 30.000 bezwaarschriften hebben aan dit standpunt niks kunnen veranderen.

Echter, inmiddels is gebleken dat het niet zo gemakkelijk zal zijn om, zonder door de rechter te worden teruggefloten, nu snel deze beslissingen te nemen. En dus bedenken de politici een list: nu een besluit zonder nachtvluchten nemen, een ontroerend economisch gesnuk laten horen over de noodzaak van nachtvluchten om de werkgelegenheid veilig te stellen, en de zaak is binnen. Niks bezwaarschriften, niks inspraak, niks controleerbaar, niks democratisch. Die baan moet er komen, en daar mee uit!

Boerenbedrog, maar in Limburg schijnt het doel de middelen nog steeds te heiligen!

NUTH

John Meys

● Bedankt (3)

Met belangstelling heb ik uw serie gevolgd, waarin een vrouw haar vader zocht. Ik weet dat ze al jaren aan het zoeken was, maar sinds u er achter stond kwam er tenminste schot in. Woorden van dank schieten tekort want ik heb altijd zo gehoopt dat ze hem, haar daddy, zou vinden. Eerst was het mis en was de teleurstelling groot, maar toen was het een schot in de roos en de vreugde was groot. Ze zei tegen mij dat ze zich voelde als voor Kerstmis, toen ze hoorde dat haar vader kwam. Een ding is zeker. Toen haar vader op bezoek was, straalde ze als een hele rij kerstbomen tegelijk. Als haar zus heb ik alles van dichtbij meegemaakt. Bedankt.

HEERLEN

Mevr. A. Dekkers-Steenstra (Discussie gesloten)

's Werelds grootste kolenvergasser voor de productie van elektriciteit in Roermond krijgt op dit moment een 'duizend-kilometerbeurt'. Het demonstratieproject van 850 miljoen gulden heeft enkele kinderziektes gekend maar het is Demkolec bv inmiddels gelukt om met kolengas stroom te maken.

in het nieuws

DOOR EGBERT HANSSEN

ROERMOND - „We zitten toch nog op schema ondanks de tegenslagen die we hebben gehad,” zegt Demkolec-directeur George Zon.

„We hebben diverse testruns gemaakt met een bepaalde soort kolen. Die zijn inmiddels afgerond. Gelukkig allemaal op tijd. Nu zijn we bezig met een kleine op, vergelijkbaar met een duizend-kilometerbeurt bij een nieuwe auto. We zijn vreselijk nieuwwoud hoe het er allemaal van binnen uitziet. Niet dat we daar somber over zijn, want gedurende de inbedrijfstelling open voortdurend 35.000 meetgegevens mee. Als we daar naar kijken kun je met een gerust hart de installatie open maken. De analyses geven in elk geval aan dat hij het goed heeft gedaan.”

Tot nu toe is de installatie gevoed met Colombiaanse kolen, 21 Correjón genoemd. „Schitterende, eerste klas kolen met een hoog koolstofgehalte en die weinig as overlaten,” zegt Zon. Het is de bedoeling om na de eerste beurt de kolenvergasser te stoken met kolen van een meer gemiddelde kwaliteit waarvoor de installatie ook ontworpen is.

Daarna worden nog eens vijf soorten kolen getest. Kolen met verschillende eigenschappen, zoals een laag zwavelgehalte of juist een hoog zwavelgehalte en kolen die veel of weinig as overlaten. Daarnaast wordt een blend, een mix van diverse soorten kolen, uitgetest. Al met al gaat dit anderhalf jaar duren.

„Ons probleem is dat er geen duizenden andere kolenvergassers in de wereld staan waarmee we kunnen vergelijken,” zegt Zon. „We moeten alles zelf ervaren.”

„We zijn de installatie in feite nog aan het inrijden. Daarna gaan we pas op duurzaamheid testen. Pas in 1996, als de totale demonstratiefase achter de rug

is, kunnen we iets zinnigs zeggen op de vraag of we verder kunnen met deze techniek.”

De kolenvergasser is een onderdeel in de gehele installatie die volgens Zon in elk geval prima werkt. „De samenstelling van het gas uit kolen en de hoeveelheid en kwaliteit is boven verwachting. Allemaal erg veelbelovend.”

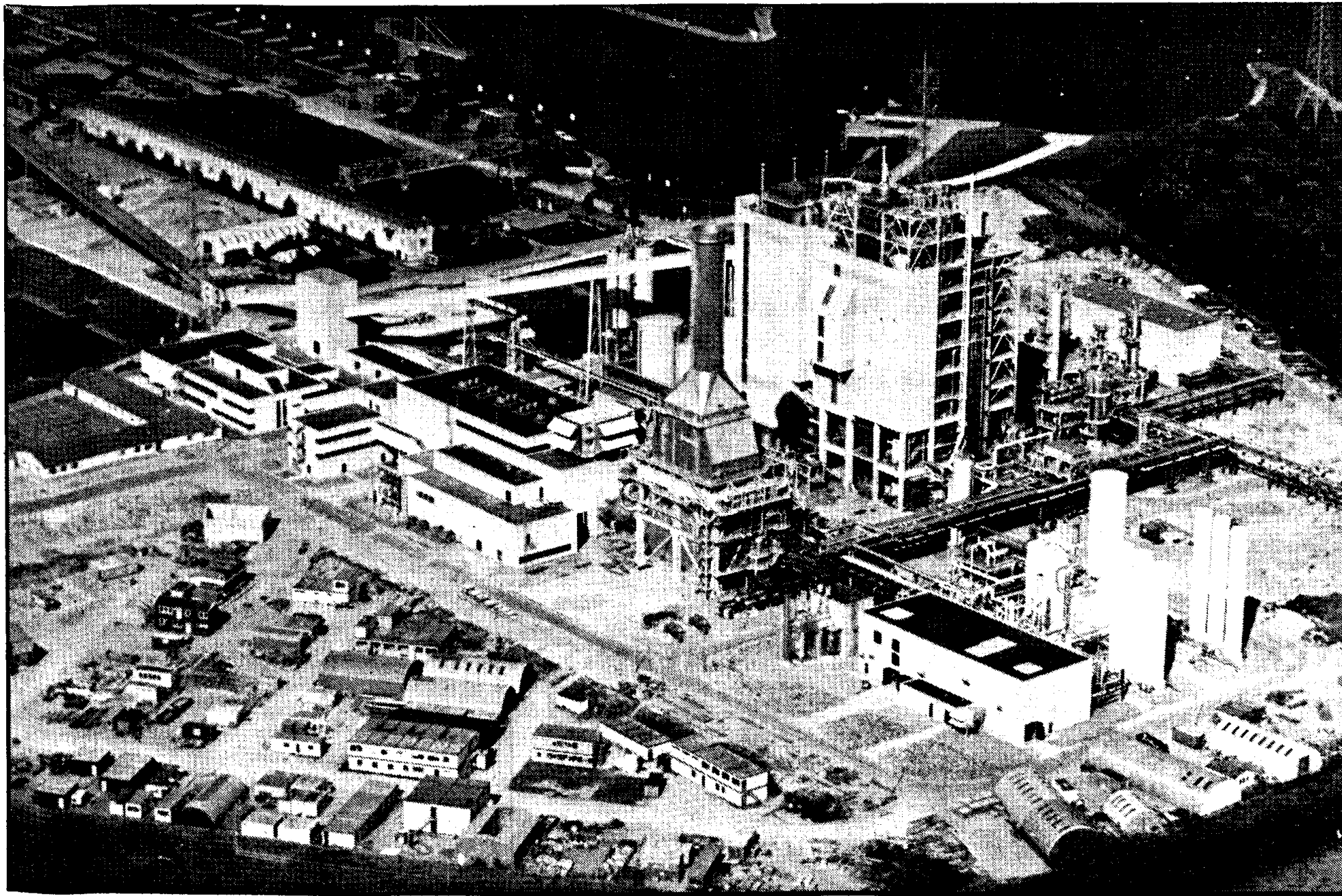
De gasturbine, het onderdeel waar het kolengas verbrand wordt, functioneert daarentegen nog niet optimaal. Dat was overigens van tevoren enigszins voorzien. Kolengas maken en ook het stoken van kolengas is geen nieuw procedé, maar de groot-schalige toepassing is wel nieuw. Leverancier Siemens heeft speciaal voor het demo-project nieuwe branders ontworpen. Demkolec meldt hierover dat de branders gebaseerd zijn „op de geavanceerde technologie van vergelijkbare branders voor aardgasgestookte gasturbines.”

Inmiddels zijn met de in totaal zestien branders in de gasturbines uitgebreide testen uitgevoerd. De branders werkten evenwel nog niet zoals het hoort. Het kolengas wordt in de gasturbine met een temperatuur van 1800 graden Celsius onder hoge druk verbrand.

Zon vergelijkt de problemen met de branders van gaskomfor in de keuken. „Als de branders van een fornuis niet goed worden geplaatst krijg je geen goede verdeling van het gas waardoor de vlam onregelmatig is. Datzelfde probleem hebben we momenteel in de gasturbine. Ook hier hebben we te maken met een drukval van gas die niet overal gelijk is. Daardoor gaat de vlam onregelmatig branden. Omdat er een hoge druk heerst in de gasturbine zorgt die onregelmatige verbranding in de gasturbine voor een zekere akoestiek, een geluid in de verbrandingskamers, dat alles laat trillen. Zozeer dat zelfs de turbine gaat trillen. Het is maar een heel, heel erg kleine trilling van slechts zeven mu

Branders in gasturbines werken nog niet naar wens

'Duizend-kilometerbeurt' voor kolenvergasser

● 's Werelds grootste kolenvergasser voor de productie van elektriciteit is na bijna een jaar proefdraaien even stopgezet voor een eerste 'beurt'.

Foto: JAN PAUL KUIT

(7000ste-millimeter, red) maar met een hoge frequentie. Van de buitenkant hoor je het helemaal niet, maar doordat we microfoons aan de gasturbine hebben weten we het. Als we daar gewoon mee door zouden gaan, dus als we er niks aan zouden veranderen, kun je een versnelde materiaalmoetheid en slijtage

krijgen. Dan gaat de installatie in plaats van 25 jaar misschien maar zeven jaar mee. Om die reden moeten er maatregelen aan de branders getroffen worden. Siemens is daar mee bezig.”

„Theoretisch is het probleem opgelost. We weten hoe we het aan moeten pakken. De praktische

uitvoering, moet evenwel stap voor stap gebeuren. Siemens moet alle nieuwe gegevens in het gehele besturingssysteem inbrengen en uitproberen. We hebben goede hoop dat het lukt. Er zit goede vooruitgang in.”

Mr. Gert Jan Jansen, hoofd algemene zaken van Demkolec, zegt

dat het personeel van de centrale inmiddels zelfstandig de gehele installatie kan opstarten. „Zonder de hulp van wetenschappers en technologiën die hier ook rondlopen. En daar zijn we trots op. Dat zegt iets over onze mensen maar ook over de gebruiks-vriendelijkheid van de centrale,” aldus Jansen.

streeksgewijs

Expositie

HEERLEN - Henk Duineveld en Lisette Wansink exposeren van 1 tot en met 15 oktober in het bezoekersrestaurant van psychiatrisch centrum Welterhof in Heerlen.

Henk Duineveld - timmerwerk-plaats Spijker Ubachsberg - laat zijn vervaardigde meubels zien. Deze zijn gemaakt volgens eigen eenvoudig ontwerp, of in opdracht gerealiseerd. Zijn parool is: mooie eenvoud in bescheiden maatvoering. Het smeedwerk van verschillende meubels is gemaakt door Stan Laudy uit Eyserheide.

Lisette Wansink - Wansink Magics Eys - presenteert in het ontmoetingscentrum haar werken waarin kunst en magie tot een wonderbaarlijke eenheid zijn verenigd. Papiermaché is het materiaal waarmee zij hoofdzaaklijk werkt.

Zondag 2 oktober houden de kunstenaars van 14 tot 17 uur open huis in het bezoekersrestaurant van Welterhof. De expositie is open op werkdagen van 10.30-21.30 uur, zaterdag van 11.30-19.15 uur en zondag van 14.45-16.30 uur.

BRUNSSUM

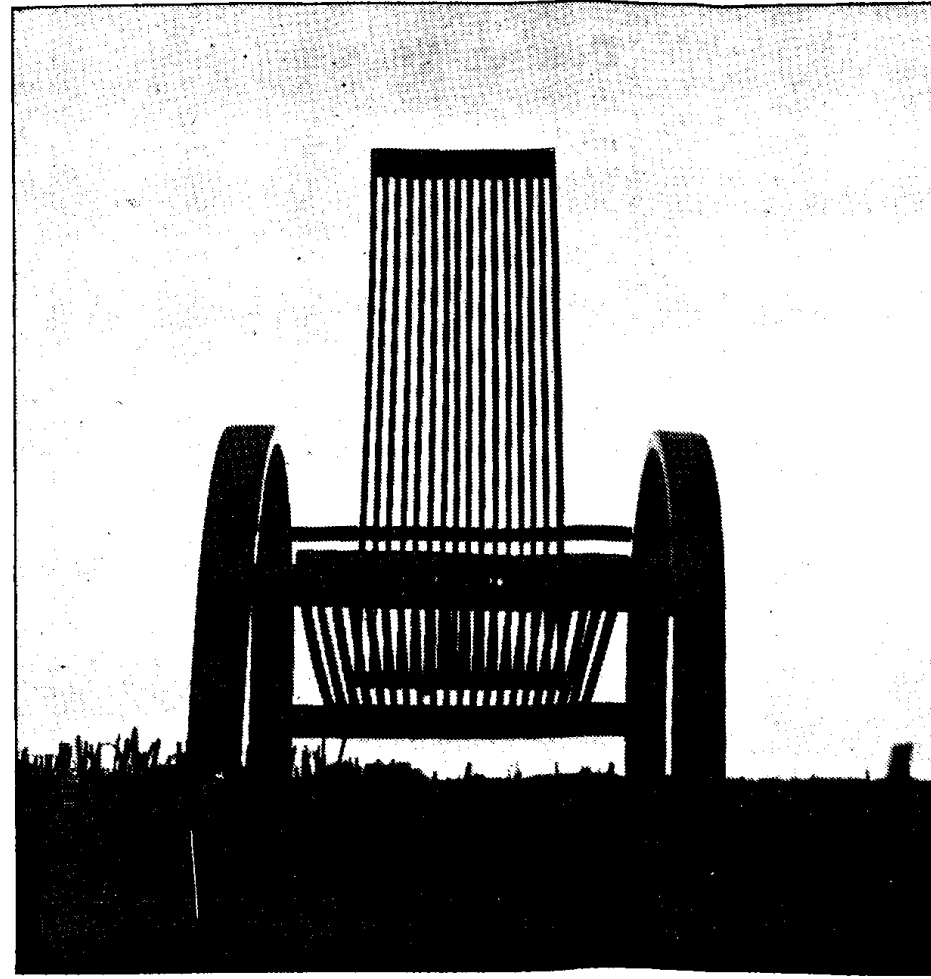
● Bloemen- en tuindersvereniging 'Houdt Treebeek Mooi' houdt zaterdag in het Casino een feestavond vanwege het 25-jarig jubileum van de vereniging. De avond begint om half negen. Vooraf is er van zeven tot acht uur receptie.

● Het Progressief Akkoord houdt vanavond om acht uur openbare fractievergadering in De Kroeg, Schinveldestraat 3. Voor de vergadering houden de raadsleden spreekuur.

HEERLEN ● Het Vredesplatform houdt maandag om acht uur in de Luciusshof een cursusavond over vrede en vrijheidsbeleid in en door Europa.

● De Vrije School Heerlen, Ovidiusstraat 135, houdt zondag van 14 tot 16 uur kijk- en speeldag.

● In de hal van het Thermenmuseum is tot en met 23 oktober overzichtstentoonstelling van de activiteiten van de Veldekering Heerlen. Het museum is van dinsdag tot en met vrijdag van 10 tot 17 uur open en in het

● Een van de fraaie meubelstukken van Henk Duineveld.

journaal kort

weekeinde van 14 tot 17 uur.

● De Stichting Open Huis maakt zondag een wandeling naar St.-Geertruid. Voor informatie Harrie Lahaije, 717535.

● In Huize De Berg, Gasthuisstraat 45, wordt vrijdag om 19.30 uur een oecumenisch avondgebed gehouden met als thema 'In vredesnaam'.

NUTH ● De PvdA houdt vanavond om acht uur openbare fractievergadering in de sporthal. Er wordt gesproken over het beleidsplan en de gemeentebegroting.

VOERENDAALE ● Vrouwenbond St.-Anna houdt zondag van 10 tot 17 uur snuffelmarkt in het Laurentius-huis, Spekhouwerstraat 2.

KERKRADE ● Van vrijdag tot en met zondag wordt in de Rodahel de kunst- en antiekbeurs gehouden. Openingstijden: vrijdag van 19 tot 22 uur; zaterdag van 14 tot 22 uur en zondag van 11 tot 18 uur.

Jubilerend koor zingt

HEERLEN - Het Gemengd Koor Molenberg uit Heerlen bestaat eind oktober 25 jaar. De feestelijkheden starten komende zondag, als het koor een ereconcert geeft in de Stadsschouwburg in Heerlen. De zangers worden bijgestaan door de Amerikaanse sopraan Janice Dixon en Yvonne Schiffelers. Het optreden start om 15 uur. Op het programma staan onder andere werken van Brahms, Dvorak, Schumann en Britten.

Feestavond Flos Carmeli

HEERLEN - Harmonie Flos Carmeli uit Heerlen houdt zaterdag 1 oktober een feestavond met twee orkesten. De Ransdaler Musikanten en Die Gleisdorfer verzorgen in gemeenschapshuis Schaatsbergveld aan de Nijmegenstraat een 'oor-Limburgs' programma. Tijdens de avond wordt er ook een receptie aangeboden (19.30 - 20.30 uur) aan Harrie de Wildt en Piet Meeuwse. Trompettist De Wildt is 25 jaar muzikant, tubaspeler Meeuwse is vijftig jaar muzikant.

Aemiliaan viert feest

KERKRADE - Harmonie Sint Aemiliaan uit Bleijerheide, Kerkrade, houdt komend weekend de Aemiliaanviering. Centraal tijdens dit feest staat de hulding van drie jubilarissen die 25 jaar lid of muzikant zijn. Vrijdag start Aemiliaan met een dropping voor de hele harmonie, zaterdag is er om 18 uur een mis in de Antoniuskerk. Vervolgens is er een receptie met feestavond in zaal Kluytmans. De jubilarissen zijn onderdirecte en fluitist Bert Schäfer (25 jaar lid), (bas) klarinetist Jo Kemmerling (25 jaar lid) en klarinetist Marcel Renkens (25 jaar muzikant).

geslaagd

● Aan de Katholieke Universiteit Nijmegen slaagde Karin Borge uit Brunssum voor doctoraand bedrijfscommunicatie.

● Tamara Jagmont uit Bocht slaagde aan de Rijksuniversiteit Utrecht voor haar doctoraal examen farmacie.

per persoon

Afscheid

● Het Limburgs Dagblad neemt vrijdag afscheid van Hub Moonen (59) uit Hulsberg. Moonen kwam in 1959 in dienst bij het Limburgs Dagblad. Omdat hij veel verstand had van elektriciteit, werd hij overal ingezet waar dat nodig was. Acht jaar geleden werd Moonen hoofd huisvesting. De directie biedt Hub Moonen en zijn echtgenote vrijdag van 16.30 tot 18.30 uur een receptie aan in het bedrijfsrestaurant van het Limburgs Dagblad, In de Cramer 37 in Heerlen.

Robijnen zanger

● Mannenkoor David Spekholzerheide viert vrijdag tijdens de familiedag het veertigjarig lidmaatschap van nestor Jo Reulings. Reulings heeft zich als een zeer trouw lid ontpopt. Hij haalde onder andere 37 jaar de donateursgeld en had geen moeite om vier keer naar hetzelfde adres te gaan om 'zijn' centjes binnen te halen. In 1975 werd hij benoemd tot Lid van Verdienste en in 1992 kreeg hij als eerste de oorkonde van Bijzonder Ereidmaatschap van het koor. Vrijdagavond om acht uur wordt Jo Reulings in het zonnetje gezet in verenigingslokaal Heidsjer Tref.

Promotie

● De drumband van fanfare St.-Lambertus Schinveld heeft zondag met succes deelgenomen aan het Federatief Bondsconcours in Heythuysen. Het korps, dat uitkwam in de eerste divisie, bekaalde met 88,2 punten een eerste prijs met promotie naar de

● Hub Moonen.

eredivisie. Tevens ontving de drumband een uitnodiging om deel te nemen aan de Limburgse kampioenschappen.

Jubilaris

● Ton Laeven viert vrijdag het feit dat hij 25 jaar onafgebroken docent Aardrijkskunde is aan het Gymnasium Rolduc. Op wens van de zilveren jubilaris vindt 's avonds een mini-symposium plaats. De professoren Van Dam-Mieras en De Wolf van de Open Universiteit zullen bij die gelegenheid het object van zijn lesaak, de aarde, alsook het onderwijs zelf in hun voordracht betrekken. De jubilaris stamt uit een onderwijsfamilie in Schin op Geul en is al jaren de initiatiefnemer voor excursies. Hij trok vele malen met leerlingen de bergen in.

in de theater

● HEERLEN

do. 29/9: komedie: het vervolg met De meid en Open huwelijk
za. 01/10: theater: Volcano theater company met L.O.V.E.
za. 01/10: muziek: Muziektheater Silhouette Kitty (20.30 uur)
di. 04/10: muziek: The band of the United States air forces in Europe

● KERKRADE

za. 01/10: opera: De nationale reisopera met Candice
zo. 02/10: muziek: Fanfare St. Cornelius

● SITTARD

do. 29/9: muziek: The Dubliners
za. 01/10: Night of the gipsies

● MAASTRICHT

vr. 30/9: musical: Nederlands volksopera met Hello Dolly
za. 01/10: musical: Nederlands volksopera met Hello Dolly
zo. 02/10: musical: Nederlands volksopera met Hello Dolly (14.30 uur)
di. 04/10: opera: Peking opera
wo. 05/10: theater: Randy Newman

● VENLO

do. 29/9: opera: Peking opera
wo. 05/10: theater: Yuca met Fronte-ras

● ROERMOND

ma. 03/10: muziek: Rob de Nijs met Tussen jou en mij
di. 04/10: opera: Staatsopera Tartastan met Rigoletto
wo. 05/10: jeugdtheater: Het departement van ongedane zaken met De borgezicht (14.30 uur)
wo. 05/10: theater: Gerard Pilen met Behang (15.30 uur)

● WEERT

za. 01/10: muziek: Lex van Wal and his Swing orchestra

Alle voorstellingen zijn om 20 uur, tenzij anders aangegeven. In Maastricht beginnen de voorstellingen om 20.15 uur.

exposities

● HEERLEN

Stadsgalerij, Raadhuisplein 19. Joseph Beuys. Tm 13.11. Open di tm vr 11 tot 17 uur. Za en zo 14-17 uur.

● NUTH

Atelier Jac Vinken, Stationsstraat 282. Marlies van Erp, beelden en projecten. Lucie van Duppen, schilderijen. Van 30/9 tm 23/10. Open di tm vr van 9 tot 18 uur, za van 9 tot 17 uur.

● LANDGRAAF

Ipomai, Kerkberg 2. Piotr Kiepuszewski en Tomasz Lubaszka. Tm 9/10. Open za en zo van 14-17 uur.
Galerie Ipomai, Hereweg 83. Saga. Tm 9/10, open vr 16-20 uur, za en zo 13-17 uur.

Raadhuis, Raadhuisplein 1. Menselijke maskers van Elly Meijnders. Van 21/10 tm 21/10, open ma tm vr 9-17 uur, do tot 19 uur.

● SITTARD

Kunstcentrum Sittard, Leyenbroekweg 113a. Beelden en tekeningen van Ine Schröder. Tm 9/10, open wo tm zo 14-17 uur.

Het Domein, Kapittelstraat 6. Fotowerken van Lieve Prins. For Sale, schilderijen en aankleding van Leslie Browne. Die Winterreise, fotowerk van Korne Bessems. Tm 23/10.

Galerie Michel Knops, Steenweg 44. Schilderijen en gouaches van Gerard Grasser. Van 21/10 tm 30/10. Open di tm vr 11-18 uur. Za 11-17 uur. Zo 14-17 uur.

Galerie Zabawa, Agricolastraat 152. Schilderijen van Denies Damiaens. Tm 7/11. Open wo tm vr 16-18 uur, zo 14-17 uur.

● GELEEN

Galerie Hanenhof, Groenstraat 44. Werk van Bouke Steinfot. Tm 23/10, open do en vr 18-20 uur, za en zo 14-17 uur.

Maaslandziekenhuis. Werk van Eva Kessel en Manon Moonen. Tm 31/10.

● BEEK

Artique, Prins Mauritslaan 105. Carla Lemmens, schilderijen. Tm 30/10. Open za en zo van 11 tot 17 uur.

● SCHIMMERT

Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 Oensel. Schilderijen van Annelies Hoek en beelden van Vera de Haas. Tm 2/10. Open do tm zo van 14.00 tot 17.00 uur.

● SCHINVELD

Atelier Kristalberg, Eindstraat 58a. Jos van Wunnik, schilderijen, stenen, steenkringen, labyrint. Tm 30/10. Open zo 14-17 uur.

● MAASTRICHT

Galerie Bell'Arte, Achter de Comedie 16a. Beelden van Nic Jonk. Tm 6/11. Open do tm zo 12-17.30 uur.
Studio Maastricht, Brusselsestraat 59. De ontdekking van de graal, Jeroen Bechtold. Van 1/10 tm 30/10, open do tm zo 13-18 uur.
Galerie Dis, Tafelstraat 28. Schilderijen van Ruud Schoenmaker. Van 11/10 tm 26/10. Open wo tm zo van 13 tot 17 uur.
Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69. Sander Philippen, foto's en Frits van der Zander, schilderijen. Tm 23/10, open wo en vr van 14 tot 18 uur, do van 18 tot 20 uur, za van 10 tot 17 uur, zo van 13 tot 17 uur.
Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a. Nadjezda van Itersum, assemblages, mixed media. Tm 2/10. Open vr tm ma 13 tot 17.30 uur.
Galerie Henna, St.Nicolaasstraat 26c. Rundschau, diverse kunstenaars. Tm 22/10. Open di tm za van 15 tot 19 uur.
Galerie Cullis, Markt 10b. SjaKO, schilderijen. Open do en vr van 14 tot 17 uur, za 14 tot 16 uur, zo van 13 tot 16 uur.

(ADVERTENTIE)

POSSEN

MODE

Brunssum, Kerkstraat 53
Tel. 045-252355

Gebruik park en vijver in Voerendaal ter discussie Burgemeester verwijt visclub territoriumdrift

Van onze verslaggever

VOERENDAAL – Het gebruik van het park en de visvijver in het centrum van Voerendaal staat ter discussie. De leden van de plaatselijke visvereniging en de buurtbewoners staan met elkaar op gespannen voet. Burgemeester Hub Strous van Voerendaal heeft een uitgesproken mening over het conflict: „'t is ook met de visvijver in het centrum van Voerendaal mag een exclusief domein worden voor de visvereniging. Het gebied moet voor iedereen toegankelijk blijven.”

Strous zei dit naar aanleiding van de opmerkingen van raadsleden over de situatie in het parkgebied. De discussie ontstond door een brief van een omwonende die klaagt over het gebruik van park en visvijver.

worden volgens de briefschrijver de vissen niet onmiddellijk van de vijver gehaald. „Als er een wedstrijd is, wordt het wandelen afgezet, terwijl het park toch voor iedereen open moet blijven. Ook de jeugd gaat niet altijd desondanks met de vissen om,” aldus de omwonende.

De zomer werd achter een zitje een grote karper aangetroffen. „We zat vol met vliegen, de stank was ondraaglijk. „Je krijgt de indruk dat de visclub de macht over het park wil hebben. Op aanvraag van de club heeft de gemeente een geplaatst waarop wordt aangegeven dat het verboden is met een netje of bromfiets aan de hand door het gebied te lopen,” aldus de boze omwonende.

Strous vraagt zich af hoe het nu zit met de vrouwen met kinderwagens en rolstoelgebruikers. Mogen deze ook niet meer in het park komen?

Familie wil zomerhuisje uitbreiden

HAAG/VALKENBURG – Een familie uit Heerlen hoopt via de Raad van State alsnog toestemming te krijgen om hun vakantiehuisje aan de Luytenweg in Schin op Geul te laten uitbreiden. Het gemeentebestuur van Valkenburg heeft een vergunning hiervoor geweigerd.

Reesinks stapten naar de Raad van State toen de gemeente hun bevestiging ongrondverklarte. Het huisje valt onder de overgangsbepalingen van het bestemmingsplan. De Raad van State voerde de failliet aan dat de gemeente eerder had laten weten dat het zomerhuisje niet twintig procent mocht worden uitgebreid. Van gemeentezijde is het gebied dat dit was gebaseerd op een verkeersinterpretatie van het overgangsbepaling.

Het huisje is vorig jaar aan de binnentent uitgetrokken. De familie van de Raad van State-uitspraak volgt binnen enkele weken.

Van Leeuwenstein weer raadslid

KERKRADE – Jan van Leeuwenstein zal deze coalitieperiode niet meer als wethouder in de Kerkraad van de gemeente zitten. De CDA-raadslidicus nam gisteren volgens afspraak afscheid als wethouder. Hij wordt weer gewoon raadslid.

De derde op de CDA-verkiezingen (na de huidige wethouders van Leeuwenstein en Willems) viel Van Leeuwenstein aanvankelijk buiten de coalitie, maar werd er een beroep op hem gedaan voor de periode dat Kerkrade zonder burgemeester zat. Nu Wöltgens is aangetrede, wordt Van Leeuwenstein per 1 oktober als wethouder ontslagen. Op 4 november neemt Van Leeuwenstein officieel afscheid. Hij is jarenlang wethouder in Kerkrade geweest voor het CDA.

'Heinsberg-express' wordt afgeremd

Van onze verslaggever

KERKRADE – De gemeente Kerkrade laat in de Grensstraat, Meuserstraat en Haanraedstraat voor 6,5 ton snelheidsremmende voorwerpen treffen. Bewoners in die straten klagen al jarenlang over wat zij de Heinsberg-express noemen, een grote stroom auto's die iedere dag af en aanrijdt naar het Duitse Merkstein.

Bijna drie jaar geleden hebben bewoners al een brief naar de gemeente Kerkrade gestuurd met het verzoek verkeersdrempels

De raad drong bij het college erop aan de situatie te bekijken en na te gaan of de politie meer controles kan uitvoeren. Volgens Anny Wintbergen (D66) moet er meer duidelijkheid worden geschapen wat er wel en niet mag in het park. Veel ouderen maken van het gebied gebruik. Strous constateerde dat al langer bekend is dat er een soort territoriumdrift, gekoppeld aan prestige, plaatsvindt. „We zullen ons best doen een situatie te laten bestaan waardoor iedereen van het publieke park gebruik kan maken.”

„We leven inderdaad op gespannen voet met de bankzitters in het park,” reageert H. Masolijs, secretaris van de hengelsportvereniging De Karper. „Zij zijn soms erger dan kinderen. Als wij erop gewezen worden dat er dode vissen in de vijver liggen, worden ze direct met een netje uit het water gehaald en later in een plastic zak door de gemeente opgehaald.”

Het afzetten van de paden tijdens viswedstrijden wordt gedaan om de hengelaars te beschermen. „We hebben dat maar een keer gedaan zonder vergunning van de gemeente,” aldus Masolijs. „De wandelaars kijken vaak niet uit waar ze lopen. Onze leden hebben vaak dure hengels bij zich.”

Met de gemeente is afgesproken dat de visclub het wedstrijdterrein bekendmaakt en dat een vergunning wordt gevraagd voor het afzetten van de paden. „Als je tijdens het uitoefenen van je hobby je ook nog moet ergeren, hoeft het voor mij niet meer. Al enkele leden hebben door deze problemen hun lidmaatschap opgezegd,” besluit Masolijs.

D66 wil niet meer 'voor paal worden gezet'

KERKRADE – D66 in Kerkrade laat zich niet meer voor paal zetten door het college. Dat zei enig fractielid van die partij Huub Wiermans gisteren tijdens de raadsvergadering in de Klankstad.

Wiermans vond dat het college zijn suggesties ter aanvulling van het collegeprogramma 'op een onserieuze en schoolmeesterachtige manier had gebruikt en naar de prullenmand verwezen'. De democraat vond dat hij ook al tijdens de coalitieonderhandelingen voor paal werd gezet. „Voortaan zal ik elk verzoek van de coalitie beoordeelen tegen de achtergrond van deze ervaring,” aldus Wiermans.

Namens de coalitiepartijen verwoordde Jan Snijders van BBK de verantwoordelijkheid. „Ik begrijp uw toezetting niet. We hebben zo veel suggesties van u in het collegeprogramma overgenomen, het wemelt ervan.” Wiermans wilde de 'schoolmeesterachtige' behandeling van zijn ideeën niet uitleggen. „Ik heb mijn gevoelens verwoord. Daar laat ik het bij.”

Op GroenLinks 'njet' tegen het doortrekken van de S23 na konden de oppositiepartijen zich vinden in het door CDA, PvdA en BBK opgestelde het collegeprogramma. Burgemeester Wöltgens vroeg zich daarom af waarom de oppositievoerders hun betoog niet op een overeenkomstige toonhoogte afstaken.

aan te leggen. Het college liet toen weten dat de Meuserstraat een uitgesproken verkeersfunctie heeft en dat drempels niet thuishoren in de straat. Het verzoek zou in de toekomst mogelijk opnieuw worden bekeken.

Het college is nu van plan in de genoemde straten afverspringingen, parkeerstroken afwisselend links en rechts en rijbaanvervalsingen aan te leggen. Alvoers het besluit definitief wordt, kunnen bewoners van de straat op 11 oktober (19.30 u) met de gemeente van gedachte wisselen in buurthuis Hagenrode.

Vragen over overlast verkeer Koerdenfestival

LANDGRAAF – Gemeenteraadslid Alex Schiffelers (GBBL) wil van het Landgraafse college weten waarom het Koerdenfestival afgelopen zaterdag voor zoveel verkeersoverlast heeft gezorgd rondom de Draif- en renbaan aan de Hofstraat. Ook vraagt Schiffelers om een kostenbatenanalyse van de manifestatie.

Vooraf aan het begin en het einde

van de internationale manifestatie, die ruim 40.000 bezoekers trok uit heel Europa, liep het verkeer rondom de voormalige renbaan muurvast. De Koerden kwamen met personenauto's en zo'n 500 bussen. De voertuigen stonden tijdens het festival drie rijen dik geparkeerd in de berm rondom de renbaan en in de woonwijken in de nabije omgeving.

Schiffelers vindt het vreemd dat er wegen rondom de voormalige renbaan zijn afgesloten, terwijl de gemeente vooraf had laten weten dat dit niet zou gebeuren. „Auto's werden in een verkeersfuk gedirigeerd, waarbij geen doorgaand verkeer via een alternatieve route mogelijk was, zodat de auto's op straat tussen een grote menigte moesten keren,” schrijft Schiffelers. Ook vraagt de GBBL'er zich af of de gemeente de verkeersoverlast niet had kunnen voorzien. Nadat de regen zaterdagavond tegen 18 uur boven de renbaan losbarstte, togen de Koerden voortijdig massaal naar huis. Ook dat zorgde voor opstoppingen.

Man bekend brandstichting in fotozaak

GULPEN – De 29-jarige Gulpenaar die vorige week tot twee keer toe brand stichtte in fotozaak Gulikers aan de Rijksweg in Gulpen, heeft bekend. Zijn motieven zijn nog onbekend. De Gulpenaar is inmiddels overgebracht naar het Huis van Bewaring in Maastricht.

Vorige week zondag werden de omwonenden van de fotozaak opgeschrikt door een hevige ontplofing, die ontstond nadat een inbreker benzine in brand had gestoken. Twee dagen later brak opnieuw brand bij het winkelpand uit. Twintig minuut nadat de brand was ontdekt, werd de dader aangehouden in Nijswiller.

Volgens de politie heeft de Gulpenaar in de eerste vier dagen na zijn aanhouding alles ontkend, ondanks een toenemend aantal bewijzen. Toen ook pogingen om anderen van de brandstichting te betichten waren mislukt, bekende de man.

Brand bij autohandel

KERKRADE – Op het terrein van een autohandel aan de Locht in Kerkrade zijn gistermorgen door brand twee auto's geheel vernield en werd een derde auto ernstig beschadigd. De eigenaar werd door een buurtbewoonster gewekt, maar de brandweer was toen al ter plaatse om erger te voorkomen. De schade wordt geschat op ruim 20.000 gulden. De politie stelt een onderzoek in naar de oorzaak van de brand.

Snelheidscontrole

LANDGRAAF – Bij een snelheidscontrole op de Dr. Calstraat in Landgraaf heeft de politie dinsdagmorgen twintig bestuurders bekeurd die te hard reden. Vier reden sneller dan 80 km per uur, waar slechts 50 km per uur is toegestaan. Een Duitser reed zelfs 85 km per uur. Na het betalen van een bedrag van vijfhonderd gulden, kreeg hij zijn auto weer terug. In totaal werden 198 voertuigen gecontroleerd.

Inbraak in Landgraaf

LANDGRAAF – Uit een woning aan de Handvorm in Landgraaf zijn geld en goederen, waaronder een Perzisch tapijt, ter waarde van ruim 35.000 gulden ontvreemd. De bewoner had dinsdagmorgen tussen negen en tien uur de woning even verlaten. Bij thuiskomst merkte hij dat inbrekers zijn woning hadden bezocht.

Autokrakers aangehouden

HOENSBROEK – Drie Heerlenaren van 23, 28 en 33 jaar zijn dinsdagmiddag in Hoensbroek aangehouden voor het openbreken van een auto. De auto stond op een parkeerterrein bij een bouwmarkt. Bij de aanhouding op de Emmastraat hadden de drie een plastic zak bij zich met daarin twee autoradio's. Ze hadden eerder op de Weustenastraat ook een auto opengebroken en daaruit een radio, papieren en gereedschap gestolen. Die drie zijn opgesloten.

Overvallers aangehouden

LANDGRAAF – De politie van Landgraaf heeft de daders van de overval op 10 september op twee Duiters bij een flat aan Achter den Winkel aangehouden. Het zijn een 30-jarige Heerlenaar en een 27-jarige Landgravenaar. Op die dag werden een 24-jarige man uit Waltenhofen en zijn 20-jarige vriendin uit Wiggensbacht door het tweetal met een zogeheten Rambomes bedreigd en beroofd van vierduizend gulden. Het geld is gebruikt voor verdovende middelen. Het duo zit achter slot en grendel.

Trouwe vriend

● Willy Leenen met de meer dan twintig jaar oude tortelduif Peter.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Peter is de naam van een tortelduif van meer dan twintig jaar oud. Een grote zeldzaamheid, want in de vrije natuur halen deze diertjes hooguit de zes. Twintig jaar geleden vloog Peter pardoes het badkamerraam binnen van een

pand aan de Maastrichtse Elisabeth Strouvenlaan en ging nooit meer weg. „De vogel presenteerde zich gewoon, kwam op mijn hand zitten”, vertelt Thea Leenen. Sindsdien is hij de huisgenoot van de familie.

Turkse tortelduif Peter twintig jaar huisgenoot

DOOR MYA MAAS

MAASTRICHT – De orchidee-énkast met zeldzame planten is gedeeltelijk voor hem leeggeruimd. Sinds hij zijn 'intrek' nam bij de familie, gaat Peter met het echtpaar Leenen mee op vakanties aan de kust en bij hun verhuizingen natuurlijk. Thans woont hij met Willy (73) en Thea aan de Cannerweg in Maastricht. Vanuit zijn ruime, comfortabele kooi, met speeltjes, vertelt hij vrolijk koerend hoezeer hij het naar zijn zin heeft. Zijn leeftijd is het krasse beestje niet aan te zien.

Nu heeft Peter het ook bijzonder getroffen. Willy Leenen is een groot dierenliefhebber en een, misschien nog grotere, vogelkenner. Vader Gerard Leenen had vóór de oorlog aan de Cannerweg de grootste handel in inlandse vogels van Nederland. Voor zijn beroep vervaardigde hij orthopedisch schoeisel, maar uit pure liefhebberij hield hij er driehonderd vogels op na.

Dat aantal breidde zich uit tot drieduizend, waaronder boekvink, slijze, vink, kweker, geelgors, lijster en putter. Tenslotte kwamen er ook nog buitenlandse vogels bij, vooral kanaries en parkieten. Het kruisen van putters met kanaries leverde prachtige zangvogels op. „Het was een gouden tijd,” vertelt Leenen. „Als de mijnwerkers hun weekloon hadden gekregen, kwamen

ze vogeltjes kopen, en alle pastoors in Limburg hielden vogeltjes.” Maar de oorlog maakte de vogelhandel onmogelijk. Veel vogels sneuvelden tijdens de vogeltrek door bombardementen. Momenteel mogen de inlandse vogels niet meer verhandeld worden.

Dol

In deze bonte vogelwereld groeide zoontje Willy op, hij was net zo gek op vogels als zijn vader, neusde in allerlei vogelalbums en na schooltijd was zijn eerste gang naar de vogels, waarvan een groot aantal uit zijn hand kwam eten. Leenen, evengoed als vrouw en dochter, hebben belangstelling en liefde voor alles wat dier is. Dieren bereikten bij hen dan ook steeds een hoge leeftijd. Een kat werd twintig, twee poedels zeventien jaar, Hans de merel twaalf.

Thea heeft eens een jong, beschadigd meesje, dat nog geen veren had, in leven gehouden door hem elke twee uur, dag en nacht, met een stokje lichtgekookte eierdooier te voeren. 'Humpie', die in de opkweekperiode onder haar oksel sliep, is elf geworden. Een kuikentje dat het echtpaar cadeau kreeg groeide uit tot een joekel van een witte haan, die, als hij vuil was, gewoon een wasbeurt kreeg. „Bij ons speelden zich kostelijke taferelen af,” herinnert zich Leenen glimlachend. „Als de bel ging, stormde Byoux, de yorks-

hire-terriër die twaalf werd, keffend naar de voordeur. Peter vloog er achter aan en installeerde zich op zijn rug.”

Twee maal per dag heeft Peter zijn speeltuigje buiten de kooi. Dan posteert hij zich bij voorkeur op het hoofd van zijn huisgenoten, die hem met een kleine bal laten spelen. Of er worden kleine ballonnen gegooid, waarachter de vogel pikkend aanvliegt. Hij begroet het echtpaar als het de keuken binnenkomt en luistert als een hondje wanneer hij geroepen wordt.

Het leven van Willy Leenen is een verhaal op zich. Maar onder alle levensomstandigheden waren er de dieren. „De merels hebben een zware zomer gehad,” mijmert Leenen. „De grond was keihard, pieren konden ze niet vinden. Iedere week kookt het echtpaar drie kilogram rijst voor de merels. In de winter nemen ze in hun omgeving de uil waar, valk en sperwer, de steenmarter en hele zwermen musjes. In de regentocht achter de woning kwamen de kikkers. De mezen serveert Leenen pinda's en cocusnoot. Hij koopt oud wittebrood en zaad. Al achttien jaar lang voert hij in een nabijgelegen plantsoen dagelijks de duiven. Krijgt Leenen daar geen moeilijkheden mee? „Ach, je hebt altijd mensen die de zon niet in het water kunnen zien schijnen. Ik zeg maar zo: als de laatste duif verdwenen is zijn wij, mensen er ook niet meer.”

Vlugzout

● Wij hebben een collega van Maastrichtse huize met vlugzout weer bij zijn positieven moeten brengen. De jongeman kreeg bijna een hartinfarct toen wij hem de resultaten van een onderzoek naar het leefrendement onder de neus duwden. Het blad Money liet dat onderzoek verrichten. 'In welke Nederlandse steden wordt de hoogste kwaliteit tegen de laagste prijs geboden?' zo luidde de hamvraag.

Vlugzout 2

● Wel, wat blijkt, Roermond komt op een negende plaats. Maastricht pas op een tiende plek. Wie had dat nu gedacht van de 'boere in Remund', zo vraagt men zich nu vertwijfeld af in de hoekkamer van Meestreech 'In den Vogelstruys'. Volgens het blad is het het beste wonen in Harderwijk. Sneek komt op de tweede plaats en Arnhem slaapt broms in de wacht. Bij de eerste twintig steden staat nog een derde Limburgse plaats genoteerd, en wel de klankstad Kerkrade op de elfde plek. Maar er wordt niet alleen lovend over de Limburgse steden gesproken. Geleen en Heerlen bijvoorbeeld worden beschreven als buitengewoon onaantrekkelijk, met name wat de vervuiling aangaat. Het zal je maar gezegd worden.

Vlugzout 3

● Een van de belangrijkste criteria in het onderzoek naar het beste leefrendement was de hoogte van de gemeentetarieven en -lasten. Daar zitten namelijk enorme verschillen in. Een tweede belangrijke factor was de mate van criminaliteit. En juist die laatste factor is de oorzaak van die merkwaardig lage klassering van Limburgs hoofdstad, zo liet diezelfde Maastrichtse collega weten nadat het vlugzout zijn werk had gedaan. Door de sterk gegroeide drugsproblematiek is de stad aan de Maas de laatste jaren een stuk onveiliger geworden. Roermond bijvoorbeeld heeft daar nog niet zo veel last van, zo bleek uit de deze week gepresenteerde cijfers. Verder is van belang bij de weging de bereikbaarheid, het culturele aanbod, de prijzen van de optrekjes en het natuurschoon in de directe omgeving.

Opleiding

● Heb je een bepaalde opleiding nodig om wethouder te kunnen zijn? Deze vraag stelde het weekblad van Vreemde en omstreken aan de Heerlense wethouder van sociale zaken Paul Simons. Zijn antwoord luidde: „Dat is een ingewikkelde vraag. Wat zal ik daar nu op moeten antwoorden?” Dit suggereert haast dat Simons helemaal geen opleiding heeft genoten.

Opleiding 2

● Simons vervolgt gelukkig met: „Volgens de wet is er geen speciale opleiding voor nodig. Iedere Nederlander kan gekozen worden als raadslid, en in theorie dus ook als wethouder in de raad. Het is wel zo dat je enige intelligentie en kennis van zaken moet hebben. (...) Er zijn doctorandi die politiek afbranden en er zijn heel veel mensen die niet zo gestudeerd hebben, die het heel goed doen.” Kortom, u kunt altijd nog in de politiek terecht.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Wvd-chef regioredactie
Joos Philippens

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37,
6411 RS Heerlen,
tel: 045 - 739911,
fax: 045 - 739264

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42,
6451 ED Kerkrade,
tel: 045 - 452932,
fax: 045 - 455506

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81,
6443 CC Brunssum,
tel: 045 - 256363,
fax: 045 - 259056

WIR HEIERN

JUBILÄUM!

10%

**Jubiläums-Rabatt
auf Alles!**

**Vom 29.9.94
bis 13.10.94**

SIE BEKOMMEN

10% RABATT!

15 JAHRE

auf Alles

MÖBEL KOCHS

De zaken van Möbel Kochs
zijn eenvoudig en snel bereik-
baar via grensovergang Heer-
len/Bocholtz; 2e afslag Aachen
Zentrum; 2e stoplicht links
naar gewerbegebiet Grüner
Weg of even rechtdoor aan de
linkerkant

MÖBEL ***
KOCHS**

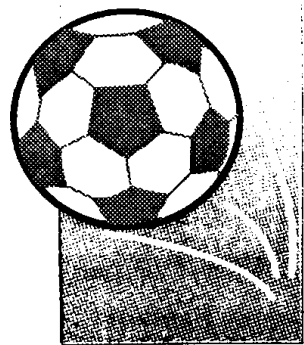
KÜCHEN ***
KOCHS**

Kochs Junges Wohnen ***
KOCHS**

**KOCHS-SB
MÖBEL-LAGERVERKAUF**

- Möbel Kochs
Krefelder Straße
52070 Aachen • Haus 1
- Küchen Kochs
Grüner Weg 106 • Industriegebiet
52070 Aachen • Haus 2
- Kochs Junges Wohnen
Grüner Weg 106 • Industriegebiet
52070 Aachen • Haus 2
- Kochs SB-Möbel-Lagerverkauf
Rheinstraße 17 • Industriegebiet
41836 Hückelhoven

Fier aan leiding na knappe prestatie in Griekse heksenketel

Ajax danst de sirtaki

DOOR EDWIN STRUIS

ATHENE – In de Hollandse Europacup-duisternis van deze dagen vond Ajax gisteren het lichtknopje. De Amsterdammers lieven met verve overeind in de Champions League-ontmoeting met AEK Athene. Na de knappe 2-1 winst voert de landskampioen de ranglijst van poule D riant aan, met twee punten voorsprong op AC Milan en drie op Casino Salzburg en AEK. De eerste twee clubs plaatsen zich voor de kwartfinales.

Ajax werkte zijn tweede duel in de Champions League af in een kolend Nea Filadelphias-stadion dat voor de gelegenheid gevuld was met 35.000 uitzinnige toeschouwers, waarvan een deel opgestapeld in een heuse kooi. Al ver voor de wedstrijd speelde er zich huiveringwekkende tafereel af in en om het complex. Enorme rijen mensen moesten zich langs veel te kleine ingangen wurmen, wat levensgevaarlijke situaties tot gevolg had.

Stress

Ajax in beide voetbalkampen had de stress toegeslagen. Aan het beladen spel gingen dagen vol psychologische oorlogsvoering vooraf. AEK-trainer Dusan Bajevic wilde alleen klappen uit hoeveel spelers zijn team zou bestaan, Louis van Gaal een mistgordijn op rond Frank Rijkaard.

Maandag heette het nog dat Rijkaard vanwege een tussenbipsieressure 'onmogelijk kon spelen'. Een dag later zou er sprake zijn van een 'wonderbaarlijke genezing'. De interne Rijkaard-test bleek toch negatief uitgevallen te zijn, want de schakel tussen verdediging en middenveld bekeek het treffen vanaf de tribune.

Jos Verstappen rijdt zesde tijd in Estoril

ESTORIL – Jos Verstappen heeft tijdens de tweede testdag in Estoril de zesde tijd gereden. Hij met zijn Benetton 1.21,86 noteren. Michael Schumacher spande de kroon. Met 1.19,69 vestigde hij een nieuw baanrecord op het Portugees circuit. Schumachers grote rivaal in de formule 1, Damon Hill, was ruim dertiende langzaam.

Roemenië komt over de brug

BOEKAREST – Met de toezegging van achterstallige premies te betalen, heeft premier Nicolae Ceaușescu de staking van de Roemeense turnsters beëindigd. De vrouwen die de Europese titel bij de landenteams veroverden, weigerden te trainen omdat de regering achterwege bleef in de betaling van de winstprijzen na het succes bij de Europese- en wereldkampioenschappen.

Schalke wijst Champion terug

RECIFE – Sjeng Schalke heeft in Recife de kwartfinales van het Braziliaanse challengertoernooi bereikt. De Kinroienaar wees in de tweede ronde Fransman Thierry Champion terug met 7-6, 6-3. In het herendubbel staat Schalke met zijn partner Stephen Noteboom in de halve finales. Met 7-5, 7-6 (7-3) versloeg het Nederlands koppel de Braziliaanse Marcus Barbosa en Jaime Oncins.

In het toernooi van Bazel werden Tom Nijssen en Cyril Suk in het dubbelspel uitgeschakeld door het Nederlands/Tsjechische duo Menno Oosting-Daniel Vasek.

(ADVERTENTIE)

Wij zijn er weer

meesterlijke kleding

Wiel Eijssen

modeshop

Theaterpassage 13, Kerkrade
Telefoon 045-454617

tribune. Stand-in Clarence Seedorf nam de honneurs waar op het veld.

Kippevel

Ajax met of zonder Rijkaard, dat scheelt een slok op een borrel. Als de gelouterde prof wegvalt zakt de gemiddelde leeftijd meteen met meer dan een jaar. Van 23,8 tot 22,6. Dit jeugdige gezelschap bleek in de eerste helft duidelijk geïmponeerd door de kippevel opwekkende ambiance. Maar ook de kracht van de onstuimig uit de startblokken komende opponent boezemde ontzag in.

In de eerste vijftien minuten was de thuisclub, met Vassilis Tsartas en Michalis Kassapis als uitblinders, minstens even gevaarlijk. Dat leidde na dertig minuten tot de openingstreffer van Toni Savevski. De Macedonier nam de bal na een fluwelen pass van Tsartas in één beweging mee en tikte de bal beheerst langs Edwin van der Sar. Vijfendertigduizend man stonden in vuur en vlam.

Litmanen

De 'collectieve sirtaki' was van zeer korte duur. Ajax' antwoord, reeds drie minuten later, was vrijwel identiek aan de openingsgoal. De pass op maat werd verzonden door Frank de Boer. Jari Litmanen pikte de bal op en liet doelman Helias Atmatsidis in zijn hemd staan: 1-1.

„We speelden in de eerste helft goed op balbezit, maar in een te laag tempo,” analyseerde Louis van Gaal. „We hadden geluk dat we meteen weer gelijk maakten.” Na rust liet Ajax zien waarom het tot de Europese top behoort. Met snel uitgevoerd combinatiespel werd de AEK-defensie aan stukken gereten. Het enige dat Louis van Gaal zijn pupillen kon verwijten, was dat er wel erg slordig met de kansen werd omgesprongen.

Combinatie

De goal die in de 63e minuut de wedstrijd besliste, mocht er zijn. De combinatie Litmanen-George-Litmanen was al prachtig, de manier waarop de Finse spelmaker Patrick Kluijert alleen voor de doelman zette, was van bijzonder niveau.

Kluijert, de topscorer van de PTT-telecompetitie, rondde de actie af in stijl. De 18-jarige spits joeg de bal keihard in het dak van het doel. De nederlaag kwam hard aan in het AEK-kamp. De hoop van de hele natie was gevestigd op het elftal van trainer Dusan Bajevic. Want in het

land van de goden worden de voetballiefhebbers niet echt verwend.

Beter

De fraaie overwinning van AEK op

Glasgow Rangers, in de eerste ronde, leek het begin van betere tijden, maar gisteren zette Ajax de Griekse kampioen weer op zijn plaats. „AEK heeft een heel goed team,

maar wij zijn nog even beter,” besloot Van Gaal geheel in Ajax-stijl de persconferentie. Collega Bajevic zat erbij, keek naar Van Gaal en kon hem alleen maar gelijk geven.

Benfica velt ploeg van Boskamp • Barcelona onderuit in Göteborg

Dreun voor Anderlecht

LISSABON – Jan Boskamp gaat bij Anderlecht zware tijden tegemoet. De Nederlandse coach kwam met zijn ploeg in Lissabon heel slecht weg. Benfica zegevierde tijdens de tweede speelronde van de Champions League met 3-1.

Ook de druk op Johan Cruyff zal in Spanje de komende dagen toenemen. Zijn ploeg Barcelona verspeelde in Göteborg tegen IFK een voorsprong van 0-1 in het laatste kwartier. Twee minuten voor tijd maakte Blomqvist het winnende doelpunt, 2-1.

Caniggia

Benfica had de zege vooral te danken aan aanvallende Caniggia. De Argentijnse international, sinds mei terug in het voetbal, nam een schorsing van vijftien maanden wegens cocaïnegebruik, scoorde in de eerste helft twee keer. Ruim een kwartier voor het einde van de wedstrijd maakte Tavares het Belgische verzet definitief. Het eigen doelpunt van Madeira in de 86e minuut had nog slechts statistische waarde.

Het andere groepsduel werd gewonnen door Hajduk Split. De Kroatische landskampioen versloeg Steaua Boekarest in eigen huis met 1-0. Twee minuten voor tijd sloeg Asanovic toe.

Barcelona leek in Göteborg een gemakkelijke avond te krijgen. Al in de tiende minuut opende Stoitsjkov op gelukkige wijze de score voor het team van Jordi en Johan Cruyff.

De Bulgaar pikte een verkeerde terugspiegel van Pettersson (ex-Ajax) op en scoorde simpel. Daarna

Rouwbanden

Ondanks het sensationele scoreverloop en de onverwachte overwinning was van een jubelstemming in het Ullevi-stadion geen sprake. De scheepsramp op de Oostzee, waardoor vele honderden Zweden om het leven kwamen, overschaduwde het voetbalfeest. De vlaggen hingen halfstok en alle spelers droegen een rouwband.

Manchester United is in groep A na twee wedstrijden nog de enige ploeg zonder nederlaag. In Istanbul werd Galatasaray op 0-0 gehouden.

Bayern

In poule B poestte Bayern München de openingsnederlaag tegen Paris St. Germain (0-2) met moeite weg. De ploeg van de Italiaanse trainer Trapattoni won met 1-0 van Dinamo Kiev, dat bijna een uur met tien man speelde. De Duitsers begonnen verrassend zonder centrumspits Papin aan het duel. Trapattoni vond het risico te groot om

naast Scholl nog een speler op te stellen die net hersteld was van een pittige blessure.

De geplaagde coach van Bayern hoefde geen spijt te hebben van zijn keuze. Al na negen minuten liet Scholl zich gelden. De aanvallende was uit een pass van Sutter net iets eerder bij de bal dan doelman Sjovkovski. Het lobje van Scholl was subtiel en doeltreffend, 1-0.

Met Papin in de tweede helft voor Witeczek hoopte Trapattoni op meer doelpunten. Maar de Franse topschutter van weleer kon zijn reputatie niet waarmaken. Hij kwam meer dan eens in kansrijke positie, maar miste scherpte in de afronding. Ook zijn ploeggenoten faalden op belangrijke momenten.

Paris St. Germain bleef in groep B zonder puntverlies. De Franse landskampioen versloeg Spartak Moskou op eigen veld met 2-1. De tweede zege werd binnen vijf minuten in de tweede helft veilig gesteld. Eerst scoorde Le Guen in de 56e minuut met een afstandschot, kort daarna had de Braziliaan Valdo succes met een fraaie vrije trap.

Rode kaart

Die spelhervatting was toegekend aan de Franse club na een zware overtreding van Mamedov op Guerin, door de Zweedse arbiter Karlsson bestraft met de rode kaart. Spartak miste met tien man de kracht om in de slotfase de gelijkmaker af te dwingen. Rakhimov had in de 38e minuut de score voor de nog puntloze thuisploeg geopend.

AC Milan-Casino Salzburg 3-0

Ajax 2 2 0 0 4 1
AC Milan 2 1 0 1 2 3-2
AEK Athene 2 0 1 1 1 1-2
Casino Salzburg 2 0 1 1 1 0-3

Poule A
Galatasaray-Manchester United 0-0
IFK Göteborg-Barcelona 2-1

Manchester United 2 1 1 0 3 4-2
Barcelona 2 1 0 1 2 3-3
IFK Göteborg 2 1 0 1 2 4-5
Galatasaray 2 0 1 1 1 1-2

Poule B
Bayern München-Dinamo Kiev 1-0
Spartak Moskou-Paris St. Germain 1-2

Paris St. Germain 2 2 0 0 4 4-1
Dinamo Kiev 2 1 0 1 2 3-3
Bayern München 2 1 0 1 2 1-2
Spartak Moskou 2 0 0 2 0 3-5

Poule C
Steaua Boekarest-Hajduk Split 0-1
Benfica-Anderlecht 3-1

Benfica 2 1 1 0 3 3-1
Hajduk Split 2 1 1 0 3 1-0
Steaua Boekarest 2 0 1 1 1 0-1
Anderlecht 2 0 1 1 1 1-3

Poule D
AEK Athene-Ajax 1-2

Returns eerste ronde. Tussen haakjes uitslag eerste wedstrijd.

VANDAAG
Feyenoord-Zalgiris Vilnius (1-1)
Bremen-Maccabi Tel Aviv (0-0)
Real Zaragoza-Gloria Bistrita (1-2)
Panathinaikos-FC Pirin (2-0)
Auxerre-Croatia Zagreb (1-3)
Austria Wien-Maribor Branik (1-1)
Ferencváros-CSKA Moskou (1-2)
Arsenal-Omonia Nicosia (3-1)
HJK Helsinki-Besiktas (0-2)
Tirana-Brøndby (0-3)
Odessa-Grasshoppers (0-3)
Sampdoria-Bodo Glimt (2-3)
Tatran Presov-Dundee United (2-3)
Club Brugge-Sligo Rovers (2-1)
Viktoria Zizkov-Chelsea (2-4)
LKS Lodz-FC Porto (0-2)

Motherwell-Dortmund 0-2 (0-1)
Aston Villa-Inter vandaag (0-1)

Doelman van Casino geraakt door fles

Zege AC Milan op losse schroeven

MILAAN – Het zal nog even duren voordat AC Milan zeker is van de overwinning (3-0) tegen Casino Salzburg in de 'Ajax-groep' van de Champions League. De Oostenrijkers gingen onmiddellijk na afloop in beroep tegen de uitslag. Doelman Konrad werd tijdens het duel geraakt door een uit het publiek gegooide flesje en moest naar het ziekenhuis worden vervoerd. Volgens de aanwezige Uefa-waarnemer wacht AC Milan in elk geval een zware sanctie.

Het incident deed denken aan dat van Ajax, enkele jaren geleden in de wedstrijd tegen Austria Wien. De Oostenrijkse doelman Wohlfarth werd getroffen door een ijzeren staaf, gegooid door een zich supporters noemende dwarsligger.

De Uefa bepaalde Ajax tot reglementair verliezer. Bovendien werd de Amsterdamse club een jaar voor internationaal spel geschorst en diende het de volgende drie thuiswedstrijden een eind van huis te spelen. Dat werd uiteindelijk Düsseldorf.

Het incident rond Konrad speelde

zich af kort na het eerste doelpunt, dat viel in de 40e minuut. Bij een poging de bal uit de hoek te tikken werd de doelman geraakt door een flesje vol met mineraalwater. Na uitvoerige behandeling zette hij de wedstrijd nog wel voort. In de 59e minuut, nadat AC Milan op 2-0 was gekomen, liet hij zich vervangen. Hij werd onmiddellijk naar het ziekenhuis gebracht.

Baresi bevond zich daar al. De libero van de thuisclub botste in de twintigste minuut tegen ploeggenoot Panucci en werd met een lelijk uitzienende oogwond afgevoerd. Galli kwam hem vervangen. De wisseling kwam het spel van de thuisclub niet ten goede. Het duel was over negentig minuten genomen vrij matig. Slechts in de eerste helft ontstond Gullit af en toe de middelmaat.

De na de nederlaag bij Ajax noodzakelijke winst voor de titelverdediger kwam toch nog vrij moeiteloos tot stand. De tegenstand van Salzburg was geen moment opzienbarend. Stroppa scoorde voor rust, na een voorzet van Gullit. Simone maakte het karwei daarna met twee treffers af.

Feyenoord zonder Bosz en Refos

NIEUWERKERK AAN DEN IJSEL – Peter Bosz en Errol Refos zijn verdwenen uit de aanvankelijke uit achtien spelers bestaande selectie van Feyenoord dat zich in Nieuwerkerk aan den IJssel verzamelde ter voorbereiding op het Europese duel van heden met Zalgiris Vilnius. Rob Witschge en Ruud Heus zijn teruggekeerd bij de groep van zestien. Het ligt voor de hand dat

Heus terugkeert als linkerverdediger, waardoor Van Gobbelen zijn vrouwde positie op rechts weer kan innemen. Refos had zondag de nodige schuld aan beide treffers van Willem II (0-2).

Zie ook pagina 25

● Regi Blinker: 'Ze laten ons niet meer met rust'

● Anderlechtverdediger Graeme Rutjes kan Claudio Caniggia, met twee treffers de grote man bij Benfica, niet achterhalen.

Foto: REUTER

Limburgs Dagblad
piccolo's
In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,40.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermissen/Gezonden f 1,25 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,90.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letters (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,90.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermissen/Gezonden f 1,25 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,90.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgeve - in de regel - tot 12.00 uur deags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgeve via de 1e post deags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

Waar: Culture Bureau Scanner

Reservatiedatum

DELMACH BOUW NEDERLAND B.V.
vraagt voor diverse projecten
Betontimmerlieden
Metselaars
met ervaring
Sollicitaties na telefonische afspraak
Horselaarstraat 1, 6361 HC Nuth, tel. 045-242285.

Pretpark de Valkenier
vraagt met spoed
vakantiewerkers m/v
 vanaf 16 jaar. Voor de weekenden en de herfstvakantie t/m 23 oktober. Sol. na telefonische afspraak 0406-12289.

Kelly Uitzendbureau Heerlen
is op zoek naar ervaren zelfstandig werkende
Constructiebankwerkers
voor een relatie in Landgraaf. De werkzaamheden gaan bestaan uit het aan de hand van tekeningen, schetsen en aanwijzingen vervaardigen van onderdelen en half-fabrikaten. Dit door middel van boren, tappen, plaat-snijden, knippen, walsen, slijpen, hecht-en/of laswerk (M1 en 2) en assemblage en kwaliteitscontrole van alle typen en uitvoeringen van transporteurs.
Zonder ervaring is het onnodig te reageren.
Voor meer info kunt u bellen met: 045-717131.

Hotel Café Restaurant Wilhelmina
vraagt voor het restaurant
een ervaren serverster/Kelner
voor p.m. 25 uur. Akersstraat 166, 6466 HP, Kerkrade. Tel. 045-413823.

Dames voor cosmetica-verkoop
Min. 1x p.w.k. Geen tevensverkoop. Vrij. opt. Bel YACANA 040-547511.

Gevraagd DAME voor on-derhoud kamers op meier-dag. Hotel Lorraine, Kane (België).

VERDIEN f 500,- per week aan verzekering. Telefoon: 045-410888.

Ervaar TEDELZETTER gevraagd voor onderhou-de-werk. Tel. 045-516386.

Honderdminuten in Kerkrade heeft weer plaats voor nieuwe gehandwerpte STA-GIAIRES m.v. Inlichtingen Tel. 045-423400.

Gezocht MODELLEN voor foto en film. Postbus 4187, 6202 RB, Maastricht.

Word RU-INSTRUCTEUR (m/v). Een film beroep met vrijheid, afwisseling en uit-daging. Een beroep waar vraag naar is. Haal daarom het (enige) erkende Kader-schooldiploma. Met dit be-geerde diploma mag u ook (zonder middenstandsdiplo-ma) een eigen rijtschool star-ten. Dus een mooie kans om al na vijf maanden eigen baas te zijn (full-time of part-time) of een leuke baan te hebben. Binnenkort starten de nieuwe dag-, zaterdag- en avondopleidingen in o.a. Maastricht en Best. Nog en-kele plaatsen vrij. Meer we-ten? Bel dan vandaag voor 21.00 uur voor een gratis uitgebreide studiegid. De Kaderschool: 04998-99425 of 045-258550.

Gevr. CHAUFFEUR voor vrachtauto met aanhang-wagen, p.m. 20 uur per week, in Nederland. Schriftelijke reacties aan: Postbus 203, 6190 AE Beek.

Werken als MANNEQUIN, dressman en fotomodel, er-varing niet vereist, opleiding mogelijk, ook ouderen: in grote confectiematen. Bel tijdens kantooruren: Classic modelmanagementburo, 0152-50283 / 52674.

Word RU-INSTRUCTEUR (m/v). Voor auto veel vraag. Ook voor rij-instructeur mo-tor en nieuw ook bromfiets. Ook voor rij-instructeur vrachtauto, autobuss- en aanhangwagens. U kunt ook sterschool worden voor alle categorieën. Of rijex-aminator. Binnen vijf maan-den kunt u het officiële Ka-derschooldiploma bezitten. Wilt u vast en zeker full-time of part-time werken als rij-in-structeur of een succesvolle rij-school? (zonder midden-standsdiploma) Dit is ook voor u mogelijk. Binnenkort starten de opleidingen in Maastricht. Bel voor gratis studiegid: De Kaderschool (24 uur per dag bereikbaar, ook in weekend) 045-258550 b.g.g. 04998-99425.

Hoge VERDIENSTE inter-nationaal startend bedrijf zoekt verkopers m/v. Info. e-ke vrijdag om 20.15 u. in De Gouthe te Valkenburg. Tel. 01720-44553.

Landhuis Ochtendveld De Volkskrant vrij. bezorgers-(sters) voor Valkenburg, Buchten. Voor opgeve be-ten: 040-121775.

Miss Labelle vraagt DE-MONSTRATRICES. 046-525523.

Gevr. HULP in de huishou-ding voor 1 morgen per week. Tel. 048-747026.

KERSTIJN kadootje. Voor onderomvangende dames die in deze dure tijd iets willen bij-verkopen. Tel. 045-428567 of 04740-6489.

Organisatiebureau zoekt BEGELEIDERS voor sport-ieve evenementen in Lim-burg en de Ardennen. Ken-merken: enthousiast, sport-ief en liefst ervaring. Bel 04746-4020.

Gevraagd POETSHULP voor 1 ochtend per week. Tel. 045-215139.

Werk met plezier als JAFRA consultant! Wij bieden u part-time werk met hoog-waardige cosmetica-produc-tie. Eigen tijdsindeling, goe-de verdiensten, gratis tra-niëring en begeleiding. Belt u voor meer informatie: tel. 01623-22941.

Gevraagd POETSHULP voor fiture te Landgraaf. Tel. 045-326262.

BUVERDIENEN! Gevraagd mensen die willen meerwe-ken aan het uitbreiden van een netwerkstelsel. Erva-ring niet vereist, goede ver-diensten mogelijk. Telefoon: 04742-2082 (18.00-21.00 uur).

Boys 2 Men Escort ZOEKT jonge goeduitziende boys in de leeftijd van 18 t/m 25 jaar voor escort-werk. Goede vooruitzichten en intern ver-bijf mogelijk. Bel voor meer info: telefoon (046)-584087 (b.g.g. 06-52985819).

Dames opgeeft! Wij zoeken enthousiaste CONSUMEN-TIES en managers voor de verkoop van Italiaanse en-dermode. Geen investering. Hoge verdiensten. Snelle doorstroommogelijkhe-den. Info. 070-3670282.

Super van Oppen, Gladior nr. 216, Kerkrade vraagt voor direct 2 part-time MEDEWERKSTERS, leeft. 16-20 jr. Voor alle afspre-ken. Tel. aspr. maken: 045-422281.

GOV. SCHOONHEIDS-SPECIALIST/peidure voor het exploiteren van haar eigen praktijk in een best. zaak. Meer info: 045-222833, na 18.00 uur.

Gevr. MEDEWERKER 18-20 jr. voor o.a.: bellevue-zaamheden op Texaco-kantoor L. Kroes in Heer-len (zondag) bel. we/do. tussen 19-20 u. 045-715860.

Gevraagd BEZORGERS (v. a. 15 jr.) voor ochtendkrant in Brunssum. Tjd. kant. 040-121775 en 045-257974.

Als je graag met mensen om St. Gez. Lich. zoekt in STU-DENTEN v.d. vakantie. Sol. 045-352044.

SGV zoekt dringend MEN-SEN die snel geld willen verdienen. Tel. 046-584147 na 18.00 uur.

Ervaar STOFFEERDER beidekt voordelig trap en kleders, geen verkoop. 043-641313, alstend geen bezw.

Ervaar installateur en installateur plaats af u installaties. Ook repa-ra-ties. Tel. 045-228370.

Voor al uw opt., terras- en SIERBESTRATING. Tevens metselwerk. 046-334514.

Voor vakkundig anspelen van kappen van (HOGE) bomen belt u: 045-728893.

Gediplomeerd PEDICURE en schoonheidsspecialiste aan huis. Info: 043-633523.

Dedictiespecialist KADAK kan ook dagwerk aanmerken. Bel voor vrijblijvende offerte. Tel. 045-226868/226377 of 045-2260457.

LEBO cleaningervice voor het poetsen van kamers, trappenhuizen. Window cleaning. Tel. 045-227834.

HVANT Voor alle voorkomende werkzaamheden in, om en aan uw huis. Hvant Klus-senbedrijf 048-518105.

Heet U problemen inzake werk, huis, huishouding, ge-meen, belasting, etc. H.P. Mannes geeft JURIDISCH advies. Tel. 043-767186.

Woonhuis met SPOED te koop gevraagd, opknappen gezwa. 040-114752.

Wat ouder WOONHUIS te koop gevraagd. Opknappen gezwa. 040-129013.

HUIZEN gebouwd voor bin-nen en buitenlandse candi-daten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners. 045-728671.

B.V.K.O. het bureau voor als u een KINDEROPPAS-zocht, of als u zelf wilt op-passen. Tel. 04492-2479 of 043-478655.

Gedipl. VERPLEEGKUN-DIGE voor volledige thuis-zorg, zoekt werk voor over-dag. Br.nr. B-06005, Trompeter, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

MABROE renovaties voor alle onderhous- en renova-tiewerkzaamheden in en om het huis. 04498-55060.

TEGELZETTER biedt zich aan om vloeren, wanden en natuursteen te maken. Bel-len na 20.00 u. 046-514237.

KLEUTERLEIDSTER wil graag bij oudere dame huis-houdelijk werk en ander ver-richten. Ook eventueel kin-deroppasser voor de morgen. Br.nr. B-06013, L.D., P.b. 2610, 6401 DC Heerlen.

De WINTERSCHILDER b.z. a. voor alle voorkomende werkzaamheden binnen en bui-ten, gratis prijsopgave. Tijden 10 tot 50% korting. 04750-11435.

Te huur woningen in SMOERMAAS (1 slaapk.) of Veluweveld (2 slaapk.). Huurp. f 550,- incl. water. Tel. 00-32-69-492830.

Te h. STALLINGPLAATS voor oudtmer, klassieker. Tel. 043-437812.

Te huur woningen in SMOERMAAS (1 slaapk.) of Veluweveld (2 slaapk.). Huurp. f 550,- incl. water. Tel. 00-32-69-492830.

Te h. STALLINGPLAATS voor oudtmer, klassieker. Tel. 043-437812.

BOOMROOIERIJ Habels voor al uw rooi- en snoei-werk. Bel 046-755701.

OG te huur
Te huur per 1 okt. luxe ap-par-te ment te HAANRADE voor allestaande p.m. 50 m2, 1 slpk, dichte keuk, bad, wc, woonk., incl. g.w.l. f 850,- p.mnd. 045-463199 na 18.00 uur tussen 8.00 en 17.00 uur 045-463287.

Te h. gemeubileerde KA-MER met gebr. v. keuk, in Oirsbeek. Tel. 04492-5519 b.g.g. 046-527158.

Heerlen, te h. Sittardeweg/Grasbroekweg APPAR-TEMENT: woonkamer, keu-ken, balkon, badk., 1 of 2 slpk., berging. Incl. 046-743275 van 11.00-14.00 uur.

Te huur woningen in SMOERMAAS (1 slaapk.) of Veluweveld (2 slaapk.). Huurp. f 550,- incl. water. Tel. 00-32-69-492830.

Te h. STALLINGPLAATS voor oudtmer, klassieker. Tel. 043-437812.

Direct en zeker uw huis verkocht.
Zonder bijkomende kosten. Denis Vastgoed. Tel. 040-129524.

Koraalv Heerlen
Te koop tussengelegen, woonhuis, Prima staat van onderhoud, de moeite waard om te bekijken. Int. 045-724781 b.g.g. 751189.

Open huis vrijdag 30 september
van 16.00 tot 19.00 uur
te Valkenburg,
Graaf van Hoensbroeklaan 9

Goed gel. halfvrijst. woonh. met gar. Tuin. Royale z-vorm. wpnk. en open keuk. Tot ca. 44 m2. 3 ruime slaapk., badk. met ligb./douche en 2e toilet. Vaste trap naar hob-byzolder. Goed onderhoud. Opp. ca. 239 m2. Bw. 1972. Prijs f 229.000,- k.k. 8628.

Inl. Stienstra Makelaardij b.v.
Tel. 043-61-62-63.

Uw huis verkopen met behulp van de **echte makelaar**
Bel de onroerend goed lijn **046 - 750 000 !**
Peters & Partners Geleën

Geen verkoop - Geen kosten

HOENSBROEK. Te koop zeer degelijk gebouwd half-vrijst. woonhuis, bwj. 1939, grote woedk. 45 m2 parket-vloer, serre, keuken met app., 4 slpk., douche met 2e toilet, kelder, zolder, garage en ingesloten tuin, p.r.n.o.k. Aanvaarding in overleg. Tel. 045-212613.

HOENSBROEK tussenge-lend woonhuis (bwj. 85) met tuin, koopp. f 149.000,- k.k. Tel. voor aspr. 045-224015.

Te koop gebr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen en bezwa.) Tel. 046-753397.

Voordelig uw HUIS ver-ko-pen? Bel Busio Vastgoed BV Sittard. Tel. 045-512410.

Uw huis verkopen zonder makelaar? Prima idee! Bel BUSIO Vastgoed B.V. Sit-tard. Tel. 045-512410.

Woonhuis met SPOED te koop gevraagd, opknappen gezwa. 040-114752.

Wat ouder WOONHUIS te koop gevraagd. Opknappen gezwa. 040-129013.

HUIZEN gebouwd voor bin-nen en buitenlandse candi-daten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners. 045-728671.

B.V.K.O. het bureau voor als u een KINDEROPPAS-zocht, of als u zelf wilt op-passen. Tel. 04492-2479 of 043-478655.

Gedipl. VERPLEEGKUN-DIGE voor volledige thuis-zorg, zoekt werk voor over-dag. Br.nr. B-06005, Trompeter, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

MABROE renovaties voor alle onderhous- en renova-tiewerkzaamheden in en om het huis. 04498-55060.

TEGELZETTER biedt zich aan om vloeren, wanden en natuursteen te maken. Bel-len na 20.00 u. 046-514237.

KLEUTERLEIDSTER wil graag bij oudere dame huis-houdelijk werk en ander ver-richten. Ook eventueel kin-deroppasser voor de morgen. Br.nr. B-06013, L.D., P.b. 2610, 6401 DC Heerlen.

De WINTERSCHILDER b.z. a. voor alle voorkomende werkzaamheden binnen en bui-ten, gratis prijsopgave. Tijden 10 tot 50% korting. 04750-11435.

Te huur woningen in SMOERMAAS (1 slaapk.) of Veluweveld (2 slaapk.). Huurp. f 550,- incl. water. Tel. 00-32-69-492830.

Te h. STALLINGPLAATS voor oudtmer, klassieker. Tel. 043-437812.

Te huur woningen in SMOERMAAS (1 slaapk.) of Veluweveld (2 slaapk.). Huurp. f 550,- incl. water. Tel. 00-32-69-492830.

Te h. STALLINGPLAATS voor oudtmer, klassieker. Tel. 043-437812.

Te huur woningen in SMOERMAAS (1 slaapk.) of Veluweveld (2 slaapk.). Huurp. f 550,- incl. water. Tel. 00-32-69-492830.

Te h. STALLINGPLAATS voor oudtmer, klassieker. Tel. 043-437812.

HEERLEN: te k. tussenwo-niing met garage, berging en tuin. Ruime woonk., gedeelt. rolluiken. In rustige omgev., f 148.000,- k.k. 045-228589.

NIJWENHAGEN, wijk Hoefeld. Te koop woonhuis 2 onder 1 op met o.a. hob-bryimte 18 m2, garage 18 m2 en tuinhuisje. Tot. Opp. 336 m2. Prijs f 240.000,- k. k. Tel. 045-316637.

Te k. tussengeleg. woonh. te HOENSBROEK. 1910, die-pie tuin, vrij achterom, goe-de st.v. onderh. Sout. kelder. Beg. gr. entree, gang, toilet, woonk. ensuite, keuken, bij-keuken, berging, terras en tuin. Te Verd.: overloop, 3 slaapk., badk. met ligbad + 2e toilet. 2e Verd.: vaste trap n. grote zolder. Bez. op aspr. 045-223674 na 18 uur.

Te k. HOEKHUIS in Geleen. Incl. woonk., keuken, gang, toilet, gr. stal en parkeer-ruimte voor auto 50 m2, 1e etage: 3 slpk., en badk., 2e etage: vloering. Kelder. f 139.000,- k.k. Tel. 046-755475.

Actuele HYPOTHEEK-IN-FORMATIE? Bel de Hypo-theek van Busio Vastgoed Sittard b.v. 046-512410.

MUNSTERGELEEN, goed onderhouden ruim tussenge-lend, 1973, met gar. en tuin, beteg. woonk., gest. keuken, 3 roy. slaapk., badk. met ligb., zolder, nieuwe cv-ketel, zien is kopen. Vr.pr. f 169.000,- k.k. 046-740835/752193.

BERG AAN DE MAAS, Veenweg 11, uniek gelegen vrijst. ouder huis. Veel priva-cy, ged. nieuwbouw, ged. op te knappen, 580 m2. Tel. 046-753131.

LANDGRAAF, nabij markt Schaesberg, woonh. 1 kan-toor op perc. van 709 m2. Pand bestaat uit 2 verdie-pingen en heeft een tot opp. van 360 m2 f 385.000,- k.k. ruit bestaande woning be-sprekbaar. Wijman & Part-ners Heerlen. 045-728671.

Feesten/Partijen
Te huur PODIUM, diverse maten, ook overdekt. Te-vens party-materiaal. Tel. 04492-4999/3659.

Woningruil
Mooie eengez. woning in KERKRADE, met gar. en badk. met ligb., 4 slaapk., tegen dit woning of moete flat met 3 slaapk. in Kerkrade, huur tot f 700,- per mnd. 045-462153 of 714220.

Mooie eengezinswoning te KERKRADE met garage, badkamer met ligbad, 4 slaapkamers, tegen dit wo-niing in Kerkrade, mag ook flat zijn met 3 slaapk. Huur tot f 700,- Tel. 045-462152 of 714220.

SIKO voor al uw slijpwerk. Kerkstraet 3, Beesthoven Maastricht. Tel. 043-632114.

Te koop ijzeren KANTEL-POORT. I.z.g.st., prijs f 150,-. Tel. 046-755807.

Te huur gemeubileerde KA-MER met volpension. Tele-fon 045-251495.

Te huur gemeubileerde KA-MERS met gebruik van tel., keuk, douche en cv te Kerkrade. 045-443380.

Te huur voor werkend per-soon NIEUW gesloofte en gemeubileerde kamers, v. a. f 475,- per mnd, alth. Tel. 045-427711.

Te koop GARAGEPOORT. 2,25x2,00 mtr. Tel. 045-315503.

Te koop gevraagd BARBIE poppenhuis. Tel. 045-457371, na 17.00 uur.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

ROLLUIK defect. Web-ber komt direct. Telefoon: 045-324115.

TV/VIDEO-HIFI, defect? Reparatie met garantie en prijsopgave. Service aan huis, geen voorrijkosten. Telefoon 046-378546.

Te koop gevraagd BARBIE poppenhuis. Tel. 045-457371, na 17.00 uur.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

ROLLUIK defect. Web-ber komt direct. Telefoon: 045-324115.

TV/VIDEO-HIFI, defect? Reparatie met garantie en prijsopgave. Service aan huis, geen voorrijkosten. Telefoon 046-378546.

Te koop gevraagd BARBIE poppenhuis. Tel. 045-457371, na 17.00 uur.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

ROLLUIK defect. Web-ber komt direct. Telefoon: 045-324115.

TV/VIDEO-HIFI, defect? Reparatie met garantie en prijsopgave. Service aan huis, geen voorrijkosten. Telefoon 046-378546.

Te koop gevraagd BARBIE poppenhuis. Tel. 045-457371, na 17.00 uur.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

ROLLUIK defect. Web-ber komt direct. Telefoon: 045-324115.

TV/VIDEO-HIFI, defect? Reparatie met garantie en prijsopgave. Service aan huis, geen voorrijkosten. Telefoon 046-378546.

Proficiat
Helga ziet Sara
70 proficiat

Proficiat Van Wil en Wilma
Mam/Oma proficiat
75 jaar

Proficiat Mam
Kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER
Stuur uw brief (voldoende ge-frankeerd) naar Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 Heerlen en vergeet niet onder op de enveloppe nummer uit de advertentie vermelden.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Gorgens. In-dustrieter. Abdisbosch. Landgraaf. Tel. 043-314122.

TEBBEN koeltechniek koel-ka-st/diepvriesapparaten met garantie. Voor part. geen voorrijkosten. 045-460471.

DIETPRIES- en koelkaste-ra-paties, zonder voorrijkos-ten. 046-745230. Service binnen 24 uur met garantie.

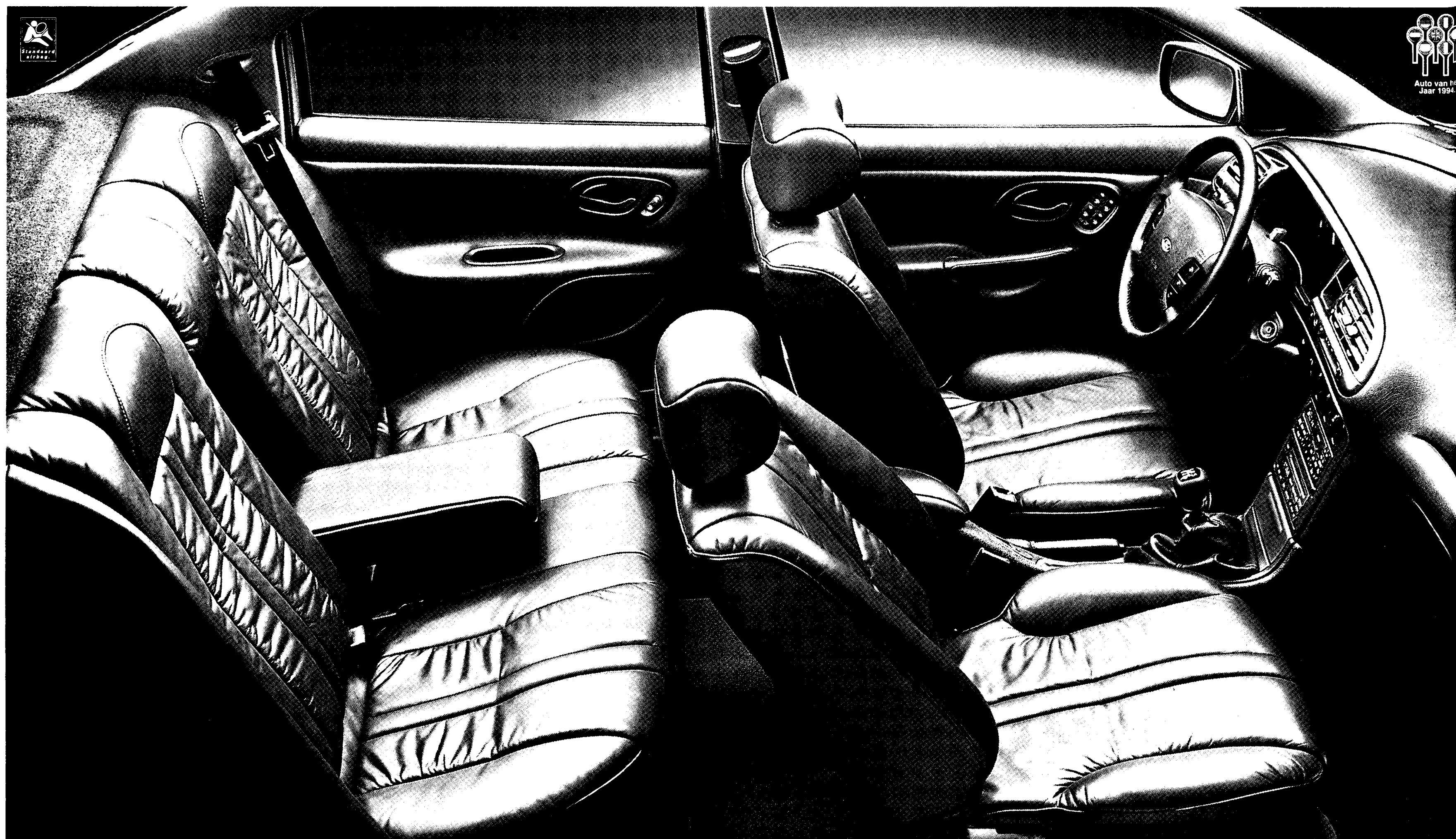
Geld lenen bij Nivo...
en nergens anders.

LAGE LASTEN DOORLOPEND KREDIET.
Kredietlimiet.....theor. per rente effect
.....loopt. maand per maand rente
.....mnd

Een Ford advertentie waar je niet warm of koud van wordt.

Het bijzondere van deze advertentie zit 'm eigenlijk in de fantastische aanbieding op de Auto van het Jaar 1994: airco van f 2.990,- voor slechts f 990,-. Deze airco houdt niet alleen de temperatuur constant, maar onttrekt ook vocht aan de lucht. Dus nooit meer beslagen ramen. Nooit meer een natte rug. En nooit meer koude voeten. Want of het nou warm is of koud, koud of warm krijg je het nooit. Waar je wel een beetje kippevel van krijgt: "Cosworth"-look lichtmetalen velgen met brede banden voor maar f 990,-.

Kom dus snel naar de Ford Dealer. Er is al een Ford Mondeo met standaard airbag vanaf f 36.990,-.

Airco op de Ford Mondeo. Tijdelijk f 990,-.

Prijzen incl. B.T.W., excl. kosten rijklaar maken. Aanbieding alleen voor nieuwe Mondeo's. Airco niet leverbaar op de Mondeo Mirage. Afgebeeld het interieur van de Mondeo Ghia met alle opties. Ford Garantie Extra: een extra zekerheid voor na de standaardperiode tot een totaal van 3 jaar met 50.000 km of 100.000 km. Vanaf f 790,- incl. B.T.W. Wijzigingen voorbehouden.

Geldzaken

Direkt geldleningen geld voor alle doeleinden

Overname lopende leningen geen bezwaar. Geen extra kosten. Toetsing BKR. Gevolmachtigd intermediair.

Direkt geldleningen

Ruys de Beerenbroucklaan 12, Heerlen.
BEL NU 045-718484 VOOR MEER INFO.

Winkel&Kantoor	
Tijdelijk geld nodig? Hoogste prijs voor uw GOUD en diamant, oud of kapot. Wij kopen alles op of nemen het in bewaring (u blijft eigenaar). Goudboom, Boschstr. 85, Maastricht. ☎ 043-219698.	Te koop uit faillissement gebr. KOPIERMACHINES, in goede staat. Info 9.00-17.00 uur. Tel. 043-646056.

Bedrijven/Transacties

Ter overname aangeboden

Coffee-Lunchcenter

Centrum Heerlen, goede omzet, huurpand. Br.o.nr. B-06011, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Landbouw en Veeteelt

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715. Te koop PAARDE- en veetrailers (merk Weyer), open- en gesloten aanhangwagens, diverse uitvoeringen, RDW-gekeurd, nieuw en gebruikt. Wienen aanhangwagens en wagenbouw, Dorpsstraat 56, Levery. Tel. 04954-1288. Te koop SCHARRELKIP-PEN. Eindhoven 3, Eindhoven. Tel. 045-272032. Te koop jonge LEGKIPPEN en mestkuikens, 14 dagen oud. Vaesrade 43, Nuth. Telefoon: 045-241284. PAARDENBOXEN, buitenstallen, draaideuren, voorbakken en hooiruven. Sane, Maastrichtersteenweg 198, Maaseik. 00-32.89562616. Te k. lief DAMESPAARD, merrie, 3½ jaar, ½ jaar onder het zadel. ☎ 04450-2416.	KÄRCHER hogedrukreinigers. Voor verkoop en service van het gehele programma vraag uw Kächer-dealer Colle Sittard, Machineland b.v., Nusterweg 90, Tel. 046-519980. Boomkwekers opgelet, Gaaslappen in alle maten voordelig, tegen scherpe prijzen. Ook uw adres voor boombanden, gereedschap, regen/winterkleding en schoeisel. VAN OPPEN, Hoofstraat 31, Schimmert. Telefoon 04404-2341. SCHAPEN en lammeren te koop gevraagd. Telefoon: 045-724180. Hobby/D.h.z. FIGUURZAAGMACHINE te k., type HU 18 BS-HU 22 BS, z.g.a.nw. Tel. 045-414442. Te koop z.g.a.nw. BREIMA-CHINE merk philidar, fijn en grof. Tel. 045-218468.
---	--

Auto's

Stationcars

VW Passat 2.0 GT 16V rood	1990
VW Passat 1.8i GL zwart	1990
VW Passat 1.8i CL wit gasonderbouw	1992
VW Passat 1.6 Diesel wit	1992
Ford Escort 1.4 Clipper groenmet.	1991
Ford Sierra 1.8 CL	1988
Renault Nevada GTS inl.	1990
Renault Nevada 1.7 GTS rood	1988
Austin Montego Countryman	1992
Opel Kadett 1.6i rood 5-drs.	1991
Citroën BX 1.6i rood	1988
Mazda 323 1.5 wit	1987
Ford Escort 1.6 Diesel	1985
Nissan Sunny Florida D	1989
VW Polo wit	1987
Renault 5 Express Bestel rood	1990

Autobedrijf Ad van Neer, Zandweg 160, Heerlen.
Tel. 045-416023. Inr. financ. garantie ANWB mog.

Eurocasions

Rij nu, betaal later

Demonstratieauto's

Citroën Xantia 2.0i SX	1994
Citroën ZX 1.4 Fureur	1994
Citroën ZX 1.8 Funo	1994

Citroën XM 2.0i Comfort roodmetall.	02-1992
Citroën Xantia 2.0 blauwmetall.	04-1993
Citroën ZX Volcan 2.0 rood	08-1991
Nissan Primera 2.0i SLX grijsmetall.	09-1992
Citroën ZX 1.6i Avantage zwart	05-1992
Citroën BX 1.6i TGI Break rood	01-1992
Citroën AX 1.1i TGE groenmetall.	05-1992
Volvo 460 1.6i GL wit	10-1991
Volvo 440 1.7i GLT rood	04-1991
Citroën BX 1.6i TGI grijsmetall.	01-1992
Toyota Carina grijsmetall.	06-1991
Fiat Tempra 1.6i SX grijsmetall.	05-1991
Opel Kadett 1.8i Fisco wit	04-1991
Toyota Carina 1.6i grijsmetall.	02-1991
Ford Escort 1.6i rood	09-1989
Toyota Carina 1.6i grijsmetall.	10-1989
Ford Sierra 2.0 grijsmetall.	01-1988
Nissan Bluebird 2.0i roodmetall.	01-1989
Ford Sierra Turbo Diesel blauwmetall.	04-1991
Citroën C25 bestel diesel wit	06-1994
Peugeot 405 1.6 Reference-uitv. wit	01-1992
Citroën ZX 1.4i Avantage rood	04-1992
Citroën AX 1.1 First zwart	05-1992
Citroën BX 1.4i Cannes wit	05-1991
Toyota Corolla 1.6 blauwmetall.	08-1988
Ford Sierra 2.3 diesel GL blauwmetall.	05-1987
Suzuki Swift 1.3 Limited grijsmetall.	02-1990
Citroën BX 1.9 RD Break kl. wit	04-1987
Citroën BX 1.9 RD Break grijsmetall.	02-1989
Seat Marbella wit	01-1989
Mitsubishi Colt 1.3i LX wit	01-1985
Honda Civic 1.3 GL	01-1995
Opel Ascona 1.6 GL	04-1982
Opel Ascona 1.6 GL	03-1983
Mitsubishi Galant 1.6 XL	04-1989

Autobedrijf SONDAGH BV

De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)

Openingsstijden maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 18.00 uur.
Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur.
Telef. 045-223300

Schadeauto's

Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-272019.

Te koop ALFA 33, bouwjaar november '86, diverse extra's. Tel. 046-334411.

Te k. Alfa ROMEO 33 APK 6-'95, bwj. '85, pr. f 2.950,-. ☎ 04492-3763 na 17.00 uur.

ALFA Romeo 33 1.7 IE '90, nw. mod., o.h.boekje, vr.pr. f 13.500,-. 046-511446.

Te koop AUDI 80 1.9 E, bwj. '88, vele extra's, vraagr. f 14.500,-. ☎ 04498-53575 b. g.g. 59351

Te k. AUDI 100 D, bwj. '87, trekhaak, schuif/kanteld., vr. model, bwj. '87, kleur donkerblauw, pr. f 10.900,-. ☎ 046-583819 na 17.00 uur.

AUDI 80 Quattro 2.2i, 100 kw, bwj. '83, grijsmet., 15' velgen sportint., sunroof, houten stuur, spoiler, stereo, vr.pr. f 6.500,-. Tel. 04498-58684.

Te koop AUDI 80 18S grijsmet., bwj. '88, verlaagd, 15' sportvelgen, autom. centr. deurvergr., alarm, koopje, f 12.500,-. Tel. 04454-62053/06-53120610.

Te koop MINI 850 bwj. '80, APK tot 10-95, i.g.st., f 1.200,-. Tel. 045-727049.

BMW 318i bwj. '86, nw. sp. velgen, div. extra's, f 7.900,-. 046-519644.

BMW 315 '82, APK 4-'95, i.g. st., nw. banden, kl. beige, pr. f 1.500,-. Tel. 045-708412.

Te koop BMW 320i, bwj. '84, i.z.g.st., diverse extra's. Tel. 045-211626 of 445449, na 18.00 uur.

AUTOBEDRIJF TON QUADFLIEG

v.a. f 10.000,-

2 jaar garantie

Vergelijk prijs/kwaliteit in 1000 m2 showroom

TERREINAUTO'S + COMBIES

Daih. Feroza sportrack '93
VW Passat Variant '91
VW Transporter 2.0 '89
Ford Escort 1.6i CLX Clip '93
Lada 1500 GL '89
Mercedes 190D '84

DIESELS

Mercedes 190 zeer mooi '89
Seat Ibiza GL D '86
Daih. Charade '89
Daih. Charade '85
VW Golf '84

CHEVROLET

Caprice bwj. '78, APK '95, i.g.st., kan als oldtimer verzekerd worden, f 2.250,-. 04492-5833.

CITROËN

CX, bwj. '84, in prima staat, l.e.a.b. 043-218252 b.g.g. 043-670321.

Te k. CITROËN VISA 11 RE, i.z.g.st., 4 nwe. banden, APK-gekeurd etc., pr.n.o.t.k. ☎ 045-422589 na 18.00 uur. CITROËN BX Leader 1.4 bwj. 4-'87, gris perlé, met APK, 1e eigenaar, f 5.000,-. Tel. 045-712838. Daihatsu CHARADE '85, 2-cyl., f 3.250,-. Zuinige auto. Telefoon 045-317777. Na 18.00 uur 313900. Te koop GEVRAAGD: loop- en sloopauto's, tevens schadeauto's. Wij betalen de hoogste prijs. Tel. 045-273933. Te koop Opel KADETT bwj. '78, BMW 316 bwj. '78, Porsche 924, Mazda 323 F 1.6i GLX, bwj. '91, vraagr. f 21.000,-. ☎ 045-457901. Auto LAMBRIEX biedt aan: Ford Sierra '86 in nw.st. f 5.750,-; Datsun Laurel 2.8 diesel, autom. '84 f 2.250,-; Ford Sierra '83 f 1.6i CL f 8.500,-; Fiat Uno 55 S '85 f 3.750,-; Opel Kadett '85 f 4.750,-; Opel Corsa '83 f 2.750,-; Opel Corsa '84 f 4.750,-; Ford Sierra '84 f 2.750,-; BMW 520i '85 f 4.500,-; Subaru Stationcar aut. '83 f 2.250,-. Diverses auto's te koop gevraagd ook busjes. Schuttersstraat 14, Elsloo, ☎ 046-377545. Te k. Nissan CHERRY 1500, APK, pr. f 1.200,-. B-Kadett, APK, pr. f 1.000,-. mooie rode Citroën 14 BX, met trek. + APK, pr. f 4.000,-. prachtige beige BMW 318i, in topconditie, pr. f 6.300,-. Autoservice Gooiker, Apollolaan 154, Heerlen, ☎ 045-740041, b.g.g. 751632. Ford FIESTA kl. rood, bwj. '87, i.z.g.st. Tel. 04408-1366.

AUTOMATEN

Daih. Charade TS '88
Daih. Charade 1.3i '85
Toyota Corolla 1.3 '86
Hyundai Pony '86
Opel Omega 2.4i '89
ANWB GEKEURD
Alfa Twin Spark '91
Alfa 33 Twin Spark '90
Alfa Romeo 75 2.0 '86
Audi 80 1.8S '89
Audi 100 2.3E '91
Citroën AX Sport '87
Citroën BX 1.4 '85
BMW 323i '83

Daih. Charade 1.3i Sport '92
Fiat Panda 34 '86
Ford Esc. 14CL 5-drs '87
Ford Escort Sport '88
Ford Sierra 2.0i Azur '91
Ford Scorpio 2.0 GL '86
Ford Escort '85
Mondeo 1.6i GLX 16V '93
Ford Orion 1.4 CL '91
Ford Sierra 2.0 '87
Honda Civic Sedan '88
Honda Civic 15i GL '87
Mazda 323 hatchb. '91
Mitsubishi Colt Sport '86
Nissan Micra S Sport '91
Nissan Micra 1.0S '86
Nissan Primera 1.6 LX '91
Opel GT 2.3i '69
Opel Kadett 1.8 GTi '88
Opel Kadett 1.3 '85
Kadett 1.3S GSi Look '85
Opel Kadett 1.3 S Club '88
Opel Kadett 1.8 GTi Sed. '88
Opel Corsa 1.3S '89
Peugeot 106 1100 XN '91
Peugeot 309 XE '88
Peugeot 405 GR '88
Renault 11 TL Broadway '86
Suzuki Alto '88/89
Suzuki Swift '88

Toyota Starlet 1.2 GL '85
Toyota Corolla Sport '87
Volvo 360 GL '87
Volvo 340 DL '87
VW Golf 1.6 S 5-drs '90
VW Polo '90
VW Golf Tour 1.6 '88
VW Passat 18i '90
VW Passat 18i '91
VW Passat 18i '86
Mitsubishi Starion XE '82
Mitsubishi Cordia '83

Div. inruilers uitzoeken een prijs f 2.250,- pr stuk
Reeweg 112, Landgraaf.
☎ 045-321810.

Te koop BMW 320i bwj. '83, complete 325i ombouw, uniek. Tel. 045-710110.

Te koop BMW 318 Bauer, cabrio, bwj. '84, f 10.000,-. Inr. mog. Tel. 04406-15995.

BMW 315 '83, APK 8-'95, 1e eigen., 180.000 km, vr.pr. f 3.250,-. Tel. 04405-3786.

Te k. BMW 323i, bwj. '84, alle extra's, vr.pr. f 8.900,-. Tel. 046-583308.

BMW 318i, blauw, bwj. '87, f 4.950,-. Inruil mogelijk. 045-729036.

Te koop BMW 320i, bwj. 12-'84, verl., 16" vlg., i.g.st., vr. pr. f 6.950,-. ☎ 043-638214.

VW KEVER cabriolet, orig. Karman, bwj. '72, in nw.st., alarm, sportw., inr. Golf en financ. mog. Vaste pr. f 21.000,-. 045-464614.

CHEVROLET Caprice bwj. '78, APK '95, i.g.st., kan als oldtimer verzekerd worden, f 2.250,-. 04492-5833.

Te k. CITROËN CX, bwj. '84, in prima staat, l.e.a.b. 043-218252 b.g.g. 043-670321.

Te k. CITROËN VISA 11 RE, i.z.g.st., 4 nwe. banden, APK-gekeurd etc., pr.n.o.t.k. ☎ 045-422589 na 18.00 uur.

CITROËN BX Leader 1.4 bwj. 4-'87, gris perlé, met APK, 1e eigenaar, f 5.000,-. Tel. 045-712838.

Daihatsu CHERRY '85, 2-cyl., f 3.250,-. Zuinige auto. Telefoon 045-317777. Na 18.00 uur 313900.

Te koop GEVRAAGD: loop- en sloopauto's, tevens schadeauto's. Wij betalen de hoogste prijs. Tel. 045-273933.

Te koop Opel KADETT bwj. '78, BMW 316 bwj. '78, Porsche 924, Mazda 323 F 1.6i GLX, bwj. '91, vraagr. f 21.000,-. ☎ 045-457901.

Auto LAMBRIEX biedt aan: Ford Sierra '86 in nw.st. f 5.750,-; Datsun Laurel 2.8 diesel, autom. '84 f 2.250,-; Ford Sierra '83 f 1.6i CL f 8.500,-; Fiat Uno 55 S '85 f 3.750,-; Opel Kadett '85 f 4.750,-; Opel Corsa '83 f 2.750,-; Opel Corsa '84 f 4.750,-; Ford Sierra '84 f 2.750,-; BMW 520i '85 f 4.500,-; Subaru Stationcar aut. '83 f 2.250,-. Diverses auto's te koop gevraagd ook busjes. Schuttersstraat 14, Elsloo, ☎ 046-377545.

Te k. Nissan CHERRY 1500, APK, pr. f 1.200,-. B-Kadett, APK, pr. f 1.000,-. mooie rode Citroën 14 BX, met trek. + APK, pr. f 4.000,-. prachtige beige BMW 318i, in topconditie, pr. f 6.300,-. Autoservice Gooiker, Apollolaan 154, Heerlen, ☎ 045-740041, b.g.g. 751632.

Ford FIESTA kl. rood, bwj. '87, i.z.g.st. Tel. 04408-1366.

Fiat PANDA '85, rood, f 4.750,-; Ford Escort, '82, f 2.250,-. ☎ 045-250020

Fiat TIPO 1400i '92, wit, km. st. 65.000, 6 mnd. garantie. Vakgarage Schoormans, tel. 045-351627.

Te koop FIAT UNO 55 S, kl. rood, i.z.g.st. bwj. '85, vr.pr. f 2.650,-. Tel. 045-259995.

Te k. FIAT Panda 750 L, bwj. '86, APK 4-'95, zeer mooi, f 2.950,-. Tel. 046-513425.

Moet weg! Fiat UNO 45 S, bwj. '87, APK '95, 5-bak, wit, absoluut roest- en schadevrij, div.extra's, pr. f 5.900,-. Telefoon: 046-754667.

Te koop FIAT Panda, bwj. '87, zeer mooi, APK 9-'95, f 3.950,-. Tel. 045-256330.

Te koop Fiat UNO 45S, bwj. '85, type '86, i.z.g.st. Tel. 045-335856.

Fiat UNO 45, bwj. '84, APK febr. '95, kleur wit, f 2.250,-. Tel. 046-375285.

Te koop FIAT UNO 75 type SX-K6, bwj. '88, luxe uitvoering, weinig km's, electr. ramen, vr.pr. f 9.250,-. Tel. 043-212259.

Zuinige Fiat RITMO 60, '84, APK, i.z.g.st., vraagr. f 1.150,-. ☎ 045-728919.

Fiat PANDA, bwj. '91, kleur blauw, pr. f 9.250,-. Tel. 045-317777 na 18.00 uur 313900.

Te koop Ford ESCORT 16 Bravo, i.z.g.st., bwj. 11-'87, APK-gek. vr.pr. f 8.250,-. 045-353598 na 18.00 uur.

Te koop Ford ESCORT 1.3 L, bwj. '83, blauwmet., APK, vraagr. f 1.850,-. Tel. 04498-56315.

Te koop Ford FIESTA 1100 bwj. '83, opknapper, vr.pr. f 500,-. Tel. 045-230358.

Ford FIESTA sport, bwj. 12-'86, 70.000 km, trekh., f 6.000,-. Tel. 045-327766.

Te koop Ford ESCORT 1300 GL, bwj. '81, i.z.g.st. Tel. 045-427664.

Te koop FORD Fiesta 1.1, blauw, bwj. '83, pr.n.o.t.k. f 500,-. Tel. 045-427664.

FORD ESCORT 1.1 L, gelint glas, org. schuif/kanteldak, nw. band, etc., bwj. 10-'82, APK, f 2.300,-. Telef.: 045-726175.

Ford Escort AUTOMATIC, bwj. '80, nw. APK, f 950,-. ☎ 045-756175.

Te koop witte Ford ESCORT 1600, 1981, APK juni 95, vr. pr. f 2.000,-. ☎ 046-752640.

Te koop mooie ESCORT 1.6 L, kleur wit, 3-deurs, 5-gang, schuif/kanteldak, bwj. '85, APK 8-'95, vraagr. f 3.500,-. Telef. 046-526801 na 18.00 uur.

Te koop FORD Transit 80 Van bwj. '84, trekh., grijs kent. Na 18.00 uur tel. 046-529317.

Te koop Ford ESCORT cabrio, bwj. '84, i.g.st., wit, f 8.000,-. Tel. 04406-16803.

Te koop Ford SIERRA 2 L bwj. '85, APK 6-'95, pr. f 3.700,-. 043-625553.

FORD Sierra combi 2.0, bwj. '84, LPG, APK mei '95, trekh., techn. 100%, vr.pr. f 4.000,-. Inr. mog. Telefoon: 046-335078.

Te k. Ford SIERRA 2.0, kl. wit, bwj. '85, alu-velgen, APK 5-'95, 98.000 km., f 5.500,-. ☎ 04408-1870.

Te k. ESCORT CLX, bwj. '91, nw. model, alle extra's, pr. f 15.500,-. ☎ 045-729226.

Te koop Ford Fiesta 1.1 S als nw., bwj. '87, pr. f 5.850,-. 046-526257.

Bijna GRATIS. Ford Sierra 2.0 GL, bwj. '83, weinig km's, in prima st., vr.pr. f 3.100,-. Tel. 045-412971.

Te koop Ford FIESTA, bwj. '83, pr.n.o.t.k. Telefoon 045-728638.

Ford SIERRA 2.0 CL, bwj. '87, 5-drs., centr. deurvergr., 5-bak, APK sept. '95, met of zonder LPG, in prima staat. Tel. 045-314281.

Ford ESCORT 1.6 L bwj. '85, APK tot 9-'95, i.z.g.st., schuifdak, vr.pr. f 5.250,-. Tel. 045-723215.

Te koop Ford FIESTA 1800 Van diesel, bwj. 1992, met 5 versn., nw. banden, alle keur. toegest. Spoedprijs f 7.500,-. Tel. 046-756073.

Te k. Ford ESCORT 1.6i S, okt. '90, nw. en sport mod., f 13.500,-. Tel. 045-751438.

Te k. Ford SIERRA stationcar 1.6 CL, bwj. '87, wit, pr.n.o.t.k. Tel. 045-313309.

Te koop Ford SIERRA 2 L, Ghia, bwj. '83, pr.n.o.t.k. Tel. 045-323484.

Te koop VOLVO autom., '83, 77.500 km, f 1.900,-. Telefoon: 04493-4841.

Te koop HONDA CRX, bwj. '87, 16i 16V, 130 PK., i.z.g.st., ex. BPM, f 9.000,-. Tel. 045-729947 of 726673.

Honda CIVIC 1300 '87, roodmet., 3-drs., 3 mnd. garantie. Vakgarage Schoormans, 045-351627.

Honda ACCORD 2.0 EXi aut., bwj. '88, met alle extra's, f 12.500,-. 045-317777. Na 18.00 uur 313900.

Honda CIVIC 1.4 3-drs '89, grijsmet., met voorschade, f 4.750,-. Tel. 045-312044.

Te k. Honda CIVIC, automaat, bwj. '83, nieuwstaaf, f 2.250,-. Tel. 043-256257, b.g.g. 045-275366.

Honda PRELUDE 1800 EX, elec. schuifdak, stuurbekr. etc. f 3.000,-. 045-229296.

Te koop Honda CIVIC CRX coupé, 1.6i, bwj. '92, vr.pr. f 27.500,-. Eventueel inruil mogelijk. ☎ 045-724133.

GELD LENEN? WAAR ANDER DAN BIJ DE GKB!

Bank in, bank uit om naar een lening te informeren. Zeg nu zelf, wordt u daar niet een beetje moe van? Is 't eigenlijk niet beter om maar meteen bij het beste adres langs te gaan?

Welkom dus bij de **Gemeentelijke Kredietbank**. Daar wordt uw persoonlijke lening of doorlopend krediet prettig voor u in orde gemaakt. Lekker vlot. En tegen een leuke lage rente. Bel maar voor informatie. Of kom gewoon even langs.

Wij helpen u graag aan geld.

Doorlopend krediet

limietbedrag	theoretische looptijd	aflossing per maand	effectieve rente per %
f 15.000,-	66 maanden	f 300,-	10,8%
f 25.000,-	65 maanden	f 500,-	10,4%
f 40.000,-	65 maanden	f 800,-	10,4%

Persoonlijke lening

in handen	looptijd	aflossing per maand	effectieve rente per %
f 10.000,-	48 maanden	f 253,95	10,5%
f 20.000,-	48 maanden	f 507,91	10,5%
f 40.000,-	60 maanden	f 847,68	10,3%

Wijzigingen voorbehouden.

Openingsstijden:
maandag t/m vrijdag van 9.00 - 16.00 uur

GOED VOOR UW LENING

Gemeentelijke Kredietbank
Geerstraat 34
Postbus 103, 6400 AC Heerlen
tel. 045-715211

AUTO

Auto-Teile-Unger

**Kaufen
Sie jetzt
Winterreifen!**

SEMPERIT S

**Super-
Lamellen-
Greifer
M+S M 729**

155 R 13 Q **8950**

175/70 R 13 Q **10750**

195/65 R 15 T **17950**

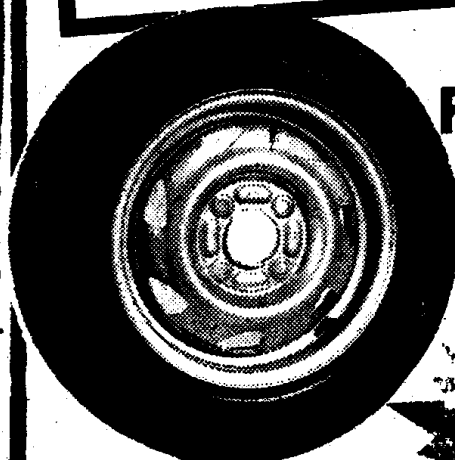
Fulda Kristall 4

175/65 R 14 T **125**

185/65 R 14 T **135**

195/65 R 14 T **14950**

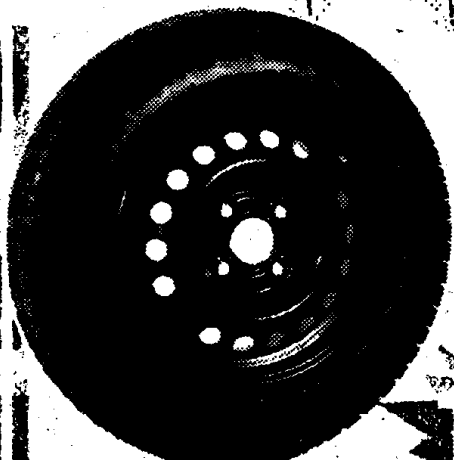
M + S-Komplettträder fertig montiert,
Stahlfelgen mit Neureifen keine Rund-
erneuerung

Ford Fiesta
ab 1/89
Stahlfelge
4 1/2 J x 13

mit Reifen
145 R 13 Q ab

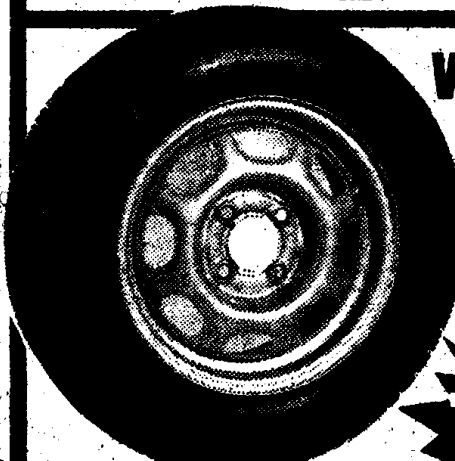
12145

Opel Astra
Stahlfelge
5 1/2 J x 13

mit Reifen
155 R 13 Q ab

12795

**VW Golf III,
Vento**
Stahlfelge
5 1/2 J x 13

mit Reifen
175/70 R 13 Q ab

15095

Mazda 626
ab '92
Stahlfelge
5 1/2 J x 14

mit Reifen
175/70 R 14 Q ab

19045

**BASF Glycantin Kühler-
Frostschutz**
mit 3fach-Wirkung
gegen Rost,
Frost und
Überhitzung

695

**Scheiben-
Frostschutz**
Konzentrat
bis -70°

1 Liter
350

**ARKTIS Qualitäts-
Batterien**

passend für Typ Ausführung DM-Preis
Opel, Audi 53621/ 12V36AH **625**
VW 53624

Ford Capri, 54312 12V43AH **695**
Fiesta

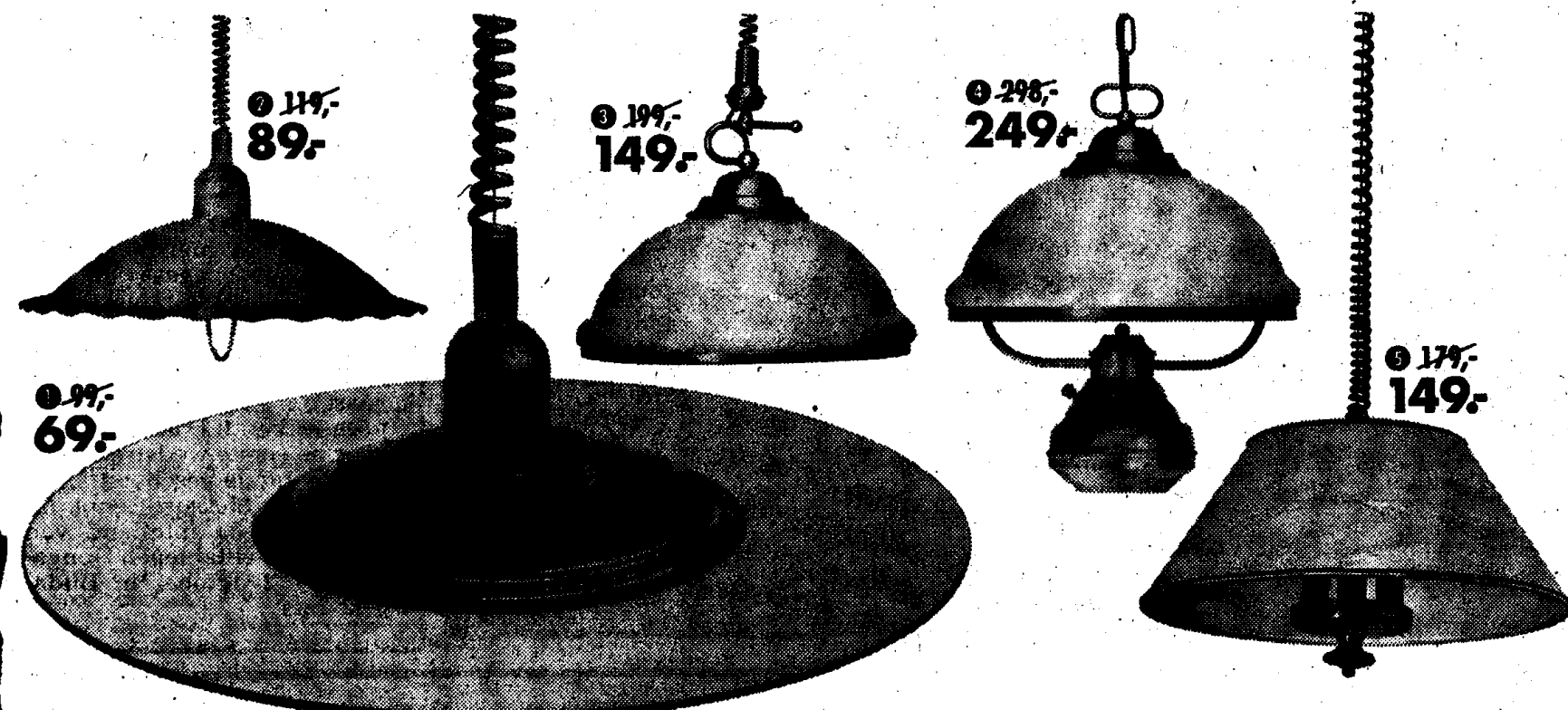
Opel, BMW 54434 12V44AH **695**

**Batterie-
Ladegerät**

10 Ampere **8495** 22 Ampere **1299**
Lade- Leistung

TIEN DAGEN OP ZICHT.

- Met heldere glasploot. In hoogte verstelbaar. In zwart. Ø 50 cm.
- Met gematigd glas. In hoogte verstelbaar. In roze, groen of blauw. Ø 52 cm.
- Glas. In hoogte verstelbaar. In brons. Ø 40 cm. Ook groot voordeel bij tafel- en wandlamp.
- Glas. Met onderlicht. In brons. Ø 40 cm.
- Met crème structuur kap. 3-lichts. In hoogte verstelbaar. In brons. Ø 45 cm. Ook groot voordeel bij tafel-, wand- en vloerlamp.

**TIEN DAGEN
OP PROEF**
Elke lamp die u bij ons koopt,
kunt u tien dagen thuis uitpro-
beren. Bent u niet tevreden,
dan krijgt u uw geld terug.

Kom ook langs
voor: voordelige gloei-, spaar-
en halogeenlampen.

lampenier
EEN WINKEL VOL HELDERE IDEEEN

Hoortien Promenade 46 - Kerkstrade Theaterpassage 4-6 -
Maastricht Muntstraat 3 - Wijkkerbrugstr. 19 -
Roermond Graaf Gerardstraat 35 - Sittard Limbrichterstraat 31 -
Woert Nieuwe Markt 20b.

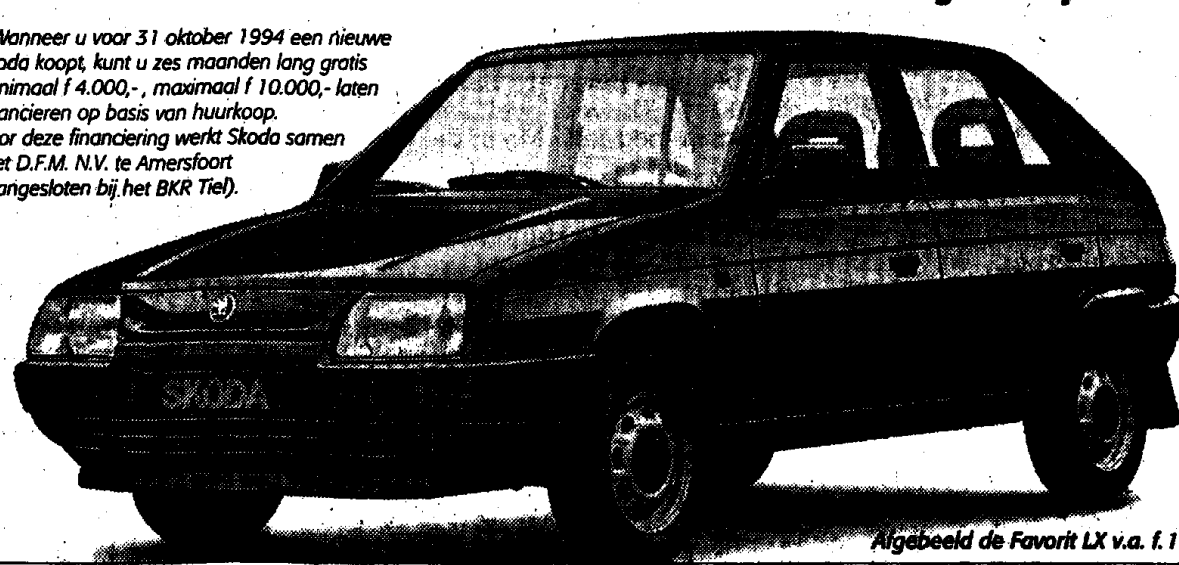
Dit jaar mag u voor f10.000,- minder instappen

Uw nieuwe Skoda staat klaar. Met of zonder
lederen bekleding; centrale deurvergrendeling;
6-speaker CD-systeem of lichtmetalen velgen.
Hij is er als 5-deurs hatchback of 5-deurs
stationwagen. Staalhard vanaf f19.495,-. U hoeft
daar maar f 9.495,- contant op te betalen.

De rest regelen we volgend jaar. Rentevrij!
En ruilt u ook nog in, dan rijdt u misschien voor
een paar duizend gulden al compleet nieuw.
Dus... meteen op naar uw Skoda-dealer!

STAAHARD SKODA
Volkswagen Groep

* Wanneer u voor 31 oktober 1994 een nieuwe
Skoda koopt, kunt u zes maanden lang gratis
minimaal f4.000,- maximaal f10.000,- laten
financieren op basis van huurkoop.
Voor deze financiering werkt Skoda samen
met D.F.M. N.V. te Amersfoort
(aangesloten bij het BKR Tiel).

Brunssum, Aran Janssen Brunssum, 045-251872
Hoensbroek, Automobielbedrijf Schloesser, 045-210345
Susteren, Auto Collé, 04499-3030

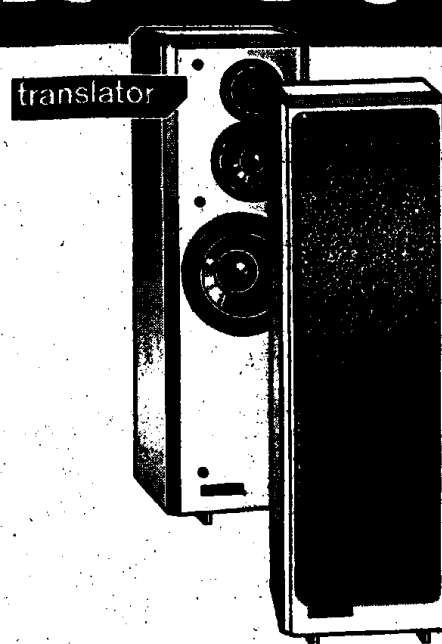
HIFI SPECIALIST VOGELZANG

KOM LUISTEREN, FLUISTEREN EN GENIETEN IN DE VOGELZANG LUISTERSTUDIO'S

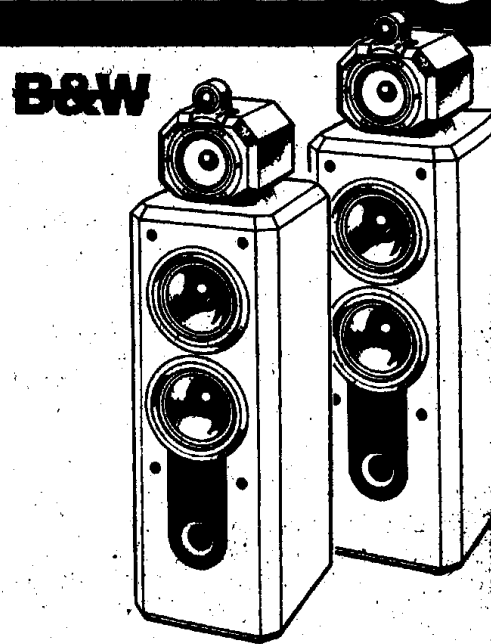
Oktober, bij Vogelzang de maand van de 'Muzi-
kale ontroering'. Gedurende de gehele maand
worden er in alle Vogelzang luisterstudio's, in
samenwerking met gerenommeerde importeurs
van HiFi-apparatuur en luidsprekers, speciale

luisterdagen georganiseerd. Tijdens deze gratis
toegankelijke dagen kan iedereen onder het
genot van een drankje genieten van een goed
stuk muziek. Natuurlijk kan men ook eigen CD's
meebrengen.

**OVERSCHOUWING
VAN DE HIFI-REIZEN**
20 oktober: Bowers & Wilkins
30 oktober: Mission & Cyrus
10 november: Bowers & Wilkins
17 november: Bowers & Wilkins
24 november: Bowers & Wilkins
1 december: Bowers & Wilkins
8 december: Bowers & Wilkins
15 december: Bowers & Wilkins
22 december: Bowers & Wilkins
29 december: Bowers & Wilkins

**TRANSLATOR MORGANIEET LUID-
SPREKER**
Hoogwaardig gesloten luidsprekersysteem dat
is opgebouwd uit drie luidsprekerunits. Samen
met de strakke lage toneneenheid en de met
magnetische olie gevulde hoge toneneenheid
vormt de midden eenheid een breed muziek-
beeld. Geschikt voor versterkers van 30 tot 100
Watt. Piekmogelijkheid van 200 Watt. Mogelijk-
heid voor Bi-wire aansluitingen. Inclusief spikes,
uitvoering in zwart. Per stuk.
Oude Vogelzangprijs 1499

**B&W MATRIX 802 MK3 LUIDSPRE-
KER**
Topluidsprekers van Bowers & Wilkins.
3-weg systeem met vier luidspreker-een-
heden. Het Matrix ontwerp ver-
beterd de geluidsafstraling van de behuizing
verbetert hierdoor de stabiliteit van het
beeld. Ideaal voor versterkers van 50 tot
100 Watt. Rendement van 90 dB-2,83 V/1 m.
Leverbaar in diverse kleuren. Uitvoer-
ing zwart per stuk.
Vogelzangprijs

999 4299

Auto's

OPHUIZEN autohandel
aan: Audi coupé GT 5E
eig. '84; BMW 320i 4-drs.
Ford Orion 16D 1e eig.
'86; BMW 316 LPG '85;
Audi 11 GTD '86; Re-
nault 9 GTD '87; 3x Ford
16L '84/85; Toyota
LB 16 ST '84; Volvo
2.0 5-bak '85; Citroën
17 RD 11-86; Ford Es-
1.1 Laser '84; Peugeot
ZL 1e eig. '84; BMW
'83; Peugeot 305 GL
Toyota Corolla LB 1.3
'80; Opel Ascona 16S
Opel Ascona 1.9 aut. '80
200,-. Inkoop, verkoop,
Div. inruil. Akerstr.
52C, Hoensbroek. ☎ 045-
225. Geopend van 10-
u. tot 10.00-17.00 uur.

CARS biedt aan: Suzuki
QUX 413, bwi. '86, grijs
Ford Escort cabriolet
bwi. '84; Daihatsu
bwi. '83. Verl. Lin-
23, Oirsbeek. Tel.
2-5782.

KALDEBORN, wij be-
de hoogste prijs voor
stolli 045-411572.

Carry busje '89; Su-
Swift '87; Suzuki
'83, '84, '85, '86, '87,
Suzuki Alto autom.
'89; BMW 316i
'89; 318i '86; BMW 316
106 1.1 '93; VW
CL stationcar '89;
Golf D '86; VW Jetta 81,
Toyota Starlet '91; To-
Tercel '83; Toyota Co-
1.6 '89; Toyota Celica
Honda Civic '88; Mazda
Sedan '89; Ford Escort
Mercedes 230 E '87; Ci-
'87; Seat Fura '85;
'89 '83; Volvo 343 '83;
age autobedrijf
ASSET, Groeneyker
'87, Geleen. Tel. 046-
17. Uw adres voor APK
op en alle autorep. (doe
w carwash).

CARS Akerstr. N.
Hoensbroek heeft voor
adett 1300 GT '86; Ka-
station '87; Kadett stati-
'85; Nissan Cherry 1300
'85; Opel Record 2.0 S
Escort 1400 CL '86 en
Subaru Justy '87; Golf
'86; Citroën AX '88;
'84 en '85; Opel Man-
'88; Volvo 340 '85; Sierra
'84 t/m '86; Alfa 1.33 '86
'80; Renault 11 '87;
'82; Datsun Cherry
'83. Ook diverse
nruil. Telefoon
22455 of 231448.

FSO Dealer Autobedrijf
an Dijk & Zn. Ford
eo 1.6 CLX '83-
950,-. Ford Orion 1.6
'83 f24.750,-. Alfa Ro-
'75 '91 f17.750,-. Fiat
'70 '90 f9.500,-. Fiat
1000 '91 f9.750,-.
100 2.3E aut. '90
'91 v.a. f20.500,-. Audi
'88 '88 f18.750,-. Peu-
605 SL '91 f24.750,-.
oot 309 1.6 GLX aut.
'71.750,-. Peugeot 205
GR 5-drs. '93
'750,-. Opel Astra 1.4
'5-drs. '92 f22.500,-.
1.3 5-drs. '87
'50,-. Ford Sierra 2.0
Sedan '92
'50,-. Ford Sierra 2.0
'89 f13.750,-. Ford
1.1i Ford Scorpio
CL aut. '88 f16.750,-.
a 628 2.0 4-drs. '89
'750,-. Honda Accord
'88 f10.750,-. Renault
TX 2.2i '91 f23.750,-.
uit 19 Chamade '91
'750,-. Opel Corsa 1.3
'750,-. Seat Ronda
'87 f3.750,-. Volvo 340
'90,-. Inruil, financiering,
garantiebewijs. Auto-
en APK keuringssan-
p. van Dijk & Zn., Hom-
weg 33, Landgraaf. 045-
55050.

AUTOVERZEKERING
no-claim-bescherming
jaar schadevrij rijden.
Hendriks, Born. Tel.
55050.

Klein en zuinig: VW Scirocco
86 16V f10.500,-; VW Polo
87 3-drs. f7.500,-; VW Po-
85 3-drs. f4.950,-; VW
Golf 1300 3-drs.
f7.500,-; VW Golf GTI '85 5-
drs. f7.950,-; VW Golf GTI
'87 3-drs. f10.000,-; Opel
Kadett 1300 L '87 3-drs.
f7.950,-; Opel Corsa 1.2
'85 3-drs. f4.950,-; Opel
Ascona 1600 '83 4-drs.
f2.750,-; Opel Ascona
1600 GL '85 5-drs.
f4.500,-; Ford Fiesta 1.0
GL '89 f8.500,-; Ford Fies-
ta 1.1 '85 f4.900,-; Ford
Escort 1.3 GL '85 f4.900,-;
Ford Sierra 16 L '84
f3.250,-; Toyota Starlet 1.3
S '86 f6.950,-; Nissan
Bluebird 2.0 GL '88 5-drs.
f8.250,-; BMW 323i '85
f7.250,-; BMW 323i '84
f4.950,-; MB 190 E wit
sportwiel f13.500,-; MB
190 E blauw '87 f18.500,-;
Volvo 240 GL station '87
f13.900,-. Div. inruil v.a.
f1.000,-. Inr. en financ.
mog. Autobedrijf LUYTEN,
In de Cramer 50, Heerlen.
Tel. 045-719335.

Te koop OPEL Corsa 1.2 TR,
bwi. eind '83, rood, nwe. sp.
velgen, v.r.p. f2.250,-. Te-
lefoon: 045-228802.

Te koop SUZUKI 413 softtop
bwi. '85, geel kent. pr.
f4.950,-. 045-222384.

Te koop DAIHATSU busje
Hi-Jet 1.000, bwi. '87, v.r.p.
f4.000,-. Na 17 uur: Sym-
phoniesingel 43, Maastricht.

PEUGEOT 205 1.1, 3-drs.,
perf.st., div. extra's, APK 9-
95, f5.950,-. 04499-5557.

Te koop EEND, wit, bwi. '84,
moole auto, f2.100,-. Tel.
045-728802 / 06-52.984535.

Te koop ALFA Romeo 2.0
GTV, Bertone, U.S.A. 74,
aico, 75.000 mls., i.z.g.st.
f17.000,-. ☎ 046-333835.

Part. biedt te koop aan
PORSCHE 944 S, bwi. '82,
sportwiel, elec. ruiten, ge-
tint glas, nwe. APK, in staat
van nieuw, pr. f14.500,-.
Italiëlaan 120, Heerlen.
Tel. 045-223090.

GOLF diesel, grijs kent., rev.
motor, bwi. '83, APK 10-95.
Tel. 045-245099.

AUDI 100 cc 2.2 E, 100 KW,
bwi. '83, APK, LPG, 5-bak,
blauw, v.r.p. f2.750,-. Inr.
mog. Tel.: 043-478598.

FORD Fiesta 1100, bwi. '80,
APK 12-94, goud, i.z.g.st.,
v.r.p. f850,-. 043-478598.

AUTOMAAT Ford Escort 1.3
Ghia, bwi. '79, radio, blauw,
APK 7-95, i.z.g.st., v.r.p.
f950,-. Tel.: 043-478598.

Te koop FORD ESCORT met
APK, v.r.p. f1.250,-. Tel.
045-460347.

Automaat MERCEDES 190
sportbak, c.v., sportw.
schuifd., in nieuwstaat,
f14.750,-. 046-337377.

Autobed. Jan CORVERS,
VW Polo Coupé inj. get. glas,
in nw.st., bwi. '90, Audi 80 4-
drs., 5-bak, bwi. '86; Ford
Sierra 5-drs. 2.0 bwi. '83;
Nissan Sunny 1300 bwi. '85;
Opel Corsa 1300 TR 2-drs.
bwi. '85. Tel. 045-10050.

Te k. gev. loop-, sloop- en
SCHADE-AUTOS. Tegen
elke redelijke prijs. Gratis af-
halen. ☎ 045-213852.

Te koop HONDA CRX, bwi.
'85, kl. rood, pr. f6.500,-.
Tevens te huur gev. garage
omgev. Elkenderveld. Tel.
045-742754 na 17.00 u.

Wij bieden aan: RENAULT
21 '88, f9.000,-; Nissan
Sunny 1.4 '89 f12.750,-;
VW Passat LPG '88
f10.750,-; Alfa Romeo 1.3
33 '85 f5.500,-; Peugeot
505 '86 f5.750,-; Volvo 340
'86 f4.750,-; Mitsubishi
Tredia aut. '82 f2.250,-;
Talbot Solara '83 f950,-;
Renault 5 '84 f1.950,-; Ci-
roën Axel road '85
f1.750,-; Opel Senator '83
f2.750,-; Talbot 1510 '83
'90,-; Yamaha 600 XT
Tenerife met koffers en rug-
tassen f4.000,-; Talbot
Horizon '82 f1.500,-. APK
keuring f75,-. Autobedr. L-
Steins en Zn., Heerlen-Mo-
lenberg. 045-714717.

Te koop FORD Escort 1600
Laser, bwi. '84, v.r.p.
f2.650,-. (Met lichte scha-
de). Tel.: 045-220968.

Te koop DATSUN Bluebird,
bwi. '82, i.g.st. APK 5-95, v.r.
pr. f2.500,-. 045-427339.

Ford Mondeo 1.6i 16 V GLX
'93; Nissan 100 NX 1.6i '91;
Citroën ZX 1.8i Furio '92;
BMW 518i '86; Opel Calibra
2.0i '92; Opel Frontera 2.0i
Sport VAN '93; Astra Stati-
onwagen Club '93; Vectra 4-
d. 1.6i GL '91; Corsa 3-d.
1.4i '91; Corsa 3-d. GSi '94;
Kadett 3-4-5-d. '85-91; Hy-
undai Pony 1.5L '87; Astra 3-
d. 1.4i GL '91-92; Kadett 3-
d. 1.8i Frisco '91; VW Jetta
'87; Suzuki Vitara 1.6 J1X
VAN '93; Citroën AX diesel
'89. Inr. en financ. mog.
WELLING Autobedrijf, Heel-
land 2, Brunsum. Tel. 045-
257700.

Te koop PEUGEOT 106 XR,
bwi. 9-92, 3-drs., grijsmet,
5-versn., km.st. 29.000, inr.
mog. v.r.p. f17.000,-.
Mazda 323 F, 9-91, kl.
zwart, inr. mog., km.st.
80.000, v.r.p. f17.000,-. ☎
043-672215/04408-1754.

Te koop VW PASSAT D, bwi.
'85, f3.750,-. Opel Kadett
automaat, bwi. '84,
f3.500,-. BMW 316 '85
f5.950,-. Div. inruil. v.a.
f1.000,-. Hoofdst. 200,
Hoensbroek. ☎ 045-227395.

Te koop BMW 316 1.8 bwi.
'85, APK 9-95, div. extra's,
f5.750,-. 045-318439.

Te koop OPEL Kadett C-
Coupé 19 SR, bwi. '78, APK
aug. '95, nwe. koppeling en
remmen, v.r.p. f2.600,-.
045-480886, na 17.00 uur.

Ford SIERRA 1.6 L, bwi. '83,
APK gekend, pr. f2.750,-.
Telefoon 045-724729.

Te koop BMW 325 E, bwi.
'86, alle opties, inr. mog.
Veermanstr. 29, Geleen.
Tel.: 046-744738.

Te koop VW POLO C 1.3,
bwi. '84, zilvermetall., APK
1-95, i.z.g.st., v.r.p.
f2.650,-. Tel. 043-437812.

Te k. KADETT 1.6i E-model,
bwi. 11-84, APK 9-95, v.r.p.
f4.000,-. Tel. 045-455700.

Te koop moole NISSAN
Bluebird 2 L, stuurbekr.,
elke ruit, deurv.vergrendeling,
elke spiegel, APK 4-95,
21.000 km., bwi. '90, LPG,
inruil mogelijk, f9.900,-. Tel.
043-625329.

PEUGEOT 205 XS 1.4i, bwi.
'90, kleur zwart, c.v., electr.
ramen, verlaagd. 04499-
1632 na 18.00 uur 4821.

ALFA Romeo GTV 5, '78,
f5.500,-. Daf 44, bwi. '75
f850,-. 046-751538.

MERCEDES 350 SLC '78,
gerest. taxatie f26.000,-.
Vele opties f11.750,-. Alfa
Junior 1300 GT '72, met
schade f5.750,-. Tel. 046-
526595.

Te k. BMW 320i, bwi. '80,
APK, i.z.g.st., v.r.p.
f1.500,-. 045-228802.

Te koop GOLF 2 C, diesel,
bwi. 10-84, APK 5-95. Te-
lefoon: 046-519972.

Opel ASCONA, '86, v.r.p.
f4.250,-. Tel. 045-317777
na 18.00 uur 313900.

KADETT GSI 2.0, bwi. '87,
lmscher, kenw. hif, ABS,
78 km. Tel. 046-511293.

Te k. BMW 3.3 L automaat,
16 v. velgen, leer, aico, bwi.
74, pr. f3.250,-. Telefoon
045-51618/57242.

GOLF Madison 1.6i, bwi. 11-
'90, wegens omst. Telefoon:
046-583015.

BENZINE kunnen we niet
goedkoop maken, maar we
kunnen wel het verbruik van
uw auto d.m.v. juiste afstel-
ling tot het minimum beper-
ken, vanaf f97,95 incl.
(bougie's, luchtfilter, con-
tactpunten, C.O.) en com-
puteruicdraai. We werken
met een van de modernste
afstelcomputers. A.E.E.
Heerlen. Tel. 045-228041.

KADETT 1.3 SR, bwi. '81,
APK '95, v.r.p. f1.350,-.
Telefoon 045-455700.

Te koop FORD Sierra 2.0i
station, bwi. '83, 5-bak, APK,
pr. f1.950,-. Inruil mogelijk.
Telefoon 043-478985.

HONDA Civic type '85, als
nieuw, f3.700,-. Telefoon
045-242999.

Te k. OPEL Omega 2.0i, bwi.
'90, Luxe stuurbekr. + extra's,
kl. alu. bwi. '87, c.v.,
f21.500,-. 043-478983.

FIAT Uno 45 Fire, bwi. '88,
f4.850,-. 100% in orde. Te-
lefoon: 046-511293.

Te k. RENAULT 18 autom.,
bwi. 6-80, i.g.st., nw. APK,
v.r.p. f1.250,-. Heigank 76,
Landgraaf. 045-324935.

MAZDA 323 LX Wagon '91,
anr.met., km.st. 30.000, 6
mnd. garantie. Vakgarage
Schoormans, 045-351627.

Te k. ALFA 75 Twinspark,
bwi. '87, in nw.st., kl. wit,
verlaagd, sportvelgen, div.
extra's, motor 10.000 km.,
rek. ter inzage, iedere keu-
ring tegeestaan, pr.n.o.t.k.,
alleen ser. gegadigden. Tel.
046-339642, na 17.00 uur.

Van part. te koop MERCE-
DES 190 E bwi. '87, c.v.,
schuifd., alu velgen, ver-
laagd, kl. blauw, spoiler, enz.
pracht wagen. 045-410726.

Te koop gevraagd AUTO'S
LADA's + Skoda's enz.
bwi. 85 t/m '90, direct con-
tant geld. Auto Roberts,
Heinstraat 8, Urmond. Tel.
046-332352.

Te koop gevraagd AUTO'S
v.a. bwi. '86. Tegen contante
betaling. Telefoon 046-
529162/06-52603243.

Te koop RENAULT Fuego
GTL, aug.84, i.g.st. km.st.
96.000, pr. f3.000,-. Tel.
043-212172 na 18.30 uur.

Te koop MAZDA 626 Coupé
2.0i bwi. '83, pr. f1.700,-.
Tel. 045-724729.

Te koop MAZDA 323 LX Se-
dan, bwi. eind '85, i.z.g.st.,
f4.950,-. Tel.: 045-724729.

Te koop Ford ESCORT,
1992, 43.000 km., pr.
f17.500,-. Bovenderstraat
20, Merkelbeek.

Te koop MITSUBISHI type
Colt EL, bouwjaar '80, i.g.st.,
st., APK '95, v.r.p. f1.350,-.
Tel. 043-470344.

Te koop MERCEDES 190 D
bwi. '84, 194.000 km, APK 5-
'95, i.z.g.st., met vele extra's,
f11.000,-. Tel. 04455-2752.

Te k. MERCEDES 230 TE
stationcar, geel kent., '86,
f16.500,-. ☎ 046-376935.

Te k. MINI Checkmate '90,
Cooper kleuren en velgen,
pr.n.o.t.k. ☎ 045-270444.

Te k. Opel KADETT GT, kl.
rood, bwi. '87, alu. velgen,
spoilers, sportstuur, sunroof,
prijs f8.900,-. Tel. 045-
422133 na 18.00 uur.

Te koop OPEL CORSA 13 N,
bwi. '90, te eigenaar,
53.000 km. Tel. 046-334411.

Te k. Opel CORSA Joy 1.4i,
wit, 3-drs., geh. open dak,
bwi. '90, APK 7-95, i.z.g.st.,
pr.n.o.t.k. Tel. 04451-1669.

Te k. KADETT GSI, bwi. '88,
van alle extra's voorzien, G.
v. Prinstererstr. 22, Heerlen.
Tel.: 045-725603.

Te koop Mitsubishi COLT
1.1 bwi. '84. Tel. 045-
353057.

SUNNY 1.6i 12 V SLX, kat.,
combi, bwi. 11-89, km.st.
68.000, in nieuwstaat, v.r.p.
f10.950,-. ☎ 045-218922.

Te k. luxe NISSAN Micra,
bwi. '87, 82.000 km. ☎ 04457-
1372, vragen naar Roel.

NISSAN Sunny 1.5 coupé,
bwi. 9-83, APK 8-95, v.r.p.
f1.000,-. ☎ 045-458270.

Te k. Nissan BLUEBIRD 2.0
SLX, bwi. '87, wit, 88.000
km., f1.500,-. ☎ 043-614687.

Te k. Toyota COROLLA 1.3
DX autom., bwi. '82, APK 10-
'95, f2.400,-. ☎ 046-741196.

Te k. KADETT GSI, bwi. '88,
van alle extra's voorzien, G.
v. Prinstererstr. 22, Heerlen.
Tel.: 045-725603.

Te koop Toyota CELICA 2.0
XT, bouwjaar '83, f3.750,-.
Telefoon 04492-5526.

Te koop Toyota COROLLA
16 XL Hatchback 16V, bwi.
'88, km.stand 58.000, i.z.g.
st., v.r.p. f12.500,-. Tel.
045-246059.

Te koop VW POLO, bwi. '78,
APK 9-95, f750,-. Tel.
045-443253 na 18.00 uur.

Weg. omst.: te koop VW
SCIROCCO 1.8 GTS, '84,
koopte f4.250,-. Tel. 043-
470248.

GOLF 1.6 TD omgebouwd,
m. '88, nwe. banden en
kopp., alle access., v.r.p.
f11.500,-. Tel. 046-339623.

Te koop gev. LOOP- sloop
en schadeauto's, gratis op-
halen. ☎ 045-228604.

Te koop VW GOLF GTI 1.6
'83, als volgen, verlaagd,
sunroof, GTI interieur, spo-
lers, i.z.g.st. vragprijs
f3.500,-. Tel. 04459-2049.

Te koop VW GOLF GTI 1.6
Valvo, bwi. '88, wit, veel ex-
tra's, i.z.g.st. inr. mbg.,
f15.750,-. ☎ 04406-15719.

Te koop VW GOLF GTI 1.6
bwi. '89, kl. rood, pr.
f11.500,-. ☎ 046-522413.

VW PASSAT turbo diesel,
bwi. '88, blauwmet., veel ex-
tra's, f11.750,-. Anst. 2,
Kakert/Schaesberg.

VW TRANSPORTER 1800
Turbo diesel nw. motor, '86,
3 mnd. garantie. Vakgarage
Schoormans, 045-351627.

Voor Piccolo's
zie verder pagina 28

Provincie Limburg

mededeling M 287/39-94

Gedeputeerde Staten van Limburg geven kennis dat op 5 april 1994 bij hen is binnengekomen een aanvraag ingevolge de wet Milieubeheer (ingeschreven onder nr. BX 3612) van de Naamloze Vennootschap DSM om een drie-tal voorschriften te wijzigen van de vergunning ingevolge de Wet inzake de luchtverontreiniging d.d. 28 juli 1992 (BU 52697), welke verband houden met het realiseren van een incinerator voor de ABS-fabriek. De ontwerpbeschikking, de aanvraag en de overige van belang zijnde stukken liggen ter inzage van 30 september 1994 tot 28 oktober 1994 en wel: - in het Gedeputeerde Staten (Bibliotheek) tijdens de werkuren en bovendien dondersdags van 17.00 uur tot 20.00 uur, alsmede na laatstgenoemde datum op deze plaatsen tijdens de werkuren tot het einde van de termijn waarbinnen beroep kan worden ingesteld tegen de beschikking op bovenvermelde aanvraag. Tot uiterlijk 28 oktober 1994 kunnen tegen het ontwerp van de beschikking schriftelijk gemotiveerde bedenkingen worden kenbaar gemaakt, onder vermelding van het nummer van de aanvraag, bij Gedeputeerde Staten, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Degene, die een schriftelijke bedenking indient, kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Desgevraagd kunnen mondeling bedenkingen worden ingebracht tijdens een gedachtenswisseling over het ontwerp van de beschikking. Degene die van deze mogelijkheid gebruik wenst te maken dient dit voor 21 oktober 1994 telefonisch kenbaar te maken (043-897528). Alleen degenen, die bedenkingen hebben ingebracht op de wijze als bovenomschreven, en ieder die aantoonbaar niet in staat is geweest, en degenen die bedenkingen hebben tegen eventuele wijzigingen die in de beschikking t.o.v. het ontwerp daarvan zijn aangebracht, zijn later tot het instellen van beroep gerechtigd.

Provincie Limburg

mededeling M 289/39-94

Gedeputeerde Staten van Limburg geven kennis dat op 4 mei 1994 bij hen is binnengekomen een aanvraag om een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer (ingeschreven onder nummer BX 4580) van J.Th.M. Pollaert Beheer B.V. (handelsmerknaam Artikone) te Sittard voor haar inrichting gelegen Handelstraat 39 te Sittard, voor het reconstrueren van printers, kopieermachines, tonerproducten en inktjetproducten en aanverwante artikelen. De ontwerpbeschikking, de aanvraag en de overige van belang zijnde stukken liggen ter inzage van 30 september 1994 tot 28 oktober 1994 en wel: - in het Gedeputeerde Staten (Bibliotheek) tijdens de werkuren: - in het gemeentehuis van Sittard tijdens de werkuren en bovendien na telefonische afspraak (046-596704) buiten de werkuren, alsmede na laatstgenoemde datum op deze plaatsen tijdens de werkuren tot het einde van de termijn waarbinnen beroep kan worden ingesteld tegen de beschikking op bovenvermelde aanvraag. Tot uiterlijk 28 oktober 1994 kunnen tegen het ontwerp van de beschikking schriftelijk gemotiveerde bedenkingen worden kenbaar gemaakt, onder vermelding van het nummer van de aanvraag, bij Gedeputeerde Staten, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Degene, die een schriftelijke bedenking indient, kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Desgevraagd kunnen mondeling bedenkingen worden ingebracht tijdens een gedachtenswisseling over het ontwerp van de beschikking. Degene die van deze mogelijkheid gebruik wenst te maken dient dit voor 21 oktober 1994 telefonisch kenbaar te maken (043-897528). Alleen degenen, die bedenkingen hebben ingebracht op de wijze als bovenomschreven, en ieder die aantoonbaar niet in staat is geweest, en degenen die bedenkingen hebben tegen eventuele wijzigingen die in de beschikking t.o.v. het ontwerp daarvan zijn aangebracht, zijn later tot het instellen van beroep gerechtigd.

Te koop FORD Sierra 2.0i station, bwi. '83, 5-bak, APK, pr. f1.950,-. Inruil mogelijk. Telefoon 043-478985.

HONDA Civic type '85, als nieuw, f3.700,-. Telefoon 045-242999.

Te k. OPEL Omega 2.0i, bwi. '90, Luxe stuurbekr. + extra's, kl. alu. bwi. '87, c.v., f21.500,-. 043-478983.

FIAT Uno 45 Fire, bwi. '88, f4.850,-. 100% in orde. Te- lefoon: 046-511293.

Te k. RENAULT 18 autom., bwi. 6-80, i.g.st., nw. APK, v.r.p. f1.250,-. Heigank 76, Landgraaf. 045-324935.

MAZDA 323 LX Wagon '91, anr.met., km.st. 30.000, 6 mnd. garantie. Vakgarage Schoormans, 045-351627.

Te k. ALFA 75 Twinspark, bwi. '87, in nw.st., kl. wit, verlaagd, sportvelgen, div. extra's, motor 10.000 km., rek. ter inzage, iedere keu- ring tegeestaan, pr.n.o.t.k., alleen ser. gegadigden. Tel. 046-339642, na 17.00 uur.

Van part. te koop MERCE- DES 190 E bwi. '87, c.v., schuifd., alu velgen, ver- laagd, kl. blauw, spoiler, enz. pracht wagen. 045-410726.

Te koop gevraagd AUTO'S LADA's + Skoda's enz. bwi. 85 t/m '90, direct con- tant geld. Auto Roberts, Heinstraat 8, Urmond. Tel. 046-332352.

Te koop gevraagd AUTO'S v.a. bwi. '86. Tegen contante betaling. Telefoon 046- 529162/06-52603243.

L.O.G.G.
Label Of Graded Goods.

L.O.G.G. is het perfecte voorbeeld van een tijdloze kledingstijl die alle constant wisselende trends al meer dan een halve eeuw overleeft. Een stijl gebaseerd op ontspannen elegantie, natuurlijke materialen en comfortabele pasvorm. Met katoenen bandplooibroeken (chino's) als basis stelt u moeiteloos een garderobe samen die u door alle wisselvalligheden van het leven leidt. Van onderkleding tot jacks in perfecte kleurcombinaties en kwaliteiten. L.O.G.G. is synoniem aan de bewuste mogelijkheid casual gekleed te gaan, stijlvol, maar niet overdreven.

Hennes & Mauritz vind je in Heerlen, Sarolestraat 14 (tel. 045-71 69 08). Voor meer informatie: 020-5567777.

Te koop Toyota CELICA 2.0
XT, bouwjaar '83, f3.750,-.
Telefoon 04492-5526.

Te koop Toyota COROLLA
16 XL Hatchback 16V, bwi.
'88, km.stand 58.000, i.z.g.
st., v.r.p. f12.500,-. Tel.
045-246059.

Te koop VW POLO, bwi. '78,
APK 9-95, f750,-. Tel.
045-443253 na 18.00 uur.

Weg. omst.: te koop VW
SCIROCCO 1.8 GTS, '84,
koopte f4.250,-. Tel. 043-
470248.

GOLF 1.6 TD omgebouwd,
m. '88, nwe. banden en
kopp., alle access., v.r.p.
f11.500,-. Tel. 046-339623.

Te koop gev. LOOP- sloop
en schadeauto's, gratis op-
halen. ☎ 045-228604.

Te koop VW GOLF GTI 1.6
'83, als volgen, verlaagd,
sunroof, GTI interieur, spo-
lers, i.z.g.st. vragprijs
f3.500,-. Tel. 04459-2049.

Te koop VW GOLF GTI 1.6
Valvo, bwi. '88, wit, veel ex-
tra's, i.z.g.st. inr. mbg.,
f15.750,-. ☎ 04406-15719.

Te koop VW GOLF GTI 1.6
bwi. '89, kl. rood, pr.
f11.500,-. ☎ 046-522413.

VW PASSAT turbo diesel,
bwi. '88, blauwmet., veel ex-
tra's, f11.750,-. Anst. 2,
Kakert/Schaesberg.

VW TRANSPORTER 1800
Turbo diesel nw. motor, '86,
3 mnd. garantie. Vakgarage
Schoormans, 045-351627.

Voor Piccolo's
zie verder pagina 28

GEeft u 'N MAAND LANG DAT LUISTERRIJK GEVOEL

MEDEVOORT CA 220 VOORVERSTERKER + PA 220 EINDVERSTERKER
Versterkersysteem van Nederlands specialist
sterkergebied. De voorversterker heeft
Vitingen voor Phono, Tuner, CD, Line 1 & 2
be 1 & 2 voorzien van vergulde aansluitin-
Stereoeindversterker met 2 gelijk geschei-
dedingen met een vermogen van 2 x 150
Dempingsfactor van 1500 en een ver-
vingsgrens van 0,002% aan 100 KHz. In-
Silver Vwire bedrading.
Vogelzangprijs 3999

CYRUS III VERSTERKER + PSX-R VOEDING
Versterker met een combinatie van superieure
geluidskarakteristieken en een prachtig design voor-
gegeven in een chassis van gegoten magne-
siumlegering. Uitgangsvermogen van 50 Watt
per kanaal. Via de PSX-R voeding is het uitgang-
vermogen te verhogen tot 65 Watt per kanaal en
deze zorgt tevens voor zeer stabiele voedingsec-
ties zonder ruis waardoor een verbeterde door-
zichtigheid van het middengebiet ontstaat.
Vogelzangsetprijs

NAKAMICHI DR-3 CASSETTEDECK
Cassette-deck uitgevoerd met 2 koppen maar
qua prestaties en specificaties gelijk aan een 3
kopjes cassette-deck. Bij het gebruik van normale
tape wordt een frequentie bereikt van 20 KHz tot
meer dan 20 KHz. Micro processor gestuurd
geruisloos bandtransport, bias fine tune contro-
le, Dolby B/C ruisonderdrukking, MPX-filter,
digitale teller en repeat/timer play. Zuinig in
energieverbruik. Geschikt voor afstandsbe-
dienting.
Vogelzangprijs

QUAD LOSSE COMPONENTENSET
Prachtige set bestaande uit de Quad 66 voor-
versterker met zeven ingangen en de sceptor,
een fameuze afstandsbediening voor de com-
plete set. Quad 606 eindversterker met 2 x 130
Watt vermogen volgen het speciale Quad
'Current Dumping' systeem (niet afgebeeld),
Quad FM 66 tuner voor een gevoelige, ruisvrije
ontvangst. Quad 67 CD speler met een Delta-
Sigma (1 Bit) D/A omzetter voor een transpa-
rante en neutrale geluidsweggeve.
Vogelzangsetprijs

VOGELZANG
Daar kun je niet omheen

AKERSTRAAT 19, HEERLEN. SERVICE-AFDELING EN INBOUWSTATION: KRUISSTRAAT 12, HEER-
LEN. TEVENS VOOR CD'S EN KOOPVIDEO'S, OPENINGSTIJDEN: 11.00-18.00 UUR, DI. TM
VR. 9.30-18.00 UUR, ZA. 9.30-17.00 UUR. KOOPAVOND TOT 21.00 UUR.
AANBIEDINGEN ZOLANG DE VOORRAAD STREKT. AFWIJINGEN IN DE ABEELDINGEN ALSMED KENNELIJKE DRUKFOUTEN VOORBEHOUDEN.

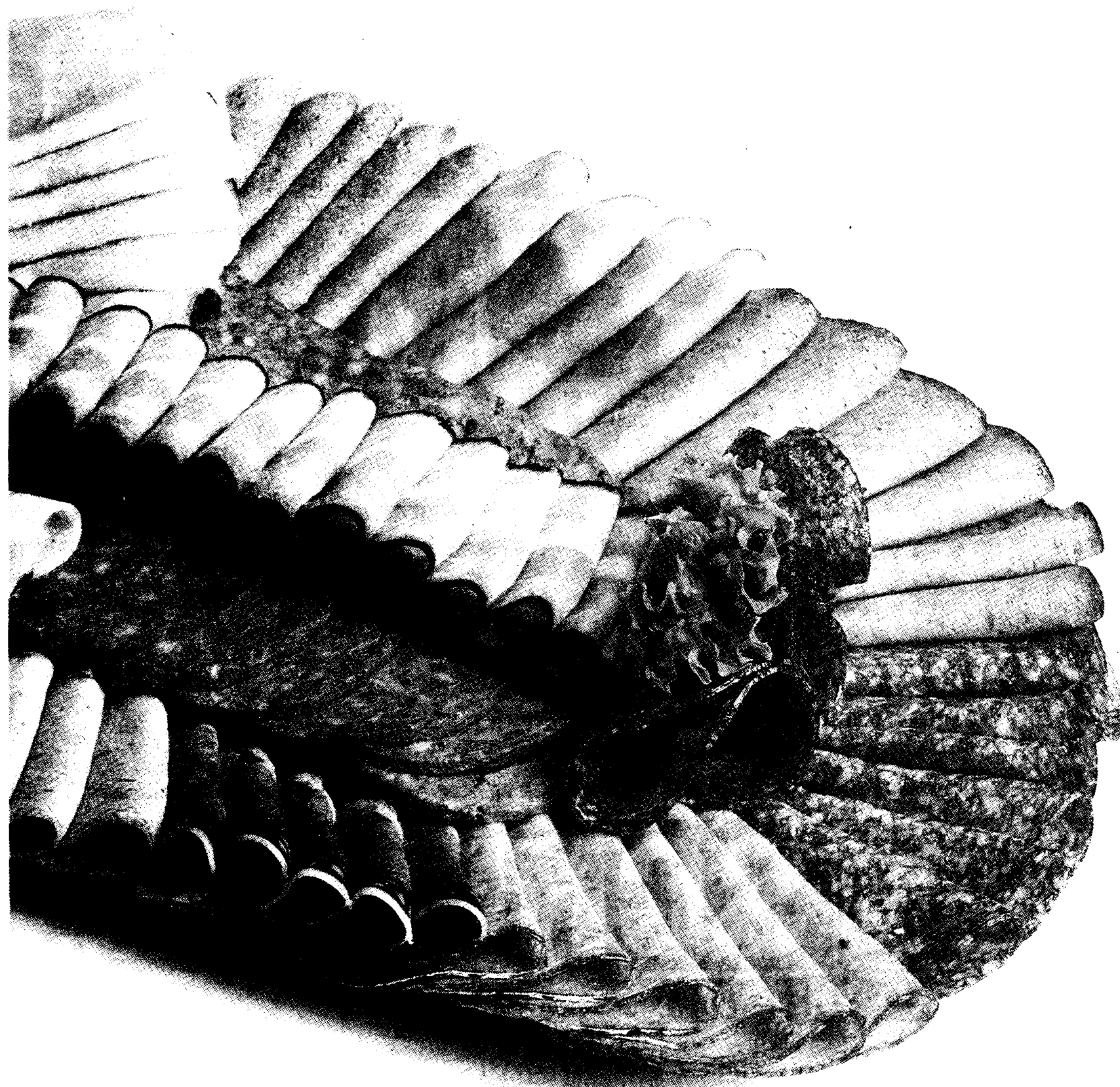

Tip voor grote beleggers: 10 soorten vleeswaren voor 99 cent per ons.

Onze eigen boeren-slagersham
per 100 gram van 1.79 deze week voor **0.99**

Ardenner boterhamworst
per 100 gram van 1.49 deze week voor **0.99**

Zwan fijne schouderham
per 100 gram van 1.59 deze week voor **0.99**

Vers gebraden gehakt
per 100 gram van 1.59 deze week voor **0.99**

Onze slaggers-hausmacher
per 100 gram van 1.49 deze week voor **0.99**

Fijne kalfsboterhamworst
per 100 gram van 1.59 deze week voor **0.99**

Fijne snijworst
per 100 gram van 1.98 deze week voor **0.99**

Lekkere tongkaas
per 100 gram van 1.98 deze week voor **0.99**

Stegeman verse leverkaas
per 100 gram van 1.25 deze week voor **0.99**

Mals katenspek zonder zwoerd
per 100 gram van 1.95 deze week voor **0.99**

Populair brood wit of
bruin, verpakt en
gesneden 1.69 **1.39**

Zachte grote witte
puntbroodjes zak à 8 stuks
+ 2 stuks gratis
bijverpakt
= 10 stuks 2.39 **1.91**

KAAS VAN DE MAAND:
Halvetta 20* kaas half zo
vet, naturel of komijn, vers
van 't mes, **6.75**
500 gram 7.75

Mona magere yoghurt
aardbei of perzik, zonder
suiker, beker à
0,5 liter 2.19 **1.79**

Hollandse
witlof 500 gram **1.49**

Lord Chips verse
patat frites
zak à 750 gram **1.98**

Hencu verse puur
magere kipfilet
geheel ontvet,
per kilo 18.50 **13.95**

Onze grote slaggers-
knakworsten per stuk **0.69**
en bij 10 stuks een zak met
6 ovenverse witte broodjes
t.w.v. 1.49 **GRATIS!**
*of de helft in contanten.

Kempenaar voorgebakken
broodsoorten in diverse
soorten, **DEZE WEEK: 0.99**
Beperkte voorraad.

Perfekt appelmoes
extra kwaliteit,
groot glas à
700 gram 1.29 **0.98**

Goudband koffiemelk
pak of fles
à 0,5 liter 2.39 **1.98**

Stabilac halfvolle melk
houdbaar, doos à 15 liter-
flessen 14.85 **11.85**
3.00 voordeel:

D.E. Roodmerk koffie
snelfilter of grove maling,
pondspak =
500 gram 7.79 **7.39**

Caveau vin de table
blanc of rouge, fles à
0,75 liter 4.59

Nu 3 flessen **10.00**
naar keuze:

Miracoli lasagne of pizza
creazione per pak 4.49
BIJ ONS VAST LAAG: 3.39

Calvé vlees- of vissausjes
div. smaken, flesje
à 250 ml 1.99 **1.69**

Perfekt chips naturel of
paprika, zak à
200 gram 1.39 **0.99**

Herschi cassis
fles à
1,5 liter 2.39 **1.89**

Koolen doperwtjes/
worteltjes e.f.
glas à 720 ml
VAST LAAG: 1.19

Paramount Griekse
perziken halve vruchten,
literblik=850 gr
VAST LAAG: 1.39

Remia fritessaus emmertje
à 1 liter **2.99**
VAST LAAG: 2.99

Bij aankoop van 'n voordeelpak
Pampers 39.99 **37.99** naar
keuze, een box Pampers
baby lotion-doekjes
t.w.v. 4.99 **GRATIS!**
*of de helft in contanten.

Sourcy mineraalwater
fles à 1 liter 0.85 nu
3 halen, 2 betalen!

Royco cup à jus diverse
soorten, per zakje 1.29 nu
3 halen, 2 betalen!

Peijnenburg Klinkhamer
delicatessenkoek met
rozijnen 300 gram 1.89 nu
1 kopen + 1 gratis!

Tijdelijk gezellige koffiemokken
GRATIS bij Jan Linders koffie
(zie spaarkaat in onze winkel).
Akties gelden t/m zaterdag 1 okt. '94.

jan linders

't Allerbeste voor 'n vriendelijke prijs.

Dorado voor rustzoekers, gezondheidsfreaks en sportievelingen

Genieten van natuur in braaf Appenzellerland

DOOR JOS FRUSCH

Langzaam kruipt de kabelbaan omhoog richting Sântis, de bergtop in het Appenzellerland, met zijn 2502 meter de hoogste noordelijke voorbode van de Alpen. De parasols rondom het hotel bij dalstation Schwägalp lijken al snel op rode paddestoelen met er omheen talloze krioelende kabouter – motorrijders die na een tochtje door het uitgestrekte heuvelland van de Ost-Schweiz net als wij komen genieten van het adembenemend uitzicht. Ook zij weten nog niet dat het weer op deze stralende dag een grote spelbreker is. Geen eindeloze blik over de hele alpenketen met kanjers als Ortler, Todi en Jungfrau, geen uitgestrekte bossen en weilanden, geen bergmeren, geen Bodensee. Boven vriest het, ligt sneeuw, waait een gure wind en kun je door de dichte mist geen hand voor ogen zien.

De indrukwekkende Sântis waakt als een reus over de dwergen van het Appenzellerland. De bewoners van dit kleine Zwitserse kanton, dat bijna geheel omsloten wordt door het veel grotere St. Gallen, zijn nogal klein van stuk. Een gevolg van de inteelt die er eeuwenlang heeft plaatsgevonden, zo wil de overleving. Geen onwaarschijnlijke lezing, want de vriendelijke Appenzeller zijn eigenzinnig en conservatief en houden van tradities. Vrouwen hadden er tot 1991 geen stemrecht en nu nog stemmen de kantonbewoners tijdens het jaarlijkse referendum op een wel heel bijzondere manier: door middel van hand opsteken, nadat ze zich in klederdracht hebben verzameld op de Landesgemeindeplatz in het bekoorlijke plaatsje Appenzell. Dit typisch toeristenstadje kan overdag verschrikkelijk druk zijn maar lijkt 's avonds gewoonlijk uitgestorven.

Vogel

Het Appenzellerland is het gebied van de bekende kaas, van de al even bekende kruidenbitt-

• Urnasch, een van de charmante plaatsjes in het Appenzellerland.

ter waarvan zelfs doorgewinterde drinkers tranen in de ogen krijgen en van het grappige zwart-wit-bruine hondje, een soort St.-Bernhard, dat vooral in souvenirwinkels veelvuldig wordt aangetroffen, in pluche

uitvoering wel te verstaan. Maar Appenzell is vooral een kuurstreek die dankbaar gebruik maakt van de wereldwijde reputatie van Doktor Vogel, geboren en getogen in het lieflijke dorpje Teufen, die met zijn natuurpro-

dukten op het gebied van de alternatieve geneeswijze een ware revolutie heeft ontketend. Vele klinieken in het Appenzellerland profiteren van de naam en faam van hun beroemde streekgenoot en bieden arrangementen aan

waarin door melkwei-kuren en ontslakkingen het lichaam wordt schoongespoeld en de geest opgefrist.

Het Appenzellerland vormt het ideale decor voor dergelijke heilzame bezoeken. Het massatoerisme heeft er zijn vernietigende werking nog niet kunnen uitoefenen en het lichtglooiende boerenlandschap in dit noordoostelijk deel van Zwitserland ademt onbezorgdheid en rust. Voor liefhebbers van niet al te zware fietstochten en lange wandeltochten is het gebied een waar Dorado. Collega's die de stoute schoenen hadden aangetrokken en zich urenlang blootsvoets dwars door sappige weilanden met verse koeievlaaien aan de wandelgeneugtes hadden overgegeven, kwamen terug met enthousiaste verhalen over verstilde dalen, rinkelende koebellen, vriendelijke landlieden en de verre geluiden van het regionale smalspoortreintje dat het gebied doorkruist.

Lolbroeken

In dat treintje krijg je trouwens ook een goede indruk van dit overwegend agrarisch gebied, waarin de bewoners, die een naam van lolbroeken hebben hoog te houden, op een hartstochtelijk luide manier Gruezi zeggen en typische kreten slaken ter begeleiding van hun karakteristieke volksmuziek. Het voert je in een sukkeltangetje door een prachtig lichtglooiend, groen landschap langs pittoreske dorpjes met houten huizen, beschilderde gevels, middeleeuwse raadhuisen en kerkjes en gezellige pleintjes waar kletterende fontein voor extra sfeer zorgen.

Een van die plaatsjes is Urnasch waar het Museum für Appenzeller Brauchtum gevestigd is. Daar krijgt u in een vijf verdiepingen tellend, authentiek momumentaal pand een goede indruk van hoe de Appenzeller woonden en werkten. Een gids in klederdracht – zwarte kuitbroek, wit hemd met rood bestikt hesje en zwarte hoed met veer – weerlegt meedogenloos uw inschatting dat u het Schwyzerdütsch best wel redelijk onder de knie hebt. Maar geen nood, hij spreekt ook Hochdeutsch en vertelt maar al te graag over de vele lokale en regionale feesten en gebruiken.

Zoals carnaval, de inwijding van de lente en Nieuwjaar, dat door de bevolking van Urnach liefst twee keer gevierd wordt: op 31 december en op 13 januari, wanneer de mannen met vaak angst-aanjagende maskers, kleren van natuurlijke materialen als hout en stro en stokken met beilen door de straten trekken. Veel

• Kevin Costner als Wyatt Earp.

MGM-leeuw brult nu aan de Maas
PAGINA 33

'Wyatt Earp' te omslachtig
PAGINA 33

Concert dEUS in Fenix al uitverkocht
PAGINA 35

Nieuwe ronde van Wittman
PAGINA 39

ZATERDAG 1 OKTOBER

GELEEN: Poppenbeurs in de Hanenhof van 10.30 tot 16.30 uur

HASSELT: Grote striptweedaagse, Capucienestraat 10, van 10 tot 17 uur, zondag van 12 tot 18 uur. Met markt en ruilbeurs van strips en videofilms, stripteke-naars aanwezig.

HEEL: Berenbeurs met dertig exposanten, zaterdag van 13 tot 18 uur, zondag van 10 tot 18 uur. Berendokter en kinderopvang aanwezig. In zalencentrum Don Bosco.

ZONDAG 2 OKTOBER

MAASTRICHT: Demonstraties vlaaien bakken in oude bakhuis bij Hoeve Lichtenberg, Lichtenbergerweg, van 11 tot 16 uur.

• De Sântis, de bergtop in het Appenzellerland, met zijn 2502 meter de hoogste noordelijke voorbode van de Alpen.

Oud-Hollands poppenkastdecor in de tropen

Curaçao en Aruba binnen handbereik

DOOR ROB VAN DEN DOBBELSTEEN

Vanuit het vliegtuig lijkt Curaçao op een brandende pannenkoek. Zo'n olieraffinaderij maakt het welkom er niet vrolijker op. Maar hoe de in alle folders en brochure terugkerende kreet – 'Het Eiland Met De Vele Gezichten' – ook tegen de borst stuit, hij heeft een hoog waarheidsgedachte. Een zilveren strand aan de rand van een bos schoorstenen; een leuke stad, opgevoerd aan de voet van een feitelijke brug, en een gestroomlijnd hotel in the middle of nowhere.

De Spanjaarden zagen indertijd niets in Curaçao. Net zo min als in Aruba en Bonaire. Toen er omstreeks 1515 een naam aan de Caribische kruimels moest worden gegeven, waren de veroveraars vlug klaar. Waardeloze eilanden, krabbelde de dienst-

doende topograaf op de kaart: Islas Inútiles. Waarna zo'n beetje de hele oorspronkelijke bevolking als slaaf naar de Dominicaanse Republiek werd verscheept.

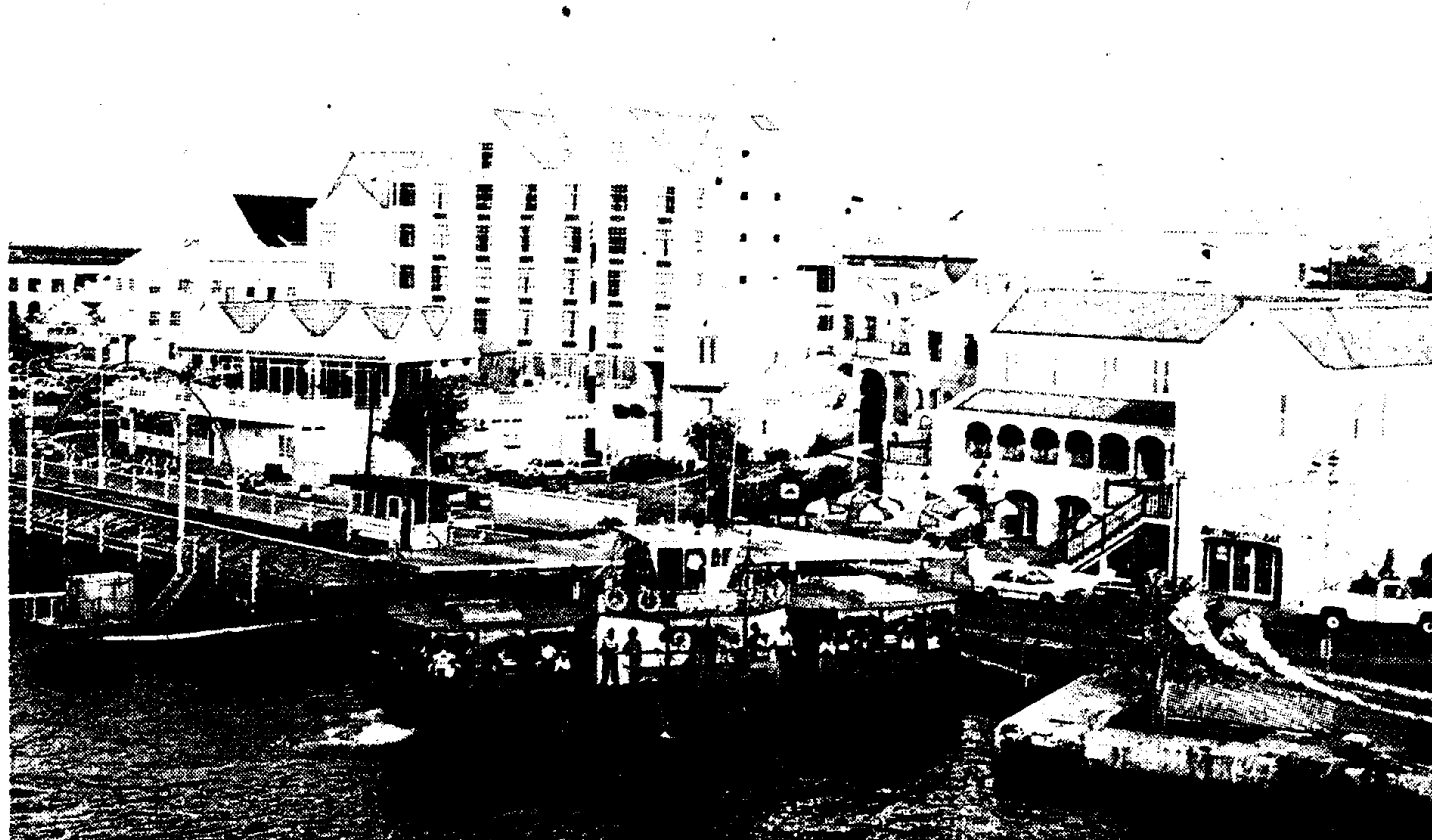
Johan van Walbeeck ondervond dan ook nauwelijks tegenstand toen hij in 1634 de eilanden namens de Westindische Compagnie kwam bezetten. Waarom zou je bloed vergieten voor een paar lapjes grond waarop toch niets te verdienen viel. Maar dat getuigde dus van weinig inzicht, of erger nog, van slechte koopmansgeest. Enkele jaren later reeds hadden de wakkere Hollanders het strategisch gelegen Curaçao getransformeerd tot het centrum van de slavenhandel. Nooit is er op de benedenwindse eilanden zoveel geld verdiend als toen.

Dutch Caribbean

De zwarte bladzijde werd pas op 30 december 1862 met enige te-

genzin omgeslagen. Waarna een sterke economische teruggang volgde. Eerst gestuit door de komst van de olieraffinaderijen en later door die van de toerist. Van der Valk trok het sprintje aan. Vijf jaar geleden reserveerde het horeca-concern voor het eerst tweehonderd vliegtuigstoelen op de lijn Brussel-Curaçao. Het hoogelach binnen de Nederlandse reisbranche verstomde de rap. De aantrekkingskracht van Curaçao op Hollandse vakantiegangers bleek groter dan verwacht.

Drie touroperators doken eind augustus daarom onversaard in de slipstream van Van der Valk en zes anderen lopen zich langs de zijlijn warm. Zes KLM-vluchten per week werden eerst uitgebreid naar negen en vanaf november wordt dat aantal zelfs opgekrikt tot twaalf. Curaçao is hot. Twee weken Dutch Caribbean voor nog geen tweeduizend gulden. Stranden, palmbomen, de in vrolijke tinten gesauste ge-

• Otrobanda (de Overkant), het fleurigste gedeelte van Willemstad.

veltjes van Willemstad en 's avonds rumba, merengue en carrioca op het broeierige ritme van het orkest Dushi Korsow. Anko van der Woude: „Van de benedenwindse eilanden is Curaçao met voorsprong het leukste.”

Zinsbegoocheland

Over smaak valt lang te twisten,

maar Van der Woude heeft sterke argumenten. Elke donderdagmiddag maakt de architect van vijf tot zeven een wandelingetje door Otrobanda (de Overkant), het fleurigste gedeelte van Willemstad. De ommegang begint bij de Swinging Old Lady, zoals de pontonbrug in de Sint Annabaai kozend wordt genoemd, en eindigt in de Netto Bar. Voor een

tientje mag je mee. Willemstad zoals het ooit geweest moet zijn en zoals het eigenlijk alleen door Tip Marugg kan worden beschreven. Een zinsbegoocheland, de melange van vreemde geuren, exotische klanken en zoete kleuren. Afgekaderd door een niet aflatende stroom anecdotes, verteld door de enthousiaste mar-sleider zelve.

De navel van Curaçao, Otrobanda. De oude wijk vormt samen met Punda – aan de andere kant van de Sint Anna Baai – en het met decadente landhuizen gestoffeerde Scharloo de kern van Willemstad, hoofdstad der Nederlandse Antillen. Die grandeur straalt het plaatsje niet uit. Veel eerder heeft het de allure van een oud-Hollands poppenkast-decor. Jan Klaassen in de tropen.

Aruba

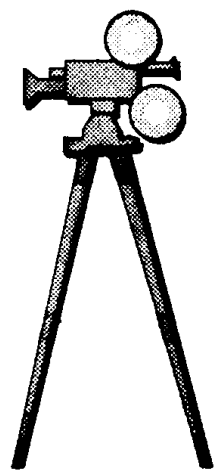
Op Aruba niets van dat alles. Have fun in the sun. Een luxueuze Costa del Sol aan de Caribische Zee. Schitterende hotels (waarvan sommige door financieringsproblemen nog niet zijn afgebouwd), eindeloze door palmbomen afgezoomde stranden, lauwe zee, druk nachtleven (met casino's) en 's avonds eeuwig brandende barbecues onder een fluwelu hemel. Geknapt voor hen die een luie vakantie aanhangen.

Wie toch wat van het eiland (zo groot als Texel) wil zien, hure bij voorkeur een rijwiel. Meer dan een dag heb je niet nodig. Aardig tochtje. De door water en wind uitgeslepen natuurlijke brug, de California zandduinen met daarboven de op vis jagende pelikanen, de Fishermen's Huts en het dorpje Noord met een in de zon dommelende zwarte, die vanaf de stoep van zijn huis grijnzend naar de voorbijrijdende blanke zwaait. Vooral dat laatste beeld blijft bij. 'Maak je niet druk man'. De Caribbean in een notedop.

Nederlands eerste megabioscoop pronkt in Maastricht

MGM-leeuw brult aan de Maas

DOOR FRANK JANSEN

Voortaan brult de leeuw van Metro Goldwyn Mayer niet alleen op het filmdoek, maar ook aan de Wilhelminasingel te Maastricht. Het beroemde MGM-logo is daar prominent aanwezig op de zuidgevel van de nieuwe bioscoop.

MGM Maastricht, de eerste mega-bioscoop van Nederland, is vanaf vandaag de opvolger van het inmiddels gesloten Mabi-theater dat niet meer voldeed aan de eisen van deze tijd. Na iets meer dan een jaar kwam de nieuwbouw op het voormalige LTS-terrein gereed en het eindresultaat mag er zijn: de accommodatie heeft zes zalen op rij en biedt plaats aan 1678 bezoekers die aan zit- en kijkscherm geen gebrek zullen hebben. Door de gelijkvloerse aanleg hebben rolstoelgebruikers toegang tot iedere ruimte en iedere zaal. Aan de centrale hal bevinden zich kassa, toiletten, zaalgangen, een winkeltje met filmsouvenirs en een grand café voor de inwendige mens. Een aardig detail: de filmprojectoren staan langs één rechte kabinestraat, zodat de hele bioscoop in principe door één operateur bediend kan worden.

Geluid

Ook op technisch gebied heeft MGM de zaakjes goed voor elkaar: alle zalen hebben computergestuurde airconditioning en zijn voorzien van dolby stereo-

● MGM-manager Ruud Hafkenscheid, vol trots

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

systeem waarbij het geluid van alle kanten komt. Zelfs achter het filmdoek staan grote speakers opgesteld. In drie zalen kan worden gewerkt met het nieuwe DTS-systeem voor digitale (ruisloze) geluidsweggeve. Ook bezoekers met een gehoorstoornis kunnen optimaal genieten van de geluidseffecten: voor hen zijn er speciale apparaten te huur bij de kassa. En als klap op de vuurpijl bieden twee zalen de mogelijkheid voor 70 mm-projectie, zeg maar projectie op een supergroot doek.

MGM Maastricht gaat zijn films vier maal per dag vertonen met op zaterdag extra nachtvoorstellingen. En hanteert door de week andere tarieven dan in het weekeinde: van maandag t/m donderdag betaalt men f7,50 voor de matinee-voorstellingen en een tiende voor de avondvoorstellingen. Op vrijdag, zaterdag en zondag is dat respectievelijk f10 en f15. Daarnaast zal iedere middag om vier uur een kinderfilm gedraaid worden en is er op zaterdag, zondag en woensdag om 13.15 uur een ex-

tra kinder-voorstelling. De kinderfilms kosten steeds f7,50. Overigens zijn de zalen niet alleen geschikt voor filmvertoningen: ze kunnen ook aan derden worden verhuurd voor andere doeleinden. Zaal 1 en zaal 6 hebben bijvoorbeeld een podium. Kortom: een multi-functioneel gebouw dat voor het grootste deel nieuw is. Aan de oostzijde, waar een deel van de oude LTS werd opgeknapt, is het grand café ondergebracht. Daar bevinden zich ook kantoorpanden voor beginnende ondernemers.

De eerste mega-bioscoop van Nederland staat nu in Maastricht. Binnenkort zullen Groningen, Den Haag en Amsterdam volgen. De omvang van de bioscopen wordt door MGM gekoppeld aan het aantal inwoners.

Te laat

Ruud Hafkenscheid, manager van MGM Maastricht verduidelijkt: „Het is de laatste jaren gebleken dat er te weinig filmdoeken in Nederland zijn om het enorme filmaanbod te verwerken zodat veel producties pas laat te zien waren of zelfs noodgedwongen op de plank bleven liggen. De mega-bioscopen hebben veel zalen en zitplaatsen onder één dak en kunnen zo beter inspelen op het aanbod. Nu kunnen ook films die commercieel iets minder aantrekkelijk zijn vertoond worden.”

Als voorbeeld bij de laatste categorie noemt Hafkenscheid 'Trois couleurs: Rouge' van Kieslowski, een film die overigens aanvankelijk naar het Maastrichtse filmtheater Lumière zou gaan. Maar de distributeur koos uiteindelijk voor MGM, omdat die bioscoop de grootste zalen en de meeste vertoningen heeft.

Nu MGM zijn zalen ook open voor 'mindere' kassuccessen wordt de stedelijke concurrentiestrijd oover de filmboekingen tussen MGM, Cinema Palace en Lumière nog harder.

Een strijd overigens waar de filmfan niet mee zit. Die heeft er vanaf vandaag een prachtige bioscoop bij.

Rode lippen op grafsteen James Dean

FAIRMOUNT - De grafsteen van James Dean is overdekt met rode lipstick-kussen. Op de grond liggen briefjes met liefdesverklaringen en op de roze marmeren plaat balanceerden sigaretten - een ode aan Deans rebelse image.

Voor de 39ste sterfdatum van de gevierde acteur zijn wederom duizenden fans komen opdagen in Fairmount, het dorp in Indiana waar Dean is opgegroeid.

Fairmount doet er alles aan om de herinnering aan 'Jimmy Dean', zoals hij hier altijd heeft geheten, levend te houden. Je hebt er de James Dean Gallery, waar schoolboeken van Dean en kostuums die hij droeg in beroemde films als 'Rebel Without a Cause' tentoon zijn gesteld.

Dean werd in 1931 geboren in het nabijgelegen Marion. Toen hij negen was, stierf zijn moeder en kwam hij in Fairmount in huis bij een oom en tante, die hij op zijn 18de verliet om acteur te worden. In zijn films gaf Dean uiting aan de opstandigheid onder de jeugd van die dagen.

● HEERLEN

Royal: Forrest gump, dag. (beh. za) 18 en 20.30 uur, za 14 17 19.45 en 22.30 uur, zo ook 14.30 uur. Rivoli: I love trouble, dag. (beh. za) 18.15 20.30 uur, za 15.30 18.20.15 en 22.45 uur, zo ook 15.30 uur. Duimelintje, za zo wo 14 uur. Maxim: Four weddings and a funeral, dag. 18.15 en 20.30 uur, za ook 22.45 uur, za zo 14 en 16 uur.

H5: Color of night, dag. 14.30 18 en 21 uur, za ook 23.30 uur. The flintstones, dag. 14.15 18.15 uur, za zo wo ook 16.15 uur. Wyatt Earp, dag. 20 uur. When a man loves a woman, dag. 14 18.15 21 uur, za ook 23.30 uur. De aristokatten, za zo en wo 14 en 16.15 uur. Clear & present danger, dag 18 en 21 uur, do vr ma di ook 14 uur, zat. extra om 23.30 uur. Wolf, do t/m zo 14 en 18.15 uur, ma t/m wo 21 uur, za ook 23.30 uur. Speed, vr t/m di ook 18.15 uur, ma t/m wo 14 18.15 uur, za ook 23.30 uur. Sneak preview, do 23 uur.

● LANDGRAAF

Autokino: The flintstones, vr en za 20 en 22.15 uur, zo ook 20 uur.

● Sally Field in 'Forrest Gump'

● MAASTRICHT

MGM: Forrest Gump, dag. 14 17 en 20.30 uur. Wyatt Earp, dag. 14.15 en 20.15 uur. When a man loves a woman, dag. 13.15 16 18.45 en 21.30 uur. Four weddings and a funeral, dag. 18.45 en 21.30 uur, do vr ma en di ook 13.15 en 16 uur, za ook 00.15 uur. I love trouble, dag. 18.45 21.30 do vr ma di ook 13.15 en 16 uur, za ook 00.15 uur. Color of night, dag. 13.15 16 18.45 en 21.30 uur, za ook 00.15 uur. Jungle Jack, dag. 16 uur, za zo en wo 13.15 uur. Duimelintje, za zo en wo 13.15 en 16 uur. Cine-K: Coma, dag. 21 uur. Cinema: Palace: Clear and present danger, do vr ma di 20.30 uur, za 14 18.45 en 22 uur, zo en wo 14 17.15 en 20.30 uur. De aristokatten, za zo en wo 14.30 uur. Wolf, dag. 18 en 21 uur. The flintstones, do vr ma di 18 uur, za zo en wo 14.30 uur. Speed, dag. 18 en 21.15 uur, ma geen voorstelling om 21.15 uur. Sneak preview, ma 21 uur. Lumière: Fresa y chocolate, dag. 20 uur. Cuba, dag. 20.30 uur. Temptation of a monk, dag. 22 uur. The snapper, do vr en za 23 uur.

● GELEEN

Roxy: Wyatt Earp, dag. 20.30 uur. Speed, dag. 20.30 uur. The flintstones, za zo 14 en 18.30 uur, wo 14 uur.

● SITARD

Forum: Clear and present danger, dag. 20.30 uur. Four weddings and a funeral, dag. 20.30 uur. Duimelintje, za zo en wo 14 uur.

● ECHT

Royal: Wyatt Earp, do t/m di 20.30 uur. The flintstones, do t/m di 20.30 uur, zo en ma ook 14.30 uur. Duimelintje, zo 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Wyatt Earp, do t/m wo 20.30 uur. Beverly Hills cop 3, do t/m zo 19.30 en 21.30 uur, za zo ook 14.30 uur. I love trouble, ma di en wo 20.30 uur. The flintstones, za zo en wo 14.30 uur.

'Wyatt Earp' te omslachtig

DOOR ROB DE KAM

Ooit hadden filmmakers genoeg aan negentig minuten om hun verhaal te vertellen en iedereen had daar vrede mee. De producenten (want de kosten bleven zo een beetje binnen de perken), het publiek (want er bleef na het bioscoopbezoek nog tijd over voor een bezoek aan het café) en de bioscoopondernemers (want ze hadden de mogelijkheid drie of vier voorstellingen per dag te geven en konden zo het maximale rendement uit hun zalen halen).

Uitzonderingen op de standaardlengte waren dan ook alleen maar in zeldzame gevallen toegestaan: bijvoorbeeld wanneer een getalenteerd filmmaker een peperduur, met sterren bezaaid historisch epos wilde maken. De negentig minuten zijn echter niet meer zo heilig als voorheen: films van twee of zelfs drie uur zijn schering en inslag. Artistieke motieven liggen daar lang niet altijd aan ten grondslag, het heeft vaak te maken met het idee dat de verwerende kijker alleen nog voor iets speciaals van zijn thuisbuis weg te lokken is. En 'iets speciaals' wil dan vaak zeggen: iets langs. 'Wyatt Earp' van Lawrence Kasdan is het zoveelste voorbeeld van deze denkwijze. De film - een western over de gelijknamige sheriff en revolverheld - duurt bijna drie uur en er zit eigenlijk geen scène in die niet te lang is. Al bij de begintels, een shot van de titelheld die met een dampende mok koffie en een rokende sigaar in een saloon zit te wachten op wat ko-

● Kevin Costner en Dennis Quaid in 'Wyatt Earp'

men gaat, krijg je het gevoel dat het wel wat minder gemogen had; het is een gevoel dat je daarna niet meer verlaat.

In toom

Waarom toch dit alles? Wellicht is hoofdrolspeler en co-producent Kevin Costner wat overmoedig geraakt na het succes van het ook al tamelijk langdurige 'Dances with Wolves'. Waarschijnlijk hadden de makers ook iets meer voor ogen dan een simpele western. Zij wilden een heus epos creëren, waarin niet alleen de lotgevallen van een individu behandeld zouden worden, maar ook het typisch Ame-

rikaanse 'frontier-gevoel' eens en voor al ontleed zou worden. 'Wyatt Earp' als symbool voor de drang naar het Westen, voor de wil om je leven geheel naar eigen inzicht in te richten, daarbij alleen in toom gehouden door enkele simpele wetten en - nog belangrijker - het eigen rechtvaardigheidsgevoel.

Wyatt Earp - een historisch figuur - is geen held pur sang. Hoewel hij jarenlang als wetshandhaver optrad en menige 'outlaw' het zwijgen oplegde, had hij moeite het belang van hem en zijn uitgebreide familie te scheiden van zijn meer officiële taken. De film laat dat duidel-

lijk zien: ook Lawrence Kasdan benadrukt dat de fameuze 'shoot out' bij de OK Corral, waar Earp en zijn aanhang in het strijdperk traden tegen een aantal schurken dat hen al lang dwarszat, meer het uitvechten van een persoonlijke vete dan pure wetshandhaving inhield. Het was vooral een kwestie van het fameuze 'A man's gotta do what a man's gotta do': in sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer de eer van de familie op het spel staat, heeft een Man geen andere keus dan handelend op te treden.

Dubbelzinnig

De morele dubbelzinnigheid van Earp komt op tal van momenten terug in de film. Zo schiet en vilt Earp om in zijn levensonderhoud te voorzien menig buffel, een daad waar de moderne bioscoopganger - mede door Costners rol in 'Dances with Wolves' - niet bepaald een hoge dunk van heeft. En de harde manier waarop Earp met zijn vrienden omgaat wanneer hij een leuker exemplaar tegen het lijf loopt is voor een westernheld tamelijk ongebruikelijk en zal hem bij een deel van het publiek ook niet populairder maken.

Dat Kasdans film het, ondanks dit loffelijke streven naar het aanboren van wat diepere en minder voor de hand liggende lagen, toch niet echt redt, mag vooral de scenarioschrijvers (Kasdan zelf, samen met Dan Gordon) aangerekend worden. Het belangrijkste bezwaar is het feit dat zij een veel te omslachtig verhaal schreven.

Bruce Willis huilt in 'Color of Night'

DOOR PIET VAN DE MERWE

Veertien jaar geleden maakte Richard Rush een opmerkelijke film met de titel 'The Stunt Man'. Het was een goede, intelligente actiefilm met een uitmuntende rol van Peter O'Toole. Rush had er bijna een decennium aan gewerkt om die film in de bioscopen te krijgen. Richard Rush, een naam om te onthouden, denk je bij het zien van zo'n film. Dat onthouden wordt nu pas bekend met 'Color of Night', de volgende film van Rush. Of beter gezegd het onthouden wordt getraft, want vergelijkingen met 'The Stunt Man' vallen in elk opzicht in het nadeel van de nieuwe Richard Rush-film uit.

Het verhaal is een eenvoudige whodunnit. Een psychiater in Los Angeles wordt vermoord en de waarschijnlijke dader is een van de leden van de wekelijkse therapiegroep die de psychiater begeleidde.

Deze plot wordt niet soepel verleden en het wordt op gang gehouden met alle mogelijke trucs, die niet goed weggewerkt zijn onder andere dingen. De oplossing van het raadsel wordt op die manier wel heel onwaarschijnlijk en bijna bespottelijk iets. Maar producent Vajna is natuurlijk niet helemaal gek en heeft voor de hoofdrol Bruce Willis gekozen. Deze speelt ook een psychiater en is de beste vriend van de vermoorde. Willis, die in zijn andere films graag alles kapot schiet, mag herhaaldelijk zeggen dat hij zo'n hekel heeft aan vuurwapens. Hij mag zelfs een portie vuilnis als hij vertelt hoe hij vermoord heeft als psychiater en bovendien ook nog zijn beste vriend vermoord is.

Tegenover Willis speelt Jane March, die in The Lover (L'Ambant) de jonge Marguerite Duras speelde. Zij mag opnieuw veelvuldig uit de kleren gaan en bechaaft erotische scènes spelen met haar tegenspeler. Dat is nog steeds net zo erotisch als in de inmiddels andere Amerikaanse

film, maar Rush heeft waarschijnlijk de opdracht gekregen om door te filmen bij stukjes lichaam waar die gemiddelde Amerikaanse film ophoudt. Omdat de belangrijkste erotische scène tussen die twee ook nog onder water gefilmd is, ziet het er allemaal nog aantrekkelijker uit. Op die twee zaken wordt de film verkocht, Bruce Willis huilt en is naakt.

Maar de naam Richard Rush blijf ik nog steeds onthouden omdat hij ooit 'The Stunt Man' maakte.

DOOR RON BROWN

'Stand By Me' is een film over nostalgie en jeugdsentiment, gebaseerd op het korte verhaal 'The Body' van horror-koning Stephen King, die zich hier aan een heel andere kant laat zien. Geen gegriezel, maar een sfeervolle, ontroerende, soms komische, maar vooral tragische film over volwassen worden en vriendschap.

Vier pre-puberele vrienden horen dat ergens in een bos het lijk van een vermist twaalfjarige jongen zou liggen, en besluiten dit op te sporen om zo beroemd te worden. Ze gaan op pad, een beetje angstig en onzeker, en leren elkaar onderweg pijnlijk goed kennen. Gordie (Wil Wheaton) wil later schrijver worden (mogelijk een rol die King een beetje autobiografisch heeft ingevoerd) maar gaat zwaar gebukt onder de dood van zijn broer en de verwijten van zijn ouders. Chris (gespeeld door de onlangs op jonge leeftijd overleden River Phoenix), afkomstig uit een kansarm en verguisd gezin, vangt hem op. Teddy (Corey Feldman) probeert tegen beter weten in zijn labiele vader op te hemelen en te imiteren.

Bij het vinden van het lijk krijgen de jongens het aan de stok met de jeugdbende van Ace (Kiefer Sutherland) en gaat de drang naar roem helemaal over.

In Video Vers wordt aandacht besteed aan speedfilms die nu of binnenkort op video te huur of te koop zijn.

Zij keren terug naar huis en nemen klungelig afscheid van elkaar, een beetje ouder en wijzer geworden. Dat lijkt op een anticlimax, maar het verhaal is door regisseur Rob Reiner geheel ondergeschikt gemaakt aan de relatie tussen de vrienden met hun angsten, problemen en frustraties. 'Stand By Me' wordt zo een ontroerende en herkenbare sfeerfilm. (TriStar Home Video)

DOOR HANS TOONEN

'Man Trouble' brengt alleen de verstokte Jack Nicholson-fan in verrukking. Want de film op zich is als een zoutloos frietje. Bewijs daarvoor levert Jack Nicholson zichzelf. Zodra hij niet in beeld is, heb je de neiging de huiskamer te gaan behangen. Zelfs Ellen Barkin houdt de spanning niet vast.

'Man Trouble' verhaalt van een louché hondentrainer (Nicholson) die een vete kluit hoopt te krijgen aan het onveilige gevoel van de samenleving. Als de inboedel van opera-zangeres Joan Spruance vernield wordt, hapt

'When a Man loves a Woman' draait om drank en liefde

DOOR LEO BANKERSEN

Een Hollywoodfilm over gewone mensen is nog altijd een bijzondere. Wat dat betreft is het een verademing om Meg Ryan en Andy Garcia te zien als tweeverdieners met zeurende kinderen, vermoeiende werkdagen en huishoudelijke irritaties. Garcia is overigens wel mooi piloot en niet zomaar fabrieksarbeider of kantoorklerk. Rigoureuze afzien van alle glamour was kennelijk te gewaagd.

Ook de openingsscène spreekt de taal van romantisch amusement. Een alledaags probleemje over het ophalen van de was wordt met veel bravoure uitgebouwd tot een komische act die tegelijkertijd moet bewijzen dat Meg en Andy nog steeds smoorverliefd zijn.

Toch krijgt de kijker al snel het gevoel dat er een addertje onder het gras schuilt. Regisseur Luis Mandoki ('White Palace') weet dat uitbundige geluk iets onhaaglijks te geven.

De crisis slaat dan ook onverbidde-lijk toe wanneer Meg een alcoholist in een vergevorderd stadium blijkt te zijn, iets dat ze

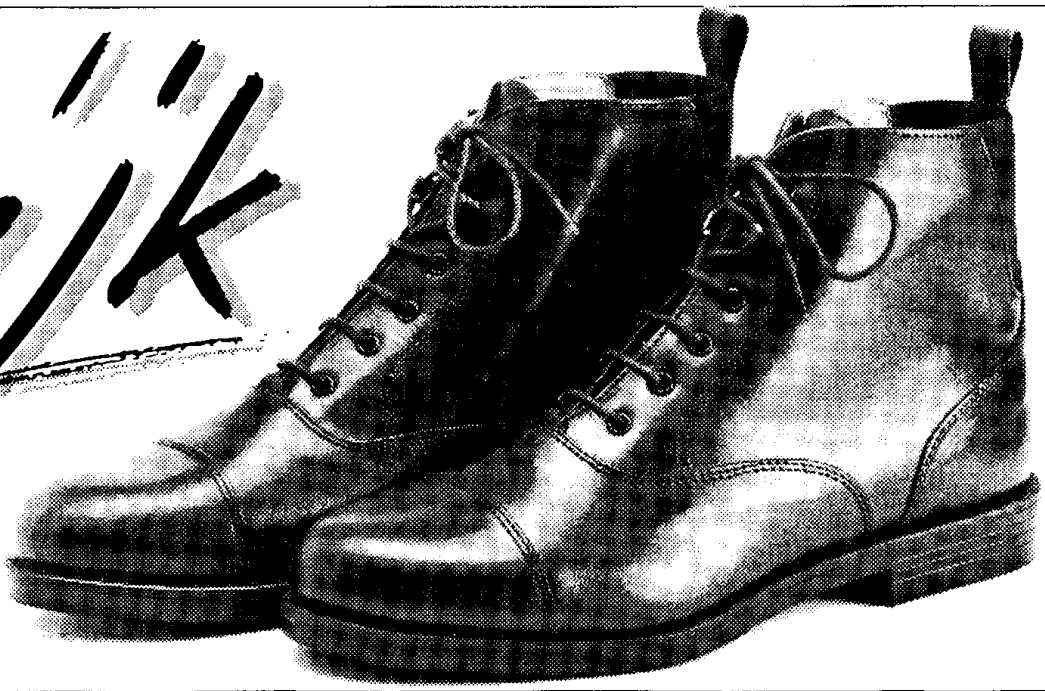
● Andy Garcia en Meg Ryan in 'When a Man loves a Woman'

zelfs voor haar man verborgen wist te houden. Vanaf dat moment hebben Meg en Andy een moeilijke weg te gaan.

'When a Man Loves a Woman' brengt dat gewetensvol in beeld. In aanpakende en sterk gespeelde scènes wordt niet alleen het gevecht tegen de verslaving getoond, maar ook de machteloosheid en irritaties die in de plaats van een gelukkige relatie zijn gekomen. Het werken aan herstel gaat gepaard met moeizame afkicksessies, diepgaande groeps gesprekken en emotionele bekentenissen. Realistisch geënceneerd, dat zeker, maar onbevredigend wanneer de mythe van de ware liefde als een laatste tovermiddel te hulp wordt geroepen. Dan besef je ook dat Mandoki te veel steunt op louter goede bedoelingen, dat de warme fotografie (Lajos Koltai) en emotierijke muzikale thema's (Zbigniew Preisner) niet iets te opzichtig zijn en dat Ellen Burstyn als oma natuurlijk is ingehuurd om de film cachet te geven. Wordt het uiteindelijk toch nog een vertrouwde 'feel-good movie' met een geruststellend happy end.

fantrekkelijk

Veterlaarsje
in cognac en zwart leer.
Maten 36 - 42. Normaal 129.95

89.95

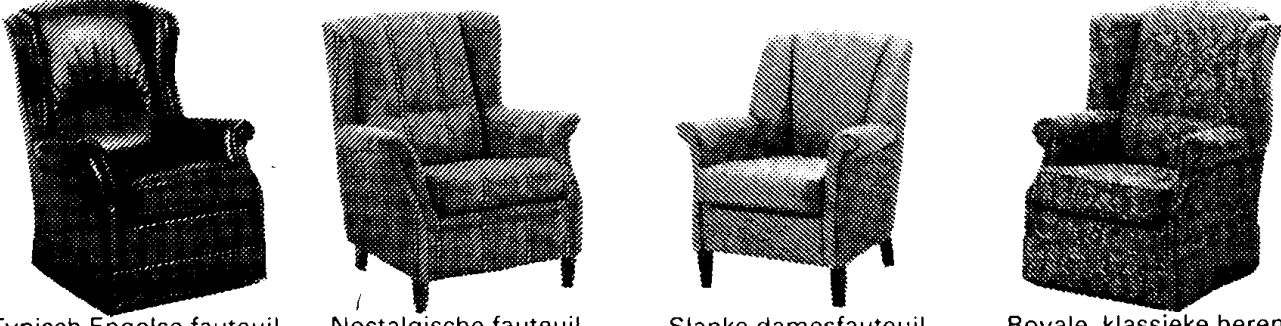
van Wersenel

Heerlen: Winkelcentrum 't Loon

De sterkste verhalen.

Het is guur buiten. Terwijl de najaarsstormen om het huis huilen, is het binnen op en top gezellig. Geen wonder. Opa heeft zich, samen met kleine Wilco, genesteld in z'n favoriete fauteuil. 'Clubfauteuil' zegt opa altijd. Zo'n chique ouderwets woord, vindt Wilco. Past precies bij zijn opa. Dat is ook een chique meneer. Neemt slechts genoeg van het allerbeste, maatwerk, service. Neem nu die 'clubfauteuil'. Komt van Fauteuilerie. Precies aangepast aan de wensen van opa. En - zo heeft opa eens verkapt - de prijs was niets hoger dan een doorsnee-fauteuil. Sterk verhaal van opa, niet?

Typisch Engelse fauteuil van bijzondere kwaliteit. Perfect bekleed met handwisch leer. De rug is voorzien van sierlijke stiksels. Afgewerkt met volent.

Nostalgie fauteuil met losse keerbare kussen. Uitgevoerd op pootjes en verkrijgbaar in vele decoratieve stoffen.

Slanke damesfauteuil. Losse keerbare kussen en leverbaar in vele stoffen. De rug is onderverdeeld in 3 vlakken.

Royale, klassieke herenfauteuil met slimmeren. Hoge rugleuning en zeer fraai afgewerkte armleuningen. Losse keerbare kussen en afgewerkt met volent. Bekleed met stof

2895,- 1195,- 1145,- 995,-

fauteuilerie

Om goed te zitten

In de Cramer 154 - Woonboulevard Heerlen - Telefoon 045-754224
Ook in Apeldoorn, Arnhem, Utrecht, Zoeterwoude en Zwolle

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten. In de Witte Hal

Met volledige garantie en service!
Koelen-vriezen-wassen-hifi-stereo-kleurenTV-video's etc. waar nieuwe, licht-beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst...

60% korting

OP = OP. Slechts enkele stuks!

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

BLUE AIR KOELKAST
RF 271 ruime inhoud van 270 liter, drie sterren vriesvak met laden, automatische ontdooiing, verstelbare rekken. GEEN f 1.149,- OF f 949,- MAAR: **f 599,-**

INDESIT WASAUTOMAAT
WE 1200, 1200 toeren centigrade, kl. wasjes, 14 wasprogramma's, energie spaarprogramma, regelb. thermostaat. GEEN f 1.299,- OF f 998,- MAAR: **f 799,-**

ELECTROLUX MAGNETRON
EME 2359 kompl. met bruiningsgrill, 27 ltr inhoud, 800 watt vermogen, aparte ontdooistand, digitale tijdsinstelling. GEEN f 899,- OF f 799,- MAAR: **f 399,-**

ZANKER DIEPVRIESKAST
GS 125 diepvrieskast met laden, energiezuinig, ruime inhoud, snelvrieschakelaar, krasvrij bovenblad. GEEN f 1.099,- OF f 799,- MAAR: **f 499,-**

BLAUPUNKT KTV
PS 55-21 grootbeeld, afstandsbediening, 99 kanalen, tekst, menusturing, sleep timer. GEEN f 1.799,- OF f 1.199,- MAAR: **f 998,-**

JVC VIDEORECORDER
HRD 770 inclusief afstandsbediening, 40 voorkeuzezenders, timer voor 8 programma's, stilstand beeld. GEEN f 899,- OF f 799,- MAAR: **599,-**

SONY MUSIC CENTER
MHC 1700 versterker 2x 40 watt, digitale tuner met voorkeuzezenders, dubbel cassette deck, met autoreverse, programmeerbare CD. GEEN f 1.699,- OF f 1.199,- MAAR: **f 899,-**

PHILIPS PORTABLE CD
AZ 6897, CD-speler met radio, inclusief hoofdtelefoon, shuffle play, programmeerbaar, inclusief adaptor. GEEN f 565,- OF f 349,- MAAR: **f 199,-**

WITTE HAL

SITTARD, Bergerweg 51-53, telef. 046-518162.
HEERLEN, Heerlerbaan 273, telef. 045-426842.
MAASTRICHT, Scharnerweg 66-70, telef. 043-633162.

Te koop dubbeldeurs IJSKAST, tafelmiddel ijskast, ijsdendiepvries. f 2.600,-. Tel. 043-610989.

Te koop GASFORNUIS incl oven, pr.n.o.t.k. Tel. 043-610989.

Te k. Designer PORCELEIENEN koffie- en eetservies "Sommerwind", fa. Dibbern, 6-delig, nw.pr. f 2.600,-, vr.pr. f 1.800,-. 045-427407.

Te koop Miele WASAUTOMAAT f 325,- en f 350,- comb. f 250,-, wasdroger f 100,-. Tel. 045-275291.

Te k. 4-pits GASFORNUIS met elc. oven merk Pelgrim, i.g.st. Tel. 046-747438.

Te koop DIEPVRIESKIST, plm. 1 1/2 jr. oud, tev. mooie wasmachine. Tel. 045-222258.

Te koop elektrische OVEN met pitten en alzuigkap. Tel. 04754-86745.

Te k. gevraagd: IJSKASTEN, diepvriezers (kist + kast), gasfornuizen (buitaardgas), wasmachines en drogers. Tel. 045-457624.

Te k. GASFORNUIS, wasdrogers, wasmachines, slotzuigers en diverse huishoudelijke app. TV's + video's, stereo app. en boxen, babykleding en toebehoren. Porcelijn, diverse nieuwe en gebruikte spellen, kleinmeubel, fietsen en gereedschappen. Div. wasmachines, volledig gecontroleerd en met 3 maanden garantie. Het Snuffelparadijs, Burg. Lemmensstr. 107, Geleen. f 046-748526.

Te koop LADENDIEPVRIES, dubb. drs koelkast, wasmachine. Tel. 045-255578.

IJSK. gasf. f 95,-; wasaut. f 175,-; diepvries f 175,-; wasdr. f 175,-. 045-725595.

Stevens verkoop in KOELKASTEN, wasmachines, gasfornuizen, diepvriezers en gaskookplaten. Tel. 046-379323.

Te koop gevraagd STUDIEPIANO. Telef. 046-520115.

Te k. KORG DS 8, synthesizer, incl. RAM kaart. Ingebouwde delaychorus/flanger, multi-timbral, vr.pr. f 900,-. Telefoon 045-429926 (Marc).

Te koop PIANO merk Eckhardt, f 800,-. Tel. 045-419786.

Te koop YAMAHA elektronisch orgel HE/8W, z.g.a.nw. Telef.: 043-478596.

Te k. Framus BASGITAAR 1964. Telef. 0499-2787 b.g. g. 00-32-89562251.

PLATENMARKT. Zat. 1-10: singles, LP's. Down Town in De Parel, Brunssum.

Te k. mooi DRUMSTEL compleet met bekken. Telefoon 04406-16536.

FENDER Stratocaster Sunburst, bwi. 75 met koffer, vr. pr. f 1.450,-. f 045-464618.

Te koop GITAAR GIBSON RD Artist, t.e.a.b. Telef. 522269.

Te koop MIDSET (complet): Tuner Sony, versker, cd player Philips, d.tafel Garrard, cassette Philips type 3542, 60 cd's, 2 Akai boxen, 3-w. 65 w. cont. Vr.pr. in koop! f 700,-. 045-214258.

Te koop zw. STUDIEPIANO vr.pr. f 900,-. Tel. 722941.

Te koop gevr. CEEDER alle soorten muziek. foon: 04404-1706.

Roland MT 100 SEQUENCER soundmodule Keyboard Yamaha PSR f 1.050,-. Tel. 04492-5526.

Te k. 1 paar luidsprekers met merk VISATON. foon 045-442453.

Kunst en Antiek

Antiekbeurs Kerkrade

30 sept. + 1 en 2 okt. - Rodahel met standhouders uit geheel Nederland vr. 19-22 - za. 14-22 - zo. 11-18 uur. Org.Buro I.R. Bezemer. Tel. 076-657508.

Antiekhandel Lodewijk stenderweg 9, Hoebroek-Centrum, tel. 211976 biedt u het mooiste antiek uit heel Europa. 2 m2 showroom. Geop. doord. vrijd. en zat.

De mooiste grenen en keus volgens VT-WON en Ariadne vindt u bij Antiek Simpeldel. Ims. 64. Telef. 045-443161. gen restauratie en loog. Maandag gesloten, doord. koopavond.

Te koop gevraagd te antieke en grootmoeder MEUBELLEN. 04499-3763.

Braderieën/Markten

2e Hands baby en KIND SPULLENBEURS. Inge voor verkoop zat. 1. 18.30-22.00 uur. Verkoop. 2 okt. 14.00-16.00 u. Zaal 't Klumpke, Rosp. Eckelrade. Info 04408-3537.

ROMMELMARKT zondag oktober in Casino Brunssum. Trebekken. Telef. 721452 / 728393.

ROMMELMARKT zondag 16 oktober in Gem. schaphuis Schaatsveld, Heerlen. Telef. 721452 / 728393.

Deelnemers gevr. ROMMELMARKT: zo. 9. Ubach over Worms in S. h. Tel. Terwaerden. Inf. 324112.

Vrijdag 30 sept. a.s. onseert de fanfare Harpe vids weer haar jaarlij ROMMELMARKT. 19.00 uur in het jeugd onder de kerk met het n. kruis. In de Zonne te Treebeek. Het Radn. Avontuur en gratis entree.

Te k. diverse ANTIEKE kasten, commodes, tafels, stoelen etc. o.a. eiken en grenen. Riga. Ambyerstr. Nrd. 174 Maasticht, Wijk 25. f 043-620924, v. 10.00-17.00 u., zaterdag 12-16 u.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen, lampen, klokken enz. Dorpsstraat 45A, Nuth (in het centrum t.o. kerk). f 045-243437. Een begrip voor de regio!

Wegens omstandigh. te koop staande KLOK, Akens. Luikse stijl, plm. 180 jr. oud, f 4.250,-, alleen ser. kopers! Tel. 04492-1304.

Te k. antieke eiken TAFEL, afmeting circa 125x80 mtr. Tel. 045-459-2732.

Te koop antiek: KASTJES, tafeltjes, kleinged en gespecialiseerd in klokken. Zaterdag's geopend van 10.00-17.00 uur. Veldhofstraat 43, Eygelshoven. 045-464847 b.g.g. 317958.

Wers ORGELS & Keyboards. Muziekhuus Guus Arons, Heerlen. Honigmanstr. 5-7, 045-717155 (ook voor keyboardlessen).

LESSEN voor keyboard, accordeon en orgel, notenlezen binnen 1 wk., studioopnames van Uw les, middels floppydisk of mc. enz. V. a. f 115,- per kwartaal, in Hoensbroek en Heerlerbaan. Telef.: 045-415270.

Piano STEMMEN, repareren en transporten. Tel. 045-410043 of 045-418373.

Te k. elektronisch ORGEL Yamaha, type FE 70, in nw. st., 3/2 octaaf, nw.pr. f 12.000,-, vr.pr. f 7.000,-. 045-444830, na 16.00 uur.

Te koop gevraagd DRUMSTEL liefst compleet met bekken, voor leerling. Tel. 043-645595.

Te koop div. goedspeliende JUKEBOXEN aan goedkope prijzen. Akerstraat Noord 164, Hoensbroek.

HI-FICTIE?! GISTEREN OP DE BEURS, VANDAAG TE KOOP BIJ DOM VAN DEN BERGH

GRANDIOZE BOSE INRUILAKTIE

Ruil uw oude luidsprekers in voor de:

BOSE ACOUSTIMASS 5-11 SPEAKERS

Meet de hoogte van uw huidige luidsprekers en u krijgt tot maximaal f 800,- terug voor uw oude luidsprekers.

REKENVOORBEELD:

BOSE ACOUSTIMASS 5-11 1998,-
INRUIL LUIDSPREKERS -800,-
U BETAALT SLECHTS 1198,-

SONY DOLBY SURROUND PROLOGIC AUDIO SYSTEM SEN-R5420/SS

Alles in één compleet A/V Rack Systeem • Super power 700 Watt • Prologic Decoder • Active Super Woofer • Tuner • Cassette deck • CD-wisselaar • Center Speaker en Surround Speakers • Pilaarmodel front luidsprekers • Audio meubel • A/V Systeemafstandsbediening

2499,-

PHILIPS MAGIC CD HIFI MINI SYSTEM

Muziekvermogen 2 x 50 Watt • Timer • 5 CD-wisselaar • High Speed Dubbing • Dolby B Ruisonderdrukking • 3-Weg luidspreekers • Afstandsbediening

1199,-

PHILIPS CD-i 450

Toploader • Aan te sluiten op elke kleurentelevisie en audioset • Startkabel • Afstandsbediening

799,-

PHILIPS HIFI STEREO TURBO DRIVEVIDEORECORDER VR 747

4 Videokoppen en 2 audiokoppen • PDC • Hifi-stereo • Showview • VPS • Follow tv • Synchro edit • Jog & Shuttle • Audio en video longplay • Easy timer afstandsbediening met LCD

1499,-

SONY DOLBY SURROUND PROLOGIC KLEUREN-TELEVISIE KV-A2941

72 cm Super Trinitron beeldbuis met Dolby Surround Prologic Decoder • Intelligent teletext • Hifi-stereo 60 Watt • 100 Voorkeuzezenders • On Screen Display • Double Duty afstandsbediening

2999,-

PHILIPS 100 HZMACHLINE KLEURENTELEVISIE 29 PT 825B

72 cm Blackline-S Super Flat beeldbuis • 100 Hz Digital Scan • Crystal Clear • Digitale ruisonderdrukking • On Screen Display • Easy teletext • Autostore • Easy tune • 100 Voorkeurprogramma's • Stereogeluid 80 Watt • LCD-afstandsbediening

2999,-

BETAAL IN 4 KEER, KOST NIET MEER*

* Vraag voor inlichtingen in onze winkels

eerste keus, goed gekozen

DOM VAN DEN BERGH

• Sittard, Voorstad 25, telefoon 046-513145 • Heerlen, Dautzenbergstraat 48, telefoon 045-713608
• Venlo, Vleesstraat 43, telefoon 077-514818 • Maastricht, Nieuwstraat 11, telefoon 043-212774

De debuutplaat **Worst Case** Scenario van de Belgische rockgroep **dEUS** sloeg begin dit jaar bij critici in als een bom en is door de grote maatschappij Island opnieuw en internationaal uitgebracht. dEUS was een maand geleden een van de sensaties van het Hasseltse Pukkelpop en doet morgen Fenix in Sittard aan.

dEUS-zanger/gitarist Tom Barman en bassist Stef Kamil Carlsens.
Foto: JOHN SMEETS

dEUS prikkelt en overrompelt

DOOR PETER BRUYN

MAARLEM – En toen was daar dEUS. Uit België en onder twijfel de meest verpletterende rockervaring die dat land veroorzaakt heeft sinds TC Matic en Front 242. En dat terwijl het publiek de muziek toch niet als hapklare hitparadepprojekten voorgezet krijgt. Het zijn de spannende, uitdagende arrangementen die in het oog springen, maar de pakkende reizen en popthema's daaronder die je bij blijven.

Daarmee is dEUS' muziek al voor een belangrijk deel omvattend. Gelaagde muziek. Afgespeeld tot op de pit blijft er vaak een prachtig liedje met akoestische gitaar, of een slepend rock-refrein over. Daar overheen gieren gitaren, kraak een viool en wordt geschreeuwd, gefluisterd en gekreund. Net als bij bijvoorbeeld de Velvet Underground, John Zorn of Sonic Youth is er geen chaos, maar juist orde die zich als schijnbare chaos manifesteert. En dat fascineert, boeit en prikkelt. Maar ook heel kwetsbaar en daarin zit weer de kracht.

„Die kwetsbaarheid is niet berekend. Die komt gewoon,” zegt gitarist Rudy Trouw. „Mischien komt het gewoon doordat we eigenlijk boven ons kunnen proberen te spelen,” oppert zanger/gitarist Tom Barman. „We willen zoveel dat we voortdurend op het randje balanceren. Of het gaat goed en het is prachtig, of je gaat genadeloos op je bek.”

De groep werd in 1991 opgericht door Tom Barman en bassist Stef Kamil Carlsens, maar kreeg pas in de loop van '92 gestalte toen gitarist Trouw, drummer Julle de Borgher en violist Klaas Janssens erbij kwamen. Op de begin dit jaar bij het kleine Belgische Bang!-label verschenen debuut-cd Worst Case Scenario is dEUS erin geslaagd het zo kenmerkende tussen hypnotiserend en hysterisch balancerende bandgeluid goed vast te leggen.

Zo goed, dat de grote en invloedrijke maatschappij Island de groep contracteerde en Worst Case Scenario opnieuw uitgebracht, nu ook buiten de Benelux-grenzen.

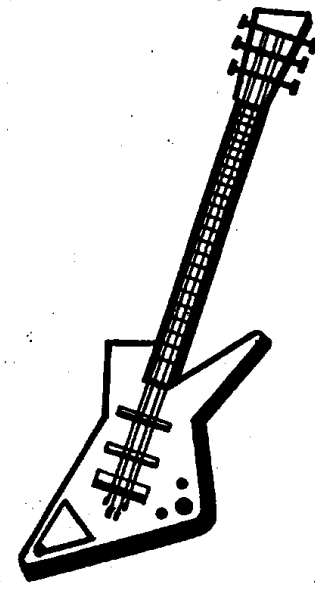
Voor het schrijven van hun muziek hebben ze geen concept, geen vaste vorm, zegt Barman. „Sommige liedjes zijn gewoon op de traditionele manier met een akoestische gitaar geschreven. Aan andere stukken werken we met de hele band tegelijk. Het belangrijkste is eigenlijk dat alles moet kunnen. We trekken ons niets aan van regels dat bepaalde combinaties of akkoorden in muzikaal opzicht niet zouden mogen.”

Opvallend in de muziek van dEUS is ook het repetitieve element. Gezongen en gefluisterde tekstfragmenten worden vaak talloze malen herhaald. Als een soort mantra's bijna. Bezwerend. En hetzelfde geldt voor instrumentale motiefjes. „Ja, dat is een dankbaar gegeven. Het sorteert een heel sterk effect en daar houden we van. Al moet je dat ook weer niet overdonderen. Maar we proberen graag dingen uit. Ook tijdens concerten. We werken nooit met een vaste setlist, er moet ruimte voor improvisatie zijn. Anders zouden we erbij in slaap vallen.”

Op vragen over de gedachte achter hun muziek gaan Tom en Rudy niet in. Kunst heeft geen boodschap. Kunst is zelf de boodschap. „Als onze muziek wanhopig klinkt is dat soms misschien omdat we wanhopig zijn, maar soms ook omdat we dat een mooi geluid vinden. Er zijn songs waarin we onze longen helemaal leegschreeuwen. Alleen omdat we het geluid dat dat oplevert mooi vinden. Dat heeft dan helemaal niets met weltschmerz te maken. De mooiste momenten in de kunst zijn die, wanneer de geheimen zich niet meteen bloot geven. En dat geldt ook voor onze muziek.”

dEUS uitverkocht

SITTARD – dEUS beschikt over een groeiende schare fans. Het concert dat de Antwerpse band morgen geeft in het Sittardse jongerencentrum Fenix is geheel uitverkocht. dEUS-fans die kaarten voor het concert hebben gereserveerd, moeten die vrijdagavond tussen half negen en half tien afhaken. Anders worden die kaarten alsnog verkocht.

de beste tien

- (1) Sleeps With Angels – Neil Young & Crazy Horse
- (2) Come – Prince
- (3) Monster – R.E.M.
- (4) Day For Night – The Tragically Hip
- (5) Grace – Jeff Buckley
- (6) Without A Sound – Dinosaur Jr.
- (7) Plugged In – Dave Edmunds
- (8) True Spirit – Carleen Anderson
- (9) Highway Trance – Jimmy LaFave
- (10) American Recordings – Johnny Cash

● Gordon Downie (The Tragically Hip)

De Limburg cd Top 10 wordt wekelijks samengesteld door Omroep Limburg, op basis van de hitlijsten van 25 Euregionale popjournalisten. Omroep Limburg zendt De Beste Tien elke zaterdagmiddag om twee uur uit.

popagenda

SEPTEMBER

- 28 Phil Collins, Festhalle Frankfurt ** □ Patrick Bruel, Ahoy Rotterdam *
- Black Uhuru, Hof ter Lo Antwerpen
- 29 The Dubliners, Sittard *; Van Morrison, Vredenburg Utrecht *; Urban Dance Squad + Chew A Bone, Velinx Tongeren
- 30 Larry Garner, Tapas Sittard; Van Morrison, Vredenburg Utrecht *; dEUS, Fenix Sittard *; Brings, Daren, Glin Place (cd-presentatie), A Gen Pomp Mechelen; Soulsister, Cultureel Centrum Lanaken; No Tuzedo, Stoba Echt; Game, 't Haofke Roermond; Los Leips, Troup Isolceer, Purple Haze Susteren

OKTOBER

- 1 Nu of Nooit, met Six Feet Six, Soucraft, Hippalawpeep, Passing Strangers, Paint It Black, Asijnfabriek Roermond, Blues'n' Lanaken, met Terry Mann & the Red Rooster Club, Larry Garner Blues Band, The Saxxix, Joe Kabak Band, Cultureel Centrum Lanaken; Santana, Ahoy Rotterdam *; Super Oldie-Festival, met Showaddywaddy, Sailor, Vliegbasis Wilderath **; Gold Shot, Cold Shot, The Bluesdoctors, Lambeck Eys; Noise Pollution, A Gen Kirk Gulpen; Never Mind, Purple Haze Susteren
- 2 Tote Hosen, foyer Schouwburg Sittard *; Strange Behaviour, Faroutski, Canix Lottum; Mason Ruffier, Boerderij Geleen (15.30); Private Justice, Midgard Wanssum; Nico & Friends, Hollandse Sittard; Mo Joe, De Mest Geleen
- 3 Nico & Friends, Moustache Echt
- 4 Urban Dance Squad, La Chapelle Luik
- 5 Randy Newman, Theater aan het Vrijthof Maastricht; Chew A Bone, 't Alter-natief Bilzen
- 6 Stake Out, Miller Time Heerlen; dEUS, Effenaar Eindhoven
- 7 Faroutski, Zwaar Klote, Nova Zembla Heerlen; Beween Haze, sporthal Strijthagen Landgraaf; The Wildcats, Luifel Geleen; De Schuur Geleen; Cultureel Centrum Lanaken; Crossroad, Pierrot Geleen; Bluescatters, Hollandse Sittard; Go to the Max, Stoba Echt; Stake Out, Fellini Heerlen
- 8 Nu of Nooit, met Red Blood, The New Age Pharoas, Smokehouse Brown, Ruff!, Cooler Than Jesus, Sjiwa Barrio; The Jaguars, sporthal Strijthagen Landgraaf; Innocent, Zaal Weustenaard Margraten; Paint It Black, Down Town Geleen
- 9 The Nylons, Theater a/h Vrijthof Maastricht
- 10 Roxette, Sporthalle Keulen **; Randy Newman, Theater aan de Parade Den Bosch
- 11 Bryan Ferry, Vorst Nationaal Brussel **
- 12 Joe Cocker, Sporthalle Keulen **; Youssou 'N Dour, Vredenburg Utrecht *
- 13 Pantera, Vereniging Nijmegen *
- 14 Urban Dance Squad, Osdorp Fosse, Vereniging Nijmegen *; John Denver, Ahoy Rotterdam
- 15 Nu of Nooit, met Boonze & The Wildcats, Green Dream, Companion, Sons of Rain, Stone Bob, Trefcentrum Oostermars Maastricht; Urban Dance Squad, Osdorp Fosse, Hanenhof Geleen *; From Beyond, Backbones, Slam Squad, De Heideroosjes (cd-presentatie), Niki Horst; Fake Brothers Blues Band, Vervint Sittard; Stake Out, Cheers Kerkrade
- 16 The Scene, End-a-Dub-Dub, Olympial Hal Herkenbosch; Randy Newman, M.C. Plops, Maastricht; The Ramones, Betty Ford Clinic, Bemdhall Arondink; The Big Noise, Apollo Lanaken; Coco Malabar, The Cranks, Fovered by Desire, Slachthof Eupen
- 17 Fietsefreem, Olympial Hal Herkenbosch; Private Justice, festival Bartok Born
- 18 Diana Ross, Ahoy Rotterdam; Bryan Ferry, Sporthalle Keulen
- 19 Roxette, Vorst Nationaal Brussel **; Nanci Griffith & The Blue Moon Orchestra, Tivoli Utrecht
- 20 Roxette, Vorst Nationaal Brussel **
- 21 Laura Pausini, Mecc Maastricht; Maggie Frankie, Satirycen Maastricht
- 22 Diana Ross, Vorst Nationaal Brussel **; Hans Dulfer, Fenix Sittard; Kaz Lux & Friends, Satirycen Maastricht
- 23 Janse Bagge Band, sporthal Heythuisen; Cutting Edge, Down Town Geleen; Bellhops, Satirycen Maastricht; Tramp Bluesfestival, met Snatch It Back, D-Train, Solid Senders, Boerderij Geleen; Stake Out, Cross Carroussel Geleen
- 24 Bon Jovi, Festival Plops, met Care, met de edge, Katchup Whop, Wicked Wonderland, The Stereotypes, The Cranks, Heideroosjes, Marshmallow Steamhammer, WW-Band, sporthal Ter Waerden Landgraaf
- 25 Aura, Exit in G Landgraaf; Xymox, Fenix Sittard
- 26 Final Nu of Nooit, met The Cranks, Hanenhof Geleen; Laura Pausini, Vorst Nationaal Brussel **
- 31 The Nylons, Theater a/h Vrijthof Maastricht

NOVEMBER

- 1 Adriano Celentano, Sporthalle Keulen **; Mary Black, MC Frits Philips Eindhoven
- 3 Blaggers Ita, Effenaar Eindhoven
- 4 Random Syndicate, Down Town Geleen; Crossroad, Crocodile Weert; Private Justice, Maastricht; The Ramones, Betty Ford Clinic, Bemdhall Arondink
- 5 Gelander Rocknacht, met Otis Grand & The Dance Kings, The Psyche Flowboys, Loose Diamonds, Mother of Pearl, Pat Means, Michael de Jong, Easy Meat, Aura, Glin Palace, Hanenhof Geleen; Stake Out, De Nor Heerlen; Status Quo, Rijnhal Arnhem *
- 6 The Nylons, MC Frits Philips Eindhoven
- 12 Janse Bagge Band, Sporthal Velden
- 13 Stone Temple Pilots, E-Werk Keulen
- 16 Johnny G, Fenix Sittard; Terrorvision, Effenaar Eindhoven
- 18 Tröckener Keeks, Fenix Sittard
- 19 Roxette, Vorst Nationaal Brussel **; The Bold, Santa de Domingo Nederland; Private Justice, Jera Ysselstein
- 23 Crash Test Dummies, E-Werk Keulen **; Joe Cocker, Brabantallen Den Bosch

- uitverkocht
- busreis
- * kaarten bij alle VVV-theaterbesprekbureaus
- ** kaarten bij Buro Pinkpop, ☎046-752500
- ** kaarten bij Kasimir Productions, ☎0492-4400
- ** kaarten bij Ticket Express, ☎045-457273

Opgeve van concerten voor de popagenda uitsluitend schriftelijk, uiterlijk dinsdag voor publicatie: Popredactie Limburgs Dagblad, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen. Faxen kan ook: ☎045-739264.

Met de bus naar Phil Collins in Frankfurt

DOOR MAARTEN DE KEVER

HEERLEN – Bijna tweehonderd Limburgers vertrokken dinsdagmiddag vanuit de vijf grootste plaatsen van onze provincie naar Frankfurt. Woensdagavond rond half vier waren ze weer thuis. In de tussentijd zaten ze ruim acht uur in een bus, stonden anderhalf uur te wachten voor een resoluut hek en keken ze drie uur naar de Engelse mega-ster Phil Collins. Ze zijn als ze terugkomen 135 gulden armer. Het uitrekekaartje kost 82 gulden, de reis 52. Maar het doet geen pijn meer in de portemonnee, want al na november 1993 moesten de kaartjes gekocht worden.

Georganiseerde busreizen naar popconcerten zijn een vertrouwd fenomeen in Limburg. Bernd Konings van Kasimir Productions, die vier bussen naar Frankfurt heeft lopen, begon er vijftien jaar geleden mee. Georganiseerde zijn eerste reis op 18-jarige leeftijd naar een Rockpalast-concert in Essen, met onder andere ZZ-Top. Het hoogtepunt voor hem was de laatste tour van de Rolling Stones. Twee dagen achter elkaar 35 bussen vol. Niet alleen Konings organiseert busreizen. Ook Buro Pinkpop in Geleen en Ticket Express in Landgraaf houden zich er mee bezig. Buro Pinkpop rijdt alleen door Nederland. De andere twee doen voornamelijk buitenlandse concerten. „Verder dan Frankfurt gaan we niet,” zegt een medewerker van Ticket Express. „Hoewel, we zijn ook al in Parijs en Londen geweest.”

Kasimir maakt, als het moet, „wereldreizen”. Hannover, Berlijn en ook Parijs. „Met 28 bussen ben ik naar Berlijn geweest. Naar The Wall,” aldus Konings. Sinds kort heeft hij een nieuw gat in de markt ontdekt: busreizen naar Formule 1 wedstrijden. Volgend seizoen slaan ze maar vier Grand Prix over.

Het publiek varieert met de act. Naar Phil Collins bevolken twintigers en dertigers de bussen, met opvallend veel vrouwelijke fans. „Ook bij Bon Jovi is het merendeel van de concertgangers vrouw,” weet Ingrid. „Bij Guns N' Roses daarentegen zaten er bijna alleen maar jongens in de bus. New Kids on the Block en Take That zorgen voor busladingen pubers.”

Ingrid is reisleidster, busbegeleidster en vraagbaak tegelijk. Ze draagt de verantwoording over de bus en mag als tegenprestatie gratis naar binnen. Zo ziet ze tussen de twintig en dertig concerten per jaar. „Dat doet niet iedere busbegeleider. Sommigen blijven buiten wachten. Maar ik vind het leuk om concerten te bezoeken.”

Vanuit Sittard, waar bus 4 vertrekt, gaat de reis eerst naar Heerlen. Daar komt ook de bus uit Maastricht aan en worden de fans uit de Oostelijke Mijnstreek

● Opstapplaats in Heerlen voor de bus naar het concert van Phil Collins.
Foto: FRANS RADE

Vanuit Sittard, waar bus 4 vertrekt, gaat de reis eerst naar Heerlen. Daar komt ook de bus uit Maastricht aan en worden de fans uit de Oostelijke Mijnstreek

Vanuit Sittard, waar bus 4 vertrekt, gaat de reis eerst naar Heerlen. Daar komt ook de bus uit Maastricht aan en worden de fans uit de Oostelijke Mijnstreek

De LD-popredactie bekeek in de maand augustus een aantal platenzaken in onze regio. Elke week publiceren we de resultaten van een van die onderzoekjes. Vandaag Disco Limburg in Roermond.

Disco Limburg is echte familiezaak

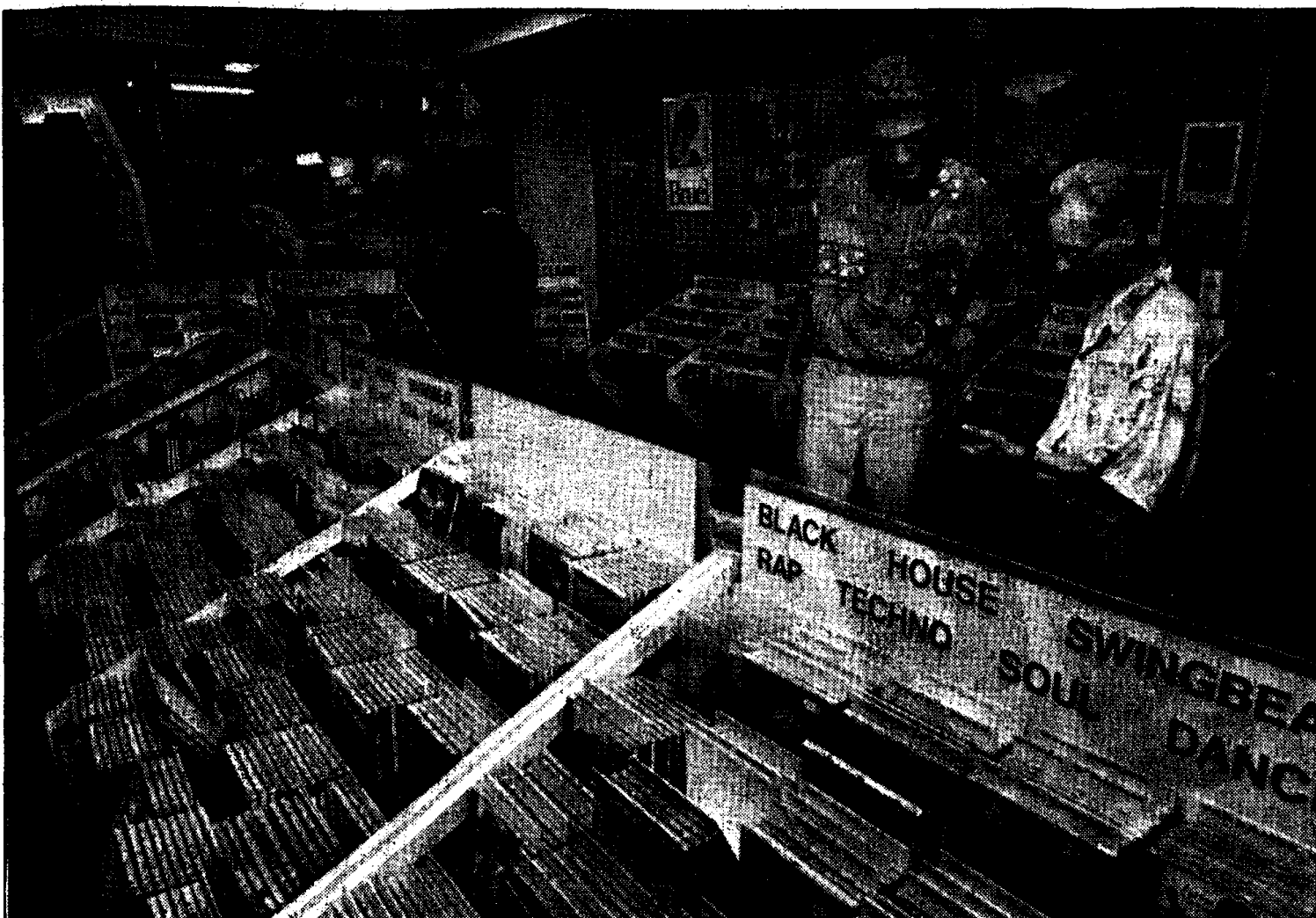
DOOR JAN HENSELS

ROERMOND – De naam Disco Limburg mag dan een beetje verleidelijk zijn, van buiten is het een duidelijk dat het hier om een cd-zaak handelt en niet om disco. Om meteen met de deur in huis te vallen: deze zaak in Roermond richt zich op de echte familie. Het aanbod is uitermate breed, specialismes of bijzondere import kent de zaak niet.

„Een idee te geven: in de zes verschillende bakken staan wel piratenhits en klassieke als New Age en Tirolermusiek. Een ander is overzichtelijk georganiseerd. De meeste bekende maar ook minder bekende – opgroepen zijn alfabetisch georganiseerd te vinden onder de naam Engelstalig. Van de laatste tot Weezer, zeg maar, maar ook Captain Beefheart of Love and Special Sauce (al niet eigen noemer). Verder zijn er aparte bakken voor onder meer black, dance, reggae, metal, piratenhits, Duits,

Frans, Afrikaans, Iers, soca, blues, metal, jazz- en jazzrock, Hollands en Limburgs (van Rowwen Hèze tot Sjra Puts). Hoewel over het algemeen zeker de bekendste namen gemakkelijk zijn te vinden, is de indeling niet altijd even logisch. De Fabulous Thunderbirds staan bij Engelstalig, terwijl het logischer zou zijn die bij de blues onder te brengen. Het solo-project van Gangstar-lid Guru staat onder de cd-titel Jazzmataz bij de jazzrock. Als die al daar thuishoort, kan dat beter onder de artiestennaam Guru. Nog logischer is het wellicht om Guru bij hiphop onder te brengen.

Aparte vermelding verdient de speciale singleshoek voorin de zaak. Cd-singlekopend publiek vindt zo snel de favoriete hits uit de top-veertig. Achter de toonbank zijn ze gerangschikt op basis van de notering in de hitlijst. De eerste vijf van de Mega Top Vijftig zijn aanwezig (ook op album), ook al baseert Disco Limburg zich op de top-veertig. Eveneens positief is de aanwezigheid van een alleszins redelijk

● Disco Limburg

ke voorraad klassiek. Immers ook steeds meer popliedhebbers hebben klassieke muziek in hun collectie.

Vier hoofdtelefoons bij de cd-afdeling is normaal gesproken voldoende, al kan het dringen zijn op zaterdagmiddag of don-

derdagavond. Een zijte ontbreekt hier jammer genoeg: de cd's moeten staand beluisterd worden. Het personeel loopt met de klant mee tot aan de bak om te kijken of aanwezig is wat hij of zij zoekt.

Disco Limburg heeft naar eigen zeggen ongeveer 10.000 titels.

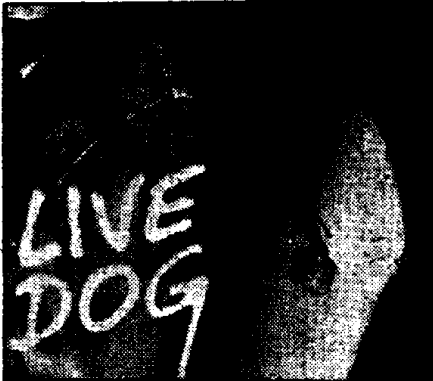
Het actuele en gangbare werk is hier te vinden. De singles zijn er allemaal. De box Set Records Story is de enige titel van de eerste vijf van de Moordlijst die ontbreekt. Dat omdat er weinig vraag naar is en de box over de honderd piek kost. De box kan desgevraagd wel besteld worden.

Foto: JEROEN KUIT

The Scabs – Live Dog (PIAS)

DOOR LAURENS SCHELLEN

Wanneer een band of artiest de tijd rijp acht voor een live-album met daarop een keurig overzicht van zijn „opera magna”, heeft dat niet zelden nog een andere dan louter commerciële betekenis. De verschijning van zo'n levende greatest-hits-show valt dikwijls samen met de afsluiting van een artistieke periode. In het geval van Live Dog, de bijna twee uur (!) durende live-dubbel van België's oudste rockband The Scabs, weegt laatstgenoemde reden duidelijk het zwaart. Zij het met een gitzwart randje, want gitarist en raspaardje Willy Willy – de Vlaamse dubbelganger van Keith Richards – keert de groep voorgoed de rug toe om zijn eigen weg te gaan. Meningsverschillen over de te volgen muzikale koers, zo heet het. Willy, rockbeest pur sang, wil de punkband van weleer graag ouderwets laten gieren, terwijl zanger-componist-aanvoerder Guy 'El Sympatico' Swinnen The Scabs nu ook wel eens „echte songs” wil laten spelen. Wie de roemruchte (podium)historie van de band in acht neemt en de Januskop van deze Live Dog (één plaat elektrisch, intens & swingend, de andere unplugged en vooral saai) recht in de ogen kijkt, kan niet anders dan onvoorwaardelijk de zijde van Willy kiezen. Hoe hartverwarmend Swinnen zijn keel ook opzet en hoe catchy zijn songs vaak ook zijn, ik ben bang dat The Scabs zonder Willy snaken als chili zonder peper. Best te eten misschien, maar mijn portie sta ik graag af aan Fikkie – Live Dog of niet.

Velvet Crush – Teenage Symphonies To God (Creation/Sony)

DOOR GÉ BACKUS

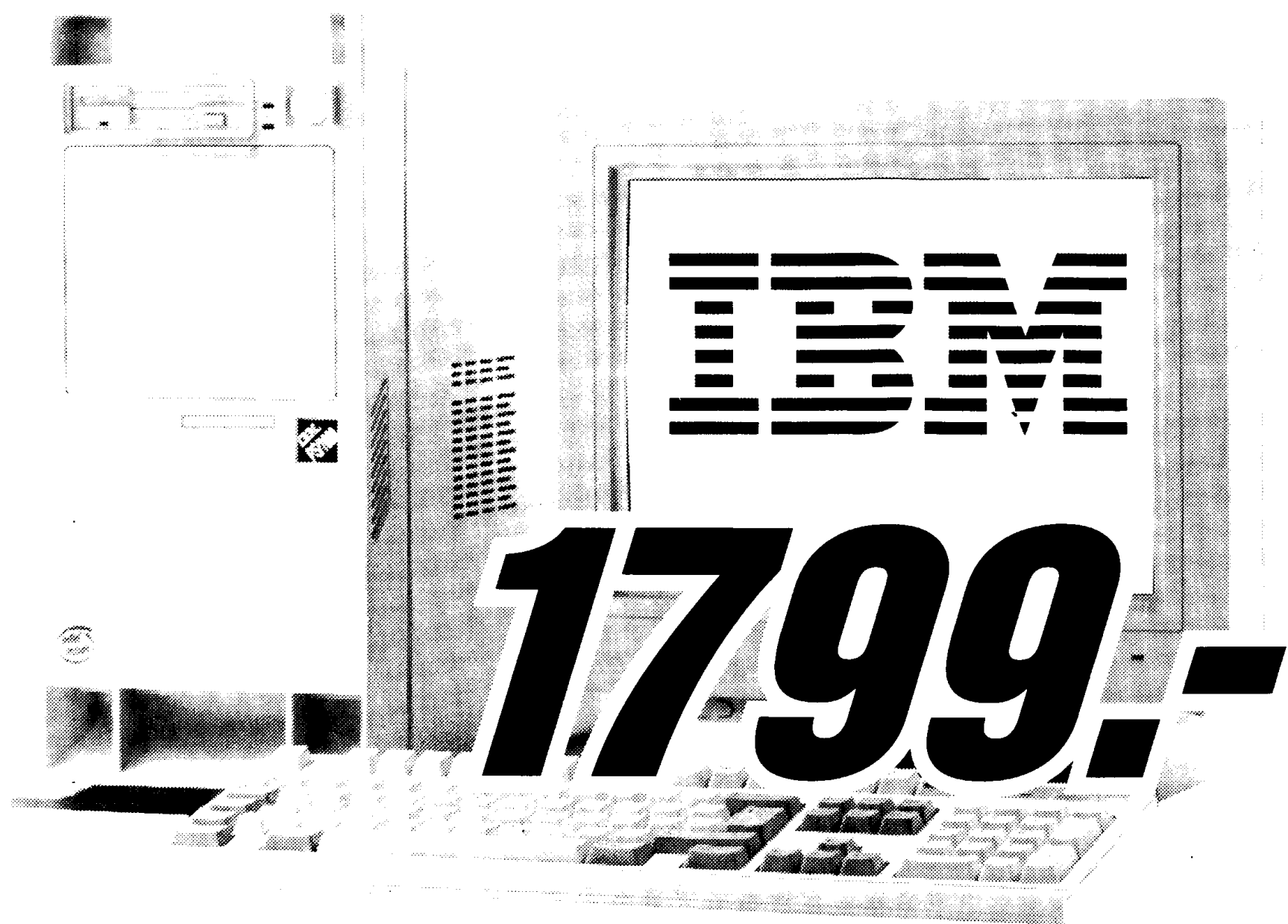
Velvet Crush is een Amerikaans trio dat zich onledig houdt met het maken van eigentijdse popmuziek. Dat staat althans op het cd-hoesje te lezen. De cd bevat twaalf nummers met een kop en een staart. De goed in het gehoor liggende, pretentieloze gitaarpop heeft raakvlakken met R.E.M., maar dat is niet geheel vreemd daar Mitch Easter tekende voor de productie. Easter doet hetzelfde werk voor de jongens uit Athens. Velvet Crush is allerm minst vernieuwend, maar scoort door een energieke, verfrissende aanpak en knap gestructureerde songs waarin af en toe country-invloeden de kop opsteken. Faster Days en Atmosphere zijn meezingers en uitstekend geschikt voor langere autoriteiten, het gevoelige aspect komt tot uiting in de prachtige Gene Clark-cover Why Not Your Baby en het steviger werk wordt niet geschuud in Something's Gotta Give en This Life Is Killing Me. De songs van Velvet Crush zullen geen plaats in de pophistorie innemen, maar zorgen wel voor drie kwartier aangenaam luistergenot.

- Alle prijzen DM prijzen
- Aanbiedingen maximaal 2 stuks per klant
- Aanbiedingen zolang de voorraad strekt
- afwijkingen in de afbeeldingen en kennelijke drukfouten voorbehouden
- Wij staan donderdag's tot 20.30 uur voor U klaar

199.-

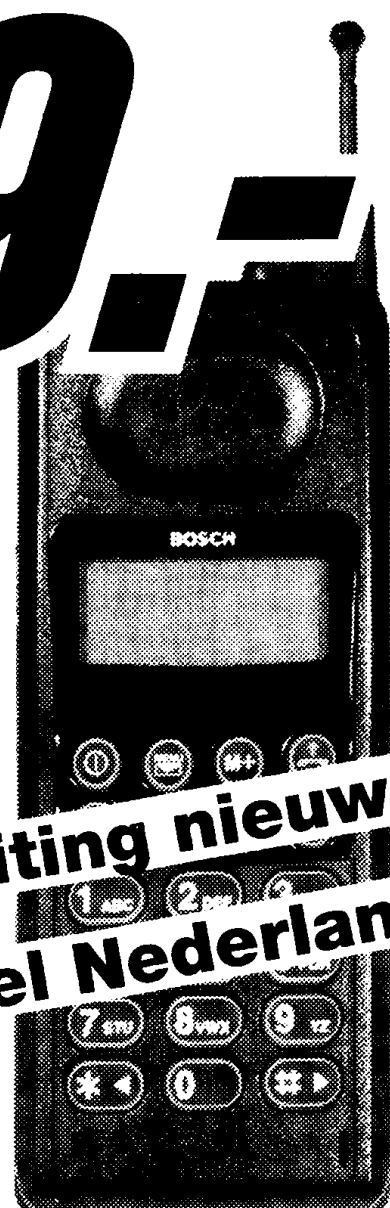

99.-

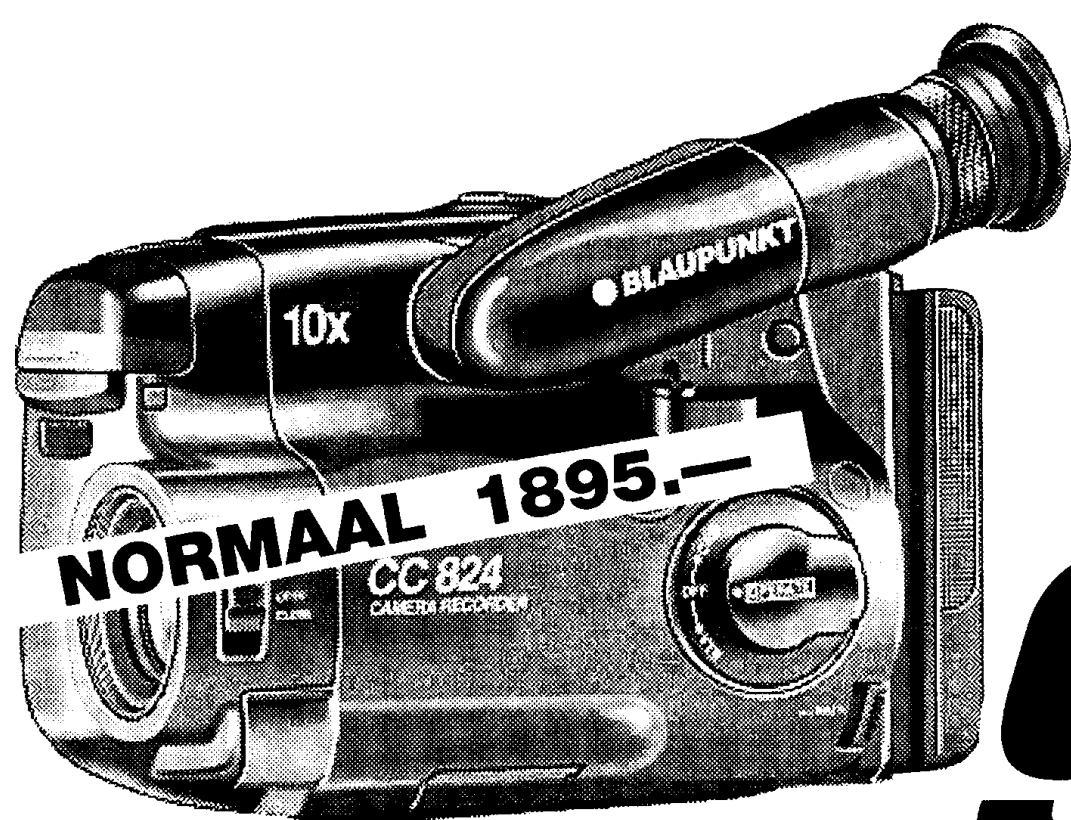
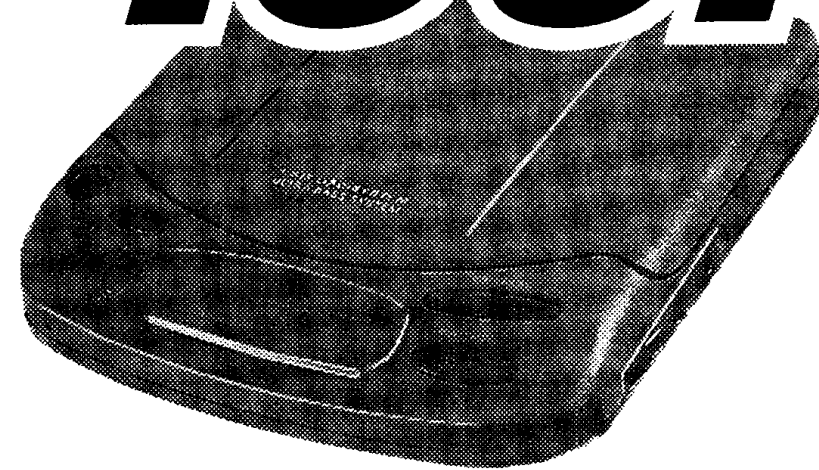

599.-

Prijs alleen bij afsluiting nieuw
contract i.s.m. Debitel Nederland.

169.-

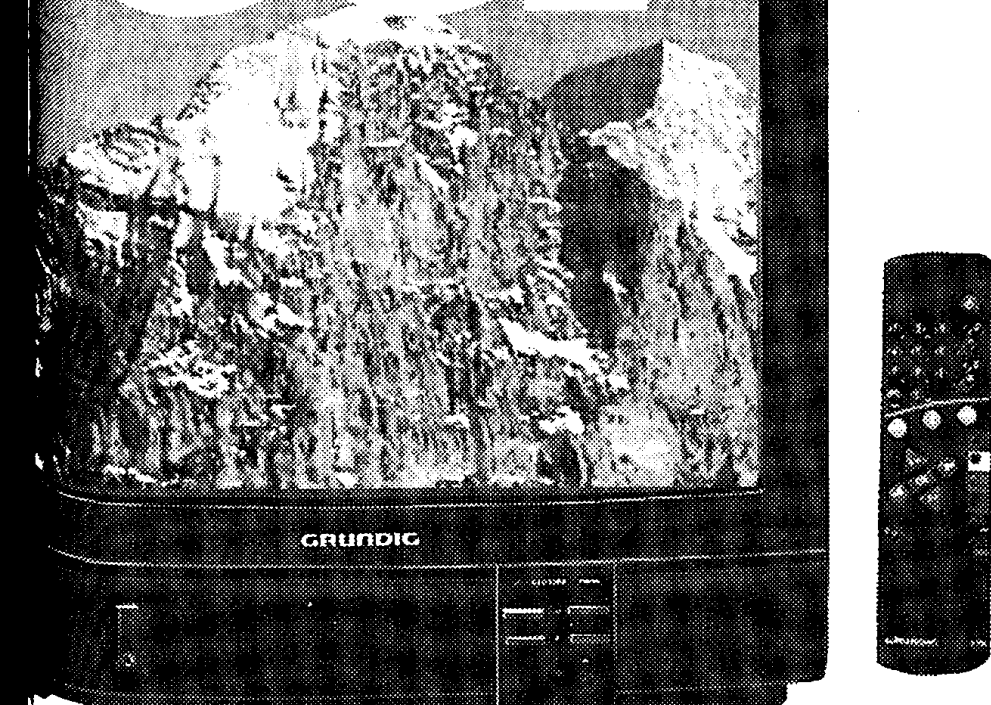

988.-

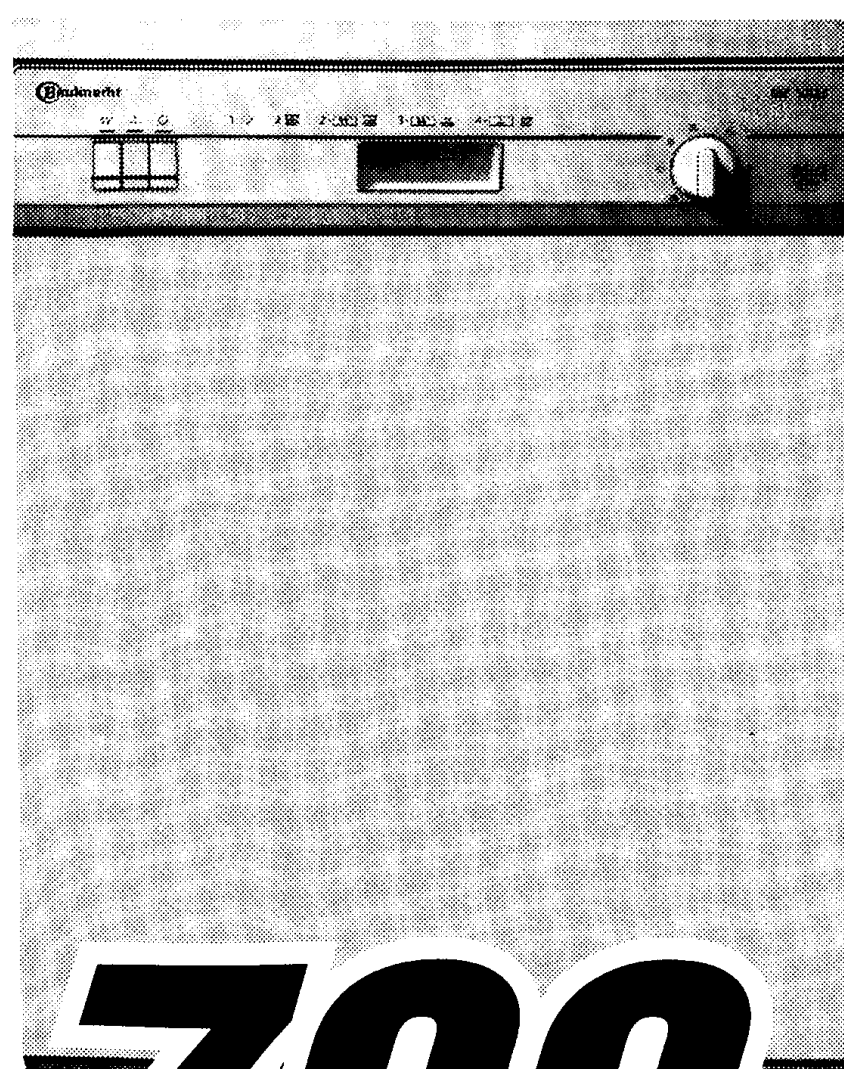
69.-

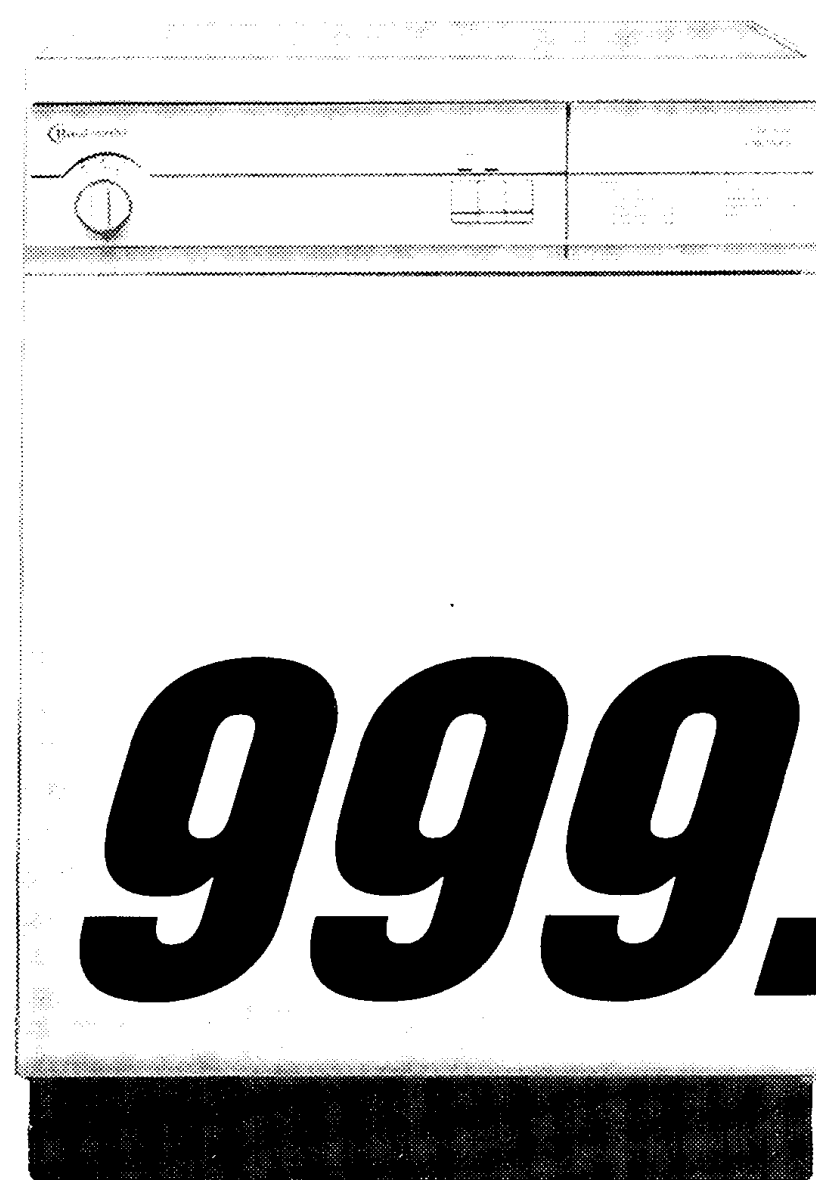
999.-

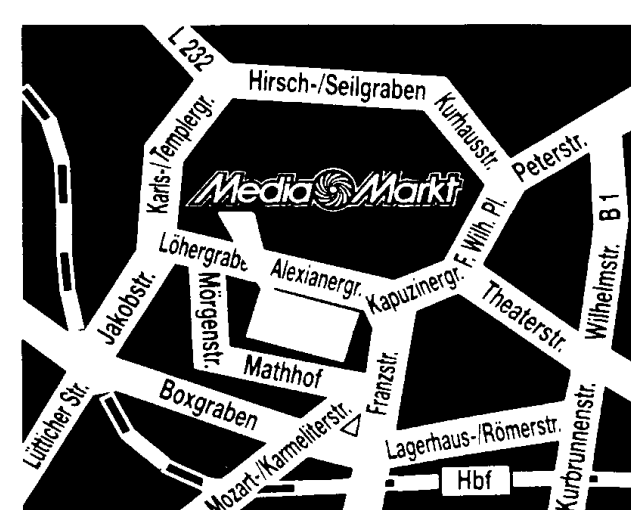
799.-

999.-

Media Markt

Video - TV - HiFi - CDs - Electro - Foto - Computer - Telecom - voor Meeneemprijzen

Nieuw

Voccartstr. 66
0049/2406/9520 Herzogenrath/Aachen

Franzstr. 6
0049/241/479890

Vanavond eerste uitzending over spoorloze verdwijningen

Nieuwe serie afleveringen

De ronde van Witteman

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM – Onzekerheid, iets vervelenders in het leven dan dat bestaat er bijna niet. Dat blijkt maar al te zeer uit de eerste van een nieuwe serie afleveringen van het programma De ronde van Witteman, waarmee de Vara vanaf vanavond (om 21.05 uur op Nederland 3) een begin maakt. Onder de titel Met de noorderzon vertrokken praat Paul Witteman met achtergebleven gezinnen, die in onzekerheid verkeren over de vraag of hun naaste al dan niet nog in leven is.

Op dat gebied bestaat er heel wat leed in de diverse huiskamers. Dat wordt duidelijk. Vooral als vader of moeder plotseling verdwijnt en er taal noch teken van hem of haar wordt gehoord. Derge- lijklid leed komt niet alleen maar in de Verenigde Staten voor, waar de pakken melk met de opdruk van een fotootje nog wel eens worden gebruikt om in contact te komen met vermisten.

Witteman praat bijvoorbeeld met een vrouw, wier man in 1986 toevallig onverwacht van de aardbodem verdween. De familie plus alle aanhang van schoonfamilie zou met Kerst bij elkaar komen, maar vader is nooit komen opdagen. Op haar speurtocht naar haar echtgenoot wordt de vrouw

niet of nauwelijks te woord gestaan door de ex-werkgever van haar man. Ze wordt op allerlei manieren van het kastje naar de muur gestuurd en het mysterie wordt al maar groter. Zelfs nu – anno 1994 – weet de vrouw niet waar haar man verblijft. Of waar hij (eventueel) is vermoord.

Dan zit er een advocaat aan de ronde tafel bij Witteman, die uit angst voor de dreigementen van zijn schoonfamilie op de vlucht gaat naar Aruba, zijn familie in totale ontredde achterlatend. „Ik heb het meest geleerd in de periode dat ik op de vlucht was,” zegt de advocaat. Witteman praat ook met een vrouw die op de vlucht ging (‘ik kon niet anders’) en een jaar later terugkeerde. Twee van haar vier kinderen willen hun moeder niet meer zien, onder het motto ‘eens verdwenen, altijd verdwenen’.

In Met de noorderzon vertrokken gaat Witteman in op de vraag, wat er met de achterblijvers gebeurt. Verstandelijk houden ze vaak rekening met de dood van de betrokkenen, maar hun gevoel sluit een terugkeer van de vermisten niet uit. En dat is ook het vaste thema van De ronde van Witteman: de strijd tussen gevoel en verstand, waarmee de Vara vorig seizoen het beste rapportcijfer ontving. De waardering was 7,6, het hoogst gewaardeerde praatprogramma van de Nederlandse televisie.

• Paul Witteman praat vanavond met achtergebleven gezinnen, die in onzekerheid verkeren over de vraag of hun naaste al dan niet nog in leven is.
Foto: DIJKSTRA

Benny Neyman vervangt zieke Gerard Joling

SCHINNEN – Benny Neyman vervangt vrijdagavond een zieke Gerard Joling tijdens de feestelijke aflevering van de feestelijke gelegenheid van het 120-jarig bestaan van de fanfare St. Cecilia in Schinnen. De worden vanavond op de Nieuwe Markt ingezet met een concert door de Koninklijke Luchtmacht Kapel. De festiviteiten met een keur aan groepen en artiesten duren nog tot en met zondag.

WILDENRATH – Tijdens het oktoberfeest op de vliegbasis Wildenrath treden verschillende artiesten op.

Morgen is er vanaf 20.00 uur in Hal 7 een volksmuziekavond met het bekende duo Marianne & Michael, Elfi Graf, D'Feldberger Spitzbuebe, Geschwister Hofmann, Stefan Mol, Otti Bauer & sein Musikanten-Express. Om 23.00 uur begint de disco-avond met D'Feldberger Spitzbuebe. Aan de Super Oldie-Night van zaterdag (begin om 20.00 uur)

Artiestenshows op vliegbasis

werken mee Showaddywaddy, The Tremeloes, The Equals, Dave Dee en Sailor.

Zondag begint om 19.00 uur het Country & Westernfestival met Silverline, Doc & The Daltons, The Lady of Country: Dagmar, Larry Schuba & Western Union, Jonny Hill. In de discotent zorgt

de 'Thirsty Man Band' voor de muziek. Vrachtwagenbezitters kunnen met hun truc meedingen naar de prijs voor de mooiste truck. Wel graag tevoren aanmelden: 00-49-2161-890234

De oktoberfeesten sluiten maandag af met een Hard Rock-festival, dat begint om 15.00 uur. Met Uriah Heep, Birth Control, Pro-Choice, Vince & The Bishops, Saxon en Roger Chapman & The Shortlist.

Meer info: Ticket Express 045-457273.

André Rieu gooit hoge ogen met Shostakovitsch en Strauss

'Kan de muziek wat zachter!'

DOOR ELS SMIT

MAASTRICHT – Wie had dat nou gedacht? De Russische componist Shostakovitsch vast niet. Maar het is een feit. Zijn 'Second Waltz', uitgevoerd door André Rieu en z'n Johann Strauss Orkest blijkt in Nederland anno 1994 een verkoopsucces van de eerste orde.

sterker nog: de cd die André Rieu heeft gemaakt vol melodieën van Strauss, Kalman, Lehar is op Radio 2 uitgeroepen tot de Week. Operette, de muziek van Strauss en Co, de tiel overigens van het album van Rieu, lijkt bezig aan een tweede leug. Had Rieu dat gedacht? Niet gedacht, wel gehoopt.

André Rieu houdt zich al zo'n jaar of achttien met de Weense muziek van rond de eeuwwisseling bezig. Eigenlijk sinds hij op het conservatorium in Maastricht werd gevraagd met te spelen in een salonensemble. Toen hij niet was dat ook de tijd dat hij zijn vrouw leerde kennen. Toen hem de platen met operette-musiek liet horen die haar vader zijn vlucht uit Berlijn had meegenomen.

Niet dat hij in zijn carrière geen andere muziek heeft gespeeld. Toen jaar lang maakte hij als vio- del deel uit van het Limburgs symphonie Orkest. Maar al die tijd was zijn grote wens: een ei- gen ensemble hebben.

Het zal wel een kwestie van ka- rakter zijn. Ik hield er niet zo van om door een ander, de dirigent te worden verteld hoe ik moest spelen. Ik hield trouwens helemaal niet van de hele sfeer om zo'n orkest heen: het bestuur en zo. Het is maar gelukkig dat niet iedereen zo is. Er zijn musici die geen bezwaar tegen hebben om hun hele leven in een orkest te zitten. Het is een veilig bestaan natuurlijk.

Heiligheid

Maar ik was er niet voor ge- schikt. Wat me altijd ook heeft bewaard, is de sfeer van de heiligheid die rond de klas- sieke muziek hangt. Mensen komen opgedrukt naar een con- cert en daar zitten ze dan, in die zaal, waar een kloof gaapt tussen hen en het orkest. Het is toch lo- ch dat maar zelden een vonk overspringt tussen de musici en het publiek.

„Ik ben niet zo iemand met een missie, maar als ik al een Bood- schap heb, is dat ik graag wil dat de afstand tussen die twee par- tijen moet verdwijnen. Als je nagaat: rond de eeuwwisseling, dat is dus nog niet zo lang gele- den, zaten de mensen in het Concertgebouw te kaarten. En onderwijl werd er muziek uitge- voerd. Het was bij wijze van spreken bijna zo dat iemand van het kaartende gezelschap om- draaide en riep: 'Kan de muziek wat zachter!'

„In zo'n soort cultuur heeft Jo- hann Strauss zijn muziek gecomponeerd. Die werd bovendien uitgevoerd in de danslokalen, zeg maar de disco's van toen. De mensen kwamen daar om te dan- sen en te springen op de muziek van het orkest van Johann Strauss, waar hij zelf als Stehge- ger voor stond. Ook belangrijk om te weten is dat hij zijn mu- ziek voor het grootste deel nooit voor een symphonie-orkest heeft gecomponeerd.

„Zijn muziek weer zo laten klin- ken als toen is mijn uitgangspunt. Dat probeer ik bij onze concerten te bereiken. Dat heb ik ook tot uiting willen laten ko- men op de cd. We hebben alleen hier en daar de klankkleur aan- gepast aan de oren van de men- sen van deze tijd. Zo hebben we wat strijkers toegevoegd en wat koper eruit gehaald, omdat onze oren nu eenmaal gewend zijn aan meer strijkers.

„Maar de muziek hebben we on- aangetast gelaten. We spelen geen noot die niet zo door de componisten is opgeschreven. Dat geldt voor Strauss, het geldt evengoed voor het werk van de andere componisten op de cd: onder anderen Shostakovitch, Franz Lehar, Emmerich Kalman.

Interpretatie

„Je zou kunnen zeggen dat we een eigen interpretatie van de werken hebben. Maar ik stel daar tegenover dat ik zo gewe-

• André Rieu: „Er moet een vonk overspringen naar het publiek.”

tensvol mogelijk te werk ben gegaan, dat ik de muziek hebben willen laten klinken zoals ik denk dat de componisten het zelf hebben bedoeld. 'Unter Donner und Blitz' spelen we snel, jakezker, maar ik kan me niet voorstellen dat Strauss een wals met zo'n titel heeft bedoeld om gezapig te worden uitge- voerd.

„Die aanpak slaat aan. Ik merk het ook bij onze concerten. Dat slaat niet alleen op de muziek die we ten gehoren brengen: het slaat op het hele pakket dat we aanbieden. Zo voeren we niet braaf alle nummers sec uit: ik praat het programma aan elkaar.

Een beetje gezellig, een beetje leuk. Ik schrijf de teksten samen met mijn vrouw. Het is soms een vreemde gewaarwording te ont- dekken dat de teksten die je

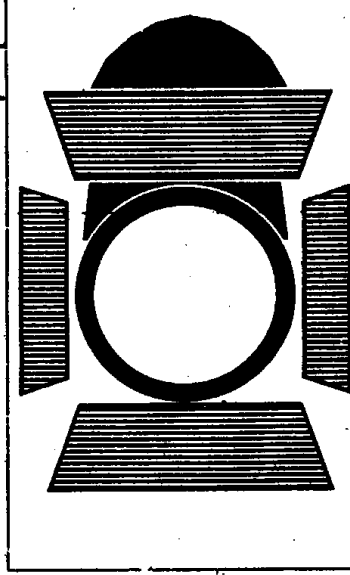
thuis op de bank verzint het zo goed doen in een zaal.

„Maar bij alles wat we doen staat een ding centraal: er moet een vonk overspringen naar het pu- bliek. Iedereen, musici en men- sen in de zaal, moet het idee hebben dat je samen een leuke avond maakt. Dat is in wezen volgens mij ook de bedoeling van muziek. Kennelijk hebben mensen er ook behoefte aan. Ik merk het aan de brieven die ik krijg. Ik merk het ook aan de be- zoekersaantallen. Die zijn de laatste jaren zo ontzettend geste- gen.

„Ik ben niet de enige die het merkt. Je ziet bij alle concerten van klassieke en semi-klassieke muziek dat de zalen voller zitten. Mensen zijn, zo zou je mogen concluderen, toe aan echte mu- ziek. Hoe dat komt? Nooit door

een enkel ding. De tijd waarin we leven heeft er mee te maken en er zijn natuurlijk ook gewoon musici die vreselijk veel goed werk hebben gedaan. Pavarotti bijvoorbeeld, maar zeker ook Ni- gel Kennedy. Die heeft door in zijn gewone kloffe, of gewoon, maar in ieder geval niet in rok- kostuum die oude muziek te gaan staan spelen. Hij heeft daar- mee aangetoond: het gaat niet om het uiterlijk, het gaat om de muziek.

„Dat is op grote schaal begrepen. Het is toch fantastisch, zoals me- laatst in Heemskerk gebeurde, een mevrouw naar je toe durft te komen en durft te zeggen: 'Me- neer Rieu, mag ik uw viool eens bekijken. Ik heb in mijn leven al zo veel muziek gehoord, maar een viool heb ik nog nooit van dichtbij gezien.' Van zoiets kan ik gewoon blij worden.”

Veronica en publieke omroep vormen front tegen RTL

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM – De kans dat de publieke omroepen, een commerciële Veronica en producent Endemol gezamenlijk een front zullen gaan vormen tegen RTL4 en 5 is gegroeid. Gisteren heeft een meerderheid van de omroep-voorzitters zich vóór een dergelijke samenwerking uitgesproken. Tros en de VPRO zijn tegen de plannen.

De afspraak van de publieke omroepen om met een commerciële omroep samen te werken, is een vervolg op de uitlatingen van NOS-voorzitter André van der Louw die verleden week ver- klaarde voorstander te zijn van een 'strategische alliantie' tussen een commerciële zender en de publieke omroepen. Volgens Van der Louw is samenwerking noodzakelijk voor onder meer het verwerven van rechten van programma's.

De omroepvoorzitters willen een fors bedrag uittrekken om Ende- mol met al zijn publiekstrekkers

voor Veronica binnen te halen. Met de producent is gisteren ge- sproken over een afnamegarantie. Met deze tactische zet van de drie partijen zal RTL4 mogelijk veel 'sterren', zoals Hennie Huis- man, Koos Postema, André van Duin, Rolf Wouters, Ischa Meijer en Ron Brandsteder, kwijtraken. Vannmiddag overleggen Veron- ica-voorzitter Van der Reijden, Van der Louw, NCRV-voorzitter Herstel en Vara-voorzitter Van Dam over de situatie.

Bij RTL was niemand bereik- baar voor commentaar. Ook Endemol wilde niet reageren. Een woordvoerder van Veronica verklaarde dat de schrik er bij de publieke omroepen door de Veron- ica-plannen er kennelijk méér inzit, dan aanvankelijk werd toegegeven. „Vandaar de handreiking van Van der Louw,” aldus de Veronica-woordvoer- der.

Tros-voorzitter Karel van Doode- waard is fel gekant tegen de plannen. Aanvankelijk wilde hij niet praten, „maar kennelijk vond men het nodig om te lek- ken, daarom voel ik me niet meer geroepen om m'n kaken op elkaar te houden.” De Tros vreest enorm verlies van arbeids- plaatsen bij de publieke omroep- en „Je gaat je eigen concurrent sterk maken, met alle gevolgen van dien,” aldus Van Doode- waard. „Ik vind het ook niet ver- standig om Endemol een mono- poliepositie te verschaffen.”

Ook is Van Doodewaard bang voor het vrijgeven van program- magegevens (alleen publieke omroepen mogen programme- gevens publiceren), waarmee ze hun sterkste wapen uit handen geven. Hij verwacht dat RTL dan ook snel met een blad zal komen. Van Doodewaard heeft al een juridisch adviseur in de arm genomen om de pro- gramma-gegevens van de Tros niet uit handen te hoeven geven, zodat Veronica geen Tros-gege- vens mag publiceren.

Limburgse cineast Paul Cox:

'Geweld op tv maakt niet gewelddadiger'

• Voorbeeld van een tv-serie waarin veel geweld is te zien: Cagney & Lacey (Sharon Gless en Tyne Daly). Foto: GPD

Van onze rlv-redactie

UTRECHT – Ooit droomde hij als koorknaap in Venlo van een loopbaan als priester. Met dat ambt werd het niks, maar hij stond zojuist dan toch maar op de kansel van de Utrechtse Pie- terskerk: Paul Cox. De filmma- ker was overgevlogen vanuit Australië, waar hij sinds de jaren '60 woont, om in Utrecht de Ci- nema Militans lezing te houden, de altijd in enigszins plechtige sfeer uitgesproken speech die al acht jaar aan het Nederlands Film Festival wat extra diepte hoort te geven.

Niet alleen Cox zelf was blij met zijn zo lang gedroomde predik- beurt op de kansel, ook de orga- nismatoren van het festival glun- derden. Lange tijd heeft het er namelijk op geleken dat ze dit jaar geen geschikte kandidaat konden strikken om in de voets- treden van illustere re- gisseurs als Peter Greenaway en Dusan Makavejev die eerder de Pieterskerk toespraken. Met Paul Cox, door zijn Nederlandse wortels een stamgast in Utrecht en bovendien een internationaal gerespecteerd filmmaker (be- kend van onder meer 'Man of Flowers' en 'Cactus'), kon men echter voor de dag komen.

Mocht Menno ter Braak, naar wiens uit de jaren '20 stammen- de essay 'Cinema Militans' de lezing vernoemd is, vanuit zijn graf jaarlijks kunnen meeluiste- ren, dan zal ook hij zelden zo tevreiden zijn geweest als giste- ren. Cox bleek zich nauw ver- want te voelen met de principi- eel strijd die Ter Braak ooit zo ver- beten voerde tegen 'goed- koop' Amerikaans amusement.

Dat Cox zijn wortels niet verge- ten is, werd ook duidelijk uit zijn typisch Hollandse neiging om een uitgesproken moreel onder- scheid te maken tussen een ho- gere persoonlijke filmkunst en lagere commerciële filmproduk- tie.

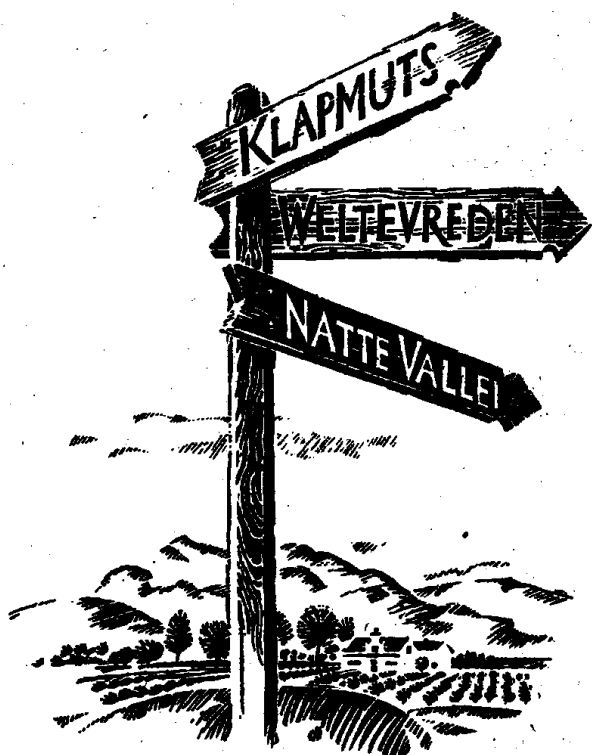
Het moralisme van Cox bleek al uit zijn openingszinnen waarin hij zeker niet als eerste verban- den probeerde te leggen tussen het geweld dat via film en televi- sie tot ons komt en het geweld in het dagelijks leven. Cox sprak met name met overholven wal- ging over films als 'Robocop' en 'Die Hard': succesvolle geweld- dadige producties die voorbij gaan aan het feit dat er „elke drie seconden, ergens op deze pla- neet een kind sterft van de hon- ger.”

Gelukkig trok Cox vervolgens geen al te gemakkelijke conclu- sies: „Ik geloof dat het geweld dat men op het grote of kleine scherm ziet mensen niet gewelddadiger maakt, maar het maakt hen wel meer bereid om geweld van anderen te accepteren,” zo betoogde de filmmaker die ver- der opperde dat Hitler en Goeb- bels waarschijnlijk nog aan de macht geweest zouden zijn als in hun tijd het machtige medium televisie al bestaan had en zij da- gelijks in talkshows te zien wa- ren geweest.

Cox droeg zijn pessimistische betoog ('Ja, de cinema is inder- daad stervende') overigens op lichte toon voor, strooiend met sappige anekdotes uit zijn dage- lijks leven als cineast in de mar- ge: over de beroemde actrice die zijn films de hemel in prees zon- der er ooit een gezien te hebben; over distributeurs die hem met wollige praatjes zijn geld probe- ren te onthouden; over produ- centen die alleen maar over geld en tielen kunnen praten; over filmbonzen die slechts denken in termen van 'product'.

Het zijn dergelijke van elke spiri- tualiteit gespeende zakenliden die volgens Cox de film te grab- bel gooien, een kunstvorm die, aldus de cineast, nog steeds het machtigste medium is dat er ooit werd uitgevonden. Een sprankje hoop koestert Cox nog wel, maar erg concreet werd hij daar niet over. We moeten het hebben van geloof en vertrouwen, zo luidde kort samengevat zijn slotbetoog.

"Heden is, Gode loff, van de Caepse muscadel ende andere druiven d'eerste mael wijn geperst." Dit het Jan van Rlebeeck op Sondag, 2 Februarie 1659 geskryf, omtrent vyf jaar nadat hy die eerste verversingsstasie in Kaap die Goele Hoop gevestig het. Hollandse seevaarders het daar aangeland om hulle vol te eet en drink aan vitamene, omdat dit skeurbulk weg gehou het.

Wyn het ook gehelp om die euwel te bestry en dit was nie lang voordat die Hollanders hulle eie druivestokke begin plant het nie. Hulle het wel Franse druive gebruik en die Franse Hugenote het ook

hulle kennis bygedra - maar oorspronklik was die eerste wynboere so "Hollands as die Kaap".

As u van plan is om hierdie week 'n wyn te kom uitsoek, kyk dan eers na die soort druif wat gebruik is. Dié Informatie kry u op die etiket. Dit is veral die Chenin Blanc en Pinotage wat afgelope jare veel aandag trek.

Die Chenin Blanc kom oorspronklik uit Frankryk en groei ook in ander dele van die wêreld. Ook in Suid-Afrika aard hy heel goed. Daar noem hulle die druif ook Droë Steen, omdat hy daar heel goed groei - ja u het dit

Wie sê ons Hollanders kan nie wyn maak nie?

seker al geraal - tussen droë stene. Die wit wyn smaak dan ook 'n tikseeltjie mineraalagtig.

Die Pinotage kom aanvanklik ook uit Frankryk. Die druif is 'n kruising tussen die Pinot Noir uit Bourgogne en die Cinsault uit die Rhône streek. Pinotage is een mooi, rooi wyn. Sag, soepel en maklik op die tong.

U kan één uitprobeer van die Welmoed Winery. Hier sit ook 'n vleugle Merlot in, wat die wyn 'n aparte aksent gee. Die verskil kan u ook duidelik proe as u dit vergelyk met die Pinotage van ons eie huismerk of van Montestell.

Ons het u al vertel dat die Chardonnay druif ôrs tuis voel. Dus ook in Suid-Afrika. Danie de Wet Chardonnay word die wyn genoem. Hollandser kan byna nie.

Nog een wêreldberoemde druif is die Cabernet-Sauvignon. Hy gee een volle wyn,

waarvan ons twee soorte vir u het. Eentjie van Montestell, die ander van Welmoed Winery. Laasgenoemde produseer ook een fruitige Sauvignon Blanc.

Ons besef dat dit nog een tydjie sal vat voordat u aan al die Hollandse wynname gewoond raak. Tenslotte is die Hollanders meer bekend vir hulle talent as bierbrouwers.

Maar as u twyfel, onthou dat Suid-Afrikaanse wyne tawwe kwaliteitstoetse moet deurstaan. Die kontroles word uitgevoer deur een staatsonderssoek-

sentrum met die oulike naam: 'Niet voorbij'. In die

Kaap sê hulle: 'slegte wyn kom nie verby nie verby nie!' En ons verseker u: 'ook nie verby Albert Heijn nie'.

01 Pinotage (fles 1 liter)	795 6.95	1992 Welmoed Cabernet-Sauvignon	7.95
01 Droë Steen (fles 1 liter)	795 6.95	1993 Welmoed Pinotage/Merlot	8.95 7.95
1992 Montestell Pinotage	795 6.95	1994 Welmoed Sauvignon Blanc	6.95
1994 Montestell Chenin Blanc	795 6.95	1994 Danie de Wet Chardonnay	8.95
1990 Montestell Cabernet-Sauvignon	8.95	1994 Fairview Chenin Blanc	6.95

(Fles 0,75 liter, zolang de voorraad strekt.) Bij afname van 12 flessen van één soort, geldt 12 halen, 11 betalen.

01 Conqueror Port, red, white (9.95) 0000 of tawny (10.95) 000, fles 0,75 liter 8.95

Uit de bedieningsafdeling: Champignon-, knoflook-, noten-, groene peper- of tulkruiden-pâté, 100 gram 0000 1.79 1.49

Stegeman Hot Dogs pakket, 4 broodjes, 4 hotdogs en sachets ketchup en mosterd, verpakt 4.99

01 Fruitvla, diverse smaken, pak 1 liter 2.99 2.59

01 Mona toetje, chocolade of vanille, beker 200 gram 99 79

01 Mini chocoladesliffie, verpakt, 100 gram 1.35

01 Theezakjes, Engelse melange, bundel 2 doosjes à 40 zakjes à 4 gram 5.70 4.70

01 Lu Premium crackers, naturel (1.99) of volkoren (2.29) pak 000 1.79

01 Goudse jonge kaas 48+, vers van 't mes 000 of vacuüm verpakt 0000 kilo 11.90 7.90

Uit de diepvries: 01 Spinazie à la crème, pak 450 gram 1.85 1.29

01 Sate-Ajam of-Babi, duopak 280 gram 3.89 2.99

Conimex Rijsttafel mixen, Babi Kerjap, Babi Roedjak 000, Ajam Kerrie 00 of Babi Pangang 0000, pakje 2.65 2.29

Lassie Zilverviesrijst, pak 400 gram + 40 gram extra inhoud 000 2.45 2.19

01 Theezakjes, Engelse melange, bundel 2 doosjes à 40 zakjes à 4 gram 5.70 4.70

01 Lu Premium crackers, naturel (1.99) of volkoren (2.29) pak 000 1.79

01 Goudse jonge kaas 48+, vers van 't mes 000 of vacuüm verpakt 0000 kilo 11.90 7.90

Voorjaarsweek: aanbiedingen met n extra kristalzegel

Kotex Maxi damesverband, normaal lang, dun of plus, pak 000 3.89 3.49

01 Perla Mokka koffie, bunder 2 pakken à 250 gram, pak 500 gram 9.99 8.99

01 Boeren beleggen kaas 48+, vers van 't mes 000 of vacuüm verpakt, 500 gram 9.45 8.45

01 Extra Jam, alle smaken, pot 450 gram 000 Nu 1.99

01 Kniekousjes zijdegians, 15 denier, diverse kleuren, per doosje 000 2.99 2.59

01 Wattenschijfjes, 3 pakken à 80 stuks 7.47 4.98

Palmoilive shampoo, diverse soorten, 2 flacons à 400 ml 4.98 3.79

Nieuwe oogst Elstar, sappige handappel, kilo 1.49

01 Nieuwzeelands kiwifruit, 500 gram 1.99

Spruiten, net 450 gram 99

Farmers Best schouderkarbonade**, kilo 16.50 12.50

500 gram 0000 7.95 6.49

Hamburgers, kilo 16.50 14.50

100 gram 0000 1.65 1.49

01 Kalkoenschnitzel, 100 gram 0000 2.15 1.95

Crunch, Nuts, Lion, Smarties, KitKat of Biscuits, zak 000 Nu met 25% extra inhoud! Nu 3

Pedigree Pal brokken, pak 3 kilo + gratis speelbal* 9.95 7.95

AH Servicelijn: 06-0305. De artikelen deze advertentie kunt u in alle AH winkels kopen, behalve de artikelen waar kleine fenties bij staan. De artikelen kunt u ook kopen in AH winkels waar één van die fenties op de deur staat. Reclameprizen den t/m zaterdag 1 oktober a.s.

* Zolang de voorraad strekt. ** Verkrijgbaar in de meeste AH bedieningslagerijen.

01 Pluche beesten, muls of beer, ± 30 cm 000 16.95 9.95

01 Pluche beesten, muls of beer, ± 30 cm 000 16.95 9.95

01 Pluche beesten, muls of beer, ± 30 cm 000 16.95 9.95

01 Pluche beesten, muls of beer, ± 30 cm 000 16.95 9.95